

Fido. Octava est in solitudine syn: in qua tenditur vsq; ad motem synai. Syn aut rubus vel odium interpretat: q; cum venerimus in locuz ecclesie: de quo nobis dñs locuturus: grande odium meremur inimici.

Fid. Non mansio est in tefecha: que dicitur pulsatio. quasi pulsate et apietur vobis. Sensus quoq; est manifestus: q; postq; venerimus in locum ecclesie: incipimus in sacramenta pulsare.

Fido. Decima in balus: qd interpretat fermentu. qd tollēs mulier miscuit farine satis tribus donec fermenta retur totu. Ibi murmurās populus accepit vespe coturnices: et mane alterius diei manna tribuitur. Et bene in decima mansione manna tribuit: q; post decalogi pfectionem angeloz panis manducatur.

Undecima mansio est i raphidim. q; interpretat dissolutio fortium vel remissio manuu. In hac sitiēti poplo fons de petra oreb i similitudie xpi erupit. Ibi ibs i typo saluatoris ptra amalech militat: et in signo crucis demonu aduersum nos tēpta mēta surgētia deminuntur. Illuc venit ierbro ad moysē dās ei consiliū. lxx. seniorum in typo ecclesie et gentibus cōgrega te: q; legis imitatio euangelio succedete pplet. Pulcre dissolutio vel sanitas raphidim dicit: vel propter dissipatum amalech. vl ppter sanatiū israel. Etere in suis locis conuenientius et ponentur.

Omnium uirorum fortium et zc. Dñs. All. lxx. Dis q; pcedit i virtute israel zc. Qui g; pcedit in virtute numeratur: et in virtute tantu isrl. Est em virtus animi qua grecorum philofophi docent: que nō pro deo: sed p gloria exercetur humana. Est z assirionum virtus: vl chaldeorum i astrologie studijs: sed nō israelitica nec ad deum pertinens. Sola vero apud deū virtus israelitica numerat: que a deo docetur p scripturas diuinas discitur: p fidem euangelicam et apostolicā traditur.

Princes. Aug. Quid est q; singulos de singulis tribubus eligi inter et principes: colq; vocat ciliarchos: quos quidaz latini tribunos vocant: vel appellauerūt: Chiliarchi aut a mille videntur dici. Sed cum cōsiliū daret ierbro moysi: quod etiā deus approbavit: de populo sub principibus ordinando: ne omnes cause moysen onerarent: chiliarchos dicit cōstitutos sup millenos homines: becacontarchos super centenos: pentacontarchos sup quinquagenos: et decarchos sup tenos: ab ipsis numeris quibus pcesent cognominatos. Nunqd et hic sic accipiendi sunt chiliarchi q; singuli essent sup millenos? Non: neq; enim omnis plus israel xij. milia tunc fuerunt. Singulos em elegit de singulis tribubus: que non millenos: sed multa milia continebant. Nomen ergo cōe est cum illis qui in exodo appellabant chiliarchi: q; vnusquisq; illoz esset mille hominū princeps: istoz aut q; vnusquisq; miliu pnceps. Quia siue a mille: siue a milibus: eadē cōpositio nominis resonat vt vocentur chiliarchi.

Detribo ruben. Ra. Mo. Ruben primogenitus israelis qui interpretat videns filios: vel videns in medio: primitiua ecclesiam significare potest: que fuit in hierusalē: qua ipse de dominus in aplis primum fundauit: que significat elisur. i. pater meus fortis. Ipe em est de quo dicit dñs fortis: dominus potens in plio. Hic ergo ruben sub tali principe videt filios. i. fideles ad se confluentes. Unde pdicante petro baptisati sunt vna die tria milia: et multitudinis credentiū erat cor vnum: et anima vna.

Ra. Mo. Princeps tribus ruben eos generaliter significat: q; bñ conuersantes i medio fratru subditoz curam gerunt: sermone et exemplo

instruunt: quos tanq; filios ad dei militiam nutriunt. In hac tribu princeps est elisur. id ē. pater me fortis: vel pater meus coangustans. suus se deur. id ē. abscondit. Qui em autoritate magisterij: et paterna disciplina subditos bene igit et corrigit: nec foris ad laudem humanam: sed i abscondito cordis ad dei gloriā: iure pnceps ē tribuū et domoz. i. cōiugatorum: continentiū: virginiū: et vnusq; sex aram generis.

De tribu symeon. Ra. Symeō generalit oīs obediētes significat quoz princeps ē salamiel. i. retribuēl mibi de: vel pax mea de. Filius surisadday. i. cōtinentis abze. cum ille qui iustam dei retribuz cogitat: cor de pacifico tranquillus et humilis in cetu filioz fidelium vnerādus apparet. Qui em se humiliat exaltabitur. Tales enim omnē intentionē suā ad dei placitū conuertit: et scdm qd in scripturis cōiunct: si ducialiter se obedire pmittit dicētes. Ad te lenani oculos meos qui habitas in celis. De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in iuda omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo distētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q; scz nō solum alios pdicādo instruit: s; etiā virulenta vicioz iacula corp suū castigādo i semet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo zc.

De tribu iuda: naa son filioz aminadab. De tribu ysachar filioz nathanael suar. De tribu zabulon heliab filius belon. Filioz autē ioseph de tribu ephraim. Elisama filioz ammiud. De tribu

De tribu iuda: naa son filioz aminadab. De tribu ysachar filioz nathanael suar. De tribu zabulon heliab filius belon. Filioz autē ioseph de tribu ephraim. Elisama filioz ammiud. De tribu

De tribu ysachar. Rabanus. Ysachar monachos non incōgrue exprimit: qui omnibus mudi negotijs pzetis: dono dei. i. spūsancto pte gente: pmiūm eternū districta vita voluptate mortificata quęrunt: et pampam mundi calcantes: humilia amplectentes: soli deo placere cupiūt.

Nathanael. All. Qui pie exercent se vt mercedem in celis accipiāt eoz principes est nathanael. i. deus meus: vel donum dei filius suar. id ē pulsi xpi. s. qui inter hoies pusillus apparuit: ipe em dux: et ipse merces.

De tribu zabulon. Idem. Zabulon patientes figurat: qui cōtra omnia aduersa munimine virtutū innicti pseruant: quoz princeps solus deus est: siue quo nihil possunt agere: dicentes cum apostolo. Quis nos sepabit a caritate xpi: tribulatio an angustia zc.

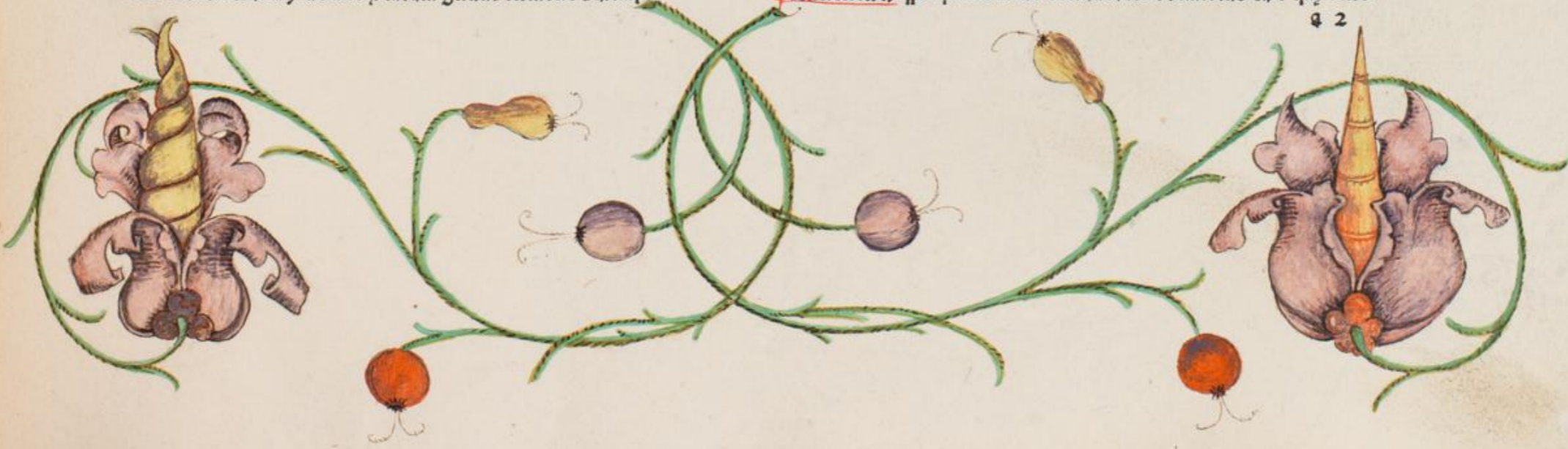
Heliab. All. Habitaculū fortitudinis hēt pncipē heliab: q; interpretat de me p: dei scz q; ē p fidelium: quos disponit et regit. Et ē filioz belon. i. gregis. Ecclia em rēe d: habitaculū fortitudinis p hereticos. s. et scismaticos.

Ioseph. Idē. Ioseph p duarū tribuū xpm significat p rez ploz duoz: et lapidē angularē. Ephraim minor manasse pmogetio plar: gentile plm iudaico plati. Unde. Amē dico vobis nō inveni tantā fidē i isrl.

Elisama. Elisama xpm significat. de quo dicit. Fēs ē obediens p r vsq; ad mortē zc. q; de se ait. Que audiu ab eo h loquoz i mudo. Hic ē filius amind. i. ppli mei incliti: de stirpe sez regū patriarcharū et pphetarū.

Ra. Elisama princeps in tribu ephraim: significat eos q; attente verbum dei audiunt corde bono et optimo: et fructum afferūt in paciētia.

Ammiud. Populus meus inclitus: vel obliuiosus: ea: s. que retro

sunt obliuiscens: in anteriora se extendens vt accipiat coronam vite qua retribuet deus diligentibus se.

Gamaliel. Gamaliel: reddidit mihi deus. filius phadassur. i. redemptiois valide princeps est in tribu manasse: qui interpretatur obliuiscens. vel obliuiscens. cum xps quem ad uocandum pplm iudaicum pater in mundum misit in regno suo gentem obliuiscens inuenit. Obliuiscens est em israeli creato ris sui. Non tamen omnes pierunt. sed cu plenitudo gentium intrauerit omnis isrl salu fiet.

De tribu beniamin.

Beniamin hierusalē significat. que est in tribu sua: cuius pls fm pphetiam rachel bennoni. id est fili dolois fuit. qz qm dolois matre affectu. Sanguine em pphetam fudit. z in xpi necem spiras ait. Sanguis ei sup nos: z sup filios nros. In creditibus vero iuxta patris pphetia filius dextre. Beniamin quoqz gentilem pplm potest significare: qui filius coloris fuit christianos persequando. Filius etiaz dextre potest dici: qz in iudicio ad dexteram dei erit. v. qz dextera id est bona opa facit. Huius pls abidan id est pater meus iuxta filius gedemonis: qui interpretatur terra iniquitatis. v. hu militans princeps est. Quia xps que hu miles iudens spernit z dyabolus inique tauri caput e creditur: z iudex ventur vno z mortuoz.

Mora. Filius dextre significat eos qui fortiter pugnant contra inimicos. z fortiter premunt tentationis stimulos. nec fmineum aliquid vel molle in se dominari pmittunt.

De tribu dan. Dan iudicium vel iudicans. Hii sunt qui omnia discretē agunt. qz aiezer. i. fratre adiutorē sibi principem constitunt. z scd pa trum regulā oia faciunt. vel omnia bona sua deo tribuunt.

Ra. Dan iudicium vel iudicans. Aiezer frater meus adiutor. Amisad dai. pls meus sufficiens. In dan ergo accipimus gentiles qui de frigore infidelitatis ad gratiam xpi confugerunt. Unde in sequentibus ad aquilonem iuxta tabernacula dan primus castra metat. Aiezer ergo fili amisad dai in hac tribu princeps est: cum ecclesie de gentibus apli christi qsi fratres. verbo z ope sufficientes principant. z fraterna dilectione ad societatem spiritualis gratie hortantur.

De tribu aser. Aser teatas. vel dinitias habens. fideles virtutibus locupletes significat. quibz principat phegiel. i. occurso dei. Filius ochran qui interpretatur iudicium eos. xps scz mediator dei z hominum qui humano generi picitanti occurrit. malignos spiritus repellendo turbauit. vnde. Approprians alligauit vulnera eius: infundes oleum z vinum zc.

Mora. In aser figurant qui cuncta consilio agunt. nec caducis rebus: sed virtutibus diuites esse volunt. substantiam suam paupibz tribuunt thesauros in celo condunt. vnde beati erunt. Retribuetur enim eis i refectione iustorum.

De tribu gad. All. vel Mo. Gad accinctus. Heliasaphan dei mei pfectio. vel accensio. Duell agnosces dei. Sag ergo fidelium populū significat. qui semp lumbos mentis accingit iusticia. z armis spiritualibus instructus spirituales nequitas debellat. cui presidet xps de stirpe patris progenitus: vere dei agnosces z ei obediens. liuos dirigēs z ptegens.

Potest etiā gad doctores exprimerē. qui in pinctu constituti hostibz

z reddidit mihi deus. z redemptionis ualide.

manasse: gamaliel fili phadassur.

De tribu beniamin abidan filius gedemonis.

De tribu dan: aiezer fili amisad dai.

De tribu aser: phegiel filius ochran.

De tribu gad: heliasaphan filius duell.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

De tribu neptalim abira fili benon.

resistere parati sunt. inter quos excellit heliasaphan. qui scz cor leuat ad deum. vnde petijt auxiliū. vnde. Gallus accinctus. v. succinctus lumbos z aries. nec est rex qui resistat ei.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis pls qui ab errore conuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentozij tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benon. i. fontis tristitie. huic pzelatus est. qz dei

filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: qm per legē sui noticiam tribuit. ipse mō genti litari p penitentię tritiam consulenti. ad fidem conuertit. vt in exercitu suo adnunciat ipsius ducatu et regimine fruerentur i plio spiritali.

Mo. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fraternitatis etiā ad inimicos dilatant. horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regit quos nō inter seruos sed inter amicos conscribit. vnde. Jam nō dicam vos seruos s amicos zc.

Per cognationes zc. Aug. De rito queritur quare p oēs tribus de scd z p pinqz rates eozū fm populū eozum scdm domos familiarū eorum. scdm capita. fm numerū nominū eorum: z hęc quinqz similitur dno repetunt donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm pinqz rates

eorum. aliud fm populos. aliud scdm domos familiarū. aliud fm numerū nominū. aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hęc omnia. Quinū ergo ipse numerus aliqd significat. vt hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id est. quinqz sicut i quinqz libris moysi in veteri t. maxime cōmendat. Illa vero. iij. qz deit cepts cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis z supra. omnis qui procedit in virtute. ex recognitione eoz. quāuis z ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur. habent necessariā differentia. Cū em ageretur de numero vni uerſe multitudinis ad vnam tribum ptenentis: discernendus erat sexus.

Auicesimo. Iudo. A viceſimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur. quia ab hac etate contra vnumquens viciorum bella nascunt. Ideo ad pugnam eliguntur: vt pugnent contra libidinem. ne luxuria superentur.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis pls qui ab errore conuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentozij tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benon. i. fontis tristitie. huic pzelatus est. qz dei

filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: qm per legē sui noticiam tribuit. ipse mō genti litari p penitentię tritiam consulenti. ad fidem conuertit. vt in exercitu suo adnunciat ipsius ducatu et regimine fruerentur i plio spiritali.

Mo. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fraternitatis etiā ad inimicos dilatant. horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regit quos nō inter seruos sed inter amicos conscribit. vnde. Jam nō dicam vos seruos s amicos zc.

Per cognationes zc. Aug. De rito queritur quare p oēs tribus de scd z p pinqz rates eozū fm populū eozum scdm domos familiarū eorum. scdm capita. fm numerū nominū eorum: z hęc quinqz similitur dno repetunt donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm pinqz rates

eorum. aliud fm populos. aliud scdm domos familiarū. aliud fm numerū nominū. aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hęc omnia. Quinū ergo ipse numerus aliqd significat. vt hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id est. quinqz sicut i quinqz libris moysi in veteri t. maxime cōmendat. Illa vero. iij. qz deit cepts cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis z supra. omnis qui procedit in virtute. ex recognitione eoz. quāuis z ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur. habent necessariā differentia. Cū em ageretur de numero vni uerſe multitudinis ad vnam tribum ptenentis: discernendus erat sexus.

Auicesimo. Iudo. A viceſimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur. quia ab hac etate contra vnumquens viciorum bella nascunt. Ideo ad pugnam eliguntur: vt pugnent contra libidinem. ne luxuria superentur.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis pls qui ab errore conuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentozij tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benon. i. fontis tristitie. huic pzelatus est. qz dei

filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: qm per legē sui noticiam tribuit. ipse mō genti litari p penitentię tritiam consulenti. ad fidem conuertit. vt in exercitu suo adnunciat ipsius ducatu et regimine fruerentur i plio spiritali.

Mo. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fraternitatis etiā ad inimicos dilatant. horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regit quos nō inter seruos sed inter amicos conscribit. vnde. Jam nō dicam vos seruos s amicos zc.

Per cognationes zc. Aug. De rito queritur quare p oēs tribus de scd z p pinqz rates eozū fm populū eozum scdm domos familiarū eorum. scdm capita. fm numerū nominū eorum: z hęc quinqz similitur dno repetunt donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm pinqz rates

eorum. aliud fm populos. aliud scdm domos familiarū. aliud fm numerū nominū. aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hęc omnia. Quinū ergo ipse numerus aliqd significat. vt hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id est. quinqz sicut i quinqz libris moysi in veteri t. maxime cōmendat. Illa vero. iij. qz deit cepts cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis z supra. omnis qui procedit in virtute. ex recognitione eoz. quāuis z ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur. habent necessariā differentia. Cū em ageretur de numero vni uerſe multitudinis ad vnam tribum ptenentis: discernendus erat sexus.

Auicesimo. Iudo. A viceſimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur. quia ab hac etate contra vnumquens viciorum bella nascunt. Ideo ad pugnam eliguntur: vt pugnent contra libidinem. ne luxuria superentur.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis pls qui ab errore conuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentozij tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benon. i. fontis tristitie. huic pzelatus est. qz dei

filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: qm per legē sui noticiam tribuit. ipse mō genti litari p penitentię tritiam consulenti. ad fidem conuertit. vt in exercitu suo adnunciat ipsius ducatu et regimine fruerentur i plio spiritali.

Mo. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fraternitatis etiā ad inimicos dilatant. horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regit quos nō inter seruos sed inter amicos conscribit. vnde. Jam nō dicam vos seruos s amicos zc.

Per cognationes zc. Aug. De rito queritur quare p oēs tribus de scd z p pinqz rates eozū fm populū eozum scdm domos familiarū eorum. scdm capita. fm numerū nominū eorum: z hęc quinqz similitur dno repetunt donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm pinqz rates

eorum. aliud fm populos. aliud scdm domos familiarū. aliud fm numerū nominū. aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hęc omnia. Quinū ergo ipse numerus aliqd significat. vt hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id est. quinqz sicut i quinqz libris moysi in veteri t. maxime cōmendat. Illa vero. iij. qz deit cepts cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis z supra. omnis qui procedit in virtute. ex recognitione eoz. quāuis z ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur. habent necessariā differentia. Cū em ageretur de numero vni uerſe multitudinis ad vnam tribum ptenentis: discernendus erat sexus.

Auicesimo. Iudo. A viceſimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur. quia ab hac etate contra vnumquens viciorum bella nascunt. Ideo ad pugnam eliguntur: vt pugnent contra libidinem. ne luxuria superentur.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis pls qui ab errore conuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentozij tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benon. i. fontis tristitie. huic pzelatus est. qz dei

filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: qm per legē sui noticiam tribuit. ipse mō genti litari p penitentię tritiam consulenti. ad fidem conuertit. vt in exercitu suo adnunciat ipsius ducatu et regimine fruerentur i plio spiritali.

Mo. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fraternitatis etiā ad inimicos dilatant. horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regit quos nō inter seruos sed inter amicos conscribit. vnde. Jam nō dicam vos seruos s amicos zc.

Per cognationes zc. Aug. De rito queritur quare p oēs tribus de scd z p pinqz rates eozū fm populū eozum scdm domos familiarū eorum. scdm capita. fm numerū nominū eorum: z hęc quinqz similitur dno repetunt donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm pinqz rates

eorum. aliud fm populos. aliud scdm domos familiarū. aliud fm numerū nominū. aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hęc omnia. Quinū ergo ipse numerus aliqd significat. vt hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id est. quinqz sicut i quinqz libris moysi in veteri t. maxime cōmendat. Illa vero. iij. qz deit cepts cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis z supra. omnis qui procedit in virtute. ex recognitione eoz. quāuis z ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur. habent necessariā differentia. Cū em ageretur de numero vni uerſe multitudinis ad vnam tribum ptenentis: discernendus erat sexus.

Auicesimo. Iudo. A viceſimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur. quia ab hac etate contra vnumquens viciorum bella nascunt. Ideo ad pugnam eliguntur: vt pugnent contra libidinem. ne luxuria superentur.

[†] ^f spiritale. [†] ^f gloria perfectorum est prin-
cipium. et in perfectione sanctorum imperfectio est.
bellum quinquaginta novem milia
trecenti. De filiis gad per genera-
tiones et familias ac domos cogna-
tionum suarum recensiti sunt per no-
mina singulorum a .xx. annis et su-
pra omnes qui ad bella procederent
^f bene viuentes sensibus corporis.
quadraginta quinque milia sexcen-
ti. l. De filiis iuda per generationes
et familias ac domos cognationum
suarum per nomina singulorum a
vicesimo anno et supra omnes qui
^f alii idigni numero.
poterant ad bella procedere recen-
[†] ^f spiritalem intelligentiam legis habentes. in
septenario enim spiritus in denario lex significat
sua sunt. septuaginta quatuor milia
sexcenti. De filiis ysachar per gene-
rationes et familias ac domos co-
[†] ^f numerat deus multitudinem stellarum. et
gnationum suarum per nomina singulo-
rum a vicesimo anno et supra om-
nes qui ad bella procederent recen-
[†] ^f nouo instructi testamento.
siti sunt quinquaginta quatuor
^f vel .xxx.
milia quadringenti. De filiis zabu-
lon per generationes et familias ac
^f numerati.
domos cognationum suarum recen-
siti sunt per nomina singulorum a vi-
cesimo anno et supra omnes qui po-
^f ^f spiritus
terant ad bella procedere quinque
sancti gratia perfecti. ^f quatuor principalibus
virtutibus perfecti.
milia quadringenti.
De filiis ioseph: filiorum ephraim per
generationes et familias ac domos
^f .i. numerati.
cognationum suarum recensiti sunt per
nomina singulorum a .xx. anno et
supra omnes qui poterant ad bel-
[†] ^f in modestia corporalium sensuum perfecti.
la procedere quadraginta milia
quingenti. Porro filiorum manasse
per generationes et familias ac do-
mos cognationum suarum recen-
siti sunt per nomina singulorum a
vicesimo anno et supra omnes qui
poterant ad bella procedere tri-

^f dilectione dei et proximi amplectentes.
gintaduo milia ducenti. De filiis
beniamin per generationes et fami-
lias ac domos cognationum sua-
rum recensiti sunt nominibus sin-
gulorum a .xx. anno et supra om-
nes qui ad bella poterant proce-
dere triginta quinque milia quadringenti.
De filiis dan per generatio-
nes et familias ac domos cogna-
tionum suarum recensiti sunt nomi-
nibus singulorum a vicesimo anno
et supra omnes qui poterant ad bel-
[†] ^f punitores. [†] ^f purgati. [†] ^f virgines corpe
et spiritu. ceterarius est purgatus denarius perfectus
la procedere. [†] ^f seraginta duo milia
^f spualibus doctis. pueri: et ad dexteram dei locati
septingenti. De filiis aser per ge-
nerationes et familias ac domos
cognationum suarum recensiti sunt
per nomina singulorum a vicesimo
anno et supra omnes qui poterant
ad bella procedere quadraginta
milia et mille quingenti. De filiis
neptalim per generationes et fami-
lias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt nominibus singulo-
rum a .xx. anno et supra omnes qui
poterant ad bella procedere quin-
[†] ^f fide trinitatis armati. [†] ^f scuto fidei que
in quatuor euangelis primetur: perfecte muniti.
quaginta tria milia quadringenti.
[†] ^f noue iustus animas iumentorum suorum.
Dij sunt quos numerauerunt moy-
[†] ^f aplici et aplici viri. [†] ^f supradicti viri.
ses et aaron et duodecim principes
israel singulos per domos cogna-
^f ^f alias oes filii.
tionum suarum. Fueruntque simul fi-
liorum israel per domos et familias
suas a vicesimo anno et supra: qui
[†] ^f p perfectione operum.
poterant ad bella procedere sexcenta
^f ^f p fide trinitatis. ^f fortium.
tria milia virorum quingenti. l.
^f quia sacerdotalis dignitas a plebea multum
digne remota est: ut in exemplum boni emineat.
Leuite autem in tribu familiarum
suarum non sunt numerati cum eis.
Locutusque est dominus ad moysen di-
^f ^f sacerdotali ordine et ministros ecclesie.
ces. Tribum leui noli numerare.

Triginta et.

Boni coniugati. qz ad significandū trice-
nariū index et pollex
blando osculo cōmū-
guntur. Unde aliud
tricelimum. aliud sexa-
gesimum. aliud vero
centesimum.

Seraginta duo

et. **Silb.** Non puto
silentio pretereundū
qz modo minores sū-
me numerorum et mi-
noris sacramenti pre-
cedūt. Maiores ho-
et maioris dignitatis
succedunt. vel cōuer-
so. Honore em̄. sein-
nicem milites xpi pre-
ueniunt. et superiores
innicem arbitrantur.
Audacius quoque cō-
grediuntur cōiugati qz
continētes. cōtinētes
qz xgines. et maioris
sūt meriti. Aliquādo
vero iterum scēt sum-
me: ne candor virgi-
nitatis abhorreat am-
plexum coniugij. et in-
necessitatibus carnis
virginitati et cōtinen-
tiē ministrant cōiuga-
ti: ut diuini exercitus
sit cor unū. et aīa vna

Septingenti

Spiritibus domus
puerit. et ad dexteram
dei locati. Centena-
rius em̄ numerus pri-
mus in dextera cōpu-
tatur. pollice et indice
coronā flexit. vii. **Ja**
dextera pputat annos

Tribum leui.

Raba. In tribu leui
sacerdotalis ordo si-
gnatur. qui super ta-
bernaculū testimonij
constituit: ut ecclesie
scz in q condita sunt
dei testamenta curas
gerant. et omnia vasa
id est fideles ad spiri-
tale ministerij electi:
sine errore et viciorum
sorde permanēat. **Hic**
em̄ ordo quiddā ad
cerimonias legis per-
tinet: curare debet.
Iplius est em̄ p̄lin-
docere quō scdm le-
ges honeste et ordina-
te in ecclesia viuant.
Ipi tabernaculū por-
tant: et vtensilia eius
Quia sacerdotes cō-
patiēdo: infirmorum
mores tolerādo: et cō-
solādo: quasi hūme-
ris laboris et patiētię
ecclesiam portant.

Deponet. Id est. sermone et exemplo disponet quomodo quisque humilitatis in profectu virtutum gradiatur.

Quisquis externorum. Aug. Alienigena qui accesserit moriatur. Sic alienigena intelligendus est etiam de illis filiis israel qui non fuerant de illa tribu: quam tabernaculo deferre precepit. i. qui non fuerint de tribu leui. Mirum est autem quomodo abusu alienigena dicitur quod magis alterius generis homines significat: et allogenos: et non magis allopbilos quod significat alterius tribus homines: quo nomine magis videtur scriptura in aliarum gentium hominibus ut allopbili appellentur: quasi aliarum tribuum homines.

Alle. Qui ad sacrum ministerium indignus accedit: penam presumptiosis non erudit. Nemo enim debet sibi sumere honorem nisi qui vocatur a deo tanquam aaron. Vnuzias qui sacerdotium usurpavit lepra percussus est.

Vnusquisque per tur. All. Orig. Vnusquisque secundum signa incedat in castris hoc precepit moyses: immo deus per moysen. Potest autem fieri ut emulatione bonorum operum ab inferioribus signis ad meliora et magnificentiora perueniamus. Si enim in promptu habuerimus studium meliorum et posteriora obliuiscetes ad anteriora extendamur: in resurrectione mortuorum (ubi sicut stella defert a stella: cuiusque merita resurgunt) ab inferioribus ad meliora signa et fulgentiora transferemur: et splendentioribus stellis equibimur. Et etiam in tantum potest in hac vita humana natura proficere: ut in resurrectione mortuorum non solum stellarum: sed etiam solis splendori valeat equari: quia fulgebunt iusti sicut sol in regno dei. Hinc ergo est quod supponit secundum signa sua per domos familiarum suarum. Vnde dicit per domos familiarum in greco idem est sermo quem ponit ibi apostolus: ex quibus omnis paternitas in celo et in terra nominatur. Quas ergo paternitates paulus: familias dicit latinus interpret. Hic sunt ergo paternitates vel familie quas paulus iam ostendit in celis: moyses sub figuris legalibus describit in terris: hinc quas incedere nos monet ut possimus paternitatibus celestibus sociari. Sunt enim familie et paternitates in celo: ex quibus forte est illa quam paulus ecclesiam primum scripturam in celis nominat. Cui sociabimur: si omnia secundum ordinem gerimus: si nihil iniquum: nihil inordinatum: nihil in bono stum inueniatur in nobis.

Locutusque est etc. All. Ori. lxx. Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: homo secundum ordinem suum incedat: et secundum signa sua: secundum domos familiarum suarum castra collocet filii israel ex aduerso etc. Docuit quod exercitus dei de terra egypti exiens: et per desertum transiens visitatus est: i. numeratus per moysen et aaron: et per singulas tribus sequestratus: sub certo numero censitus: quod nos exponentes formam diximus esse prescriptam: quomodo populus dei egrediens de egypto huius mundi: et festinans ad terram promissionis: i. ad locum virtutum: vel ad gloriam regni celorum: quibus ordinibus et merito gradibus educatur. Et per hoc ostendimus futurorum bonorum et magnificentiam in lege adumbratam. Hec vero lectio docet qualiter ab hijs qui deo sunt mancipati: nec implicent se secularibus negotijs: componatur ordo castrorum dicens: Homo secundum ordinem suum: et secundum signa sua etc. Paulus quoque dicit: Omnia ordinate fiant: et secundum ordinem. Vnus ergo est dei spiritus qui in paulo et in moysen loquitur. Secundum ordinem moyses incedi iubet in castris: paulus in ecclesia secundum ordinem omnia fieri. Et moyses qui legi ministrabat: in castris custodiri ordinem iubet. Paulus

neque ponas summam eorum cum plebea multitudie cui dicitur preesse. filijs israel. Sed constitues eos supra tabernaculum testimonij et cuncta vasa eius et quidquid ad ceremonias pertinet. Ipsi portabunt tabernaculum et omnia utensilia eius: et erunt in ministerio atque per ne alicubi pateat aditus hosti: pastozaru cura vigilantes. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

neque ponas summam eorum cum plebea multitudie cui dicitur preesse. filijs israel. Sed constitues eos supra tabernaculum testimonij et cuncta vasa eius et quidquid ad ceremonias pertinet. Ipsi portabunt tabernaculum et omnia utensilia eius: et erunt in ministerio atque per ne alicubi pateat aditus hosti: pastozaru cura vigilantes. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

lus vero euangelij minister: non solum in actibus: sed etiam in habitu ordinatum vult esse christianum dicens. Mulieres similiter in habitu ordinato. Vnde arbitror: quod non solum in officijs et habitu seruari ordinem voluit: sed significat etiam aliquem ordinem in anima: de quo dicitur: quod vnusquisque incedere debeat secundum ordinem: qui precipue ex operum fructibus indicatur: nec minus et magnificentia sensuum. Sape enim accidit ut qui humilem sensum gerit: et terrena sapit: excessum sacerdotij gradum vel cathedram doctoris obideat. Et qui spiritualis est: et a terrenis tam liber ut omnia examinare possit: et a nemine iudicari: inferioris ordinem ministerij teneat: vel in plebis multitudine relinquat. Sed hoc est legitimum et euangelij scriptura contemnere: et nihil secundum ordinem gerere.

Qui vnusquisque nostrum etiam de cibo et potu sollicitus: et omnem curam gerens in secularibus: vnam aut duas horas deo deputas: et ad orationem in ecclesiam veniens: vel in transitu verbum dei audiens: non incedit secundum ordinem: nec audit preceptum quod dicitur ut omnia secundum ordinem fiant. Ordo enim est primus querere regnum dei et iusticiam eius: et credere quod secundo loco hoc nobis a domino apponant. Omnis ergo homo debet incedere secundum ordinem suum

Qui vnusquisque nostrum etiam de cibo et potu sollicitus: et omnem curam gerens in secularibus: vnam aut duas horas deo deputas: et ad orationem in ecclesiam veniens: vel in transitu verbum dei audiens: non incedit secundum ordinem: nec audit preceptum quod dicitur ut omnia secundum ordinem fiant. Ordo enim est primus querere regnum dei et iusticiam eius: et credere quod secundo loco hoc nobis a domino apponant. Omnis ergo homo debet incedere secundum ordinem suum

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: singuli per turmas etates signatur. Igitur tabernaculi metebuntur. Cum proficiscendum fuerit: deponet leuitate tabernaculorum: cum castra metebuntur: docentes qualiter spe erecti: statu fidei: et constantia operum firmiter consistant.

Text on the right edge of the page, partially cut off, containing marginal notes and references to other parts of the text.

Sacerdotum qui. Rab. Quattuor filij aaron cum eo in sacerdoti electi sunt: sed duobus in statu suo manentibus: alij igne divino exusti sunt: quia ignem alienum obtulerunt. Licet enim multi ex quattuor partibus orbis in ecclesia sublimati sacerdotum gerere videantur: illi tantum in ministerio persistunt qui utriusque testamenti sanam doctrinam spiritus sancti igne examinatum predicant et pro dilectione dei et proximi quiddam possunt elaborant. Qui vero alienam doctrinam secularis scientie ministerio confectam inducunt: et seculari cupiditate accensi divinum officium faciunt: igne divinis ritionis consumuntur.

Applica tribu.

Aug. Accipe tribum levi et statue ei. conaaron. i. et ministra bunt ei. et custodiant custodias eius. et custodias filiorum istis ante tabernaculum et strimoy. Quas philacas grecus dicit: nisi custodias et excubias interpretati sunt. Sed nimirum vigilie melius dicitur: que solet in castris ternarum horarum observationem habere. Unde quarta vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. i. post nonam horam noctis. p. tres. i. vigilias. Et in multis locis scripturarum nostri vigilias interpretati sunt: quas greci philacas dicit ubi nulla dubitatio est spacium nocturni temporis significari. Quod puto et hic accipiendum. Quomodo enim levi et in batur observare custodias aaron. et custodias filiorum istis. i. d. est philacas. Quis forte dicitur esse: ne putarent ab observandis vigilias: que proprie observari in castris solent. propter honorem quo serviebant tabernaculo immunes esse debere. et ipsos oportet propter opera tabernaculi non minus vicissim observare vigilias quod observarent filij circa quaque castris filiorum israel.

Externus qui. Aug. Alienigena qui tetigerit morietur. Querendum quomodo dicitur in leuitico. Qui tetigerit tabernaculum sanctificabitur: cum hic dicat alienigena qui tetigerit morietur. volens intelligi eum qui non esset de tribu levi. An forte hic tetigerit ad obsequium duxerit seruitutis: quod a solis leuitis deberi tabernaculo precepit: hinc enim loquitur. **Ego tuli leuitas.** Aug. Quid est quod leuitas pro primogenitis filiorum israel sibi deputat deus: ita ut primogenitis populi numeratis qui plures inveniuntur quod erat numerus leuitarum argento redimerentur quinque siclis pro uno datus: quod pro pecoribus non est factum. Et cum pecora leuitarum pro primogenitis pecorum israel sibi esse voluerit: quomodo deinceps primogenita eorum vel pecorum eorum pertinebat ad dominum ubi iussit in domino primogenita vel humana mutari omnibus: quomodo non et pro istis deinceps primogenitis computantur filij leuitarum? Dabebat enim in posteris eadem tribus que posset pro primogenitis posterioribus computari. Nisi quod illud iussit fuit: ut qui nascerentur de illis qui iam ad portionem domini pertinebant datam pro primogenitis qui de egypto extierunt: iam de ipsorum haberet: tanquam suos de suis nec possent iuste pro illis computari: qui deinceps primogeniti deo debebantur. et uniuerso quippe populo: et uniuersis pecoribus populi data est portio deo primogenitum. Leuit. scilicet et pecora eorum iam liquid genitissent dei erat: non poterat hoc a populo dari: quod iam alienum erat. Ac per hoc debita deinceps primogenita deo reddi oportebat: nec pro his computari posteros leuitarum vel pecorum eorum. **Dr.** Ego assumpsi leuitas de medio filiorum israel pro omni primogenito etc. Leuitas assumuntur pro primogenitis: cum non sint primogeniti. Leui enim tertius nascitur de iuda. Primus namque ruben. secundus symeon. tertius leui. Sed apud deum non habentur primogeniti qui corpore et natiuitate precedunt: sed quos propositio mentis ipse in ordine primogeniti iudicat assumere. **Jacob** natus posterior primogenitus iudicat. et benedictio primata penetrata diuinitus pentis cecitate suscepit. Et propositio enim cordis quod deo patitur: priusquam in hoc mundo nasceretur: aut aliquid agerent boni vel mali dictum est. **Jacob** dilexi. **Esau** autem odio habuit. Filij ergo leui primogeniti non sunt secundum carnem: sed pro primogenitis assumuntur: ut sit plus pro primogenito assumi quam primogenitum nasci.

castrametati sunt filij dan quorum princeps fuit aiezer filius amias dai. Luncus exercitus pugnatoy eius qui numerati sunt sexaginta duo milia septingenti. Iuxta euz fixere tetozia de tribu aser. quoy princeps fuit pbeiel filius ocran Luncus exercitus pugnatoy eius qui numerati sunt quadraginta milia. et mille quingenti. De tribu filioz neptalim princeps fuit abira filius enon. Luncus exercitus pugnatoy eius: quinquaginta tria milia. qdringenti. Omnes qui numerati sunt in castris dan: fuerunt centum quinquagintaseptem milia sexcenti. et nouissimi proficiscuntur. Dic numerus filioz israel per domos cognationum suarum et turmas diuisi exercitus: sexcenta tria milia quingenti quinquaginta. Leuitas autem non sunt numerati inter filios israel. Sic enim preceperat dominus moysi. feceruntque filij israel iuxta omnia que precepit dominus. Castrametati sunt per turmas suas: et perfecti per familias ac domos patrum suorum.

H sunt genera rationes aaron et moysi

orum israel sibi deputat deus: ita ut primogenitis populi numeratis qui plures inveniuntur quod erat numerus leuitarum argento redimerentur quinque siclis pro uno datus: quod pro pecoribus non est factum. Et cum pecora leuitarum pro primogenitis pecorum israel sibi esse voluerit: quomodo deinceps primogenita eorum vel pecorum eorum pertinebat ad dominum ubi iussit in domino primogenita vel humana mutari omnibus: quomodo non et pro istis deinceps primogenitis computantur filij leuitarum? Dabebat enim in posteris eadem tribus que posset pro primogenitis posterioribus computari. Nisi quod illud iussit fuit: ut qui nascerentur de illis qui iam ad portionem domini pertinebant datam pro primogenitis qui de egypto extierunt: iam de ipsorum haberet: tanquam suos de suis nec possent iuste pro illis computari: qui deinceps primogeniti deo debebantur. et uniuerso quippe populo: et uniuersis pecoribus populi data est portio deo primogenitum. Leuit. scilicet et pecora eorum iam liquid genitissent dei erat: non poterat hoc a populo dari: quod iam alienum erat. Ac per hoc debita deinceps primogenita deo reddi oportebat: nec pro his computari posteros leuitarum vel pecorum eorum. **Dr.** Ego assumpsi leuitas de medio filiorum israel pro omni primogenito etc. Leuitas assumuntur pro primogenitis: cum non sint primogeniti. Leui enim tertius nascitur de iuda. Primus namque ruben. secundus symeon. tertius leui. Sed apud deum non habentur primogeniti qui corpore et natiuitate precedunt: sed quos propositio mentis ipse in ordine primogeniti iudicat assumere. **Jacob** natus posterior primogenitus iudicat. et benedictio primata penetrata diuinitus pentis cecitate suscepit. Et propositio enim cordis quod deo patitur: priusquam in hoc mundo nasceretur: aut aliquid agerent boni vel mali dictum est. **Jacob** dilexi. **Esau** autem odio habuit. Filij ergo leui primogeniti non sunt secundum carnem: sed pro primogenitis assumuntur: ut sit plus pro primogenito assumi quam primogenitum nasci.

Dr. Ex medio filiorum israel etc. Tertius est leui inter filios israel: et quo ergo medio sumuntur leuitas? Inuenio simamire fiducialiter regi israel

[Marginal notes on the right edge of the page, including "primogenita", "die qua locutus", "Et hęc nomina", "Primogenitus", "De hęc nomina", "Qui numerati", "De tribu", "Luncus exercitus", "Dic numerus", "Sunt genera", "Rationes aaron", "Rationes moysi"]

respondentem. In medio populi mei ego habito. Et de christo iohannes dicentem medius vestrum stat quem vos nescitis. Puto ergo eum qui nunquam declinavit ad dexteram vel ad sinistram dici posse medium stare qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius et quia semper stat: medi' stare dicitur. Qui vero imitator eius est: sicut sunamitis stare quidem non dicitur quia aliquando aut ad dexteram inclinatur: aut ad sinistram. (De mo enim mundus a sordibus nec si unius die fuerit vit' eius) habitare tam dicitur in medio populi. **A**cuti ergo assumuntur de medio filiorum israel. **L**euitem enim sunt qui non cognouerunt dexteram et sinistram suam: sed sequentes moysen. i. legem dei: non pepererunt patri vel matri. **E**t tu ergo si veniere tentatione: et ira peccati non inclinaueris ad dexteram vel ad sinistram: nec peruariaris legem dei: sicut medius fixus et stabilis: nec carnes genua tua peccato: nec pedis caput. i. stulticie sequaris ymaginem: assumeris de medio filiorum israel et primitiuorum numero collocaberis.

Aperit vuluam. Non quicumque aperit vuluam primatu dignus est: unde alii nati sunt peccatores a vulua et a v. lo. sunt fal. Quomodo enim quis errare potuit a via dei statim ut de ventre matris exiit: aut quomodo potuit falsa loqui nuper editus puer? **N**ecessarium est ergo ventrem et vuluam talem requirere cui possit conuenire. **A**lieni sunt peccatores a vulua etc. Et illa erit vulua quam aperit omnis primitiuus qui sanctificatur domino. **A**perit dominus vuluam hanc que erat clausa: et peperit patriarchas. **S**imiliter et Rachel vultu pareret etiam ipsa cuius visus erat perspicax: et decorus aspectus. **I**n multis vero scripturæ locis inuenies aperiri vuluas: quarum si singulas pro locis consideres: inuenies quomodo errant peccatores a vulua: et alii aperiētes vuluam sanctificantur in ordine primitiuorum.

Ex quo percussit. **D**ri. Quia non prius sanctificati sunt primogeniti israel: quia peccatores primogeniti egyptiorum: et quasi causam sanctificationis horum interitum ponit eorum. unde et hic intelligendum est esse quosdam etiam primogenitos in egyptiis. i. contrariis potestantibus quasi electos in malicia: et primos inter demones qui nisi percussit fuerit et extincti: israelitarum primogeniti sanctificari non possunt. **H**os aut percussit dominus: me' christus hielus: qui est primogenitus omnis creature: qui principatus et potestates traduxit triumphans eos in cruce. **A**liis enim sanctificatio primitiuus ad nos venire non potest. **U**t aut nobis primogenitorum sanctificationes daret: effectus est primogenitus ex mortuis: ut sit primatum tenens in omnibus: et nos credentes resurrectioni sue pro primitiuus assumeret: et in primitiuorum ordine collocaret.

Numera filios etc. **D**ri. Recenseamus attentius quomodo distribuuntur duodecim tribus per turmas ternas in quattuor partes: et per singulas celi plagas certa statore consistunt: et inueniemus iudam ab oriente cum ysachar et zabulon. **R**uten ad occidentem cum symeon et gad. **I**n meridie effrem cum beniamin et manasse. **I**n aquilone vero dan cum neptalim et aser. **Q**ui bus quasi per quattuor cardines terre in circuitu locatis: in medio eorum (ut deo proximi) circa tabernaculum dei constituantur leuitem. **I**n castris quidem iuda: que sunt ab oriente moyses et aaron. **I**n castris vero ruben: gerson. **I**n castris vero beniamin: caath. **U**bi dan castra constituit: locatus est merari. **E**t ita in medio filiorum israel et omni parte per circuitum quasi in ferti ceteris et innixi videntur esse filii leui. **O**bliviscere ergo paulisper ter

rena: et supra ipsum celum gressu mentis incede. **I**bi require tabernaculum dei ubi precursor pro nobis introiit hielus et assistit nunc vultui dei et terpellas pro nobis. **I**bi require quaternos ordines et stationes castrorum. **I**bi israelitica agmina et excubias cerne factorum. **I**bi primitiuorum sacramenta rimare. **S**ed ego non audeo illuc sol' ascendere: precedat paul' cum et mihi viam ostendat. **I**psa vero apostolorum maxim' sciens multas esse non solum in terris: sed et in celis ecclesias (ex quibus septem quaedam iohannes enumerat) volens ostendere quandam preterea ecclesiam primitiuorum: dicit ad hebræos. **N**on enim accessistis ad ardentes et tractabile ignem: sed accessistis ad montes syon: et civitatem dei viventis hierusalem celestem et multitudinem angelorum laudantium: et ecclesiam primitiuorum ascriptam in celis. **M**oyses ergo per quattuor castra populi dei diuisum scribit in terris. **A**pl's. iij. ordines sanctorum in celis: ad quorum singulos unumquemque nostrum dicit accedere. **N**on enim omnes ad omnes accedunt: sed alij ad montem syon: et paulo meliores ad civitates dei viventis hierusalem celestem. **H**is ergo eminentiores accedunt ad multitudinem angelorum laudantium. **Q**ui aut supra omnes istos sunt: accedunt ad ecclesiam primitiuorum.

caath: amram: et iessaar: hebron et oziel. **F**ilij merari: mooli: et musij. **D**e gerson fuerunt due familie lobnitica: et semeitica: quarum numeratus est populus sexus masculini ab vno mense et supra: septem milia quingenti. **D**ij post tabernaculum castrametabuntur ad occidentem sub principe heliasaph: filio lael: et habebunt excubias in tabernaculo federis: ipsum tabernaculum et operimentum eius tentorium quod trahitur ante fores tentorium quod appendit introitu atrij tabernaculi: et quod

prepara ergo te: et emere quantum vales: si forte actibus vita moribus fide et institutis proficias ubi possis accedere ad ecclesiam primitiuorum. **S**i paulo inferior es: accede ad multitudines angelorum laudantium: vel ad civitatem dei viventis hierusalem: vel saltem ad montem syon: ut in monte salueris. **A**ntum est: ne in terra refideas: ne in vallibus maneat: ne in demeritis et huiusmodi psereres. **I**ta assumunt primogeniti leui quod ministrant deo: et altari eius et tabernaculo excubijs perpetuis diuina misteria celebrant.

Leu. **L**eu additus: vel assumptus. **H**ic est ordo doctorum: qui per gratiam dei de mundo electus ad seruitium diuini: ceteribus angelorum vnitur. **V**n ego vos elegi de mundo: et alibi. **S**ed sunt sicut angeli dei in celo. **G**erson et caath. **T**res filij leui significant predicatores sancte trinitatis: confessione insignes: fide: et spe: et caritate mirabiles. **I**nterpretatur enim gerson aduena. **C**aath pacia: vel molares dentes. **M**erari: amara: vel amaritudo. **M**inister enim dei aduenam se et peregrinum in mundo cognoscit: et patiens est. **V**erbum dei dente discretionis molit: secundum auditorum capacitates: et seculum sibi amarum ostendit: alios a voluptatibus reuocat. **H**ij ab vno mense nuantur: quia in initium vite deo debent pserare: ne post multa scelera: pmo faciāt blasphemari nomen dei. **V**n. **O**portet episcopum irreprehensibile esse etc.

Dij post etc. **F**iliorum leui ordo conueniens ostendit: ubi. s. q. primi sunt in ordine: orientis plagam obseruet. **M**oyses et aaron cum filiis habentes custodia sanctuarij in medio filiorum israel. **C**aath: vn' moyses et aaron orienti sunt: meridianam plagam obrineant: sub cura eleazari sacerdotis qui maior est in filiis aaron. **P**ost hos gersonite ad occidentalem plagam sub cura eleazari. **M**inissimi merarite ad septentrionalem plagam sub custodia yrbamar filij aaron minoris. **I**n his vero moraliter exprimitur quod ministri ecclesie debent diligenter ordinem suum seruare: nec maiora appetere quam proprius locus exposcit.

Ad occidentem. **U**bi dies claudunt astra occidunt. **I**n his significat quod multa tabernaculi debent concupiscentiam fugere: carnalia desideria dei adiutorio mortificare: diem vltimum et finem laboris expectare: ut mortui mundo viuentes deo dicere possint. **V**bi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi.

nes enumerat) volens ostendere quandam preterea ecclesiam primitiuorum: dicit ad hebræos. Non enim accessistis ad ardentes et tractabile ignem: sed accessistis ad montes syon: et civitatem dei viventis hierusalem celestem et multitudinem angelorum laudantium: et ecclesiam primitiuorum ascriptam in celis. Moyses ergo per quattuor castra populi dei diuisum scribit in terris. Apl's. iij. ordines sanctorum in celis: ad quorum singulos unumquemque nostrum dicit accedere. Non enim omnes ad omnes accedunt: sed alij ad montem syon: et paulo meliores ad civitates dei viventis hierusalem celestem. His ergo eminentiores accedunt ad multitudinem angelorum laudantium. Qui aut supra omnes istos sunt: accedunt ad ecclesiam primitiuorum.

Ad meridianam plagā. Hec significat post lucem scientie perceptam predicatores verbū patientie et solacij debere cum discretione proximis impedere. Sub eleazaro .i. dei adiutorio . scđum illud . Nisi dominus edificauerit domum in vanum laborauerit qui edificat . e.

In plaga septentrionali. Extremi merarite sub ythamar (qui interpretat amarum . vel vbi palma) plagā aquilonis sortiti sunt . vbi glacial horroz pdurat . In q̄ monent ecclesie ministri . ne securitate torpeant . quia licet perianam fidei iam in ecclesiam intrauerint lumen scientie percipere . desideria carnis mortificauerint . et nondū tamen ad perfectam suauitatem . i . ad eternam beatitudinem preuenerūt . Restat aliquid amarū . cum illo certandū est qui ad aquilonem dirigit folium suum . cuius danciam molliri impossibile ē . Unde Cor eius indurabit quasi lapis . et cum autem superabit ad epta palma exultandū est . et letandū .

Ad orientāle . Orientalis plaga ortum fidei significat . vbi moyses qui interpretatur assumptus de aq̄ . et aarō mons fortitudinis . cum filiis suis castrametabuntur . Qui enim in ecclesia preliantur . quibus clauis regni celestis commisse sunt . debent introitus ordinē cognoscere . et alijs pdicare . Quia oportet quēq̄ in lucem fidei per portam confessionis ad aq̄m baptismi intrare . vt de aqua assumptus . sit filius adoptionis . et robore constantie gignens filios boni operis . In introitum fidei per quē in ecclesiam ingressus est diligenter custodiatur . ne ociosus et inutilis abijciatur .

Uiginti duo milia . Apte numero viginti . iij . leuite titulant . Hoc enim numero comprehenduntur hebreica elementa . et scđm quosdam libri veteris testamenti . Ministri dei hac prescriptione monentur scđm leges dei viuere et docere . nec villo modo excedere .

Numera primogeniti . Ori . Multe sunt numerorum differentie que

ad ritum altaris pertinet funes tabernaculi et omnia utensilia eius . Cognatio caath habebit populos amramitas . et iessaaritas . et hebronitas . et ozielitas . Ne sunt familie caathitarū recēsitę per nomina sua . omnes generis masculini ab vno mēse et supra . octo milia sexcenti . Habebunt excubias sanctuarij . et castra metabuntur ad meridianā plagam . Princepsq̄ eorū erit elisaphan filius oziel et custodiant arcam mensamq̄ et candelabrum . altaria et vasa sanctuarij in quibus ministratur . et velū cunctaq̄ huiuscemōi suppellectilem . Princeps autē principū leuitarū eleazar filius aaron sacerdotis erit super excubitores custodię sanctuarij . Auero de merarierunt populi moolite et musite . recensiti per nomina sua omnes generis masculini ab vno mēse et supra . sex milia ducenti . Princeps eorum suriel filius abiahel . in plaga septentrionali castra metabuntur . eruntq̄ sub custodia eorum tabule tabernaculi . et vectes et columnę ac bases earum . et oia que ad cultū huiusmodi p̄tinēt . columnęq̄ atrij per circūitum cū basibus suis et paxilli cū funib⁹ .

scribuntur de filiis israel . sed post numerum filiorū israel . numerantur seorsum leuite . Non enim fuerant recensiti cum eis . et habetur eorū segregatus

castrametabuntur ante tabernaculum fēderis . i . ad orientāle plagam . moyses et aaron cum filiis suis habētes custodiā sanctuarij in medio filiorū israel . Quisquis alienus accesserit morietur . Omnes leuite quos numerauerunt moyses et aaron iuxta p̄ceptum domini per familias suas in genere masculino a mēse vno . et supra fuerunt viginti duo milia . Et ait dñs moyfi . Numera primogenitos sex⁹ masculini de filiis israel a mēse vno et supra . et habebis summas eorum . Tolleq̄ leuitas mihi pro omni primogenito filiorum israel . Ego sum dominus . et pecora eorū . p̄ vnūuersis primogenitis pecorū filiorū israel . Recensuit moyses sicut p̄ceperat dñs primogenitos filiorū israel . et fuerunt masculi per nomina sua a mēse vno et supra . viginti duo milia ducenti . lxx . tres . Locutusq̄ ē dominus ad moysen dicens . Tolle leuitas pro primogenitis filiorū israel . et pecora leuitarū pro pecoribus eorum . eruntq̄ leuite mei . Ego sū dñs . In p̄cio autē ducētoz lxx . triū q̄ excedūt numerū leuitarū de primogenitis filiorū israel accipies quinqz siclos p̄ singula

et p̄cipuus numer⁹ quo referuntur omnes simul viginti duo milia reperi . nec plus . nec minus . Post hoc p̄cepit domin⁹ numerari etiam primogenitos filiorū israel eodez ordine . quo fuerāt leuite numerati . id est . ab vno mēse et supra . et inueniuntur viginti duo milia et ducēti . lxx . tres . Putas ne per hęc solam numeri hystoriā docere voluit moyses . et nullum hīs diuersitatibus numerorum concludit misterium . Viginti duo quidē numerus in scripturis diuinis principibus causis ascript⁹ sepe reperitur . Nam viginti duo . prima quidē apud hebręos elementa traduntur esse literarū . Ab adā vsq̄ ad iacob . ex cuius semine initiū . xij . tribus assumunt viginti duo patres fuisse memoratur . Tradunt etiam omnium creaturarū di species itra . xxij . numerū colligi . Propter hoc ergo leuite . id ē . qui de semine tuo et primo geniti filiorū israel hoc sacro numero intuluntur . Nam autē in filiis israel adduntur ducēti septuaginta . tres non ociosum videtur . humani enī generis in carne generatio . sicut asserit periti talium . nouē mēlibus in vulua continetur . Sed nō prius ad partū moueri fertur . q̄ decimi mensis triduo transcat . Et ita ducēti . lxx . tres dies illos indicant . q̄ ex nouem mensibus . et triduo decimi mensis colligunt . et simul ducēti . lxx . tres dies isti quibus humano generi in hunc mundum p̄cetur ingressus . Et ita in viginti duob⁹ omnib⁹ simul

creaturarum rationibus mysticis summa colligit . In hīs vero que ex abundantia primogenitis israel inueniuntur . etiam misterium humane generationis exponitur .

Quinqz siclos . Distice . Quisquis initium cōuersationis voluntatis vel operationis vult deo consecrare . quinqz sensus corporis tect

capita ad
Sicut h
bilis pec
precus e
ergo pec
fuerant an
rante a leu
liozum in
quinqz su
ctuarij . et
eius iuxta
sibi domini
et aaron dic
liozum caa

diligenter custodire: ne p lasciuā in errorem aut immunda desideria de /
fiat. Sed iuxta solum sanctuarij qui est oboli. xx. id est. secundū decalo /
gi doctrinā: que in duobz preceptis caritatis consistit: omnia opa sua re /
ferat in domum summi sacerdotis et filioꝝ eius. **C. .III.**

Tolle ꝛ. Ori. Cum in tres ordines diuidatur filij leui: et tribus no /
minibus principum singuli ordines censentur: etiam in ipsis diuersitates /
quedam non sine misterijs ascribuntur. Nam filioꝝ caath primus ordo /
ponitur: qꝛ et ipso de /
scendit moyses et aarō /
quibus summa sacer /
dotij cōmittitur. Ex /
ipso em nascitur am /
ram et quo nascatur /
moyses et aaron. Se /
cundus ordo est ger /
son qui primus qꝛdes /
ē natiuitate. At em /
scriptura: filij aut le /
ui gerson caath et me /
rani. Sed ex filijs ca /
ath duo rursus ordi /
nes diriguntur: et hij /
qui ex aaron descen /
dunt sacerdotio mā /
cipantur: pars vero /
reliqua ministrat sa /
cerdotibus: et ideo in /
quattuor partes leui /
tarū diuiduntur offi /
cia: vt sacerdotō fun /
gantur aaron et filij /
eius. sancta sanctorꝝ /
portent in hūeris suis /
reliqui ex populo ca /
ath. **Quē aut p̄tinēt** /
ad tabernaculū testi /
monij: vt ad atria eiꝝ /
et pelles eius: vel etiā /
velamenta: et quocꝝ /
minꝝ dura: et ad onꝝ /
lenia pcurāt filij ger /
son. Columnas ho /
tabernaculi et bases /
eius: et seras: portent /
filij merari. Ideo /
signanter scriptura

capita ad mensuram sanctuarij. Siclus habet obolos viginti. Da bisqꝫ pecuniam aaron et filijs eius precius eozꝝ qui supra sunt. Tulit ergo pecuniam eorum moyses qꝫ fuerant amplius: et quos redemerant a leuitis pro primogenitis filioꝝ israel mille trecentozꝝ. lx. quinqꝫ siclorum iuxta p̄odus sanctuarij: et dedit eam aaron et filijs eius iuxta verbum qꝫ p̄ceperat sibi dominus.

C. .III.
Ucutusqꝫ ē dominus ad moysen et aaron dicens: Tolle summā filioꝝ caath de medio leuitarꝝ

ait. Et recensatur virtus merari. Virtute enim opus est ad huiusmodi portandas sarcinas. Paulus vero libero iā et reuelato oculo mentis hec omnia aspiciens et veteris testamenti velamen abiciens ait. Quia prior populus in huiusmodi constructionibꝝ exemplarijs et vmbꝝ celestium referuinit. Considera ergo ne forte isti quattuor ordines castrozꝝ exemplꝝ sint et vmbꝝ illoꝝ quattuor ordinum quos ad hebreos scribens paulus enumerauit in celis. Et rursū israeliticis quattuor castrozꝝ ordinibus quater adice leuitarū: que nos non tam explanamus qꝫ contingimus p̄ rioribus sensibus et liberis a secularibus indicemus.

Ori. Alia lit. Accipe numerū filioꝝ caath ꝛ. Ecce alius ordo numeroꝝ introducit. Numerati sunt iam filij leui ab vno mense et supra: Runc aut numerātur filij leui a vicesimo quinto anno: sed nō vt i ceteris et supra: sed vsqꝫ ad quinquagesimum annū: et fit iste precipuus numerus et electus. Additur aut hys predictis omnis qui procedit ad ministrandū ad opera tabernaculi testimonij: isti sunt qui numerantur melioꝝ et p̄ciꝝ p̄uo numero. Sicut em in filijs israel dicebat: omnis qui procedit ad bellum de filijs israel: ita hic omnis qui procedit ad ministeriū vt faciat opera in tabernaculo testimonij.

In tabernaculo. Ori. Tabernaculū testimonij sunt omnes sancti qui sub testimonio dei censentur. In hoc tabernaculo sunt quidam meritis et gratia celsioꝝ: et ex hys aliqui candelabꝝ dicuntur: forte apostoli qui illuminant accedentes ad deum: et alij qui i hoc tabernaculo dei ingredientibus lumen scientie et doctrine ostendant: alij sunt mensa: qui pane dei pascunt animas esurientes et sitientes iusticiā: alij altare incensꝝ: qꝫ orationibus et ieiunijs vacant die ac nocte in templo dei. Hij vero qꝫ bus archana misteria deus credidit: archana dicuntur testamenti dei. Qui autē cum omni fiducia per preces et supplicationes deum hominibus re /

propiciant: et pro delictis populi interueniunt: p̄ciatoꝝ sunt. Qui merent multitudinem scientie: et abundantes diuitias in agnitione dei: cherubin possunt intelligi. Cherubin em plenitudo scientie interpretatur. Sed hos omnes qui per hec singula designantur portari necesse est et in humeris. Et ego opinor: angeli qui ordinati sunt: p̄pter eos qui hereditatem capiunt salutis eos portant. Cum autē solutū fuerit tabernaculū hoc et ceperimus ingredi ad illa sancta pergere ad locum promissionis: hij qꝫ

per domos et familias suas a tricesimo anno et supra: vsqꝫ ad quinquagesimum annum: omnium qui ingrediuntur vt stent et ministrēt in tabernaculo federis. **Dicē** cul **exponit opera filioꝝ caath: i medio filioꝝ leui scōm plebes suas i tabernaculo testimonij. tus filioꝝ caath. Tabernaculum federis et sanctū sanctorum ingrediuntur aaron et filij eius quando mouēda sūt castra et deponēt uelū qꝫ pendet ante fores inuoluētqꝫ eo arcam testimonij: et operiēt rursum velamine iacintinarum pellium extēdentqꝫ desuper pallium mensam quoqꝫ p̄positōnis inuoluēt iacintino pallio: et ponēt cū ea thuribula et mortariola ciathos**

Inuoluētqꝫ. Ne forte aliqui videant nudam et moriantur. Et terminatur enim qui ineffabilia sacramenta contingit nisi meritis et scientia in sacerdotij gradum p̄motus fuerit.

Ori. Septem quedaz species numerantur que operiri p̄cipiuntur. Primo autem vt omnium p̄ciosior arca testamenti operiatur velo: sed et pelle desuper iacintina tegatur: additur etiam aliud velamen desuper iacintinum. Secundo mensa operitur. Tercio candelabꝝ. Quarto altare aureum. Quinto vasa ministerij. Sexto operimentū altaris cū quibusdam velamentis opponitur. Septimo operitur et labꝝ: et nihil horꝝ nudū relinquitur. Deinde additur. Nolite exterminare de tribu sua plebem caath: vt. s. exterminādos se scirent: si forte ad hec mouenda manus suas mitterent: nisi vnumquodqꝫ eorum prius fuisset a sacerdotibus tectū. Redeamus ergo ad tabernaculum ecclesie dei viuētis: et videamus quo modo oportet obseruari hec singula a sacerdotibus christi. Siquis vere sacerdos est: cui sacra vasa id est misteriorum secreta sapientie commissa sunt: discat quomodo hec oporteat intra velamen conscientie custodire: nec facile in publicum proferre: aut si res posat proferre: et impitioribus tradere: ne nuda proferat: et ne aperta ostendat et penitus patentia: alioquin homicidium facit et exterminat plebem. Exterminatur enim omnis qui secreta et ineffabilia sacramenta contigerit nondum meritis et scientia in sacerdotij gradum translatus. Solis enī filijs aaron id est sacerdotibus arcam: et mensam: et candelabꝝ: et que supradicta sunt: nuda videre concessum est. Alij autē hec opera videant: immo velata in humeris portent.

Et operient. Filij aaron sacerdotes: quibus omnia nuda et aperta videre concessa sunt.

vere sunt sancti et in sanctis sanctorꝝ habentur: angelis portantibus incedunt: et vsquequo requiescat tabernaculꝝ dei portantur in humeris: et extolluntur in manibus. Unde. Quonia angelis suis mandauit de te: vt in manibus tollant te ꝛ. Quod dyabolꝝ de saluatore intelligendum putauit: sed ex cecitate malicia cloquia mistica nō intellexit. Neqꝫ em saluator angelis idigebat vt nō offenderet. Angelis autem suis mādat deus pro populo suo vt non offendat pedem suum ad lapidem. Hinc paulus ait. Sed nos qui uimus qui reliqui sumus simul: rapiemur cum illis in nubibus obuiā christo in aera. Rapiemur ergo ab angelis qui penitus purgati et leues a delictis effecti sūt. Portantur ergo et colūne tabernaculi a quibusdam et atria et cetera qꝫ refert scriptura nō ab israelitis: sꝫ a leuitis

lxx. a
xx. quinto.

ex cor. i.

Panes semper. Aug. Et panes qui semper super eam erunt. nō vniq; idēz semp: sed similes eorum. quia illi auferebantur: et recentes quotidie ponebantur. dum tamē sine panibus mensa non relinqueret. Ideo dixit qui semper sup eam erunt. i. qui semper panes. nō qz illi semp.

Necnon et altare. Alia littera. Et super altare aureum adoperient vestimentū iacintinum. et adoperient illud operimento pellicio iacintino. Posset ista locutio videri: quā velut absurdam et non integram latini interpretēs trāsferre uoluerunt. i. super altare aureum adoperiet vestimentū iacintinū tanq; debuerit dici. et altare aureū adoperient vestimēto iacintino: nō adoperient vestimentum iacintinū hoc videtur significare qd ipsum vestimentum iacintinum aliunde adoperiretur. Sed mihi videt nō tam genus locutionis esse qz subobscurus sensus. hoc enīz intellegi potest. Sup altare aureum adoperient vestimentū iacintinū ut ipsum vestimentū iacintinū alia re operiendum preceperit: qd vestimentum iam super altare esset. ac sic breuiter vniq; cōplecteret. ut vestimēto iacintino altare operiendum. et vestimentum iacintinū alio te gmine operiendum.

Tunc intrabūt filii. Et dicitur. Qui licet non sint sacerdotes: quia eis tamē primi sunt in humeris suis ista portare possunt. alij vō sarcinas suas et ministeria in planstris ponunt. Cū enī offerrentur a singulis tribub; planstra: qrtuor: ex hijs accipiunt filij merari. duo vō filij gerson. Illi vero q meliores sunt. planstra non accipiunt. Intuere ergo cuiusmodi diuisio sit in officijs diuis et ministerijs. et quomodo que sanctificata sunt non portantur ab animalibus mutis: sed rationales debent esse homines qui in humeris suis portant vasa quibus ministrantur sanctoꝝ sancta. Grauiora vero et duriora non tam rationalibus qz mutis animalibus imponuntur. et in ipsis aliqua est differentia. Qui enim duriora et grauiora obseruant ministeria: plura habent animalia. Quattuor planstra dātur filijs merari. Filijs autē gerson qui erant ppinqui filijs caath: duo tantum. Unde ostenditur q operibus durioribus et grossioribus plures sunt qui velut animalia inserviūt. Ad ea vero que rationalibus procurantur: pauci de min^o instructis accedūt. Nam ad illa que mystica sunt et secreta (solis sacerdotibus patent) nō solum nullus animalis homo accedit: sed nec ipsi qui habent aliquid exercitij et eruditionis: nondum tamen meritis et vita ad sacerdotalem gratiā condescenderunt. Nec solum per speculum ea et in enigmate vident: sed

et crateras ad liba fundēda. Panes semper in ea erunt. Extendēt qz desuper pallium coccineuz qd rursum operient velamento iacintinarū pellium. et inducēt vectes. Sument et palliū iacintinuz quo operiet candelabrum cū lucernis et forcipibus suis et emunctorijs et cunctis vasis olei que ad cōcinandas lucernas necessaria sunt et super omnia ponēt operimentū iacintinaruz pellium. inducentq; vectes. Necnon et altare aureum inuoluent iacintino vestimento. et extendent desuper operimentū iacintinarum pellium inducētq; vectes. Omnia vasa quib; ministratur in sanctuario inuoluent iacintino pallio. et extendent desuper operimentum iacintinarū pellium. inducentq; vectes. Sed et altare mundabunt cinere. et inuoluent illud purpureo vestimēto: ponēt qz cum eo omnia vasa quibus in ministerio eius vtuntur. i. igniuz

et opera et velata suscipiunt. et humeris portant ut ea magis actu qz scientie reuelatione cognoscant. Tales ergo nos exhibeamus: qui digni efficiamur ordine sacerdotij: ne velut irrationalibus onera grauiā imponant sed tanq; rationales et sancti sacerdotalib; officijs deputemur. Sensus enī sancta et regale sacerdotium sumus. tantū vt acceptam gratiam vite meritis equantes digni habeamur sancto ministerio. vt cum discesserimus de hac vita: mereamur assumi inter sacerdotes dei. et ministrantes arce t. in archanis. scz ministris reuelata facie gloriam dei speculemur et ingrediamur terrā sanctam. cuius hereditatem prestabit nobis dominus noster ihesus christus.

receptacula. fuscinulas ac tridentēs vncinos et batilla. Luncta vasa altaris operiet simul velamine iacintinarum pellium. et inducēt vectes. Luncta inuoluerint aaron et filij eius sanctuariū et omnia vasa eius in cōmōtione castror: tunc intrabunt filij caath vt portent in uoluta. et nō tangant vasa sanctuarij ne moriātur. Ita sunt onera filiorum caath in tabernaculo fēderis. super quos erit eleazar filius aaron sacerdotis. ad cuius pertinet curam oleum ad concinnandas lucernas et cōpositionis incensum. et sacrificiū qd semper offerretur et oleum vnciois. et quidquid ad cultum tabernaculi pertinet omniumq; vasorū que in sanctuario sunt. Locutusq; est dominus ad moysen et aaron dicens. Nolite perdere populum caath de medio leuitarum: sed hoc facite eis vt viuant et nō moriantur si tetigerint sancta sanctorū. Aaron et filij eius

et opera et velata suscipiunt. et humeris portant ut ea magis actu qz scientie reuelatione cognoscant. Tales ergo nos exhibeamus: qui digni efficiamur ordine sacerdotij: ne velut irrationalibus onera grauiā imponant sed tanq; rationales et sancti sacerdotalib; officijs deputemur. Sensus enī sancta et regale sacerdotium sumus. tantū vt acceptam gratiam vite meritis equantes digni habeamur sancto ministerio. vt cum discesserimus de hac vita: mereamur assumi inter sacerdotes dei. et ministrantes arce t. in archanis. scz ministris reuelata facie gloriam dei speculemur et ingrediamur terrā sanctam. cuius hereditatem prestabit nobis dominus noster ihesus christus.

Nolite perdere. Dicitur. Nolite exterrere minare plebez caath etc. Intellege pri^o collocationem tabernaculi: et sancta sanctorū que interiecto a sanctis velamine dirimuntur. que videre nō licet nisi solis sacerdotibus. Postea vō q modo mouētib; castra filijs israel soluit tabernaculum: aaron et filij eius sacerdotes intra sancta sanctorū operiūt singula operimentis suis: et opta ibidem relinquentes introducunt filios caath huic officio deputatos. et faciunt eos eleuare hēris suis: que operuit manus sacerdotales. Ideo dicitur a domino. Re exterrinetis de tribu sua plebez caath. qz in eo exterrinandi essent: si facta sanctorum nuda et patentia contigissent: que nec intueri fas erat. Si qz dignus est et hijs qui deo ministrāt diuina capere et videre misteria: que videre ceteri non valent. hic aaron. et filij eius intelleguntur esse: qui ingredi possunt ad ea que alijs adire fas nō est. Hinc soli reuelata patet arca testamēti. et vna habens manna. Sic considerat ppiciatorium. cberubin. melam sanctam. candelabrum luminis. et altare incensū: qui sez verbo dei et sapientie misterij operā dat: et deo soli in sanctis vacat. Sicut sane non sibi elicium aperire ea quibus non licet: sed opta ceteris minus capacibus tradere portāda humeris. Cum enim ex verbis mysticis pfecti doctores opera iniungunt poplis: et plebs implet que mandantur: sed nō intelligit rationem: opta sancta sanctorum super humeros portantur. Moyses intelligebat que esset vera circūcisio. quod verū pascha. que vere neomenie vera sabbata. et tamen ea per rerum corporalium species adumbrabat. Et cui sciret verum pascha immolandum esse xpm: ouem corporalem imolari mō dabat in pascha. Et de farine azimis diem festum agi: cum sciret diem festum agendū esse in azimis sinceritatis et puritatis. Hec et huiusmodi erant sancta sanctorū que cū moyses portanda ceteris traderet. i. reb; et operib; iplenda: velata tñ cōi sermone tradebat. Numeri autē opa significat.

et opera et velata suscipiunt. et humeris portant ut ea magis actu qz scientie reuelatione cognoscant. Tales ergo nos exhibeamus: qui digni efficiamur ordine sacerdotij: ne velut irrationalibus onera grauiā imponant sed tanq; rationales et sancti sacerdotalib; officijs deputemur. Sensus enī sancta et regale sacerdotium sumus. tantū vt acceptam gratiam vite meritis equantes digni habeamur sancto ministerio. vt cum discesserimus de hac vita: mereamur assumi inter sacerdotes dei. et ministrantes arce t. in archanis. scz ministris reuelata facie gloriam dei speculemur et ingrediamur terrā sanctam. cuius hereditatem prestabit nobis dominus noster ihesus christus.

Alia littera. Et super altare aureum adoperient vestimentū iacintinum. et adoperient illud operimento pellicio iacintino. Posset ista locutio videri: quā velut absurdam et non integram latini interpretēs trāsferre uoluerunt. i. super altare aureum adoperiet vestimentū iacintinū tanq; debuerit dici. et altare aureū adoperient vestimēto iacintino: nō adoperient vestimentum iacintinū hoc videtur significare qd ipsum vestimentum iacintinum aliunde adoperiretur. Sed mihi videt nō tam genus locutionis esse qz subobscurus sensus. hoc enīz intellegi potest. Sup altare aureum adoperient vestimentū iacintinū ut ipsum vestimentū iacintinū alia re operiendum preceperit: qd vestimentum iam super altare esset. ac sic breuiter vniq; cōplecteret. ut vestimēto iacintino altare operiendum. et vestimentum iacintinū alio te gmine operiendum. Subiūxit teniq; vñ opiri vellet vestimentum iacintinum: cum adiecit. et adoperient illud operimēto pellicio iacintino. Tunc intrabūt filii. Et dicitur. Qui licet non sint sacerdotes: quia eis tamē primi sunt in humeris suis ista portare possunt. alij vō sarcinas suas et ministeria in planstris ponunt. Cū enī offerrentur a singulis tribub; planstra: qrtuor: ex hijs accipiunt filij merari. duo vō filij gerson. Illi vero q meliores sunt. planstra non accipiunt. Intuere ergo cuiusmodi diuisio sit in officijs diuis et ministerijs. et quomodo que sanctificata sunt non portantur ab animalibus mutis: sed rationales debent esse homines qui in humeris suis portant vasa quibus ministrantur sanctoꝝ sancta. Grauiora vero et duriora non tam rationalibus qz mutis animalibus imponuntur. et in ipsis aliqua est differentia. Qui enim duriora et grauiora obseruant ministeria: plura habent animalia. Quattuor planstra dātur filijs merari. Filijs autē gerson qui erant ppinqui filijs caath: duo tantum. Unde ostenditur q operibus durioribus et grossioribus plures sunt qui velut animalia inserviūt. Ad ea vero que rationalibus procurantur: pauci de min^o instructis accedūt. Nam ad illa que mystica sunt et secreta (solis sacerdotibus patent) nō solum nullus animalis homo accedit: sed nec ipsi qui habent aliquid exercitij et eruditionis: nondum tamen meritis et vita ad sacerdotalem gratiā condescenderunt. Nec solum per speculum ea et in enigmate vident: sed

Alii nulla curio. zc. In ecclesiasticis quoque observationibus sunt que omnibus facere necesse est: non tamen ratio omnibus patet. Quia enim genua flectimus orantes: et ex omnibus celi plagis ad solam orientis plagam vel partem conuersi oramus: non facile patet cuique. Eucharistic quoque percipiende: vel eo ritu quo geritur explicande: vel eorum que geruntur in baptismo verborum gestorum ordinum: interrogacionum: et responsionum: quis facile explicet rationem? Nec tamen licet velata numeris portamus: cum ita implemus ut a magno pontifice et filijs eius tradita: et commendata suscepimus: nisi quis sit inter nos aaron aut filius aaron: qui bus conceditur hec uerba perspicere: ita tamen ut sciant sibi uelada esse: nisi ceteris dari et in opus proferri ratio poposcerit.

Triginta. Tricenarius qui denario ter multiplicato componitur: integritatem fidei et perfectionem operis significat: sine quibus nemo accedere debet ad diuina ministeria. Joseph tricenarius egypti suscepit gubernacula. Et dauid regnum: quod lxx. id est perpetua quiete dignus contulit. Et ezechiel prophetie doctrina pmeruit. Et quia per fidem aduersa debent loganimitate ferri: et premia sublimiter sperari: arce uel templi altitudo: et tabernaculi longitudo: xxx. cubitis mensuratur.

Quinquaginta. zc. In hoc quoque libro de hostium spolijs quidam offerunt dona dei quinquagesimam portionem: qui non processerunt ad bellum. Quidam quoque quingentesimas. In genei quoque ubi tractatur de indulgentia sodomorum: si forte possent ad ueniam peruenire: huiusmodi ministerio confici? abraham a quinquagesimo numero cepit pro indulgentia domino supplicare: dies si inueni fuerint quinquaginta in ciuitate non saluabis propter iniquitatem: zc. Oportet ergo operari lenitas in sanctis usque ad quinquaginta annos. Inferiores quidem opera: meliores uero opera operum. Horum autem superiores spiritualibus officijs deservire: et introire in sancta sanctorum: et ibi operire que operienda sunt: et tradere filijs caath portanda numeris et manibus euehenda.

intrabunt: ipsique disponent opera singulorum: et diuident quid portare quis debeat. Alij nulla curiositate videant que sunt in sanctuario priusquam inuoluatur: alioquin morientur. Locutusque est dominus ad moysen dicens: Tolle summam etiam filiorum gerson per domos ac familias ac cognationes suas. a ^{lxx. a vicesimo quinto anno et supra.} triginta annus et supra usque ad annos quinquaginta. Numera omnes qui ingrediuntur et ministrant in tabernaculo federis. Hoc est officium familie gersonitarum ut portent cortinas tabernaculi et tectum federis. operimentum aliud: et super omnia uelamen iacintinum: tectorium quoque quod pendet in introitu tabernaculi federis: cortinas atrij et uelum in introitu quod est ante tabernaculum. Omnia que ad altare pertinent funiculos et uasa ministerij iubente aaron et filiis eius: portabunt filij gerson: et scient singuli cui debeant oneri mancipari. Hoc est cultus familie gersonitarum in tabernaculo federis. Eruntque sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Filios quoque merari per familias et domos patrum suorum recensebis a triginta

Omnes qui ingrediuntur. zc. Ori. Dicitur de leuitis que operentur a vicesimo quinto anno et supra usque ad quinquagesimum annum. Omnis inquit qui procedit ad opus operum: et ad opera que portantur tabernaculi testimonij zc. Nota distinctionem sermonum. Ubi de operibus filiorum israel loquitur: non dixit opera operum: sed sola opera. ubi de officijs leuitarum dixit opera operum. Sicut enim sunt sancta: et sancta sanctorum sic sunt opera: et opera operum. Unde mihi uidetur quod moyses ubi sensit esse quedam opera uisibilia quibus esset mystica intelligentia: hec non solum opera: sed opera operum dixit. Que uero communia et presentis temporis intellexit: hec tantum opera nominauit. Sunt ergo opera operum (sicut in presentia lectione uel in exodo et in ceteris locis sub occultis precipitur ministerijs: et partim in presentia: et partim in futuro explendis) que non culibet: sed solis leuitis tradenda mandantur: a vicesimo quinto anno: usque ad quinquagesimum. Quia in viginti quinq; senarium quinq; perfectio declaratur: ut quinq; quinq; numeretur. Quod indicat euz uocari ad opera operum in ministerio peragenda: qui omni parte multiplicatis et purificatis sensibus inuenitur perfectus.

Ad annos quinquaginta. Quinquagesimus autem annus remissionem et indulgentiam significat. Nam quinquagesimus annus est qui iubileus apud hebreos dicitur: in quo possessionum seruitutis et debiti sit remissio. Et quinquagesimus dies post pascha festus traditur in lege. Et dominus in euangelio inducens debitores cum parabola remissionis et indulgentie doceret: unum in quinquaginta et alium in quingentis denarijs fuisse dicit obnoxios. Quinquaginta autem et quingenti: cognatus est numerus. Decades enim quinquaginta faciunt quingentos.

Aliter quoque hic numerus sacratus est. Septem enim septimanis si addatur unius numeri perfectio: l. faciunt dies. Septuaginta quoque septimanis: si addatur unius decade consummatio sunt quingenti.

annis et supra usque ad annos. l. omnes qui ingrediuntur ad officium ministerij sui: et cultum federis testimonij. Nec sunt onera eorum portabunt tabernaculi tabulas et uectes eius: columnas et bases earum: columnas quoque atrij per circuitum cum basibus et paxillis et funibus suis. Omnia uasa et suppellectilem ad numerum accipient: sicque portabunt. Hoc est officium familie meraritarum: et ministerium in tabernaculo federis. Eruntque sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Recenseuerunt igitur moyses et aaron: et principes synagoge filios caath per cognationes et domos patrum suorum a triginta annis et supra usque ad quinquagesimum annum. omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi federis et inueni sunt duo milia septingenti. quinquaginta. Hoc est numerus populi caath qui intrat tabernaculum federis. Hos numerauit moyses et aaron iuxta sermones domini per manum moysi. Numerati sunt et filij gerson per cognationes et domos patrum suorum a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum. oēs qui ingrediuntur

Omnem leprosum. *Alf. Raba.* Leprosi sunt heretici varijs peccatorum maculis polluti non habentes uniformem colorem doctrine v. fidei nec abscondunt imperitiā sed ostendunt. Nulla vero falsa doctrina est que non aliqua vera aliquando admisceat. Vera ergo falsis per mixta in aliqua disputatione vel narratione cuiuslibet tanquā in vnius corporis colore apparentia significant lepram tanq̄ veris falsiq̄ color locis humana corpa variatē. **Locutusq̄ ē z̄c. Rab.** *Distice.* Hoc capitulo ammonemur vt siquid per negligentiam delinquimus per confessionem z̄ penitentiā diluamus z̄ damnum restituamus. Si aut̄ proximo damnum intulimus corā illo peniteamus z̄ damnum restituamus. Si x̄o non superest cōfitemur penitēdo elemosinali largiendo dño satisfaciamus.

Aug. *Alia litera.* Vir siue mulier qui cuiq̄ fecerit ab omnibus peccatis humanis z̄ despicens se spererit z̄ deliquerit anima illa annuntiabit peccatū suū qd̄ peccauit z̄ restituet delictum caput z̄ quintas eius adiciet sup̄ illud z̄ reddet cui deliquit. Si aut̄ nō fuerit homini pxim⁹ ita vt reddat illi delictū ad ipsum delictū qd̄ redditur domino sacerdoti erit excepto ariete ppiciationis p̄ que exorabit i illo p̄ eo. Dic ea peccata intelligēda sunt: quoz̄ in hys rebō perpetratio ē: que pecunia restitui possent. Nō ē aliter diceret quomō restituenda sunt nisi damni pecuniaris fuissent. Intet em̄ restitui caput z̄ quintas id ē totū illud quid quid est z̄ quintam eius partes. Excepto ariete qui fuerit offerendus in sacrificium ad expiandum delictum. Intet autē qd̄ restituitur sacerdoti esse id est ip̄m caput z̄ quintam: si non est proximus ei in quem commissam est. Vbi intelligitur tunc domino reddendū q̄ sit sacerdoti si non superest qui damnum passus est nec proximus ei id est heres sed de ipso homine nihil dicit. Sed cum dicit. Si nō fuerit ei proximus: breuiter insinuat tunc queri pximum eius si ipse non fuerit. Si aut̄ nec proximus erit: domino restituetur: ne impunitum remaneat admissus. **Ut tamē**

vt ministrent in tabernaculo fēderis z̄ inuenti sunt duo milia sexcenti triginta. Sic est populus gersonitarum quos numerauerūt moyses z̄ aaron iuxta verbum domini. Numerati sunt z̄ filij merari per cognationes z̄ domos patrū suorum a triginta annis z̄ supra vsq̄ ad annum quinquagesimū. om̄s qui ingrediūtur ad explendos ritus tabernaculi fēderis z̄ inuenti sunt tria milia ducenti. Sic ē numerus filioz̄ merari quos recensuerūt moyses z̄ aaron iuxta p̄ceptum domini per manū moysi. Omnes qui recensiti sunt de leuitis z̄ quos recenseri fecit ad nomē moyses z̄ aarō z̄ principes israel per cognationes z̄ domos patrū suoz̄ a triginta ānis z̄ supra vsq̄ ad annum quinquagesimū ingredientes ad ministerium tabernaculi z̄ onera portanda fuerunt simul octo milia quingenti z̄ octoginta. Iuxta verbū domini recensit eos moyses vnūquēq̄ iuxta officium suū z̄ onera sua sicut p̄cepit ei dominus.

Deutusq̄ ē dominus ad moysen

non cedat in sacrificium: sed sit sacerdotis: sic sane verba scripturę distinguentia sunt. Si autem non fuerit homini proximus: ita vt reddat illi delictum ad ipsum. Locationis em̄ est quod addidit ad ip̄m. Aut forte ad ipsum dixit q̄ ad ipsum pertineat. i. ipse possideat. Deinde sequitur. Delictum qd̄ redditur domino sacerdoti erit. Delictum autem dicit: cū red-

ditur ea res que per delictum ablata est. **Reddet ip̄s caput z̄c. Aug.** Queritur quomodo in exodo legitur. Si quis furat⁹ fuerit vitulum aut ouem restituere debere quinq̄ vitulos vel quatuor oues: si occiderit vel vendiderit si aut̄ qd̄ abstulerit saluū ap̄d eū inuenitur: duplū esse restituendum. cū hic restitui iubet caput z̄ quintam: Qd̄ longe ē etiā a duplo quantum magis a quadruplo. vel quinq̄es tāto. Nisi forte quia h̄ ait. vir aut mulier quicunq̄ fecerit ab omnibus peccatis humanis. Peccata igno rantię voluit intelligi peccata humana. Fieri enim potest vt p̄ negligentiam trahat hō rē alienā i rē suā. qd̄ ideo peccatū ē: q̄ si diligenter attende retur: non admittetur. Et hoc voluit capite z̄ quinta restitui non sicut furta mulctari. Nam si furta z̄ fraudes hic intellexerimus que non p̄ ignorantiam: sed furandi z̄ fraudandi animo committuntur: z̄ ideo dicta humana que i homines fiunt: tunc ille (ni fallor) erit extus questionis hui⁹. vt ideo qui fecit non reddat quadruplum quia nō reprehenditur vel conuincitur: sed ignorantibus a q̄ factum sit: vel vtruz̄ factum sit: ipse annunciet delictū suū. Cū em̄ dixerit. Vir aut mulier quicunq̄ fecerit ab omnibus peccatis humanis: z̄ despicens deliquerit. i. cōtemnendo commiserit ista adiungit. anima illa annuntiabit peccatum suū quod pe-

dicens: **Precipe filiis isrl vt eijci** *† f̄ ecclesie: ne vitā polluat inocētū. † f̄ hereticum.* **ant de castris omnem leprosum** *† f̄ superfluis cogitationibus abundat. † qui se luxu c. malū desideriorū etuat. † f̄ epe. z̄ qui semine fluit pollutusq̄ est* *† f̄ qui. f̄ mortuoz̄ in peccatis impietatem et exempla sequitur: et eoz̄ in fordidibus iquinatur.* **super mortuo tam masculum q̄** *f̄ ecclesie. † cōta* **feminam eijcite de castris ne contagione mori.** *† f̄ nocentes cū innocentibus.* **tamen i castris habitauerint vobiscū. feceruntq̄ ita filij israel z̄ eiecerunt eos extra castra sicut locutus erat domin⁹ moysi. Locutusq̄ est dominus ad moysen dicens: Loquere ad filios israel: Vir siue mulier cum fecerint ex omnibus peccatis que solēt hominib⁹ accidere: z̄ per negligentiaz transgressi fuerint mandatum domini atq̄ deliquerint: peccatum suum confitebuntur z̄ reddent ip̄m caput: quintaq̄ partem desuper ei in quem peccauerunt. Sin autez non fuerit q̄ recipiat dabunt dño z̄ erit sacerdotis. excepto ariete q̄ offerretur pro expiatione vt sit placabilis hostia. Omnes quoq̄ p̄ritiē quas offerunt filij israel ad sacerdotem pertinent: z̄ quidq̄ in sanctuario offerretur a singulis. z̄ traditur manibus sacerdotis pertinet quicquid in ecclesia offerretur. ip̄s erit. Locutusq̄ est domin⁹**

cauit z̄ restituit delictum caput z̄ quintas eius. Forte ergo tm̄: qz̄ annunciat q̄ peccatum suū. **Excepto ariete.** Arietis oblatio christi passionem significat: i. qua maxime confidimus quia sine eo nihil possumus. Ipse est sacerdos qui

non parit per oblati...
quod est offerri quo...
reddere reman...
Reddet ip̄s...
Queritur quomodo...
Si quis furat⁹...
vitulum aut ouem...
restituere debere...
quinq̄ vitulos...
vel quatuor oues...
si occiderit vel...
vendiderit si autē...
qd̄ abstulerit saluū...
ap̄d eū inuenitur...
duplū esse restituendum...
cū hic restitui iubet...
caput z̄ quintam...
Qd̄ longe ē etiā...
a duplo quantum...
magis a quadruplo...
vel quinq̄es tāto...
Nisi forte quia...
h̄ ait. vir aut mulier...
quicunq̄ fecerit...
ab omnibus peccatis...
humanis. Peccata...
igno rantię voluit...
intelligi peccata...
humana. Fieri enim...
potest vt p̄ negligentiam...
trahat hō rē alienā...
i rē suā. qd̄ ideo...
peccatū ē: q̄ si...
diligenter attende...
retur: non admittetur...
Et hoc voluit...
capite z̄ quinta...
restituere non...
sicut furta mul...
ctari. Nam si furta...
z̄ fraudes hic...
intellexerimus...
que non p̄...
ignorantiam: sed...
furandi z̄...
fraudandi animo...
committuntur: z̄...
ideo dicta...
humana que i...
homines fiunt:...
tunc ille (ni fallor)...
erit extus...
questionis hui⁹.
vt ideo qui...
fecit non...
reddat quadruplum...
quia nō...
reprehenditur...
vel conuincitur:
sed ignorantibus...
a q̄ factum sit:
vel vtruz̄...
factum sit: ipse...
annunciet...
delictū suū. Cū...
em̄ dixerit. Vir...
aut mulier...
quicunq̄ fecerit...
ab omnibus...
peccatis...
humanis: z̄...
despicens...
deliquerit. i....
cōtemnendo...
commiserit...
ista adiungit.
anima...
illa annuntiabit...
peccatum suū...
quod pe-

nos patri per oblati
onem carnis sue reco
ciliat. **Jo** illi munera
nostra offerim? quo
intercedente veniam
mereamur.

Ad sacerdotē.
Abaltum. i. cui dicit
Tu es sacerdos eter
num scdm ordinem
melchisedech. Et. i. i.
iudicio cuncta refer
uas: ne forte iudicet
rem incertam. Unde
Polite ante tempus
indicare quo ad usqz
veniat dñs zc.

Farine ordeace.
Raba. Farina
ordeacea scientia ve
teris legis significat.
que bene ordeo com
paratur. Quia sicut
ordeum magno labo
re a paleis purgatur
ad farinam perducit
ita littera legis cōri
ta mola discretionis
farinam sensus spiri
tal' emittit: et recte de
cima pars sati offert
quia lex tecum p̄ce
ptis constat. cui de
cima pars quodlibet
mandatum est: cōtra
qđ prava vxor egisse
dicitur. Offerit ergo
mulier sacerdoti cum
oblato decime par
tis: cuius christi iudicō
scdm legem dimittit
datā damnāda aut
liberanda referat.

Nō infundet
Rab. zc. Nō decet
oleo adlatōis: vñ
discretę misericordię
nec thure superflue
laudis: vel inordina
te orationis impeni
tentes liniri: sed zelo
iusticie scđz p̄ceptū
domini vicium istan
ter z ordinate perse
qui.

Aquā sanctā.
Hinc aque misceat sa
cerdos pau. ter. te.
pa. ta: cū xpi decreto
cōmemoratio patri
archanum p̄phetarū
z apostolorum intro
missa reperitur.

Scribetqz sa
cerdos zc. Quia
scđz pena peccatorum
in scriptura sancta ex
planatur. Quicūqz
autem eam pie z fide
liter hauserit: suppli
cia peccatorū que in
ea narrantur prime
scens z abstines a pec

ad moysen dicens: Loquere filiis

israel z dices ad eos. Vir cuius

uxor errauerit: maritūqz contem

nens: dormierit cum altero viro.

z hoc maritus comprehendere ne

quiverit: sed latet adulterium. et

testibus argui non potest. quia

non est inuenta in stupro: si spiri

tus zelotipię concitauerit: viruz

contra uxorem suam. que vel pol

luta est. vel falsa suspitione appeti

tur: adducet eam ad sacerdotēz

z offeret oblatōez pro illa decimā

partem sati farine ordeaceę. Nō

fundet super eam oleum. nec ipo

net thus: quia sacrificiū zelotipię

est. z oblatio inuestigans adulte

rium. Offeret igitur eaz sacerdos

z statuet coraz domino. Assumet

qz aquam sanctam in vase fictili.

z paucillū terrę de pavimento ta

bernaculi mittet i eam. Lunqz ste

terit mulier in conspectu domini

discooperiet caput eius: z ponet

super manus illius sacrificium re

cordatōis. z oblationē zelotipię.

Ipsē autez tenebit aqz amarissi

mas in quibus cum execratione

maledicta congescit: adiurabitqz

eam. z dicit: Si nō dormiuit vir

alienus tecum. z si nō es polluta

deserto mariti thoro: nō tenebūt

te aque istę amarissime i quas ma

ledicta congesi. Sin aut declina

sti a viro tuo atqz polluta es. z cō

cubiisti cum altero viro: his ma

ledictionibus subiacebis. Det te

dominus in maledictōes z exem

plum cunctoz i populo suo. Du

trescere faciat femur tuū. z tumēs

uterus tuus dirumpatur. Ingre

diantur aque maledictę in ventrē

tuū. z vtero tumescente putrescat

femur tuum. Et respondebit mu

lier amen amen. Scribetqz sacer

dos in libello ista maledicta. z de

lebit ea aquis amarissimis in qz

maledicta congescit. dabitqz ei bi

bere. Quas cū erhauserit: tollet

sacerdos de manu eius sacrificiū

zelotipię. z eleuabit illud coram

domino. imponetqz illud sup alta

re: ita dumtaxat vt prius pugillū

sacrificij tollat de eo quod offerē.

z incēdat super altare. z sic potuz

det mulieri aquas amarissimas.

Quas cum biberit: si polluta est.

z contempto viro adulterij rea: p

transibūt eam aque maledictōis.

z inflato vtre cōputrescet i femur.

Eritqz mulier in maledictionē z i

exemplum omni populo. qđ si pol

luta non fuerit: erit innoxia z faci

et liberos. Ista est lex zelotipię.

Si declinauerit mlier a viro suo

z si polluta fuerit: maritusqz zelo

tipię spiritu cōcitatus adduxerit

eam in cōspectu domini: z fecerit

ei sacerdos iuxta omnia que scri

pta sunt: marit' absqz culpa erit.

z illa recipiet iniquitatem suam.

C. VI.

Locutusqz ē

domin' ad moysen di

cens: Loquere filiis israel z dices

ad eos. Vir siue mulier cū fecerit

votū vt sanctificenē. z se voluerit

catu: fiet ei aqz ama
rissima i salutē. Qui
autem contempserit
inflato ventre cōpu
trescet femur eius. et
erit in maledictionēz
z in exemplum. quia
iusto dei iudicio pu
nietur: z erūt ei in ob
probriū dñideria sua
z actus.

Dabitqz ei bi
bere. Vt manifeste
tur peccatū illius. vel
hic ad correctionem.
vel i futuro ad dam
nationem. Nihil enī
occultum qđ nō reue
letur. hinc dominus
ait. Sermo quē locu
tus sū vobis: ille vos
indicabit in nouissi
mo die.

C. VI.

Locutusqz ē.

Vino et omni.

z. In duodecima
mansione id ē. synai
p̄cipit nazareis vt
vinum z sicerā. z om
ne qđ iebiare potest
non bibant neqz co
medant. In prouer
bijs quoqz p̄cipitur
vt potentes z iracūdi
vinum non bibant:
ne obliuiscantur sapi
entię. In nazareis cō
tinentium vita ligna
tur. his. vinū probi
tetur. id est. luxuria.

Et sicerā. i. omis vo
luptas terrena. Sice
ra enī ex diuerso cō
fict' genere: sicut vo
luptas ex diuersa vi
cioruz passione. Illi
enim non bibunt vi
num: sed sicerā bibūt
qui ad decipiendos
homines vmbra qđ
dam z ymagies simu
lant virtutum. Qua
passa veltantur: qui
ad humanos oculos
abstinentię pallore
ficiuntur: vt gloriā
capiant ab hominibz.
Acetum bibunt qui
post vitę sanctitatem
ad vetustatem p̄gre
ritorum labuntur vi
ciorum: z corruptōne
veteris nequitię de
lectantur.

Novacula non. Id est nec dolum nec malicia in mente retinebitur ne polluat. s. cesaries capitis id est cogitatio mentis. Sed innocentia teneat vsq; ad finem vite. Aliter enim non erit votum acceptabile. Qui autem perseveraverit salvus erit.

Super mortuum non. Id est mortuum in peccatis non imitabitur nec iniquitatis eius via ingreditur: ne perdat laborem suum. Non enim qui inchoat: sed qui consummat corrobabitur.

Nec super patris. Id est nullus carnalis retrahat affectus: omnis persona omnis dignitas: omnis consanguinitas christi servitio postponenda.

Consecratio dei. Id est spiritus sancti gratia in corde eius diffusa est. Unde Polite consistare spiritum sanctum in quo ligati estis omnes.

Omnia dies. Id est vsq; in finem perseveret sine contaminatione peccati atq; delicti.

Sin aut mortuus. Id est si mortali peccato pollutus imitari voluit: et vsq; ad consensum descendit: sciat necesse esse continentiam esse pollutam et caput radendum id est metem purgandam a prava cogitatione et noxia delectatione.

Radet ilico. Tempore scilicet copulationis quo cognoscit se reliquisse: statim se emendare studeat: et semper similem ruinam timeat.

Duos turtures. Turtures castitate: pulli columbarum simplicitatem significant. Qui ergo vult ad resurrectioem bonorum pervenire: offerat pro sacerdote. id est: christo castitatem mentis et corporis et simplicitatem in fide catholica per quam in ecclesiam intrat: ut per tanti pontificis opulationem exipiat.

Et deprecabitur. Advocatus noster apud patrem. Vel quia faciet nos deprecari: secundum illud. Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

Ut dies priores. Nihil de pristina conversatione presumat: sed in sola dei gratia confidat cuius dono percipit veniam et requiem sempiternam.

Polluta est sanctificatio. Cum conversus fuerit iustus a iusticia sua: et fecerit iniquitatem: omnes iusticie eius oblivioni tradentur.

Ista est lex etc. Postquam legislator nazareum instruxit quomodo mundetur: si eius consecratio super mortuo polluat: addit quomodo post completum votum se presentet domino cum oblatione gratias reddi

^{f in quo est luxuria: et f mente. f qualibet voluptate terrena}
domino consecrari: a vino et omni quod potest libere abstinere

^{f relabendo in voluptatem preteriti vici.}
Acetuz ex vino et ex qualibet alia portione et quidquid de vicia exprimitur non bibent. Uvas recentes siccasque non comedent cunctis diebus quibus ex voto domino consecrantur. Quidquid ex vinea esse potest ab vicia passa vsq; ad acinum non comedent. Omni tempore separationis sue novacula non transibit super caput eius vsq; ad completum diem quo domino consecratur. Sanctus erit crescente cesarie capitis eius. Omni tempore consecrationis sue super mortuum non ingredietur: nec super patris quidem et matris et fratris sororisque funere contaminabitur: quia consecratio dei sui super caput eius est. Omnis dies separationis sue iustus erit domino. Sin autem mortuus fuerit subito quisquam coram eo polluetur caput consecrationis eius quod radet ilico et in eadem die purgatus sue: et rursus septima. In octavo autem die offeret duos turtures: vel duos pullos columbarum

^{f ne palliant abstinencia pro vana gloria.}

^{f alias}

^{f oibus diebus.}

^{f quo tempus resurrectionis significatur.}

^{f chausus.}

^{f et angelice doctrine}

^{f malicie}

^{f et nequice.}

^{f et nequice.}

^{f et nequice.}

^{f et nequice.}

turus: mistice innuens continentis vitam cum oblatione operis: et mundicia cordis in sine bono domino placitum.

Agnus anniculū. Hunc offert qui totam spem suam in eius imolatioem ponit: de quo dicitur. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Hunc in holocaustum offert cum pro amore carnis mortificando totam vitam suam ardore caritatis incensam domino consecrat.

Angust. Ania littera. Et offeret munus suum domino agnum anniculum sine vicio in holocaustum: et agnam anniculam sine vicio in peccatum. Hoc quidam transferre noluerunt velut locutiones iustitiam vitantes: et dixerunt: pro peccato et non in peccatum: cum sit sensus in ea locutione non perturbantur. In peccatum enim dictum est: quia quod pro peccato offerbatur: peccatum vocabatur. Unde. Cum qui non noverat peccatum: pro nobis peccatum fecit: sacrificium pro peccato. Sicut et ergo agnus in holocaustum: sic et agna in peccatum: ut ipsum peccatum pro peccato: sicut et sacrificium pro peccato. Sic de arietem quod sequitur salutare dicitur: tanquam sit ipse salutare: cum sit sacrificium salutaris: quod postea repetitum manifestat. Quia et illud pro peccato dicitur: quod prius dixerat in peccatum. Et hoc sacrificium salutaris: quod prius dixerat salutare

Raba Tropol. Agnus offert in holocaustum: qui deo et debet simplicitatem cordis cum devoto caritatis

Quem offeret. Quem offert pro peccato: qui christum innocentem pro peccato humani generis fideliter credit oblatum.

Et arietem. Hoc fit cum ipsum esse confidit qui pro dispensationem carnis celestia et terrestria pacificavit: cuacuans omnem principatum et potestatem: quem deus exaltavit: et donavit illi nomen quod est super omne nomen etc.

Et lagana. Veteri lege spiritus dictata et scripta ad utilitatem humanam

Absque fermento. Quia spiritualis gratia in lege et in evangelio recte intelligi gentibus patet.

Que offeret. Veritatem et laborem cuiusque meditationem et observantiam legis in conspectu dei remunerando presentans ad ingressum vite et letis: pacto boni operis certamine.

Arietem vero etc. Dignum scilicet ostendens mercede quietis perpetue

Et quem. Quem offert pro peccato: qui christum innocentem pro peccato humani generis fideliter credit oblatum.

Et arietem. Hoc fit cum ipsum esse confidit qui pro dispensationem carnis celestia et terrestria pacificavit: cuacuans omnem principatum et potestatem: quem deus exaltavit: et donavit illi nomen quod est super omne nomen etc.

Et lagana. Veteri lege spiritus dictata et scripta ad utilitatem humanam

Absque fermento. Quia spiritualis gratia in lege et in evangelio recte intelligi gentibus patet.

Que offeret. Veritatem et laborem cuiusque meditationem et observantiam legis in conspectu dei remunerando presentans ad ingressum vite et letis: pacto boni operis certamine.

Arietem vero etc. Dignum scilicet ostendens mercede quietis perpetue

... in quo est luxuria: et f mente. f qualibet voluptate terrena
... in peccatum: sicut et sacrificium pro peccato. Sic de arietem quod sequitur salutare dicitur: tanquam sit ipse salutare: cum sit sacrificium salutaris: quod postea repetitum manifestat. Quia et illud pro peccato dicitur: quod prius dixerat in peccatum. Et hoc sacrificium salutaris: quod prius dixerat salutare
... in peccatum: sicut et sacrificium pro peccato. Sic de arietem quod sequitur salutare dicitur: tanquam sit ipse salutare: cum sit sacrificium salutaris: quod postea repetitum manifestat. Quia et illud pro peccato dicitur: quod prius dixerat in peccatum. Et hoc sacrificium salutaris: quod prius dixerat salutare
... in peccatum: sicut et sacrificium pro peccato. Sic de arietem quod sequitur salutare dicitur: tanquam sit ipse salutare: cum sit sacrificium salutaris: quod postea repetitum manifestat. Quia et illud pro peccato dicitur: quod prius dixerat in peccatum. Et hoc sacrificium salutaris: quod prius dixerat salutare

tanq[ue] principē sui vel alio: n[isi] d[omi]n[us] ducē optimum: qui se bene rexit z duxit in semita mandatoꝝ dei: scđm doctrinam scripturarum: z gratiam spiritua- lium carismatum.

Core. Quid est q[ue] nazarei capillos nutriunt: nisi q[ue] per vitā magne continentie p[re]sumptionū cogitationes crescunt. Sed quid est q[ue] deuotōe completa nazareus caput radere: z capillos in igne sacrificij ponere iubet nisi q[ue] tūc ad perfectōis summam pertingimus: cum sic exteriora vicia vin- cimus: vt etiā cogita- tiones superfluas a mente resecemus. q[ui]s igne sacrificij crema- re: est diuini amoris flamma icendere: vt totus cor in dei amo- re ardeat: z cogitatio- nes superfluas cremās quasi nazarei capil- los deuotōis p[er]fecti- one consumat.

Et armum co- ctum. Fortitudines. i. operis: coctam z pro- batam igne tribulati- onis facit summus sa- cerdos sanctum suus offerre deo patri.

Et laganum. Scientiam scz legis dono spiritus sancti. iuuans in opere con- summare.

Eleuabit. Bōa- l[us] q[ui] p[ri]ncipes operatus ē p[ri]ncipaliter: z per- petua mercede faciet remunerari.

Sacerdotis erunt. Quia ad e[ius] gloriā pertinet qd[od] quid nazareus bene voluerit z opere con- summabit. Ipse enī est qui operatur i no- bis z velle z perficere.

Post hec. Id est. post rectam inten- tionem: discretā pro- missionem: opis per- fectionē: mercedis re- tributionem.

Bibere vinū. Plene z libere bau- rire spiritale donum. vnde. Torrente vo- luptatis tūc potabis eos.

Locutusq[ue] est. z. Moyses legem aaron sacerdotium. z filij eius ordinem ecclesie significant. Docet ergo dominus per leges sa- cerdotum ordinem quomodo populū p[re]dicatione edificent: frequēti ora- tione z benedictōe confirmet.

Raba. Moyses multiplices habet significatōem. Figuram habet iu- dāici populi: dum tenet candam serpentis. Significat enim iudeos i fine mundi ad fidem xp̄i venturos. Legem quoq[ue] significat sicut supra ostē- dimus. Chisti p[er]sonam gerit: electos suos de spiritali egypto per aquas baptismi liberantis. s. dum populū de egypto per mare rubrum educit: dum tabernaculum complet: erigit z vngit.

Benedicat tibi. Notandum q[ue] in hac benedictione nomen domi- tercio inducitur: vt sancta trinitas intelligatur: a quo z per quem z i quo omnia bona sunt petendā z impetrandā: quia ex ipso z per ipm z in ipso sunt omnia.

Et custodiat. Benedictionē quā percepisti sua conseruet gratiā.

canistrus azimoz z libamēta que ex more debentur. Tunc radetur nazareus ante hostium taberna-

culi federis cesarie consecratiois suę: tolletq[ue] capillos ei[us]: z ponet sup ignem qui ē suppositus sacri-

ficio pacificoz z armum coctum arietis: totamq[ue] absq[ue] fermento vnam de canistro z laganum azi-

mum vnum. z tradet in manibus nazarei postq[ue] rasū fuerit caput

eius. Suscepta q[ue] rursum ab eo eleuabit in p[re]spectu domini. z san-

ctificata sacerdotis erūt: sic p[re]spectu sculuz quod separari iustum est z

feretur. Post hec nazare[us] p[er]t[ur]bi- bere vinum. Ita ē lex nazarei cū

vouerit oblationē suam domino tempe[re] cōsecratiois suę: i exceptis his que inuenerit manus eius.

Juxta qđ mente deuouerit ita fa- ciet ad perfectionē sanctificatiois suę. Locutusq[ue] est dominus ad moysen dicens: Loquere aaron

filij domini custodierit ciuitatē: frustra vigilat qui custodit eam. Ostendat. Ostensio vultus dei p[ro]pitiatio est: z vere salutis ostē- sio. vnde. Ostende faciem tuā z salui erimus.

Conuertat zc. Conuersio vultus significat misericordiam auersio iram. Vnde. Respice i me z miserere mei. Et alibi. Quare auertis faciē tuam: z obliui inopię nostrę. Rogandum est ergo vt cuius auxiliū auer- timus a nobis peccando: per pietatē suam vultum suum super nos illumi- nare dignetur: vt eū ab inimicis eruēs tri- buat perpetuā pacē.

z filijs ei[us]: Sic benedicetis filijs israel z dicetis eis: Benedicat tibi dominus. z custodiat te. ostēdat dñs faciem suam tibi: z misereat tui. Conuertat dominus vultum suum ad te: z det tibi pacē. Inuo- cabūtq[ue] nomē meū sup filios isrl: z ego benedicam eis.

Actū est autē in die qua compleuit moyses tabernaculū z erexit il- lud. z vixit z sanctificauit cu[us] om- nibus vasis suis altare: similiter z omnia vasa ei[us]: obtulerunt prin- cipes israel z capita familiarū q[ue] erāt per singulas tribus. p[re]fecti eorum qui numerati fuerant mu- nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

z filijs ei[us]: Sic benedicetis filijs israel z dicetis eis: Benedicat tibi dominus. z custodiat te. ostēdat dñs faciem suam tibi: z misereat tui. Conuertat dominus vultum suum ad te: z det tibi pacē. Inuo- cabūtq[ue] nomē meū sup filios isrl: z ego benedicam eis.

Actū est autē in die qua compleuit moyses tabernaculū z erexit il- lud. z vixit z sanctificauit cu[us] om- nibus vasis suis altare: similiter z omnia vasa ei[us]: obtulerunt prin- cipes israel z capita familiarū q[ue] erāt per singulas tribus. p[re]fecti eorum qui numerati fuerant mu- nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera dignetur: vt eū ab inimicis eruēs tri- buat perpetuā pacē.

Inuocabunt Sacerdotum est no- men domi inuocare. domini autē qđ peti- pficere. Remo ergo sibi tribuat: qđ sola trinitas cui vult p[re]s- stat.

C. VII. Tabernaculū. Alt. Ecclesia. vel p[er]fectos in quibus aro- mata virtutum z ora- tionū adolentur. vel humanitatem chisti in qua hostiaz nostrę redemptiois patri ex- hibuit. Ipse enim sa- cerdos. ipse hostia z altare: quia i potesta- te morte tenens pro- pria voluntate susce- pit. Vñ. Remo tol- lit animā meā a me: sed ego pono eam: z iterum fumo eam.

Principes is- rael zc. Priarche- p[ro]phete: ap[osto]li: qui do- ctina. exemplo. z bñ- opando. deo grata munera obtulerunt: z ad cōstructionē ec- clesie quidquid boni potuerūt. leto animo contulerūt. Possūt etiā tropologicē prin- cipes dici: qui aplica doctrina instructi: tā corp[or]is sensibus: qđ animi affectib[us] recte p[re]cipiunt. Quorū dona deo gratissima que vnanimiter pla- ta. Vñ. Si cōsenserint duo ex vobis su- per terrā de omni re quācūq[ue] petierit fiet illis a patre meo.

Ser plaustra. Plaustra que filij israel leuatis ad subuersionē ta- bernaculi obtulerūt: temporalia solacia significant: que deuoti populi p[re]di- catoribus cōpensant: vt sine cura z impedimento diuino vacent obseq[ui]o vt z qui euangeliū annunciant: de euangelio uiuant. Si enim semināt spiritalia: non est magnum si metunt temporalia.

Plaustra tecta. fide z misericordie affectu ornata: vt deo sint accepta. Duodecim sunt boues. Qui enim i obsequio sanctorū laborant sub iugo apostolice doctrine: omnia honeste z ordinate faciunt. Vel boues docto- res accipimus qui in agro domini digne operantur. De quibus dicitur. Non alligabis os bouis triturantis. Qui enim apostolicam normam vi- uendo z p[re]dicando conseruant: duplici honore honorandi sunt.

Unum bouem. Quia vnitas fidei z simplicitas intentōis cū pio labore in doctoribus maxime placet. Neq[ue] silenduz qđ duodenarius vnū quēq[ue] bouem: z temporis plenitudinem: z situm orbis videtur complecti.

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

nera corā domino: Sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces z vnū bouem singuli: obtulerunt

Homo enim tribus in anima. et quattuor in corpore qualitatibus consistit. Si autem tria per quattuor. vel e converso multiplices. duodenarius erit mundus quoque duodecim ventis terminatur. Et annus duodecim mensibus. et horis duodecim dies. Et his omnibus colligimus omnem hominem in omni loco in omni tempore ad tabernaculum dei cum debito obsequio properare debere.

Filiis autem caath. Superius scriptum est quod filii caath portare huiusmodi debent tabernaculum. sanctum factum. arca altare mensam. can delabrum. et omnia vasa eorum pallis involuta. Personarum quoque officia esse portare tabernaculi. et tectum et operimentum aliud. et super omnia velamen iacintinum. tentoriumque quod pedet in introitu tabernaculi. cortina atrij. et omnia que pertinent ad altare generum. funiculos et vasa ministerij. De raritarum quoque portare tabulas tabernaculi. rectes eius. columnas quoque atrij per circuitum cum basibus. parillis. et funibus suis. Nota ergo quod si sancta sunt non imponuntur portanda mutis animalibus. sed rationalibus. Quae ergo duriora sunt et graviora. mutis animalibus imponunt. et in ipsis est differentia. Qui enim duriora et graviora observant ministeria. plura habent animalia. Quattuor enim plaustra dantur filiis merari. Filii vero gerson. qui filii caath proximi sunt. duo sufficiunt. Unde ostenditur quod operibus durioribus et grossioribus plures velut animalia inferunt. Ad ea vero que rationalibus procurantur. pauci minus eruditus accedunt. Difficilia vero secreta solis sacerdotibus patent. nullus animalis accedit. nec ipsi qui habere aliquid exercitij et eruditionis videntur.

Obtulerunt. Unusquisque pro posse suo. fidem. doctrinam. et operationem bonam ad profectum et honorem ecclesie debet offerre.

Unctum est. Tempore incarnationis. quando post resurrectionem et ascensionem suscepit discipuli spiritus sancti effusionem.

Duces. Predicatores. recti itineris duces. Qui licet eandem fidei doctrinam. et boni operis eadem exempla offerant. pro diversitate tamen loci et temporis oblationes distribuunt.

Acetabulum etc. Hec habent os angustum. et angustiam littere legis et obscuritatem prophetarum significant.

quae ea in conspectu tabernaculi. **Ait** autem dominus ad moysen: **Su**scipe ab eis ut serviant in misterio tabernaculi. et trades ea levitis iuxta ordinem ministerij sui. **Itaque** cum suscepisset moyses plaustra et boues: tradidit ea levitis. **Duo** plaustra. et quattuor boues dedit filiis gerson iuxta id quod habebant necessarium. **Quattuor** alia plaustra et octo boues dedit filiis merari secundum officia et cultum suum sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. **Filiis** autem caath non dedit plaustra et boues: quia in sanctuario serviant et onera propriis portant humeris. **Igitur** obtulerunt duces in dedicationem altaris die qua unctum est oblationem suam ante altare. **Dixitque** dominus ad moysen. **Singuli** duces per singulos dies offerant munera in dedicatione altaris. **Primo** autem die obtulit oblationem suam naason filius aminadab de tribu iuda. **fueruntque** in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclo

Varia vasa ad offerenda libamina facta. varie sunt distinctioes verbi pro varia capacitate auditu. Aliter enim sapientes. aliter insipientes. aliter divites. aliter pauperes. aliter sani. aliter infirmi docendi sunt. aliter turdis populus indecorum sub umbra legis. aliter christianus in veritate evangelij.

Pbiala argen. Spiritus scientia in lege et in evangelio est. si spirituali gratia ministrante ad salutem hominum scripta et prolata est. hinc rite sacrificium fit: quia nihil tam acceptum deo quam meditatio legis cum executione operis.

Pbiala patrum de vitro facta. hinc lim enim grece vitrum latine. et in tummo lata. luce evangelij significat. qua omnia legis et prophetarum sunt explanata misteria.

Apostolicam quoque doctrinam qua omnia legis enigmata clarificant. **Bene** autem acetabula sunt centum triginta siclorum argenti. propter recalogum legis. et statem legis totum que centum viginti annorum fuit. **Pbiala** quae septuaginta siclorum ubi tenentur numerus septies multiplicat. ostendit mandata spiritus sancti gratia esse complenda. quae in nouo testamento manifestius datus est.

Mortariolum. Cor electorum divina sapientia plenum primum aromata virtutum. **Unde** dicit. **Quia** multitudinis credentium erat cor unum et anima una.

Ex decem. Quia cum impletione recedentium patrum significat. qui nobis in exempla sunt. Alij enim doctorum officij functi. alij in ducatu et regnum subditorum prelati. alij simplicitate. et mansuetudine conversationis vel sanctissimi vel gratissimi alij penitentia et forti

rum. **Pbiala** argentea habes. **Lxx.** siclos iuxta pondus factuarij vitrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium. **Mortariolum** ex decem siclis aureis plenum incenso **Bovem** de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum. **hyrcumque** pro peccato. et in sacrificio pacificorum boues duos. arietes quinq. **hyrcos** quinq. **agnos** anniculos quinq. **Hec** est oblatio naason filij aminadab. **Secundo** die obtulit nathanael filius suardux de tribu ysachar acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos. **Pbialam** argenteam habentem septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarij. vitrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium. **Mortariolum** aureum habens. **x.** siclos plenum incenso. **Bovem** de armento et arietem. et agnum anniculum in holocaustum. **hyrcumque** pro peccato. et in sacrificio pacificorum. **boues** duos. **arietes** quinq. **hyrcos**. **v.** **agnos** anniculos quinq. **Hec** fuit oblatio nathanael

ter et condigne acta acceptissimi.

Tropologic. **Bovem** offert qui vtilem in ecclesia dei proximis labore impendit. arietem qui se et alios in via iusticie dirigit. agnum anniculum qui simplex est et innocens. **Hec** omnia in holocaustum pro soli dei amore. et desiderio eterne vite. **Hyrcum** pro peccato offert. qui pro peccatis suis penitere et orare non desistit. **In** sacrificium pacificorum offert duos boues. quia bonis operibus implet duo precepta caritatis. dei. scilicet dilectio. custodiendo mandata eius. et proximi consulendo necessitatem. quibus tota lex pendet et apphet. **Offert** autem arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. qui. v. sensus corporis in via veritatis fortiter ducit et a peccatis conspiciat. et simplicitatis exempla appont.

filij suar. **Tercio die princeps fili**
 orum zabulō heliab filius belon
 obtulit acetabulū argēteū appen
 dens centū triginta siclos. phia
 lam argenteā habentē. lxx. siclos
 ad pondus sanctuarij. vtrūq; ple
 num simila conspersa oleo i sacri
 ficiū. **Mortariolū aureū appen**
 dens decē siclos plenum incēso.
Bouem de armento z arietē z ag
 num anniculum in holocaustū.
 byrcūq; p̄o peccato. z i sacrificio
 pacificoz; boues duos. arietes
 quinq; byrcos. v. agnos annicu
 los quinq;. **Hec ē oblatio heliab**
 filij belon. **Die quarto princeps**
 filioz ruben helisur filius sedeur
 obtulit acetabulū argenteum ap
 pendens centum triginta siclos.
 phialam argenteā habentē. lxx.
 siclos ad pondus sanctuarij. vtrū
 q; plenum simila cōspersa oleo i
 sacrificium. **Mortariolū aureum**
 appendens decē siclos plenum in
 censo. **Bouem de armēto z arietē**
 z agnum anniculū in holocaustū
 byrcūq; p̄o peccato. z in hostias
 pacificoz; boues duos. arietes. v.
 byrcos quinq; agnos anniculos
 quinq;. **Hec fuit oblatio helisur**
 filij sedeur. **Die quinto princeps**
 filioz symeon salamiel filius suri
 saddai obtulit acetabulum argē
 teum appendens centū triginta si
 clos. phialam argenteā habentē
 septuaginta siclos ad pond⁹ san
 ctuarij. vtrūq; plenum simila cō
 spersa oleo in sacrificiū. **Mortari**
 olum aureū appendens decem si

clos plenum incenso. **Bouem de**
 armento. z arietē. z agnum anni
 culum in holocaustū. byrcūq;
 p̄ peccato. z i sacrificio pacificoz;
 boues duos. arietes quinq; byr
 cos. v. agnos anniculos quinq;. **Hec**
 fuit oblatio salamiel filij su
 risaddai. **Die sexto princeps filio**
 rum gad helisaphat filij ^{al. helisaph.} duel ob
 tulit acetabulū argenteū. appen
 dens centū triginta siclos. phialā
 argenteam habentē septuaginta
 siclos ad pōdus sanctuarii. vtrū
 q; plenum simila conspersa oleo in
 sacrificium. **Mortariolū aureū**
 appendens decē siclos plenum in
 censo. **Bouem de armento z arie**
 tem z agnū anniculum i holocau
 stum. byrcūq; p̄o peccato. z in
 hostias pacificoz; boues duos.
 arietes. v. byrcos quinq; agnos
 anniculos quinq;. **Hec fuit obla**
 tio helisaphat filij duel. **Die septi**
 mo princeps filioz ephraim he
 lisama filius ammiud obtulit ace
 tabulum argenteū appendens. c.
 xxx. siclos. phialam argenteā ha
 bētem septuaginta siclos ad pon
 dus sanctuarii. vtrūq; plenum si
 mila conspersa oleo in sacrificiū.
Mortariolū aureū appendens
 decem siclos plenum incēso. **Bouē**
 de armento. z arietē. z agnum an
 niculum in holocaustū. byrcūq;
 p̄ peccato. z in hostias pacificoz;
 boues duos. arietes quinq; byr
 cos. v. agnos anniculos quinq;
Hec fuit oblatō helisama filij am
 miud. **Die octavo princeps filioz**

manasse gamaliel fili⁹ phadassur
 obtulit acetabulū argenteum ap-
 pendens centum triginta siclos.
 phialam argenteā habentē septu-
 aginta siclos ad pōdus sanctuarij
 vtrūq; plenum simila conspersa
 oleo in sacrificium. **M**ortariolū
 aureum appendens decez siclos
 plenum incenso. **B**ouez de armē
 to z arietem z agnum anniculum
 in holocaustū. byrcūq; pzo pecca-
 to. z in hostias pacificoꝝ boues
 duos. arietes quinq; byrcos. v.
 agnos anniculos q̄nq;. **D**ec fuit
 oblatio gamaliel filij phadassur.
Die nono p̄nceps filioꝝ benia-
 min abidan filius gedeonis obtu-
 lit acetabulum argenteū appen-
 dens centū triginta siclos. phi-
 lam argenteā habētem septuagin-
 ta siclos ad pondus sanctuarij.
 vtrūq; plenum simila conspersa
 oleo in sacrificiū. **M**ortariolum
 aureum appendens decez siclos
 plenum incenso. bouem de armē
 to z arietē. z agnum anniculus in
 holocaustū. byrcūq; pzo peccato
 z i hostias pacificoꝝ boues duos
 arietes q̄nq;. byrcos. v. agnos an-
 niculos quinq;. **D**ec fuit oblatio
 abidan filij gedeonis. **D**ie decimo
 p̄nceps filioꝝ dan abiezer fili⁹
 amisaddai obtulit acetabulū ar-
 genteum appendens centū. xxx.
 siclos. phialam argenteā habētē
 septuaginta siclos ad pōdus san-
 ctuarij vtrūq; plenū simila con-
 sperfa oleo i sacrificium. **M**orta-
 riolum aureū appendens decē si-

clos plenum incenso. bouem de ar-
 mento z arietem z agnūz annicu-
 lum i holocaustum. byrcūq; pzo
 peccato. z in hostias pacificoꝝ
 boues duos. arietes quinq;. byr-
 cos quinq;. agnos anniculos. v.
Dec fuit oblatio abiezer filij ami-
 saddai. **D**ie vndecimo p̄nceps
 filioꝝ aser pb egiel fili⁹ ochran
 obtulit acetabulū argenteum ap-
 pendens centū triginta siclos. phi-
 alam argenteā septuaginta siclos
 habentem ad pondus sanctuarij
 vtrūq; plenū simila cōsperfa oleo
 i sacrificium. **M**ortariolū aureū
 appendens decē siclos plenū in-
 censo. bouez de armento z arietē
 z agnum anniculū in holocaustū
 byrcūq; pzo peccato. z in hostias
 pacificoꝝ boues duos. arietes
 quinq; byrcos quinq; agnos an-
 niculos quinq;. **D**ec fuit oblatio
 phegiel filij ochran. **D**ie duodeci-
 mo p̄nceps filioꝝ neptalim
^{al. abira.} achira filius benon obtulit aceta-
 bulum argenteū appendens cen-
 tum. xxx. siclos. phialam argēteā
 habentem septuaginta siclos ad
 pondus sanctuarij. vtrūq; plenū
 simila conspersa oleo in sacrificiū
Mortariolū aureūz appendens
 decem siclos plenū incenso. **B**ouē
 de armento z arietē z agnūz anni-
 culum in holocaustū. byrcūq; p
 peccato. z in hostias pacificoꝝ
 duos boues. arietes quinq;. byr-
 cos quinq;. agnos anniculos. v.
Dec fuit oblatio achira filij benō
Dec in dedicatōe altaris oblata

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including phrases like 'In die...', 'Dicitur...', 'De...', and other scriptural references.

Duo milia quadringenti. All. In vasis argenteis que omnia duo milia et quadringentos siclos pondere sanctuarij habent: perfectam doctrinam verbi dei: que in duobus testamentis consistit accipimus: cui si recte obedierimus: quadringa virtutum: i. prudentia. iusticia. fortitudine. et temperantia. ad eternam beatitudinem nos perducit. Millenarius enim duplicatus offendit: quia duo testamenta nobis ad beatitudinem viam demonstrant. Quadringenta vero que cum perfectione bonorum operum in quadringa virtutum illuc pervenimus: nisi enim bonis actibus curratur illuc non pervenitur.

Mortariola.

All. Mortariola aurea duodecim. quorum singula denos siclos habent: et simul omnia auri centum viginti siclos: corda electorum significant scientiam legis in omnibus servare secundum apostolicam doctrinam. Duodecies enim deni. c. xx. faciunt: quo numero primitiva ecclesia in hierusalem spiritu paracleti accepit. Unde subditur potestatem sanctuarij. Sanctuarij enim ecclesia est: cui regulam fidei et intelligentie sequentes omnia que in lege et prophetis scripta sunt: nobis salubria esse credimus. Quidquid autem extra ecclesie unitate sentitur et intelligitur aut servatur: aie damnationem parit.

Boves de ar.

Boves arietes et agni. duodenario numero comprehensit: illos significant qui vel in officio doctoris vel in principatu alicuius honoris. vel simpliciter viventes omnia secundum doctrinam apostolicam et prophetiam agere student.

Dyrci duodecim.

Hij sunt qui penitentiam student secundum regulam apostolicam fidei perficere.

Boves. xxiii. In his spiritualis scientia cum honorum operum perfectione significatur. quia xxiii. quot horis cursus diei pagitur. lumen scientie et fidei omni christiano necessarium esse significant.

Seraginta. Seragenarius. i. series. tenarius perfectam mandatorum monstrat. Necessesse est enim ut prelati subditi et penitentes omnia secundum ecclesie doctrinam faciant: quatinus oblatio eorum ritum et ordinem teneat pacificorum: ut dei gratiam mereant non offensam.

Lunqz ingrederetur. Gregi. Quid est quod moyses crebro intrat et exit: nisi quod is qui intus in contemplationem rapitur: foris infirmitatem negotiorum videtur. Intus archana dei considerat: foris onera carnalium portat. Qui de rebus dubijs semper ad tabernaculum recurrit: coram testimonij arca dominum consulit: exemplum prebens doctoribus: ut cum foris ambigunt quid disponant: ad mentem quasi ad tabernaculum semper redeant: et velut coram arca testimonij deum consulant. Sed de his in quibus dubitant apud se: intus sacri eloquij paginas requirant. Unde. Christus in monte orationi inheret: miracula in urbibus exercet: imitationis viam bonis rectoribus sternens: ut si iam summa contemplando appetunt: necessitatibus tamen infirmitatum copatiendo miscantur. Quia tunc ad alta caritas

sunt a principibus israel in die que consecratus est. Acetabula argentea duodeci. Phiale argentee. xij. Mortariola aurea duodecim. ita ut centum triginta argenti siclos haberet unum acetabulum. et septuaginta siclos una phiala. i. i. commune vasorum omnium ex argento sicuti duo milia. quadringenti pondere sanctuarij. Mortariola aurea. xij. plena incenso. denos siclos appendentia pondere sanctuarij. id est. simul auri sicuti centum viginti. Boves de armento in holocaustum duodecim. Arietes duodecim. Agni anniculi duodecim et libameta eorum. Dyrci. xij. pro peccato. Hostie pacificorum. Boves viginti quattuor. arietes sexaginta. hirci sexaginta. agni anniculi sexaginta. Hec oblata sunt in dedicatione altaris quando victum est. Lunqz

mirabiliter surgit: cum ad ima primorum misericorditer se attrahit. Et quo benigne descendit ad infima: valenter recurrit ad summa.

De propiciatorio. Quia per gratiam divine propiciationis post culpam peccatorum aperuit nobis deus viam veritatis.

Inter duos cherubin. Quia per angelicam visionem non in sua substantia apparuit deus moysi. Unde. Lex ordinata per angelos in manu mediatoris. Vel quia per utrumque testamentum consona voce ad filios

veritatis nos erudit. Vel quia per filium qui in medio duum testamentorum in carne apparuit: locutus est pater humano generi.

C. .VIII.

Septem lucernas. Septem dona spiritus sancti: que in christo semper manserunt: et in membris per voluntate eius distributa sunt.

Ad mensam.

Beda. Mensa et candelabrum temporalia dei beneficia quibus reficimur et illuminamur: ut his confortati crescente gratia merito: ad panem angelorum in celis manducandum: et videndam veram dei lucem perveniamus. Hec sunt extra velum: quia in hactenus vita scripturis: et doctoribus: et ceteris sacramentis idigemus. In futuro autem dominus palam de patre nobis annuntiabit: i. palam patrem ostendet nobis. Latus tabernaculi meridianum antiquam dei plebem significat: que prior luce divine cognitionis: et fervore dilectionis accepit. Septentrionale vero congregatam de gentibus ecclesiam que diu in tenebris mansit. Recte ergo candelabrum quod est in

et si predicatorum. populi. doctores. et si scriptura sancta. i. meditando. ut loquitur deus. ingrederet moyses tabernaculum

federis ut consuleret oraculum: audiebat vocem loquentis ad se de propiciatorio quod erat super arcam testimonij inter duos cherubin: unde et loquebatur ei.

C. .VIII.

Locutusque est

dominus ad moysen

dicens: Loquere ad aaron et dices ad eum: Lum posueris septem lucernas candelabrum in australi parte erigatur. Hoc igitur precipue ut lucerne contra boream e regione respiciat ad mensam panum. Propositionis: contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebunt. Fecitque aaron et ipse posuit lucernas super candelabrum ut precipit dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri ex auro ductili tam mediis stipes

parte australi gratiam priori populo datam significat. Mensa vero in parte aquilonis data nobis beneficia dei. Bene ergo candelabrum contra mensam positum: quia scriptura legis et prophetarum ad gratiam evangelij respicit perhibens ei testimonium.

Super candelabrum. Christum. scilicet primo genitum de radice iesse. super quem requiescit spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis etc.

Ex auro. Quia christus specialiter immunis a peccato: et operibus iusticie preclarus: et membra innocentiam que ut valent imitantur in futuro perficiuntur.

Ductili. Quia christus ex conceptione et natiuitate perfectus deus: et homo extitit: passioem dolores pertulit: et sic ad resurrectionis gloriam pervenit. et omnes qui pie vivere volunt in illo quasi metallum feriendo dilatatum per passionis contumelias ad immortalitatis gratiam perveniunt.

Stipes. Christus. salicet. de quo procedunt calami: quia ab ipso accipiunt iusti quidquid habent boni. Unde. Sine me nichil poteritis facere.

Tolle leuitas. Distice. Ordinem ecclesiasticum instruit: quomodo vite prouebatur ad dignitatem sacerdotij.

Pilos carnis. Bregi. Pili carnis sunt quilibet superflua humanę carnis ut vite veteri cogitationes. Quas sic a mente icidim? ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Leuita autē assumptus dicit. Oportet ergo leuitas omnes pilos carnis super radere: quia qui in obsequijs dei assumitur: ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: ne illicitas cogitationes mens proferat et pulcrum aspectu quasi pilis fulcantibus deformem reddat. Sed quantum virtus sanctę cōuerfationis quęlibet euerterit: adhuc tamen eius vetustate vite nascitur quod toleret. Unde ipsi leuitarum pili radi precipiuntur non euelli. Rasus enim pilis in carne radices remanent et crescunt ut iter recidantur. Quia magno studio superflue cogitationes amputande sunt: sed amputari funditus non possunt. Semper enim generantur superflua: que spiritus ferro sollicitudinis recidat. Sed si in nobis subtilis agimus: cum speculationis alta penetramus.

Lauerint. Mō dauerunt leticia opera; ut in conspectu dei sit eorum cōuersatio munda: et coram hominibus irreprehensibilis.

Bouem. De diatorem dei et hominum cuius immolatio peccata nostra deleta sunt. In utroque boue incarnatio eius significat. Una enim passio christi: sed duo nobis impenitentię expiatione. Scilicet a peccatis et sanctificatione: ut nos offerret deo sanctificatos quidem carne: viuificatos autem spiritu. Unde paulus. Sed abluti estis: sed sanctificati estis in nomine domini iesu christi. Possunt per hos duos boues: quorum unus pro peccato: alter offertur in holocaustum: due actionum spes exprimi. Quia una quę male gessimus pro penitentię lacrimamentum abluiamus: altera bonorum operum et virtutum fructibus gratiam dei et premium beatitudinis promeremur.

Libamentum. Sacramentum passionis: quod spirituali scientia intellectum atque tractatum fidelibus saluberrimum et deo gratissimum est. Si talibus ministerijs percipiendis minister dei intus forisq; se mundum et dignum prebuerit.

Et applicabis. Applicantur leuitę coram tabernaculo fęderis: cuius electi ad officium altaris scđm apostolicę doctrinę perducentur: quia in verum tabernaculum intratur: scilicet in iuxta doctrinam et exempla sanctorum bene inceperint: et usq; ad finem perseuerauerint.

quę cuncta que ex utroque calamo latere nascebantur. Iuxta exemplum quod dominus ostendit moysi ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicens: Tolle leuitas de medio filiorum israel et purificabis eos iuxta hunc ritum scilicet baptismi. scilicet vel lacrimarum quibus abluuntur peccatorum macule. Aspergantur aqua lustrationis et scilicet non euellat: quia remanent radices unde iterum crescunt. scilicet cogitationes veteris vite. Tradant omnes pilos carnis sue. Lique lauerint vestimenta sua et scilicet dñici corpus. scilicet patriarcharum et prophetarum mundati fuerint tollant bouem de tauri progeniem. et libamentum eius simile oleo conspersam. Bouem autem alterum de armento accipies pro peccato: et applicabis leuitas coram tabernaculo fęderis convocata omni multitudine filiorum israel. Lique leuitę fuerint coram domino: ponent filii israel manus suas super eos: et offeret aaron leuitas munus in conspectu domini a filiis israel: ut seruiant in ministerio eius. Leuitę quoque ponent manus suas super capita bouum: e quibus unum facies pro peccato: et alterum in holocaustum domini: ut depreceris pro eis

Ponent. Quia electioni deuotionis sue debent assensum prebere: et ad imperium eorum bonis operibus instare.

A filijs israel. Sub multorum scđm testimonio et cognitione facienda est electio: ut examinatio digna celebretur: ut nemo reprehendere possit. Debent enim testimonium habere bonum etiam ab hijs qui foris sunt.

Leuitę quoque. Quia ministri domini proprio labore inuita bonorum operum domino consecrare festinant: ut siue penitentia sit agenda: siue studia virtutum exercenda efficaciter proficiant.

Statuetque leuitas in conspectu aaron et filiorum eius: et consecrabis oblatos domini ac separabis de medio filiorum israel: ut sint mei: et postea ingredietur tabernaculum fęderis ut seruiant mihi. Sicque purificabis et consecrabis eos in oblatione domini: quoniam dono donati sunt mihi a filiis israel. Pro primogenitis que aperiant orem vuluam in israel accipi eos. Mea sunt enim omnia primogenita filiorum israel tam ex hominibus que ex iumentis. Ex die quo percussit omne primogenitum in terra egypti sanctificauit eos mihi: et tuli leuitas pro cunctis primogenitis filiorum israel: et tradidi eos dono aaron et filiis eius de medio populi ut seruiant mihi pro israel in tabernaculo fęderis: et oriet pro eis ne sit in populo plaga: si ausi fuerint accedere ad sanctuarium. Feceruntque moyses et aaron et omnis multitudo filiorum israel super leuitas que preceperat dominus moysi. Purificatiq; sunt

Separabis. Non debet minister domini contentus esse populari disciplina. Dubius et doctrina separatus et spectabilis debet esse.

Omne primo genitum. All. Vri. Primogenita egyptiorum vitiorum propter mortalia sunt: quibus humana vita corrumpitur. Omnis enim anima cum ad supplementum status peruenit et velut quedam naturalis lex ea sua iura defendere cęperit: primos motus secundum desideria carnis producit: quos concupiscentie carnis vel irę foris vis icentia commouet. Unde quasi proprium et precipuum de christo dicit. Butirum et mel comedet priusque faciat aut proferat maligna: eligit bonum. Quonia priusque sciat puer bonum aut malum resistet malignę: ut eligat quod bonum est. Dauid autem de semetipso dicit. Delicta iuuentutis meę et igitur me. Quia ergo primi anime motus secundum carnem plati in peccatum ruunt: merito egyptiorum primogenita dicuntur que extinguuntur. Sed relique vite cōuersatio emendationem dirigat cursum.

Extinctis vicij: que sunt primogenita dyaboli: vel operibus carnis: quibus inquinatur natura:

boni mores substituendi sunt. Preterea minister dei debet perfectionibus moribus instrui: quę multitudo plebis. Ideo enim pro primogenitis egyptiorum primogenita israelitarum offeruntur: et pro primogenitis filiorum israel: leuitę in seruitium domini assumuntur: ut pro peccatrice vita iusta et pro iusta sancta et probata et perfecta exhibeatur. pro altaris christi et diuinis ministerijs verus leuita digne possit aptari.

Ut seruiant. Videat ministri domini quę necessarii sit eis officij sui iura custodire. Nec terrenis lucris: vel voluptatibus inhiare: quibus proprium est tabernaculo deseruire: et pro populo orare: ne sit in eo plaga disperdens: alioquin et se et populum in perditionem precipitant: et dicit eis. Munus non suscipiam de manu vestra.

Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off. Includes words like "Locutus est", "sen dicens", "Viginti", "ingredietur", "nacuulo fęderis", "gelum annum", "seruire cęllab", "fratru suorum", "deris vt castro", "runt comedata".

Quingentis. **¶** A vicesimo et quinto anno mandantur leuitate tabernaculo seruire. et a quinquagenario custodes vasorum sunt. Per vicinum et quintum annum quo flos iuuentutis oritur: contra unumquemque viciorum bella signantur. Per quinquagenarium eterna quies domito bello mentis signat. Per vasa tabernaculi fidelium anime. Leuitate ergo a vicinimo quingentesimo anno tabernaculo seruiunt. et a quinquagenario custodes vasorum sunt. ut qui adhuc impugnantium viciorum certamina per consensum delectationis tolerant: aliorum curam suscipere non presumant. Cum vero temptati omnia bella subegerint cum apud se iam deintima tranquillitate sunt securi: animarum custodiam fortiant. Sed quis hoc perfecte subigat cum paulus dicat: video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Sed aliquid est bella fortiter persequi: aliud enerviter expugnari. In istis excitatur virtus ne extolli debeant: in illis omni modo extinguuntur ne subsistant.

C. IX.

Faciant. **¶** Faciant filii israel phasem in tempore suo. xiiij. die in. b. zc. Luna in veteri testamento tribus indicibus paschale tempus obseruatur: ut post equinoctium. scilicet. et mense primo tercia eius seipsum prima. et a vespere quaterdecime lune quod est initium quinquagesime usque ad vespere. id est terminum. et prima lune celebratur: quarta regula nobis est a resurrectione christi imposita: ut cum equinoctio transiens lunam primi mensis decimo quarto oritur vespere viderimus: non statim pascha faciamus sed dominicum diem quo ipse pascha. id est transitum de morte ad vitam resurgendo celebravit: expectantes in ipso pascha: celebremus. Quod si quis obiecit non equinoctij memoria: sed tantum primi mensis et tercie septimane possit legiserunt. sciat quod est equinoctium nominatum non exprimit: in hoc tamen quod a plenilunio primi mensis pascha fieri precipit: equinoctij transiensium deponit. Quod constat eam quod prima transitu equinoctio plenam globum ostendit: primi mensis existere lunam. Quotiens ergo diem dominicum mox aduentate quinquagesima luna habemus: nihil nostrum tempus paschale dissonat a legali: quantum alijs sacramentorum generibus pascha colimus. Quotiens vero secundo vel tercio vel quarto vel quinto vel sexto vel septimo ab hinc die idem dominicus occurrit: nec tunc legem et prophetas solvimus. Nam sicut paschali obseruantia ceremoniarum: ita etiam tempus quo agi precepta est: sacra mysteria redolet. In primis enim equinoctium transgredi iuxta legis decretum curamus: ut solennitas in qua christus destructa potestate tenebrarum mundo lucis iter aperuit ipso tempore ordine foris ostendat quod itus habeat. Et que nobis eterne beatitudinis lumen promittit: tunc maxime celebrat: cum sol annuo proficiens incremento. primam sumit de noctis umbram victoriam. Deinde primam mensis anni: quod et nouum vocatur: in quo pascha celebremus: attendimus. In quo. scilicet. mundus iste formatus: et primus homo in paradisi sede locatus: quod per hanc solennitatem primam stola et primam regnum a quo in longinquam regionem discessimus nos recepturos speramus. unde per? Celos autem nonos: et terram nonam: et promissa illi? expectamus. Et alibi. Ecce noua facio omnia.

¶ Deinde tercia septimanam obseruamus: quod dominice resurrectioni cognoscitur: que tercio die facta est: et tercio tempore seculi. id est gratie celestis aduentu tota eius in carne dispensatio per resurrectionis gloriam consummata mundum apparuit. Prima enim seculi tempora lege naturali per patres. media

lege litterali: vel prophetis: extrema carismate spiritali per seipsum illustrantur. **¶** Beda. Ipa quoque lune conuersio sacramentum celeste nobis significat Luna enim rotundi sematis a sole lumem accipit. Ideo semper dimidio orbe que ad solem habet: lucida est. Altero vero dimidio semper obscura. Prima usque ad quinquagesimam lucis incrementum ad terras: defectum vero habet ad celos. Habet a quinquagesima usque ad nouissimam conuersio: que est conuersio recte paschalis gaudij significat misteria: quibus omnem mentis nostre gloriam a terrenis auertere: et ad solam gratie celestis lucem suspendere doce mur. Vel crescentes ad humanos oculos lumen lune virtutum gratiam: quibus apparere dominum in carne mundum refulsit: insinuat. De quibus dicit. Et hiesus proficiebat etate et sapientia et gratia apud deum et homines. Reuertens vero ad celos resurrectionis et ascensionis gloriam: quod in se quidem mox perfecta puenit: sed in animo fidelium quibusdam lucis sue profectibus usque ad finem seculi crescit. Resurgens enim dominus: primo singulari: postea binis: et inde pluribus: modo septem: modo vnde: cum modo duodecim modo plusquam quingentis fratribus simul: ad vltimum discipulis omnibus apparuit. Quibus videntibus in celum ascensurum precepit eos dispensationis sue testes esse usque ad

non faciat. Sic dispones leuitas in custodijs suis.

C. IX.

Locutus est dominus ad moysen in deserto synai anno secundo postquam egressi sunt de terra egypti mense primo dicens: faciant filii israel phasem in tempore suo decima quarta die mensis huius ad vespere iuxta omnes ceremonias et iustificaciones eius. Precepitque moyses filiis israel ut facerent phasem. Qui fecerunt tempore suo. xiiij. die mensis ad vespere in monte synai. Iuxta omnia que mandauerat dominus

vltimum terre.

¶ Bene autem luna cum ad nostros crescit oculos: paulatim a sole recedit: cum vero ad celos: paribus spatijs ad eum redit. Hoc est enim quod ait. Exiui a patre et veni in mundum: et iterum relinquo mundum et vado ad patrem. Et dauid ait. A summo celo egressio eius: et occe. et v. ad sum. e. Quia ergo luna lucis incremento quod exiens a sole ad nostros reuoluit obtinuit christi in carne usque ad passionem doctrinam et virtutes significat. Eo autem quod ad solem rediens: paulatim ad inuisibilem nobis celi faciem recolligit: resurrectionis et posterioris glorie miracula demonstrat. Merito quinquagesima paschali gaudio adaptatur.

¶ Beda. His quidem pasche vel phase a lege assumptis indicibus: heredes noni testamenti etiam diem dominicam adnectimus: quia et conditioe primitie lucis excellit: et triumpho dominice resurrectionis.

¶ Beda. Septem quoque dies lune. id est a quinquagesima die usque ad vicinimam primam per quos ea dominica naturali ordine decurrit: vniuersitate ecclesie per totum mundum paschalibus mysterijs redemptione significat. Septenarius enim vniuersitate significat. Unde. Septies in die laudem dicit tibi: hoc est. Semper laus eius in ore meo. Unde et iohannes septem ecclesijs asie scribens: vniuersalis ecclesie mysteria demonstrat: vnde singulis hortameta conscribens vigilanter repetit. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesijs: quasi quod vni dico: omnibus dico.

¶ Beda. In nomine quoque pasche vel phase ammonemur moraliter: ut de vicijs ad virtutes transeamus. In mense autem nouo (in quo adulti fructus aduentu suo. pronunciant veterum cessationem) ut exuamus veterem hominem cum actibus suis: et induamus nouum: et vegetati diuersarum varietate virtutum: carnis folijs velut amene arboris adumbratione velati: tanquam leti et fructifere segetes pullulemus. In plenilunio: ut perfectum splendorem fidei et sensus gerentes a peccati tenebris segregemur. In reuersa luce ad celos: quod a quinquagesima luna incipit: ut quanto magni sumus humiliter mur in omnibus dicentes: gratia dei sum id quod sum. Que gratia superni

muneris qz tercio tpeſ cū maifesti effusa ē: pulcherrime figure psequētia
ē: iūne hebdomade lumē ipsi qd eaten: ad terras creuerat: ad celestia
creſce iēboar. Pulchre hāc hebdomadē i pascha obſuare p̄cipimur: vt
accepte gratie memores p singulos gradus ſpiritualis tranſitus largitori
illius vicem rependamus.

Uel in creſcente ad homines luna: vita actiua in reuerſa ad celos: ſpe
culatiua oſtenditur. **Uel** in hac cōuerſione dilectio proximi. u. illa dei.

Uel huc puerſus lu
cis profectus ammo
net: vt bona ſolis ope
remur: illuc poro: vt
eadem opera ſolo ſu
perne mercedis intui
tu faciamus. **Huc** vt
luceat lux veſtra co
ram hominibz: vt vi
deant opa veſtra to
na: illuc vt gloriſicēt
patrē veſtrum qui in
celis eſt. **In** vna ſab
bati q̄ noui testamen
ti p̄p̄ia ſolemnitas ē:
iūſtruiur vt ſpe fu
ture noſtre in chriſto
reſurrectōis paciēter
om̄ia pro xp̄o ⁊ ip̄az
mortem toleremus.
Quia ſi ſpiritus ei⁹
qui ſuſcitauit biefum
a mortuis habitat in
nobis: ⁊ uinificabit
mortalia corpora no
ſtra. **Cuius** ſpiritus
(qz ſeptiformis ē gr̄a)
potēſt eodem ſeptem
dierū lunari nūme
ro: quo vna ſabbati
dies dominica circū
fertur: conuenienter
intelligi.

Ecce quidam
imundi ſu. a. ho.
zē. Aug. **Quia** pas
che tempe quidam i
mundi eſſent ſup ani
mam hominis: ⁊ que
rerent quomodo pas
cha facerent: qz opor
tebat eos ab immun
dicia ſeptem diebus
purificari ſc̄d̄m le

gem: conſulit dominum moyses. **Et** n̄ſum accepit vt cuiuſqz hoc ac
cidiffet: vel longe remotus occurrere non poſſet: alio menſe pascha faceret
p̄pter diem menſis quartūdecimū vbi lunę numerus obſeruabatur. **Sed**
ſi queratur quid facerent: ſi forte talis immundicia ad ſc̄d̄m etiam meſem
occurreret: **Puto** quod dictum eſt de menſe ſecundo tanqz regulariter
ſuiſſe retinendū: vt tercio menſe obſeruarent. **Aut** forte ſi pascha non egif
ſent: ad culpam non pertineret.

State ut cōſulam. **Greg.** Moyses crebro de rebus dubijs ad ta
bernaculum recurrit relictis turbis. **Ad** tabernaculū redire eſt poſtpoſitis
exteriorum tumultibus ſecretū mentis intrare. **Ibi** enim dominus conſuli
tur: ⁊ quod foris agendum eſt publice: intus ſilenter auditur. **Hoc** quoqz
quotidie boni rectores faciunt: cum ſe res dubias diſcernere non poſſe co
gnoscunt: ⁊ ad ſecretum mentis velut ad quoddā tabernaculū redeunt
diuina lege perſpecta quaſi coram poſita arca dominum conſulant. **Et**
quod prius intus tacentes audiunt: foris poſtmodum agentes innotescūt
Ut enim exterioribus iōſſenſe reſeruiant: ad ſecreta cordis recurrere in
ceſſabiliter curant: ⁊ ſic vocem domini quaſi per occultam inſpiratōez au
diunt: dum in meditatōe mētis a carnalibus ſenſibus abſtrahunt.

Domo qui fuerit imundus. **Iſid.** **P̄cipitur** vt qui longi⁹
habebant: vel imundi in anima fuerant: in ſecundo menſe pascha fa
ciant: quia gentiles cum omnibus demonibus fornicati imundi erant:
⁊ a deo remoti. **Sed** ſalubri confeſſione mundati ad ſecundā natiuitatē:

moysi fecerūt filij israel. **Ecce** aut
quidam imundi sup animā hois
qui non poterant facere pascha i
die illo accedentes ad moysen ⁊
aaron dixerunt eis. **Imundi** su
mus super animaz homis: quare
fraudamur vt non valeam⁹ obla
tionem offerre domino i tempore
suo inter filios israel. **Quibus** re
spondit moyses. **State:** vt consu
lam quid p̄cipiat dominus de
vobis. **Locutus** qz eſt domin⁹ ad
moysen dicēs: **Loquere** filijs iſrl
ad vesp̄rā cum azimīs ⁊ lactucis
agrestibus comedēt illu d. **Non**
relinquent ex eo quippiam vsqz

quasi ad secundū mensē transire p̄cipiuntur.

Raba. **Imundus** eſt in anima: qui a dyabolica illuſione per ydo
lorum culturam: ⁊ peccatoz enormitatē polluitur. **In** via procul eſt: qui
verbum salutis audienſ: ydola deſerere: ⁊ fidem percipere elegit: ſed non
dum ad baptiſmū peruenit: quo intratur in eccleſiam: i. hieruſalem urbē
pacis: vbi domini templum: ⁊ ſancta ſanctoꝝ. **In** vna enim domo carnel
agni iubent comedi: qz extra eccleſiam non licet edere corpus chriſti. **Sen**

Omne ritum phase obſeruabūt
Si quis autem mundus eſt: ⁊ in
itinere non fuit: ⁊ tamen non fecit
phase: exterminabitur anima illa
de populis ſuis: quia ſacrificium
non obtulit domino tempore ſuo
Peccatū ſuum ip̄e portabit. **De**
regrinus quoqz ⁊ aduena ſi fuerit
apud vos: faciat phase domio iu
xta ceremonias ⁊ iuſtificatōes ei⁹
P̄ceptum idem erit apud vos
tam aduenē qz indigenē. **Igit̄** die
qua erectum eſt tabernaculū ope
ruit illud nubes. **A** vesp̄re autez
super tētorium erat quaſi ſpecies
ignis vsqz mane. **Sic** fiebat iugi
ter: per diem operiebat illud nu
bes: ⁊ per noctē quaſi ſpēs ignis
Lunę ablata fuiſſet nubes que

illis ergo popul⁹ (qz
p̄mū pascha ſm legē
agere non potuit) in
ſecundo menſe: i. tem
pore gratie iam pur
gatus ab omni imun
dicia peccatoꝝ: domi
qz reſtitutus: vbi licz
facē phase: ad vesp̄
ram mūdi cū azimis
⁊ lactucis agrestibus
agnū comedit.

Asimis. **Asima**
comedit q̄ recta ope
ra ſine corruptiōe va
ne glorię facit: ⁊ man
data miſericordię ſi
ne pecc̄ admixtione

Agrestibus.
Quia cū corpus xp̄i
accipimus: pro pecca
tis compūgi debem⁹
vt amaritudo penitē
tię abſtergat amozez
peruerſe vite.

Omne ritū
Quidquid i lege by
ſtorialiter p̄ceptum
eſt in celebratōe pa
ſche: eccleſia ſpiritu
liter obſeruauit.

Obſeruabūt.
Quia eius dicta ſo
licite ſunt diſcutiēda
vt in preſenti vita i
telligendo ⁊ operan
do penetrarentur.

Exterminabi
tur. **Eos** qui ſub le
ge erant cōmanando
iſtruit: ne tps pasche
obſeruare negligant
Eos quoqz amonet
vt ſpirituale pascha

ſuo tempore faciamus: de quo paulus ait. **Ecce** nun c tempus acceptabile
zē. **Quia** quiſqz redemptōem humani generis que veri agni immolatōe
facta eſt: fide digna nō celebrauerit: ⁊ vitam ſuam in meliora nō cōuerter
rit: ⁊ a vicijs ad virtutes nō tranſierit temp̄ huius mortalitatis: ad reſur
rectionis gloriā in fine veris cultoribus chriſti tribuendam non p̄inebit:
ſed exterminabitur a conſortio ſanctoꝝ.

Deregrinus. **Oſtendit** nullam diſtantiā eſſe p̄ſonā apud deū.
Quicūqz enim ad fidem catholicā cōuerſus: ⁊ xp̄i baptiſmate ablutus:
eccleſie vnitatē intrauerit: eccleſiaſticis poterit cōicare miſterijs.

Nubes. **Iſi.** **Chriſtus** eſt columna: qui rectus ⁊ firmus ⁊ fulciens
infirmitatē n̄ram: p noctem lucens: per diē non lucens: vt qui nō vident
videant: ⁊ q̄ vident cęci fiant. **Chriſti** quoqz ſacramentū tanqz in die ma
niſeſtum eſt: in carne: velut in nube: in iudicio vero tanqz in terrore no
cturno. **Quia** tunc erit tribulatio magna tanquā ignis: ⁊ lucebit iuſtis:
⁊ ardebit iniuſtis.

Viſti. **Incarnatio** xp̄i cui⁹ clementia tabernaculū eccleſie p̄tegit: bo
nitas ſtatim diſponit: prudentia in via hui⁹ ſeculi tranſitū dirigit.

Bre. **In** igne terroꝝ: in nube lene viſionis blandimentū. **Dies** vita
iuſti: nox vero peccatoris. **Vnde.** **Fuiſtis** aliquando tenebz: nunc autez
lux in domio. **In** die ergo per nutem columna monſtratur: in nocte per
ignem: quia deus blandus iuſtis: terribilis apparebit iniuſtis. **Hos** i iu
dicio veniens per lenitatis manſuetudinem demulcet: illos per iuſticiam

umeri
tabernaculo
ſtauerit nubes
tur. **Ad** imperiū
banur: ⁊ ad iper
tabernaculoz
bus ſtabat nub
culum manebat
ſi euuſſet: vt m
ret ſuper illud
erubus domi
tur quorūqz d
ſuper tabernacu
domini erigebat
perium illius
iſſet nubes a v
ne: ⁊ ſtanim dū
reliquiſſet: p̄ſi
diez ⁊ noctē rec
tentoria. **Sive**
mente vel longi
ſuper tabernacu
iſrael in eodem
banur. **Statim**
mouebant call
mini ſigebant
cuis p̄ſiſcebat
cabus domini
per manum mo
C. c.

distinctionis terret. Aliter. Columna nubis in heremo populum pgebat splendore ignis no in die: sed in nocte radians: quia christus sue conuersationis exemplo ducatu sequentibus prestans: de iusticia sua confidentibus nulla luce claruit: peccatorum suorum tenebras agnoscentibus igne sui amoris insulsi.

Per uerbum Significationem nubis: que erat signum diuine uoluntatis: sic uox loquentis.

C. X.

Fac tibi duas tubas etc. Iud. 7 paulo post. Cum concisus clangor increpauerit: mouebunt castra etc. Per duas tubas exercitus ducitur: quod per duo testamenta: uel duo caritatis precepta ad proximum fidei populus euocatur. Que ideo argente fieri precipiuntur ut predicatores uerba eloquii nitore resurgant: et auditorum mentem nulla sui obscuritate confundant. Jo autem ductiles: quia necesse est ut qui uenturam uitam predicant: per tribulationum presentium missiones crescant. Bene autem dicitur. Cum concisus clangor increpauerit mouebunt castra. Quia cum subtilior et minutior predicatio tractatur: auditorum mentes ad reprobationem certamina ardentius excitantur.

Si semel clangueris. Rab. Semel tubis clangere est uerbum doctrinae in unitatem fidei: et concordia sensus catholici. Perferre. Ad hanc sonum principes et capita multitudinis uent conuenire: ut qui prestant ceteris fidei et dilectione uniti de salute sua et suorum fideliter disputent: pacis et concordie exemplum demonstrent. Ne sit in eis zelus et contentio sed idipsum dicant omnes in eodem sensu: et in eadem scientia.

Primi. Quibus lux fidei primum insulsi. Ordinatis ergo euangelij predicatoribus: primum eis dicitur. In uiam gentium ne abieritis: sed ite ad oues que perierunt domus israel: quibus ipse christus: presentia liter euangelium predicauit. Post resurrectionem uero discipulis apparens ait. Euntes docete omnes gentes etc. Tribus ergo iuda cum ceteris qui secum ad orientem habitabant primum castra mouebat: Deinde ceteri secundum ordinem suum. Quia primum in iudea oportuit primitiuam ecclesiam construere: post de cunctis or-

tabernaculum protegebat: tunc proficiscebant filij israel: et in loco ubi steterat nubes: ibi castrametabatur. Ad imperium domini proficiscebantur: et ad imperium illius figebatur tabernaculus. Luncis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum manebant in eodem loco: et si euenisset ut multo tempore maneret super illud: erant filij israel in excubijs domini: et non proficiscebantur quotquot diebus fuisset nubes super tabernaculum. Ad imperium domini erigebant tentoria: et ad imperium illius deponebant. Si fuisset nubes a uespere usque ad mane: et statim diluculo tabernaculum reliquisset: proficiscebantur. Et si per dies et noctem recessisset: dissipabatur tentoria. Siue duobus siue uno mense uel longiori tempore fuisset super tabernaculum: manebant filij israel in eodem loco: et non proficiscebantur. Statim autem ut recessisset mouebant castra. Per uerbum domini figebant tentoria: et per uerbum eius proficiscebatur: erantque in excubijs domini iuxta imperium eius per manum moysi.

C. X.

bis nationibus gentes ad fidem conuocasti. Quando autem congregandus. Raba. In conuocatione populi simplex tubarum clangor: et concisus esse iubetur: quia qui multitudinem uerbum fidei predicat: simpliciter et aperte debet loqui ut multi intelligant et edificentur. Ne si obicure et insolentem predicauerit: auditorum recedat uocem. Unde paulus. Fratres si uenero ad uos linguis loquens quid prodero nisi loquar aut in reuelatione: aut in scientia: aut in prophetia: aut in doctrina etc. Et paulo post. Omnia ad edificationem fiant. Verbum enim nimis obscurum uel ambiguum uulgi more debet dici: ut intelligatur etiam ab idiotis. Quid enim prodest locutionis integritas: si audientes non edificat: pro nihilo enim loquimur si ab his propter quos loquimur non intelligimur. Qui ergo docet: uitet omnia uerba que non docent: et si pro eis que intelligantur dicere potest integritate magis eligat. Si uero non sunt: uel in presenti non occurrunt: ueratur uerbis minus integris: dum modo res integre doceantur et discantur. Nec solum in priuatis colloquutionibus: sed magis cum populus conuocatur. Est autem optimus discendi modus quo fit ut qui audit: ueritatem audiat et intelligat: bonique ingenij in lignis indoles in uerbis uerum amare: non uerba. Quid enim prodest clauis aurea si non aperiat: et quid obest ligna si aperiat: nihil enim querimus nisi ut pateat quod clauis est.

Ucutusque dominus ad moysen dicens: fac tibi duas tubas argenteas ductiles: quibus conuocare possis multitudinem quando mouenda sunt castra. Luncis diebus pueris tubis congregabitur ad te ois turba ad hostium tabernaculi sederis. Si semel clangueris: uenient ad te principes et capita multitudinis israel. Si autem proluxerit atque concisus clangor increpauerit mouebunt castra primi qui sunt ad orientalem plagam. In secundo autem soitu et pari uulatu uerba leuabunt tentoria qui habitant ad meridiem et iuxta hunc modum reliqui facient uulantibus tubis in profectum.

Quando autem congregandus est populus: simplex tubarum clangor erit et non concisus uulabunt. Filij autem aaron sacerdotis clangent tubis

Et hoc legitimum sempiternum in generationibus uestris. Si extertis ad bellum de terra uestra contra hostes qui dimicant aduersus uos clangentis uulantibus tubis: et erit recordatio uestra coram domino deo uestro ut eruami de manibus inimicorum uestrorum. Si quando habebitis epulum

Clangentis. Subditos: ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditorum ad dei misericordiam imploranda. pro uocando. Si quando haec. Raba. Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere precepit: quod omne tempus conuenit uerbo dei. Modo enim legatum est: modo deo cantandum est. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare conuenit. Quia secundum qualitatem auditorum temporandus est sermo doctorum. Unde. Benedicam dominum in omni tempore:

centur. Ne si obicure et insolentem predicauerit: auditorum recedat uocem. Unde paulus. Fratres si uenero ad uos linguis loquens quid prodero nisi loquar aut in reuelatione: aut in scientia: aut in prophetia: aut in doctrina etc. Et paulo post. Omnia ad edificationem fiant. Verbum enim nimis obscurum uel ambiguum uulgi more debet dici: ut intelligatur etiam ab idiotis. Quid enim prodest locutionis integritas: si audientes non edificat: pro nihilo enim loquimur si ab his propter quos loquimur non intelligimur. Qui ergo docet: uitet omnia uerba que non docent: et si pro eis que intelligantur dicere potest integritate magis eligat. Si uero non sunt: uel in presenti non occurrunt: ueratur uerbis minus integris: dum modo res integre doceantur et discantur. Nec solum in priuatis colloquutionibus: sed magis cum populus conuocatur. Est autem optimus discendi modus quo fit ut qui audit: ueritatem audiat et intelligat: bonique ingenij in lignis indoles in uerbis uerum amare: non uerba. Quid enim prodest clauis aurea si non aperiat: et quid obest ligna si aperiat: nihil enim querimus nisi ut pateat quod clauis est. Filij aaron. Predicatores: uerbum dei predicant: et uiam iusticie auditoribus demonstrant: ut in semita mandatorum dei boni operis gradum ponant: et iter impiorum fugiant.

sp laus et in o. m. Et alibi. **P**redica verbū iusta oportune. iportune zc.
Anno secundo. mese secūdo. vi. d. m. zc. Hiero. Duodecīa
 mansione venerit fili
 lii israel in desertum
 synai die quadrage
 simoseptimo ex quo
 de egypto exierunt.
Vn in exodo. Ven
 se tercio egressionis fi
 liorum israel de egypto.
In hac die tran
 sierunt in solitudines
 synai. profectiqz filij
 israel de raphidim:
 venerunt in desertum
 synai. z castrametati
 sūt in beremo. z moy
 ses ascendit ad deū.
Vocavitqz eum do
 minus de monte zc.
Et rursum. Vade i
 quit ad populum tuū
 z sanctifica eos hodie
 z cras. z lauent vesti
 menta sua. sintqz pa
 rati in diem tertium
 zc. **S**upputemus nu
 merum: z inueniemus
 quinquagesimo die
 egressionis legem da
 tā in monte syna. vñ
 z penthecostes solen
 nitas celebrat. z etiā
 gelij sacramentū spi
 ritus sancti descensio
 ne cōpletur. **I**n hac
 mansione media ps
 exodi z totus leuitic⁹
 z numeroz pcepta
 nō modica. z per sin
 gulas populi tribus
 distributio. z oblatō
 principum descripta
 sunt. **I**nterpretatur
 autē synai rubi. non
 vnus. vt supra in so
 litudine sin. fz plures
 vt ibi principium sit
 hic perfectio. **I**bi so
 litariū numerus. hic
 multiplex. aliud ē enī
 vnam: aliud omnes
 grās possidere. **I**sra
 el igitur post familia
 rem cum domino ser
 monem iuxta montē
 synai cōmoratus. an
 no vno z diebus q̄t
 tuoz mira dispositōe
 castrorū egressus est ī
 solitudines pbaran q̄
 interpretatur onager
 vel feritas. ibiqz suc
 cubuit male bestie. fa
 stidiens celestem pa
 nem: z egyptioz car
 nes desiderās. q̄ndo
 multos subitū deno
 ravit incendium. z intercedente moyse flāma vorax cōsumpsit humum.
Tunc accipiunt co turnices. z vsqz ad nauisā deuorāt. **E**ligūtur septua
 ginta p̄sbiteri. z uadūt ad hostiū tabernaculi. duo remanēt heldad z me
 dad. nō imperij negligentes: sed hūilitate submissi dū se honore arbitran
 tur indignos. vnde z absentes prophetant. **S**aturatoqz populo: cum

z dies festos z kalendas: canetis
 tubis super holocaustis z pacifi
 cis victimis: vt sint vobis ī recoz
 dationē dei vestri. **E**go dominus
 deus vester. **A**nno secūdo mense
 secundo. vicesima die mensis ele
 uata est nubes de tabernaculo se
 deris. **P**rofectiqz sunt filij israel
 p turmas suas de deserto synai.
 et recubuit nubes in solitudine
 pbaran. **M**oueruntqz primi ca
 stra iuxta imperium dñi in manu
 moyfi. **F**ilij iuda per turmas suas
 quoz princeps erat naason filius
 aminadab. **I**n tribu filioz ysach
 ar princeps erat nathanael filius
 suar. **I**n tribu zabulon erat prin
 ceptus heliab filius belon. **D**eposi
 tumqz est tabernaculū: quod por
 tantes egressi sunt filij gerson et
 merari. **P**rofectiqz sunt z filij ru
 ben per turmas. z ordinē suum.
 quoz princeps erat helisur filius
 sedeur. **I**n tribu autē filioz syme
 on princeps salamiel filius sari
 saddai. **P**orro in tribu gad erat
 princeps helisaphat filius ducl.
Profectiqz sunt z caathite portā
 tes sanctuarium. **T**ādū taberna
 culum portabatur donec veniret
 ad erectionis locum. **M**ouerunt
 castra z filij ephraim per turmas
 suas in quozū exercitu princeps

ad huc esca esset in ore eoz ira dei ascendit sup eoz: z occidit pingues eoz
 z el ectos israel ipediuit ne ad malū velociter curret. vnde dicitur ē locus
 sepulchra cōcupiscē
 siue iuxta. lxx. memo
 rie desidiij. **E**t his
 docetur q̄ secularem
 scientiam relinquit
 z egyptias ollas cō
 teplimus: nō debere
 murmurare cōtra ce
 lestem scripturę panē
 nec virulentias egyptioz
 qui sūt magna
 ruz carniū: sed simpli
 cem manū cibū gre
 re. **S**i autē eas voie
 rimus repetere: vora
 bim⁹ vsqz ad nauisā
 z statim dñi igne tor
 quebimur: z desiderū
 nostrū vertet ī tūmu
 los: vt sūt sepulchra
 dealbata: que foris
 apparet hoibus spe
 ciosa: intus autē plena
 sūt ossibus mortuoz
 z omni spurcia.
Profectisimur
 ad lo. q. d. d. Bre.
Plerunqz suadē elat
 tis vtilia melius pos
 sumus: si pfectū eoz
 nobis pot⁹ q̄ illis p
 futurū dicam⁹. si eoz
 meliorationes nobis
 potius q̄ illis ipendi
 postulam⁹. **F**acile ē
 ei⁹ elatio ad bonū fle
 ctitur: si inflexio eius
 alij. pdesse credit. vñ
 moyses q̄ regente do
 z dnce columna pge
 bat: cū cognatū suū z
 a gentilitatis puerfa
 tiōe vellet educere: z
 dei dñio subingare:
 ait: **P**rofectisimur
 ad locū quē dñs da
 turus ē nobis zc. **C**ū
 q̄ ille m̄dissit. **N**on
 vadā tecū zc. **I**lico
 adiūxit. **N**oli nos re
 linquere. **T**u enīz no
 sti in quibus locis p
 desertū castra ponere
 debeamus zc. **N**on
 moyfi mentē ignorā
 tia itineris angustia
 bat: quā ad ppheticę
 scientiā cognitō diu
 nitatis expanderat:
 quē colūna z diuina
 collocatō instruebat
Sed vir puidus ela
 to auditori loquens
 solatiū petijt: vt da
 ret: requirebat duces
 in via: cui dux fieret
 ad vitā. **E**git ergo vt superbus auditor voci ad meliora suadenti eoma
 gis fieret deuotus: quo putaret necessarius. z vñ exhortatorē suum pce
 dere crederet: inde se verbis exhortantis inclinaret.
Arcas federis. **R**aba. **A**rcas federis domini pcedit filio israel
 per tres dies. puidens loca castrorū. qz incarnatio domini electis ab initio

per dies me
 locum. Nub
 per eos cra
 rent. Lunqz
 bat moyses
 supentur im
 oderunt te a f
 deponeret au
 mine ad malū
L
 dolentium p
 Qd cū audi
 sus in eos ig
 uit extremam
 qz clamasset p
 orauit moyses
 sorpe est ign
 loci illius ice
 fuisset contra
 vulgus quip
 ascenderat cum
 derio carniū se
 cis sibi pariter
 Quis dabit no
 carnalia opera vñ
 coquenda
 carnes. **R**ecor
 comedebam
 in mente nobi
 terrene dulcedi
 te presentis que nō
 lacrimas amatur.
 res z pepones
 alla: aima nos
 aliud respiciam
 man. **E**rat autē
 cōiandri coloz

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off]

mundi iter presentis vite dirigit. atq; ducit ad sancta terra veraciter tribuit. que prius i figura patres veteris testameti ducebat: nunc in veritate viam iusticie nobis demonstrat. Via igitur dicitur sancte trinitatis fidelis. Tribus temporibus. ante lege. sub lege. sub gratia callem veritatis et iusticie sequentibus demonstrat.

Nubes quoque protectio diuina: quoniam spiritus sancti gratia electos ab initio mundi defendit: et ad futuram quietem custodit. **Lunq; eleuaretur.** Exemplo moysi rectores plebis prouocantur: ut semper solliciti commissum sibi gregem i principio operis et in consummatione domino commendent: ut proprias oves protegant: inimicos repellat.

C. XI. **Murmur populi.** Raba. Murmurantem plebem ignis domini accensus deuorat: quod ignis domini multe ultionis in futuro illos excruciat: qui lingua inflammata a gehena murmurant vel detrahunt. Unde per sapientiam dicitur. Insurre et bilinguis maledictus est. Ignis deuorat extremam partem castrorum: sicut presentium actonum. Unde. Dominus indicabit extrema terre. Qui autem vult ad mortem incoerectus per seueraneri: tam in aia quam in corpore vretur pena perpetua.

Depones porcos. Sic. Carnalium mentes pro amore seculi dura quedam quasi quidam mollia et delectabilia ferre parate sunt. Dum in hac vita rerum culmia appetendere conantur: cessatione a mundi labore dominus imperat: quietis dulcedine persuadet.

et tunc vesana iniquorum mens plus assequi aspera carnaliter: quam tenere blanda spiritualiter gaudet. Plus acerbitate fatigatis: quam quietis dulcedine pascitur. Sic israelite dum refectionem manna desuper perciperent: ab egypto ollas carniu. pepones. porcos. cepasque cupiebant. Significat enim manna

per dies tres prouidens castrorum locum. Nubes quoque domini super eos erat per diem cum incederent. Lunq; eleuaretur arca dicebat moyses: Surge domine et disspisentur inimici tui. et fugiant qui oderunt te a facie tua. Cum autem deponeret aiebat: Reuertere domine ad multitudinem exercitus israel.

C. XI. **Posterea ortu**

I est murmur populi: quasi dolentium pro labore contra dominum. Quod cum audisset iratus est. et accensus in eos ignis domini: deuorauit extremam castrorum partem. Lunq; clamasset populus ad moysen orauit moyses ad dominum et absorpsit est ignis. vocauitque nomen loci illius icensio. eo quod succensus fuisset contra eos ignis domini. Vulgus quippe promiscuus quod ascenderat cum eis flagrauit desiderio carniu sedens et flens iunctis sibi pariter filiis israel. et ait:

Quis dabit nobis ad uescendum carnalia opera visis tribulationum laboribus coquenda. **Recordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis in mentem nobis ueniunt cucumeres**

res et pepones porcos et cepas et allia: anima nostra arida est. nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. Erat autem man quasi semen coriandri coloris bdellij. Circui-

batque populus. et colligens illud fragebat mola. siue terebat in mortario. coquens in olla. et faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati. Lunq; descenderet nocte super castra ros descendebat pariter et man. Audiuit ergo moyses populum flentem pro familiaribus et singulos per hostia tentorium sui. Iratusque est furor domini valde: sed et moysi intoleranda res visa est. **Et ait ad dominum: Cur afflixisti seruum tuum? Quare non inuenio gratiam coram te? Et cur imposuisti pondus vniuersi populi huius super me? Numquid ego concepimus omnes hanc multitudinem. vel genuimus eas: ut dicas michi: porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutritrix infantulum. et defer in terram. pro qua iurasti patribus eorum? Unde michi carnes ut dem tantam multitudinem? Flent coram me dicentes: Da nobis carnes ut comedamus. Non possumus solus sustinere omnem hunc populum: quia grauis est michi. Sin aliter tibi videtur obsecro ut interficias me. et inueniam gratiam in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et dixit dominus ad moysen. Congrega michi septuaginta viros de senioribus israel quos tu nosti quod senes populi sunt ac magistri. et duces eos ad hostium tabernaculi federis. faciesque ibi stare tecum ut descenda et loquar**

gratias suauissimi saporis ad refectionem vite interioris bene uacantibus desuper datam. **Ollae** carniu carnalia opera visis tribulationum laboribus quasi ignibus excoquenda. **Pepones:** terrenas dulcedines. **Porci** et cepae. quasi lacrimis comeduntur: difficultatem presentis vite: que non sine luctu agitur: et cum lacrimis amatur. **Manna** igitur desiderata cum peponibus et carnibus porcos cepasque quesierunt: quod per se mentes dulcia gratie pro quiete dona despiciunt. pro carnalibus voluptatibus laboriosum huius vite itinerarium lacrimis plena concupiscunt: contemnunt habere ubi spiritualiter gaudeant: et desiderantes appetunt ubi carnaliter gemant.

Congrega michi. lxx. uiros de senioribus. Sic. Sicut plebem iuuenes dicunt qui nulla consilii grauitate firmantur: ita senes non eos scriptura vocat qui sola grauitate temporum: sed mox grauitate maturi sunt. **Unde senectus** uenerabilis est non uentura: neque numero annorum computata. **Qui autem** sunt sensus hominum: et etas senectutis uita immaculata. **Hinc ad moysen dicitur.** Congrega michi. lxx. viros de senioribus quos tu nosti quod senes populi sunt. In quibus uerbis senectus cordis notat: cum tales iuuentur eligi senes qui sciuntur. **Si enim** corporis senectus quereret: a tantis sciri poterant a quibus uideri. **Cum** dicitur quod tu nosti quod senes populi sunt: patet quia senectus mentis non corporis eligatur.

Ut descendam. In tredecima mansione descendit spiritus super septuaginta viros electos. et dominus descendit de nube et retraxit de spiritu quod erat super moysen. et imposuit super lxx. viros. **Descendit enim** in nube carnis christo: diffusa est per fidem spiritus sancti gratia super populos. et septuaginta gentium linguas electos. uenitque super oes uocatum illud uirtutis celestis que quondam fuerat in moysi et prophetis.

Et auferam de. Angl. Alia littera. Et auferam de spiritu qui in te est: et ponam super eos: et sustinebunt tecum impetum populi: et non portabis illos tu solus etc. Pleniq; latini non ut in greco est transferunt: sed dixerunt. Auferam de spiritu tuo qui est in te: et ponam super eos: aut ponam in eis: et fecerunt sensum laboriosum ad intelligendum. Putari enim potest de spiritu ipsius hominis dictum: quo humana natura completur corpore adiuncto. que consistat ex corpore et spiritu. que etiam animam dicunt. Unde paulus. Quis hominum scit que sunt hominis: nisi spiritus hominis qui in ipso est? Sic et que dei sunt nemo scit nisi spiritus dei. Et quod postea adiungit. Nos autem non spiritum huius mundi accipimus: sed spiritum qui ex deo est. ostendit alium esse spiritum dei cuius princeps sit spiritus hominis per gratiam dei. Quamuis possit etiam (sicut alij interpretati sunt) intelligi spiritum dei: cui dicitur de spiritu tuo qui est in te: quod fit etiam noster qui dei est: cum accipimus eum sicut de iohanne dictum est: in spiritu et virtute helie. Non enim anima helie in eum fuerat reuoluta. Quod si quidam heretici opinantur: quid dicunt in eo quod scriptum est. Spiritus helie requieuit super helie: cum iam ille haberet animam suam: nisi quod dicitur est de spiritu dei: ut etiam per illam operaretur talia: qualia per heliam operabatur: non ab illo recedens ut istum posset implere aut preterire: minor est in illo ut posset istum esse. Deus enim est qui possit esse in omnibus tantis vel totis: in quibus per illam gratiam esse voluit. Nunc autem cum scriptum sit. Et auferam de spiritu qui est super te: nec dicitur sit de spiritu tuo: facilius soluitur: quod intelligimus nihil aliud significare voluisse nisi ex eodem spiritu gratiam illos quoque habituros adiutorium ex quo habebat moyses: ut istum haberent quantum deus vellet: non ut ideo moyses minus haberet.

Sercenta milia. Angl. Alia littera. Sercenta milia pedum in qui bus sum in ipsis: et tu dixisti: carnes dabo eis etc. Queritur vtrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus eum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobrauerit dominus: sicut quod ad petram vnde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse? Si autem dixerim eum modum queruisse quo fieret: Responso domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quasi redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: a calumniis obsequi: quod minus crediderit: cum illa modum querebat: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et virtus altissimi obsequi: poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus confirmaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguitur: et vocis operis esse pignora plectitur. Deus enim non de verbis: sed de cordibus iudicat: alioquin poterat moyses excusari: nisi in enim clara esset dei sententia quod diffidendo talia dixerit. Audite me increduli. Nunquid de petra ista educimus vos

^{† f. sancto. f. qui in te per gratiam etc.}
 tibi. Et auferas de spiritu tuo tradamque eis ut sustentent tecum omni populi et non tu solus graueris. Populo quoque dices: Sanctificamini. Cras comedetis carnes. Ego enim audiui vos dicere: Quis dabit nobis escas carniu? Bene nobis erat in egypto. Ut det vobis dominus carnes: et comedatis non vno die: nec duobus vel quinque: aut decem nec viginti quidem: sed usque ad mensem dierum: donec exeat panes vestras et vertat in nauseam: eo quod repuleritis dominum qui in medio vestri est: et fleueritis coram eo dicentes: Quare egressi sumus ex egypto ut periremus in solitudine? Et ait moyses ad dominum. Sercenta milia pedum huius populi sunt: et tu

bis aquam: deinde sequitur. Et eleuata moyses manu sua: percussit petram virga bis etc. ad hoc illam virgam in qua tanta miracula fecerat sumpsit eamque petram percussit: atque inde solite virtutis est consecutus effectus. Verba ergo quibus ait: Nunquid ex hac petra educimus vobis aquam: possent accipi sic tanquam diceretur: Nempe ex hac petra secundum vestram incredulitatem aqua educi non potest: ut denique percussio ostenderetur diuinitus potuisse fieri: quod illi in infidelitate non crederent. Maxime quia dixerat. Audite me increduli. Sed deus qui inspector est cordis quo animo dicta fuerint indicauit ait enim: Quoniam non credidistis sancti ficare me in conspectu filiorum israel etc. Ac per hoc intelligit moysen ita dixisse tanquam ad certum percussit: ut si non sequeretur effectus: hoc predicasse putaretur: cuius ait: Nunquid ex hac petra educimus vobis aquam: quod in animo eius omnino lateret: nisi dei sententia prodidisset. Contrario ergo debemus hic intelligere verba moysi de promissis carnibus querentis quomodo fieret: non diffidentis fuisse quando sententia dei secuta non est que videretur dicere: sed potius quod doceret.

Tenuit ergo moyses. Dicitur. Alia littera. Tenuit moyses ad populum et locutus est verba domini. Donec verba dei audiret moyses: ab ipso doceretur: et in interioribus et in secretis consilii. Vbi vero turbis loquitur: et populo ministrat: quomodo non potest stare foras exire dicitur. Omnis enim doctor ecclesie si de profundioribus misteriis tractat: et occulta sapientie iter perfectos prestat: intus est. Cum vero ad turbas loquitur ea que proficiunt his qui foris sunt: et que vulgus potest audire: foras exiit et loquitur ad populum dei. Intus erat paulus cum diceret: Sapientiam loquimur iter perfectos etc. Ad populum vero procedens ait: Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat: et qui furabat iam non furetur: et similia etc.

Auferens de spiritu. Non intelligendum est quasi materialem et corpoream substantiam in .lxx. portiones secuerit: et vnicuique particulas dederit. Impium enim est intelligere hoc de natura spiritus sancti. Sed moyses et spiritus qui erat in eo quasi clarissimi luminis lucerna fuit: et qua septuaginta deus accendit: ad quos principalis luminis splendor aduenit: et origo ipsius nihil damni ex dirinatone accepit.

Requieuit super eos spiritus. Et requieuit super eos spiritus: et prophetauerunt omnes etc. Non legitur requieuisse spiritus nisi in sanctis. Requiescit enim in his qui mundo sunt corde: qui purificant animas a peccato. Sic ut non habitat in corpore subdito peccatis: etiam si habitat in aliquo. Non enim potest pati societate mali. Certum est autem in tempore peccati esse in corde cuiusque spiritum malum: et agere partes suas. Cum datur ei locus per cogitationes malas et concupiscentias: committatur (ut ita dicam) fugatur spiritus sanctus. Unde. Nolite contristare spiritum sanctum in quo signati estis etc. Peccantes ergo committamus spiritum sanctum. Bene agentes requiem ei paramus. Quod ergo ait de septuaginta presbiteris: quod spiritus requieuit in eis: laudem vite eorum et virtutes exposuit.

Uti. Et requieuit in eis vel super eos spiritus: et pro etc. Continuo

Rumeri. Remanerat a quoque vni v alter medad spiritus. Nam rar: et non etier Lunq; pphet curru puer t cens: beldad in castris. S minister moy ait: Domine m eos. Et ille. D i f ppoedare om bus non mouit. ris pro me? i populus ppli spiritus suu: les et maior: Tenus aut eg trans mare cot dimisit in castra vno die coha p

operatur spiritus: nec oculum patitur: ubi operandi materia digna super-
 ditat. In omnibus ergo qui pphetaverunt requievit spiritus: sed nō sicut
 in saluatore: ppter quod de eo dictum est. Exibit virga de radice iesse: et
 flos de radice eius ascendet: et requievit super eum spiritus dñi. spūs sa. et
 intel. z. Vide enī quia super nullum aliū spīrū domini requieuisse hac
 septemplex virtute describitur: p quod divini spīritus substantia (qz vno
 nomine non poterat) diversis vocabulis explanatur: requiescere sup eum
 pphetat. Hinc quo
 qz iobes ait: Qui mi
 sit me baptizare i aq
 hic dicit mibi. Sup
 que videris spiritum
 descendente et manen-
 tem sup eum: ipse est
 Addidit enī et manē
 tem sup eum: vt esset
 hoc signū in saluato-
 re: qd in alio non pos-
 set ostēdi. De illo cā
 solo dictū est. Quia
 peccatū non fecit. nec
 inuenit. est vno in o. e.
 Quia enim solus est
 qui peccatū nō fecit:
 ideo in illo solo man-
 sit et pmanit spīrū.
 Constat ergo reliqs
 omnes fuisse sub pec-
 cato: nec congruit vt
 tpe peccati dicamus
 spīrū mansisse i eis.
 Ipse enī moyses cū
 iam spīrū accepisset
 seipsum peccasse testa-
 tur cū diceret: Audi-
 te me increduli: nun-
 quid te petra ista p-
 ducentis aquā vob?
 In his enim dictis nō
 sanctificauit deum: i-
 non cōfusus est in vir-
 tute dei. Cum h̄ hec
 loqueret nō d spīritu
 sancto: sed de spīritu
 peccati loquebatur.
 Tertū est ergo alios
 pphetas aliquando
 habuisse spīrū dei:
 aliquando non ha-
 buisse. Hinc et dauid
 ait. Et spiritum san-
 ctum tuum ne auferas a me: in quo ostendit q potest auferri. In sequen-
 tibus vero tanquā ablatum reposcit. Redde mibi leticiā salutaris tui
 et spū principali cōfirma me. Salomonē quoqz nemo dicit nisi i spīritu
 sancto iudicia iudicasse: vel templū domio cōstruxisse: aut rursus i spīritu
 sancto demonibus tēpla fecisse: aut impijs mulieribz latera flexisse: Pro-
 pheta quippe etiam a dño abdo missus est in betel: et in spīritu dei verba
 dñi locutus est: nō tamen in eodem spīritu pceptum domini pguaricat?
 est: quo pbitus erat manducare panē in betel: ideo oculus est a leone
 Ego autē (licet nō vsqz quāqz pnuaciam) hec puto esse etiaz quōdam cōia
 hominū gesta: que qñs peccato careant: nō tamē digna videntur qbus
 interlit spīritus sanctus: vt cōnubia legitima carent quidem peccato: non
 tamen quando actus cōiugales geruntur: spīritus sanctus datur: etiam si
 ppheta operatur. Alia enim plura sunt in quibus sola sufficit vis huma-
 na: nec res indiget neqz teceat spīritus sancti adesse p̄sentiam.

Remāserāt autē i castris duo viri
 quoz vnus vocabatur heldad. et
 alter medad. sup quos requieuit
 spiritus. Nam et ipsi descripti fue-
 rāt. et nō exierant ad tabernaculū
 Lunqz pphetarent in castris: cu-
 currit puer et nunciauit moysi di-
 cens: heldad et medad pphetant
 in castris. Stati iosue filius nun-
 minister moysi et electus a pluribz
 ait: Domine mi moyses prohibe
 eos. At ille. Quid inquit emula-
 ris pro me? Quis tribuat vt ois
 populus pphetet et det eis deus
 spiritus suū? Reuersusqz est moy-
 ses et maiores natu israel i castra
 Ventus autē egrediens arreptas
 trans mare coturnices detulit. et
 dimisit in castra. itinere quantum
 vno die cōfici potest ex omni pte

emularis pro me? Quis tribuat vt omnis populus pphetet. et det ei spīritum
 suum: pphetare enī omnes voluit qui bonū qd habuit nō inuidit.
Coturnicū multitudinem. Raba. Carnalis p̄plus iudgorum
 sumpto celesti cibo: carnes desiderauit. sed dens ita iudicium contempe-
 rauit vt puniret malos: nec fragilibus alimoniam denegaret. et in ipsa
 concessione aliquid spiritale innueret. Non enim ferarum non quadru-
 pedum. nec terrestrium animalū esum tribuit: sed volucrum. vt discerent

castroz per circūitum. volabātqz
 in aere duobus cubitis in altitu-
 dine super terrā. Surgens ergo
 populus toto die illo et nocte. ac
 die altero congregauit coturnicū
 multitudinem. qui parū decē cho-
 ros. et sicauerunt eas per gyrum
 castroz. Adhuc carnes erāt i den-
 tibus eoz nec defecerat huiusce-
 modi cibus. et ecce furor domini
 cōcitatuz i pplm percussit eum pla-
 ga magna nimis. Vocatusqz ē lo-
 cus ille sepulcra concupiscentię.
 Ibi enī sepelierūt populū qui de-
 siderauerat carnes. Egressi autēz
 de sepulcris concupiscentię vene-
 runt in asseroth. et manserunt ibi.

C. XII.
Ucutaqz ē
 t s ppheta. i s sacerdo
 tal plebs carnale sacerdotū
 maria et aarō p̄tra

superna magis deli-
 derare qz terrēna. spī-
 ritualia qz corporalia.
 Aniz enī natura ex
 aqz pcessit: sed i aere
 habitatiōe adqui-
 sivit sibi. Qui ergo
 volucres comedunt:
 ab imis ad superna
 cor leuare monentur
 vt licet in terrenis cor-
 poribus degant: aio
 semper celestia petāt
 scdm illud apolioli.
 In carne ambulātes
 nō scdm carnē milita-
 mus. Postea autē cō-
 uersatio i celis est.

**Sepulcra cō-
 cupiscentię.** Ii.

Terciadecima mansio
 est in sepulcris cō-
 cupiscentię: vbi p̄pls
 fastidiens celestē pa-
 nem: carnes egyptias
 desiderauit. multos
 qz subito vorauit in-
 cendium. Quibz vo-
 cemur vt qui conuer-
 satōez seculi relinqui-
 mus: et egyptias ollas
 id est carnalium desi-
 derioz feruores: non
 murmuremus contra
 celestem panē. nec vi-
 rulentias egyptiorūz
 qui sunt magnarum
 carnū: sed simplicem
 manū cibū. i. purā
 celestemqz vitāz aga-
 mus. Si enī post p-
 ceptaz angelicā man-
 nam: que est celestis
 vita vt doctrina: rur-

sus carnes egyptias. id est. carnales seculi voluptates: et concupiscentię
 p̄sting appetimus nauſeam: statim igne domini torquēbimur. de-
 sideriumqz nostrum vertetur in tumulos. vt simus sepulcra dealba-
 ta. que foris parēt speciosa. itus plena sūt ossibz mortuozū et oi spurcicia.

Uenerunt in asseroth zc. Hiero. Quartadecima mansio est in
 solitudine pharan. que in at. a vertitur. In hac aaron et maria propter
 ethiopiā contra moysen murmurant. Et hoc prudens lector attēde. qz
 post consummatam in duodenario virtutē (quia superbiuit israel et in se-
 pulcris concupiscentię carnes egyptias desiderauit) rursus fundamentū
 iacit. et atria. id est. vestibula virtutis ingreditur. ostēdens nobis eos qui
 stant posse cadere. et qui ceciderunt posse resurgere. Positus est enim ihs
 in ruinam. et in resurrectionem multoz. Qui ait per pphetam. Nunquid
 qui cadit non adiiciet vt resurgat?

Ii. Quartadecima mansio est in solitudine asseroth. In hac aaron
 et maria offenderunt detrahentes fratri qz uxorem alienigenam accepisset
 et ilico maria lepra percussa effloruit. quia sacerdotalis plebs christo sal-
 uatori aduersus ecclesiam de gentibus congregataz derogans: lepra pec-
 cati perfunditur. Nec redit ad dei tabernaculū: donec plenitudo gentiū
 intrauerit. Tunc enim pristinam recipiet sanitatē: cū septiformis spīritus
 agnitio ad veniam reduxerit eam.

Locutaz est zc. Dñi. Maria plebs iudaica. moyses lex domi-
 que transit ad connubium ethiopię. ecclesie. de gentibus congregatę.

Hanc lex spiritalis accepit uxorem. z ió maria. i. synagoga indignatur. z detrahbit cum aaron. cū sacerdotibus. s. z phariseis. Derogat ergo vsqz bodie plebs illa; z turpis ei videtur. qz circūcisionē carnis nō docet apud nos: nec obseruatiā sabbati; vel neomenię: nec sacrificia sanguinis: sed circūcionem cordis: z ocium peccandi: z dies festos in azimis sinceritatis z veritatis: z sacrificia laudis: nec pecudum: sed viciōz victimas cedi. De his ergo deus djudicat. z nuptias ethiopissę confirmat. z moysen cū ea li tēter habitare limit. maria d castros eicit z porro. i. longe facit a tabernaclo testimo nū. cum q̄ aaron eici tur. z ipsa leprosa effi citur. Aspice illā plebem. vide quanta lepra peccati in illa est. quāta intelligēgē caligo. quanta obleruātię feditas. sed hęc lepra non est perpetua. Vbi enim cōpleri cę perit mundi septima na: reuocabit ad castra. In fine ei mun di cū plenitudo gen tium intrauerit: vel i troierit: omnis israel saluabit. z marie lepra cessabit. Recipi et enim decus fidei z splendorē agnitiōis chisti. z restituet val tus eius: cū fiet vnus grex z vnus pastor. **Dri.** Quia detra xerūt aaron z maria moysi correpti sunt. maria etiā leprosa ef ficitur. tāta enim fuit cura correctōis: vt dum maria per septi manā fuisset i lepra: ppls dei nō ageret iter ad terram pmissiōis: nec moueretur tabernaculū testimoniū. In quo moneor: ne detrahā fratri. ne de rogem: non solū sanctis sed etiam quibuslibet pximis. vnde. Sedes ad uersus fratrem tuum detrahebas: z aduersum filiū matris tuę ponebas scan dalum. Et alibi. Detrahentē occulte aduersus proximum suūz perseque bar. His diuine scripturę sermonibus velut quibusdam gladis vrimqz acutis obrectandi z derogandi vicinijrefecatur. Lepza enim cōsequit detractantes z cacologos.

Qn. Omnis etiam qui scripta moysi male intelligit: z spiritalē legē carnaliter suscipit: detrahbit ei etiā qui de verbis spiritus carnaliter sentit. **Mistice.** Non solum iudei sed heretici qui nō recipiunt legē z pro phetas detrahunt moysi. Qui impingunt etiā ei q̄ homicida fuit quia egyptium interfecit. z alia multa etiā in alios pphetas blasphemo ore cō cinnant. Ideo sunt in anima leprosi. z eiciuntur ab ecclesia dei. Vel he retici qui detrahunt moysi. Vel ecclesiastici qui detrahūt pximis.

Ethiopissam. Augu. De uxore moysi ethiopissa queritur vtrum ipsa sit filia iethro: an alteram duxerit vel superduxerit? Sed ipsam fir mē credibile est. de madianitis quippe erat: qui in paralipomenon ethio pes dicuntur: qm̄ cōtra eos pugnauit iosaphat. Nam in his locis dicitur eos psecutus ppls israel: vbi madianitę habitant: qui nūc saraceni vocā tur. sed nunc eos ethiopes fere nemo appellat: sicut solent locorum z gen tium nomina plerūqz vetustate mutari. **Siquis fuerit zc.** Dri. Audite quantum beneficiū conferant obtre ctantes. Nunquā enī inuenimus dñm tantū laudasse moysen quantum nunc: cum detrahbitur ei. Vnde. Si fuerit ppheta quis vestrū dño in vi sionibus agnoscat ei. z i somnijs loquar ei. non sic famulo meo moysi zc. Vide quid sibi p̄gē obrectantes contulerint: quid illi laudis: sibi turpi tudinem. illi splendore: sibi lepram. illi gloriam. Ante tamen q̄ acciperet ethiopissam nō est scriptū qz in specie locutus sit ei deus: z non in enigmate. ea accepta: deus dicit. Os ad os loquar ad eum in specie z non in enigmate. Num enim moyses cōiungitur nostrę ethiopissę: iam lex dei non in figura sicut prius: sed in ipsa specie veritatis agnoscat: z que prius i enig

mate signabatur: nunc in veritate completur. Vnde. Scimus quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt: z omnes in moysi baptizati sunt i nube z mari zc. Vides quō paulus enigmata legis absoluit: z spēs enig manum docet: dicens qz petra erat in enigmatē apud moysen anteqm̄ iun geretur ethiopissę) nunc in specie petra xps est. Nunc enī os ad os loqui tur p̄ legem deus. Ante in enigmatē fuit baptizatus i nube z in mari: nūc in specie regenerationis est i aqua z spiritu. **Tunc** in enigmatē erat māna cibus: nunc in specie xbi dei caro vere est cibus. **Nunc** ḡ moyses ethiopissę iunctus: vel ip̄e ad nos: vt ad ipsum deus: non loquitur in enigmatē sed in specie. **Deum uidet.** zc. **Alia** lit. Et glam domi uidet. Vidit moyses gloriā domi qm̄ transformatus est dñs in monte. z ade rat ei moises cū belia z colloquebat ei. Nō recte addit. quare nō timuistis strahere famulo meo moysi: qd ad eos dicitur: q̄ enā gelū suscipere videntur: derogant auteqz moysi. Et merito arguuntur: qz cū discat p̄ enāgelium qz moyses cū belia vidit gloriā domini: audēt derogare legi z pphē tis. Nō detrahā? ergo legi. nec simus auditores solū: sed z factores: vt cū moysi glorificemur. Parāt ergo materiam dero gandi moysi: qui legem nō spiritualiter exponunt. Qui enim audiunt ris tum sacrificioz obseruantia sabbatoz vel similitum in ecclesia recitari: of fenduntur: z dicunt. Quid p̄sunt nobis p̄cepta iudaica: Iudci debis viderint. Danda est ergo opera vt lex spiritaliter intelligatur z explane tur: ne ab imptis derogetur moysi. Sed cōuertamur ad dñm vt auferat a nobis velamen litte: ne deformis videatur nobis vultus moysi: sed decorus z gloriosus: vt non abtretemus: sed pro magnitudine sensuum eum glorificemus. **Nubes quoqz recessit.** Dri. Et nubes recessit de tab. zc. P̄ius recessit nubes q̄ maria repleatur lepra: vt ostendatur quia si est i aliquo gratia spiritalitatis: z obrectat z detrahbit: recedit ab eo post obrectatio nem: z lepra repletur anima ei. Nam ppls ille prius habuit in se gloriā dei. **Al.** Sed postq̄ in verum moysen. i. xpm̄ extenderrunt linguas blas phemantiū vel blasphemę: discessit ab illis nubes: z tranijt ad nos i mō tem excelsum. cū saluator transformatus est. z nubes refulgens obumbrā uit discipulos. z vox de nube dixit: Dic est filius meus dilectus zc. Post hoc ergo maria facta est leprosa sicut nix. Donec aderat nubes: non erat leprosa. dum enim visitatio dei in p̄lo illo fuit: leprosus nō fuit. **Mora.** Timeamus z nos ne forte fugemus a nobis hanc nubē ma le cogitādo. male loquēdo. male agendo. z appareat in nobis lepra p̄cā. **Cunqz resperisset.** Dri. **Alia** littera. Et resperit aaron ad mariā z ecce maria erat leprosa zc. Vult in hoc ostendere qz ppls ille formatus fuit in vulua matris synagoge: non tamē potuit puenire ad integrū partem. Sicut aborsus imperfectus partus est: sic ille populus aliquāto tpe intra vuluam matris. i. synagoge. i. in istum. z positus fuit. Sed peccatis intercedentibus integre formari z viuificari non potuit. Ideo abiecti sūt peccato cōsumente (vt ait) dimidiū carnis ei. Bonus tñ dicitur aborsus non absolute: sed aliqñ alijs compatus. Vñ ecclesiastes. Bonus ē aborsus magis q̄ ille qui in vanitate incedit. Et alibi dicit. Bonus esse mortuos magis q̄ viuentes. Quibus si compares aborsum: bonū dicas esse super vtrūqz. Non aut alios nominat viuentes: q̄ de quibus dicit. Verū tamen vniuersa vanitas omnis homo viuens. Non enim omnis vita

Audite sermones meos. Siquis fuerit inter vos ppheta domini i visione apparebo ei. vel per somnium loquar ad illū. z ait. At non talis seruus meus moyses qui in omni domo mea fidelissimus est. Ore enim ad os loquor ei. Palā z nō per enigmata z figuras deū videt. **Quare** igitur non timuistis strahere seruo meo moysi? **Irat** qz cōtra eos abiit. **Nubes** quoqz recessit que erat super tabernacu lum. z ecce maria apparuit candē lepza quasi nix. **Cunqz** resperisset eam aaron z vidisset eam perfusā

Alia lit. Et glam domi uidet. Vidit moyses gloriā domi qm̄ transformatus est dñs in monte. z ade rat ei moises cū belia z colloquebat ei. Nō recte addit. quare nō timuistis strahere famulo meo moysi: qd ad eos dicitur: q̄ enā gelū suscipere videntur: derogant auteqz moysi. Et merito arguuntur: qz cū discat p̄ enāgelium qz moyses cū belia vidit gloriā domini: audēt derogare legi z pphē tis. Nō detrahā? ergo legi. nec simus auditores solū: sed z factores: vt cū moysi glorificemur. Parāt ergo materiam dero

gandi moysi: qui legem nō spiritualiter exponunt. Qui enim audiunt ris tum sacrificioz obseruantia sabbatoz vel similitum in ecclesia recitari: of fenduntur: z dicunt. Quid p̄sunt nobis p̄cepta iudaica: Iudci debis viderint. Danda est ergo opera vt lex spiritaliter intelligatur z explane tur: ne ab imptis derogetur moysi. Sed cōuertamur ad dñm vt auferat a nobis velamen litte: ne deformis videatur nobis vultus moysi: sed decorus z gloriosus: vt non abtretemus: sed pro magnitudine sensuum eum glorificemus. **Nubes quoqz recessit.** Dri. Et nubes recessit de tab. zc. P̄ius recessit nubes q̄ maria repleatur lepra: vt ostendatur quia si est i aliquo gratia spiritalitatis: z obrectat z detrahbit: recedit ab eo post obrectatio nem: z lepra repletur anima ei. Nam ppls ille prius habuit in se gloriā dei. **Al.** Sed postq̄ in verum moysen. i. xpm̄ extenderrunt linguas blas phemantiū vel blasphemę: discessit ab illis nubes: z tranijt ad nos i mō tem excelsum. cū saluator transformatus est. z nubes refulgens obumbrā uit discipulos. z vox de nube dixit: Dic est filius meus dilectus zc. Post hoc ergo maria facta est leprosa sicut nix. Donec aderat nubes: non erat leprosa. dum enim visitatio dei in p̄lo illo fuit: leprosus nō fuit. **Mora.** Timeamus z nos ne forte fugemus a nobis hanc nubē ma le cogitādo. male loquēdo. male agendo. z appareat in nobis lepra p̄cā. **Cunqz resperisset.** Dri. **Alia** littera. Et resperit aaron ad mariā z ecce maria erat leprosa zc. Vult in hoc ostendere qz ppls ille formatus fuit in vulua matris synagoge: non tamē potuit puenire ad integrū partem. Sicut aborsus imperfectus partus est: sic ille populus aliquāto tpe intra vuluam matris. i. synagoge. i. in istum. z positus fuit. Sed peccatis intercedentibus integre formari z viuificari non potuit. Ideo abiecti sūt peccato cōsumente (vt ait) dimidiū carnis ei. Bonus tñ dicitur aborsus non absolute: sed aliqñ alijs compatus. Vñ ecclesiastes. Bonus ē aborsus magis q̄ ille qui in vanitate incedit. Et alibi dicit. Bonus esse mortuos magis q̄ viuentes. Quibus si compares aborsum: bonū dicas esse super vtrūqz. Non aut alios nominat viuentes: q̄ de quibus dicit. Verū tamen vniuersa vanitas omnis homo viuens. Non enim omnis vita

Sum
locum
reperit
mi-ne impon
tam quod h
hęc quasi mo
qd̄ p̄viciur
Ecciam med
uoatū est lep
ses ad domi
secto sana ca
minus: Si p
faciem illius
tem sepe die
Separare se
caltra: z post
fa est itaqz ma
diebus: z pop
loco illo donec
d
est
roth hys tent
ran. z hys loc
ad moysen die

in vanitate est: sed que secundum carnem est: et secundum errores seculi et voluptates. Super banc ois homo est: qui huic vite mortuus est: et dicit: Michi ante mundus crucifixus est et e. m. De quo dicitur. Dormi estis cum christo. Super hos dicit esse abortivus: quod licet venisse videatur in carne: nulla tamen huius vanitatis sumpsit initia. Alius videtur etiam isto melior: de quo dicit ecclesiastes. Et optimus super hos qui nondum natus est: qui nec ad conclusionem vulgus carnalis et corpore natiuitatis venit in vitam. Quia autem dicit ecclesiastes: Laudant omnes mortuos magis quam vivos et eos qui viuunt vsq; nunc: euidenter ostendit quod eos dicat meliores qui mortui sunt mundo: et inferiores qui viuunt mundo. Ad litteram autem non magis laudandi sunt mortui quam viuentes. Laudatur enim quod est eo quod bona voluntate egerit. Mortis autem communis nulli ex voluntate venit. Non ergo quis laudatur eo quod contra propositum patitur: alioquin laudabitur pharaon submersus in mari super moysen: qui euasit: et egyptum super populum dei qui sicco religio transiit. Si ergo remunerasti seculo: si abiecti vicia: si non moueris ad peccatum: quasi mortuus eris. Mortis vite laudabilis: nam de morte comuni que de lege nature venit: nemo laudatur. Sciens autem paulus in suis praedictis ordinibus esse aliquos abortivum de seipso ait. Nouissime autem tanquam abortiuo visus est et mihi super viuentes se: et super mortuos: post eos tamen qui nondum nati sunt: numerans. Fuit ergo maria sic abortiuus: non enim potuit populus ille ad perfectum in lege formari. Unde Reminem ad perfectum adduxit lex. Quosdam etiam a fide lapsos et velut in abortiuum conuersos ad perfectam natiuitatis instituta reuocat apostolus. Filii mei quos iterum parturio: donec fides in vobis sit.

Clamauitq; dñi. Alia littera. Et proclamauit moyses ad dominum dicens: domine procor te sana eam etc. Quem oportebat orare pro sanitate populi sui: nisi moysen? Forte hoc erat quod cum domino loquebatur in monte transformato: petens ut cum plenitudo gentium introisset: omnis israel saluus fieret.

Spuisset. Signum repudij est in faciem conspuere. Unde proximus qui repudiat coniugium: discalciatus in facie conspuerit. Hinc ysaias. Omnes gentes sicut gutta similes: et sicut sputum reputate sunt. Ostenditur ergo quod etiam ille populus sicut ceterae gentes: que ut sputum reputantur: abiectus est. Si enim consideres priorum honorem: pontificalem ordinem: insignia sacerdotum: leuitica misteria: maiestatem templi: et eos cum celestibus in terris habere consortia. Quis fuit ille honor: que gloria? Nunc autem multo tedecore

horrescunt sine templo: sine altari: sine sacrificio: sine prophetis: sine sacerdotio: sine celesti visitatione. Unde patet quod pater conspuens perfudit vultus eorum ignominia. Septem ergo diebus leperunt extra castra: id est per septimanam mundi huius. In septimana autem dierum totius creature visibilis videntur producte esse substantie. Tunc enim que non erant facta sunt. In septimana totius mundi quedam secreta et deo soli cognita dispensatione que tunc producta sunt: explicantur. In hac septimana (quae sequestrata est maria) non mouent castra filiorum israel: sed stant in vno loco concludi: et nullus est eis profectus donec mundetur maria a lepra sua.

lepra: ait ad moysen. Obsecro domine mi: ne imponas hoc nobis peccatum quod stulte commisimus: ne fiat hec quasi mortua: et ut abortiuus quod proicitur a vulua matris sue. Ecce iam medium carnis eius deuoratum est lepra. Clamauitq; moyses ad dominum dicens: Deus obsecro sana eam. Cui respondit dominus: Si pater eius spuisset in faciem illius: nonne debuerat saltem septem dierum rubore suffundi? Separetur septem diebus extra castra: et postea reuocabit. Excludit itaq; maria extra castra iugiter: et populus non est motus de loco illo donec reuocata est maria.

C. XIII.
Rofectusq; est populus de asseroth fixis tentorijs in deserto pharan. Ibiq; locutus est dominus ad moysen dicens: Mitte viros

qui considerent terram chanaan quam daturus sum filiis israel: singulos de singulis tribubus ex principibus. Fecit moyses quod dominus imperat: de deserto phara mittens principes viros: quorum ista sunt nomina. De tribu ruben: semmua filium zecchur. De tribu symeon: saphar filium huri. De tribu iuda: caleb filium iephone. De tribu ysachar: igal filium ioseph. De tribu ephraim: osee filium nun. De tribu beniamin: phalti filium raphu. De tribu zabulon: geldebel filius sodi. De tribu ioseph sceptra manasse: gaddi filium susi. De tribu dan: ammiel filium gemalli. De tribu aser sur: filium michael. De tribu neptalim: nabdi filium napsi. De tribu gad: gubel filium machi. Hec sunt nomina viroorum quos misit moyses ad considerandas terram chanaan. Vocauitq; osee filium nun iosue. Misit ergo eos moyses

gnificari quod postquam finis et perfectio omnium que erga illum populum gerenda erant: venit: tunc transijt et venit ad eum quem verbum carnem factum ante non credidit.

Mitte viros etc. Raba. Duodecim exploratores mittunt ad sanctam terram. Botrus refertur in ligno: ubi et christi breuiter passio demonstratur. Murmurat populus iudeorum gygantum formidans impetum. Pugnat contra amalech et chanaanem volente deo: et vincitur. Audit que debet in terra sancta facere sacrificia. Datban et abiron et filij chore consurgunt contra moysen et aaron: et terre voragine glutinunt. Inter mortuos et viuentes pontifex medijs thuribulo armatus ingreditur: et currens ira dei sacerdotis voce prohibetur. Virga aaron et florem profert et folia et in eternam memoriam virens siccitas consecratur. Nec dum templum vel editum: nec dum sacerdotes et leuite sacrificia obtulerant: et partes eorum mysticus sermo describit. Vitula rufa in holocaustum crematur: et cinis eius piacularis aspersio est.

C. XIII.
Pharan. Ra. Notandum quod phara non est speciale nomen mansionis: sed solita dicitur plures mansiones continentis: sicut in cathalogo mansionum demonstratur: cum dicit. Profecti filij israel de asseroth castrametati sunt in rethma: tunc deinde in rethma: sic ut omnes per ordinem vsq; ad asiongaber: et vsq; ad tricesimam secundam mansionem sub pharan solitudinis nomine mansiones comprehensae sunt: a rethma ergo que fuit in ordine: et vsq; ad tricesimam secundam hec continentur.

Pharan interpretatur os visibile in quo potest intelligi quod verbum caro factum est: et inuisibilis visibilis effectus: et hoc significari quod postquam finis et perfectio omnium que erga illum populum gerenda erant: venit: tunc transijt et venit ad eum quem verbum carnem factum ante non credidit.

manam mundi huius. In septimana autem dierum totius creature visibilis videntur producte esse substantie. Tunc enim que non erant facta sunt. In septimana totius mundi quedam secreta et deo soli cognita dispensatione que tunc producta sunt: explicantur. In hac septimana (quae sequestrata est maria) non mouent castra filiorum israel: sed stant in vno loco concludi: et nullus est eis profectus donec mundetur maria a lepra sua.

Septem diebus. Dñi. Maria que de interueniente aaron pontifice septima die curatur. Ros autem obtractans vsq; ad finem septimane mundi id est vsq; ad resurrectionem permanebimus leprosi: nisi dum per nitendi tempus eorum rigamur conuersi ad bñsum et per penitentiam supplicantes ei.

C. XIII.
Pharan. Ra. Notandum quod phara non est speciale nomen mansionis: sed solita dicitur plures mansiones continentis: sicut in cathalogo mansionum demonstratur: cum dicit. Profecti filij israel de asseroth castrametati sunt in rethma: tunc deinde in rethma: sic ut omnes per ordinem vsq; ad asiongaber: et vsq; ad tricesimam secundam mansionem sub pharan solitudinis nomine mansiones comprehensae sunt: a rethma ergo que fuit in ordine: et vsq; ad tricesimam secundam hec continentur.

Pharan interpretatur os visibile in quo potest intelligi quod verbum caro factum est: et inuisibilis visibilis effectus: et hoc significari quod postquam finis et perfectio omnium que erga illum populum gerenda erant: venit: tunc transijt et venit ad eum quem verbum carnem factum ante non credidit.

Mitte viros etc. Raba. Duodecim exploratores mittunt ad sanctam terram. Botrus refertur in ligno: ubi et christi breuiter passio demonstratur. Murmurat populus iudeorum gygantum formidans impetum. Pugnat contra amalech et chanaanem volente deo: et vincitur. Audit que debet in terra sancta facere sacrificia. Datban et abiron et filij chore consurgunt contra moysen et aaron: et terre voragine glutinunt. Inter mortuos et viuentes pontifex medijs thuribulo armatus ingreditur: et currens ira dei sacerdotis voce prohibetur. Virga aaron et florem profert et folia et in eternam memoriam virens siccitas consecratur. Nec dum templum vel editum: nec dum sacerdotes et leuite sacrificia obtulerant: et partes eorum mysticus sermo describit. Vitula rufa in holocaustum crematur: et cinis eius piacularis aspersio est.

Ascendite ad meri. Aug. Alia lit. Et dixit ad eos. Ascendite de ista heremo. et videbitis terram que sit. et populus qui insidet super eam: si fortis est an infirmus

si pauci sunt an multi. Expofuisse intelligit eoz qd dixerat. si potens est an infirmus. hoc est. si pauci sunt an multi. Quo enim possent de mote. pspi cietes sentire huana. ru viru fortitudinē. Potest et alius sensus multo esse congruentior veritati. V ait ascenditis in monte in ipsam terrā dixit: quā explorare volebant. Non enim possent facile exploratores intelligi. nisi peregrinantes omnia perquirebant. Nā si de vertice montis eos putauerimus cōspexisse terram et explorasse: quomodo possent exquirere omnia q̄ moyses precepit. Quo intrare ciuitates quas leguntur intrasse. et de illa valle botrum tollere. ppter quē vallis botri dicitur. In ipso ergo explorat terra: quia ipsa erat que exploraretur. et ibi erat quidam depressio loci: de qua valle botrus ablatus est.

Que portauerunt. Jhd. Botrum in ligno de terra. pmissiois duo aduehunt. q̄ xp̄us pendens in ligno crucis: promissus gentibus: de tra genetricis marie scdm carnē nat⁹. Uno baiuli: qui sub onere botri icedebat: vterq; populus est: cuius prior iudaicus eoz: et adūsus. ignarus pendens gratie et pressus onere suspēsi: cui subicietur iudicanti. Vñ. Obscure tur oculi eoz ne vi. et dor. e. f. incur. Qui vero posterior veniebat: populum gentiū significabat. qui credens et christum ante oculos habens semp quem portat videt. et quasi seruus domini et discipul⁹ magistrū sequit. Scdm illud. Si quis vult post me venire: tollat crucem suam et sequatur me. Hic est botrus qui effusum in salutem nostrā vinu sanguinis sui crucis cōtritione perfudit: et expressum passionis suę calicem

ad consideranda terrā chanaan. et dixit ad eos: Ascendite ad meridianam plagam. Luncq; veneritis ad mōtes considerate terrā qlis sit. et populū qui habitator est ei⁹ vtrū fortis sit an infirmus. pauci numero an plures. ipsa terra bona an mala. vrbes quales. mura te an absq; muris. hum⁹ pinguis an sterilis. nemorosa an absq; arboribus. Confortamini. et afferte nobis de fructibus terre. Erat autem tempus q̄ndo iam p̄coque vuz vsci possunt. Lūq; ascendissent explorauerūt terrā a deserto sin: vsq; robob intransib⁹ emath Ascenderuntq; ad meridiez. et venerunt in hebron. vbi erant achyman et sifai et tolmai filij enach: nā hebron septem annis ante thanim urbem egypti condita est. p̄gētes q; vsq; ad tozretem botri abscede ligno pependit. runt palmitem cum vua sua quē portauerunt in vecte duo viri. quibus figuratur ecclesia que xp̄m significat. De mal quoq; granatis et de ficis loci illius tulerunt qui appellatus est nehelescol. i. tozres botri eo q̄ botrū inde portassent filij israel. Reuersiq; exploratores terre p̄ quadraginta dies omni regione circūta venerūt ad moysē et aarō et ad omnem cētum filioꝝ israel in desertu pharan qd est in cades. Locutiq; eis et omni multitudinē

ppinavit ecclesie. Quē i malogranato socia muneris gratia secuta ē mater ecclesie: habens intra se per granorum numerum multitudinē populorum. per ruborem i sanguinis xp̄i signaculum chriscentem habentem etiā diuersa spiritus sancti carismata: quibus se indignos increduli iudicantes: terraz carnis chisti finentem lacte et melle: accipere non meruerunt. quā p̄ firmem eius semini. christiani consecuti sunt. de cuius doctrina dicitur. Dulcia fauibus meis eloq; tua zc. Ficum cuz botro de terra. pmissiois at tulerunt. i. ymagines legis cū figura chisti de quo eniz dicitur. Frater me⁹ vi bot⁹ cypri. q̄ nec xp̄s sine lege. nec lex sine xp̄o esse potest.

ostenderunt fructus terre et narrauerunt dicētes: Venimus in terram ad quā misistis nos. que reuera fluit lacte et melle vter his fructibus cognosci potest. Et cultozes fortissimos habet. et vrbes grandes atq; muratas. Stirpez enach vidimus ibi. Amalech habitat i meridie. ethcus. et iebus. et amozreus. in mōtanis. Abanone vero mozatur iuxta mare. et circa fluentia iordanis. Inter hęc caleb compescens murmur populi qui oziebatu cōtra moysen ait. Ascendamus et possideamus terram qm̄ poterimus obtinere eaz Alij vero qui fuerant cum eo dicebant: Nequaquā ad hunc populū valemus ascendere: q̄ fortior nobis est. Detraueruntq; terrę. quā inspererant apud filios israel dicentes: Terra quas lustrauimus deuorat habitatores suos. ppls quem asperimus. p̄cere staturę ē. Ibi vidimus monstra quedam filioꝝ enach de genere giganteo. quibus compati quasi locustę videbamur.

C. XIII. **H**gitur uociferās omis turba fleuit nocte illa. et murmurati sūt cōtra moysen et aaron cuncti filij isrl

De malis quoque gra. Que legem significat. q̄ nec xp̄s sine lege. nec lex sine chisto. **E**xploratores terre. Jhd. Exploratores qui ad terrā vberem missi terrę rūt p̄lm̄ ne crederēt posse habere terram p̄missā. scribas et phariseos significat. Sic eni illi p̄ moysē missi sunt vt soli fecūditatem sollicitē cōsiderent. sic isti per legem et p̄phetas vt per scripturarum inuestigationes domi specularentur aduentum: in quo erat terra. i. caro sancta. in qua regnū dei et vbertates sp̄itualiū fructū et vitaz eternam cōsequi possent. Et sic illi de speratione terrę rūt p̄lm̄ ne crederēt deo p̄mittēti: sic isti sua serūt p̄plo iudeoz ne xp̄o crederēt. ad egyptum huius seculi redire cupientes. māna fidei repudiantes. et querētes olla peccatoꝝ nigras. et cepas blasphemiarū repudiatas. et pepones vicioꝝ et libidiniū corruptione marcentes.

In desertum pharan. Ra. Solitudo pharan decem et octo mansiones cōtinet. In quarū vltima reuersi exploratores ad moysen renuauerūt que viderūt portantes botrū cū malis granatis et ficis.

Vertical text in the right margin, likely from an adjacent page or a commentary, containing various words and phrases such as "in egypto", "noe d", "cadam", "nostri", "melius", "perun", "amus", "in egypto", "aaron", "cotam", "israel", "caleph", "strauer", "mēta", "filioꝝ", "circum", "ppicius", "eam", "manant", "tra domi", "lum terr".

Et in sequenti scriptum est. Profeci te astrongater crastinetati sut in deserto sin. Hec est cades que non sancta vt pleni9 estimant: sed mu tata vel transita interpretat. In hac mansione moritur maria z sepelie: z propter aqua s contradictiois moyses z aaron offenderunt dominum: z pbitentur tran sire iordanem.

Terra qu a circuiuimus ualde bona est. Ori. Duce terra ista sancta quie e z bona: sed ab impi9 habitata: Qui sut hostes q babi tant i terra sanctoz:

Quomodo eiciendi vt succedant ve: ha bitent sancti: Enage lia pmittunt sanctis regna celoz. Et apfs dicit. Nostra aut co uersatio in celis est. In celis est ergo he reditas que pmittit sanctis. Duras ergo quia ibi nunc nullus habitator: sit qui de beat expellat diebus iobis baptiste regni celoz vim patit zc.

Qui essent inde aliq expellendi: nunquaz diceret p vim esse di ripiendum regni ce lozum. Et nisi cu ali quibz nobis esset py lium: no diceret apo stolus. Non est nob colluctatio aduersus carne z sanguine zc.

De his etiā dicitur. Inebriatus e gladi9 meus i celo. Recesse e ergo vt vincas spi rituales nequitas q in celestibus esse dicitur: qui sunt veri cha nanci. z expellas de celestibus locis vt ha bites pro illis. Scito tamē esse gygantes.

Gygas dicit omnis qui deo resistit: quod illi pncipaliter faciūt Libi ergo dat vt eij cias gygantes. Vñ. quis accipiet a gigan te spolia? Et alibi. Nemo potest itroire i domū fortis z vasa eius diripere: nisi pri us alligauerit fortem

Compatioe ergo humane nature z demoniace nature nos locuste sumus. Precipue si dubia sit fides nostra: z nos pterreat infidelitas: illi vere gy gantes erunt: nos locuste. Si vero sequimur biesum: z verbis eius credi mus: tanqz nihil erunt in conspectu nostro. Hortatur enim nos: z dicit. Si amat nos deus introducet nos in terrā hanc: qz bona est z fructus ei9 mirabilis. Figura ergo pcessit in patribus: completur in nobis: eiecerūt illi gygantes: z consecuti sunt terram eoz: omnē terram indeg: z bierusalē ciuitatē: z mōtē syon. Ad nos aut dicitur. Non accessistis ad ea que visi bilia sunt: sed ad inuisibilia. Accessistis enī ad montē dei uiuentis: z ad ci nitatem celestē bierlm: z ad multitudinē angeloz. Et alibi. Bierusalē qz sursum ē: libera est: que est mater nostra. Bierusalē ergo celestem esse credi mus: z ad typum huius terreng: z que scripta sunt de hac terrena: ad illā celestem spiritualiter referimus. Et sicut illi de terrestri bierlm eiecerūt cha nanos z pherezos z ceteras gentes: ita z nos qui accessimus ad montē dei: z ad celestia regna necesse ē vt expellamus de his ptrarias potestates z spiritualia nequitie i celestibz. Et sicut illi eiecerunt iebusum de bierlm: z que vocabatur iebus: postea vocabat bierusalē: ita nos oportet prius ex pellere iebus: vt de bierusalē z sic cosequi eius hereditatē. Illi annū visibi

dicentes: Utinam mortui essem9 in egipto: z n̄ i hac vasta solitudine Utinam peamus: z non inducas nos dominus in terram istam: ne cadam9 gladio: z vxores ac liberi nostri ducantur captiui. Nonne melius est reuerti in egyptum? Di xeruntqz alter ad alterū: Constitu amus nobis duces z reuertamur in egyptum. Quo audito moyses z aaron ceciderunt proni in terrā coram omni multitudine filiozuz israel. At vero iosue filius nun: z caleph filius iephone qui z ipi lu

strauerant terram: sciderunt vesti mēta sua: z ad omnē multitudinē filioz israel locuti sūt. Terra quā circuiuimus valde bona est. Si ppicius fuerit dñs inducet nos i eam: z tradet humū lacte z melle manantē. Nolite rebelles esse cō tra dominū: neqz timeatis popu lum terrę huius: quia sicut panes

z corporalibus vincebant: nosqz inuisibilibz z spiritualibus. Vnde Non est nobis colluctatō aduersus carnem z sanguinē zc. Induite vos lorcam caritatis: z galeam salutis: z assumite scutū fidei: z gladiū spiritū qd est verbum dei. Cū talibus armis sequēs biesum ducem: sicut patres calcauerunt ceruicē gentiū: z tu calcabis ceruices dgonū. Ipe em sequē tibz se ait. Ecce dedi vobis potestātē calcandi sup serpentes z scorpio nes. Vult ergo biesus semp res mirabiles facere: vult de locustis vince re gygantes: z de his que in terris sunt cele stes supare nequitas

ita possumus eos deuotare. Re cessit ab illis omne p̄sidium: do minus nobiscum est: nolite metu ere. Cūqz clamaret omnis multi tudo: z lapidib9 vellet eos oppri mere apparuit gloria dñi super te ctum federis cunctis videntibus filiis israel. Et dixit dominus ad moysen: vsqzquo detrahēt michi omnis populus iste: quousqz nō credent michi in omnibus signis q̄ feci coraz eis? Feriam igitur eos pestilentia atqz consumā: te autez faciam p̄ncipem sup gentem ma gnam: z fortiozem q̄ hęc est. Et ait moyses ad dñm: Ut audiant egyptij de quozū medio eduxisti populus istū: z habitatozes terrę huius qui audierūt quoniā tu do mine in populo isto sis: z facie vi dearis ad faciem: z nubes tua p̄ tegat illos: z in columna nubis p̄cedas eos per dies: z i colūna

Aug. Kaleph z biesus nane loquētes ad pplm ne timerēt igre di terram p̄missionia dixerūt. Vos aut ne timueritis pplm terrę: qm̄ abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dñs autē in nobis: ne timueritis eos. Quoniam di ctum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Qd vero additū est. Abcessit enim tps ab eis: dñs autē in nobis: diligenter non dixerunt ab cessit ab eis dñs. Impij enī fuerūt. Sed qm̄ etiā ipi9 occulta disp̄sarōe datur tps flozendi z regnandi: tempus ab eis discessit. Dñs autē in nobis nō dixerunt tēpus abcessit ab eis: z nostrū successit. Sz: dominus autē in nobis: non tempus. Illi enī tps habuerunt: isti dñm tēporum creatorem z ordinatōzē z omnium dispensatōzē.

Feriam igitur. Ori. Cōminatio hęc non est iracunda: sed ppbia. Assumendus enī erat pplm nationū: sed non p moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enī qz gens que pmittitur non p se vocanda erat: sed p biesū: nec mosaicus: sed xpianus populus erat appellandus. Ideo pluri9 bus exorat p populo suo.

Ori. Feriam igit. Fit cōminatio hęc a dño: non vt diuina natura passibilis: z irē subiecta ostendatur: sed vt moysi caritas quaz erga pplm batabat: z rei boitas que supra omnē mentē ē appareret. Scribitur enīz deus irasci z cōminari: vt sciat homo tantū sibi esse loci apud deū: qm̄ qz

Non est nobis colluctatō aduersus carnem z sanguinē zc. Induite vos lorcam caritatis: z galeam salutis: z assumite scutū fidei: z gladiū spiritū qd est verbum dei. Cū talibus armis sequēs biesum ducem: sicut patres calcauerunt ceruicē gentiū: z tu calcabis ceruices dgonū. Ipe em sequē tibz se ait. Ecce dedi vobis potestātē calcandi sup serpentes z scorpio nes. Vult ergo biesus semp res mirabiles facere: vult de locustis vince re gygantes: z de his que in terris sunt cele stes supare nequitas

Hoc ē fortasse qd di citur: qz qui credit in eum n̄ solū faciet illa que ipse fecit: sz z ma iora. Dat em mibi videtur si hō i carne positus fragilis z ca / ducus: fide tamē xpi z verbo eius armat9 super dgonū legio nes: quouis ipse lit q vincit in nobis: plus tamen esse dicit: qz p nos vincit: tantum ē vt nos armis istis sp simus pati z armati: z conuersatio nostra semp i celis sit: omīs motus noster: actus cogitat9: z sermo ce lestis sit. Quāto enī illic ardentius ascen demus: tanto illi p̄cipites descēdēt: z qn̄ to nos superiores: tā to illi inferiores. Si vita nostra sancta z scdm̄ deum sit: mortē p̄fert illis. Si segnis z luxuriosa: potentes aduersum nos gygā tes facit. Et quanto nos dilatomur in ter ris: tanto illis latiora spacia concedimus i cel. Augescam9 ergo vt illi minuantur: no bis ingredientibz illi pellantur: z ascendē tibz cadant.

Neqz timeatis Aug. Kaleph z biesus nane loquētes ad pplm ne timerēt igre di terram p̄missionia dixerūt. Vos aut ne timueritis pplm terrę: qm̄ abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dñs autē in nobis: ne timueritis eos. Quoniam di ctum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Qd vero additū est. Abcessit enim tps ab eis: dñs autē in nobis: diligenter non dixerunt ab cessit ab eis dñs. Impij enī fuerūt. Sed qm̄ etiā ipi9 occulta disp̄sarōe datur tps flozendi z regnandi: tempus ab eis discessit. Dñs autē in nobis nō dixerunt tēpus abcessit ab eis: z nostrū successit. Sz: dominus autē in nobis: non tempus. Illi enī tps habuerunt: isti dñm tēporum creatorem z ordinatōzē z omnium dispensatōzē.

Feriam igitur. Ori. Cōminatio hęc non est iracunda: sed ppbia. Assumendus enī erat pplm nationū: sed non p moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enī qz gens que pmittitur non p se vocanda erat: sed p biesū: nec mosaicus: sed xpianus populus erat appellandus. Ideo pluri9 bus exorat p populo suo.

Ori. Feriam igit. Fit cōminatio hęc a dño: non vt diuina natura passibilis: z irē subiecta ostendatur: sed vt moysi caritas quaz erga pplm batabat: z rei boitas que supra omnē mentē ē appareret. Scribitur enīz deus irasci z cōminari: vt sciat homo tantū sibi esse loci apud deū: qm̄ qz

Aug. Kaleph z biesus nane loquētes ad pplm ne timerēt igre di terram p̄missionia dixerūt. Vos aut ne timueritis pplm terrę: qm̄ abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dñs autē in nobis: ne timueritis eos. Quoniam di ctum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Qd vero additū est. Abcessit enim tps ab eis: dñs autē in nobis: diligenter non dixerunt ab cessit ab eis dñs. Impij enī fuerūt. Sed qm̄ etiā ipi9 occulta disp̄sarōe datur tps flozendi z regnandi: tempus ab eis discessit. Dñs autē in nobis nō dixerunt tēpus abcessit ab eis: z nostrū successit. Sz: dominus autē in nobis: non tempus. Illi enī tps habuerunt: isti dñm tēporum creatorem z ordinatōzē z omnium dispensatōzē.

Feriam igitur. Ori. Cōminatio hęc non est iracunda: sed ppbia. Assumendus enī erat pplm nationū: sed non p moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enī qz gens que pmittitur non p se vocanda erat: sed p biesū: nec mosaicus: sed xpianus populus erat appellandus. Ideo pluri9 bus exorat p populo suo.

Ori. Feriam igit. Fit cōminatio hęc a dño: non vt diuina natura passibilis: z irē subiecta ostendatur: sed vt moysi caritas quaz erga pplm batabat: z rei boitas que supra omnē mentē ē appareret. Scribitur enīz deus irasci z cōminari: vt sciat homo tantū sibi esse loci apud deū: qm̄ qz

Aug. Kaleph z biesus nane loquētes ad pplm ne timerēt igre di terram p̄missionia dixerūt. Vos aut ne timueritis pplm terrę: qm̄ abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dñs autē in nobis: ne timueritis eos. Quoniam di ctum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Qd vero additū est. Abcessit enim tps ab eis: dñs autē in nobis: diligenter non dixerunt ab cessit ab eis dñs. Impij enī fuerūt. Sed qm̄ etiā ipi9 occulta disp̄sarōe datur tps flozendi z regnandi: tempus ab eis discessit. Dñs autē in nobis nō dixerunt tēpus abcessit ab eis: z nostrū successit. Sz: dominus autē in nobis: non tempus. Illi enī tps habuerunt: isti dñm tēporum creatorem z ordinatōzē z omnium dispensatōzē.

Feriam igitur. Ori. Cōminatio hęc non est iracunda: sed ppbia. Assumendus enī erat pplm nationū: sed non p moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enī qz gens que pmittitur non p se vocanda erat: sed p biesū: nec mosaicus: sed xpianus populus erat appellandus. Ideo pluri9 bus exorat p populo suo.

Ori. Feriam igit. Fit cōminatio hęc a dño: non vt diuina natura passibilis: z irē subiecta ostendatur: sed vt moysi caritas quaz erga pplm batabat: z rei boitas que supra omnē mentē ē appareret. Scribitur enīz deus irasci z cōminari: vt sciat homo tantū sibi esse loci apud deū: qm̄ qz

Aug. Kaleph z biesus nane loquētes ad pplm ne timerēt igre di terram p̄missionia dixerūt. Vos aut ne timueritis pplm terrę: qm̄ abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dñs autē in nobis: ne timueritis eos. Quoniam di ctum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Qd vero additū est. Abcessit enim tps ab eis: dñs autē in nobis: diligenter non dixerunt ab cessit ab eis dñs. Impij enī fuerūt. Sed qm̄ etiā ipi9 occulta disp̄sarōe datur tps flozendi z regnandi: tempus ab eis discessit. Dñs autē in nobis nō dixerunt tēpus abcessit ab eis: z nostrū successit. Sz: dominus autē in nobis: non tempus. Illi enī tps habuerunt: isti dñm tēporum creatorem z ordinatōzē z omnium dispensatōzē.

Feriam igitur. Ori. Cōminatio hęc non est iracunda: sed ppbia. Assumendus enī erat pplm nationū: sed non p moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enī qz gens que pmittitur non p se vocanda erat: sed p biesū: nec mosaicus: sed xpianus populus erat appellandus. Ideo pluri9 bus exorat p populo suo.

Ori. Feriam igit. Fit cōminatio hęc a dño: non vt diuina natura passibilis: z irē subiecta ostendatur: sed vt moysi caritas quaz erga pplm batabat: z rei boitas que supra omnē mentē ē appareret. Scribitur enīz deus irasci z cōminari: vt sciat homo tantū sibi esse loci apud deū: qm̄ qz

fiducie: vt si etiam aliqua indignatio sit in deo: humanis obseruationibus mitigetur. intantum deo impetrare posse huiusmodi vt propria statuta conuertat. Bonitas enim que sequitur iracundiam: et moysi fiduciam ostendit apud deum: et alienas ab iracundie vicio diuinam docet esse naturam. Et miserium in futuro explendum continet sermo: per quem permittit deus quod alium populum hoc abiecto refulscitet.

Paruulos.

Oratio. Sed filij ipsorum qui sunt hic mecum. quicunq; ignorant bonum vel malum etc. Patres nostri fuerunt populus ille prior. nos filij ipsorum sumus. illi quia peccauerunt abiecti sunt et ceciderunt. nos autem filij ipsorum. propter ipsos surreximus et erecti sumus: qui nesciebamus bonum vel malum. Et gentibus est sumus. neque bona que ex deo veniunt noueramus: neque mala que ex peccato generantur. **Vnde.** Vide autem seueritatem et bonitatem dei in eos quidem qui ceciderunt seueritatem. in te autem bonitatem: si permanseris in bonitate etc.

Annus pro die.

Oratio. Quasi pro die annum recipietis peccata vestra per xl. annos. Timeo hoc misterium discutere. **Vide** deo enim quod in hoc comprehenditur ratio peccatorum et penarum. Si enim cuius peccati annus ascribitur ad penam pro vnus diei peccato et secundum rationem dierum quibus peccatur totidem annorum numerus in supplicijs consumitur: vereor ne forte nobis quod quotidie peccamus: nec ipsa secula aut etiam secula seculorum sufficere possint ad penas luendas. **In** eo quod populus ille pro quadraginta diebus delicto. xl. annis cruciatur in deserto: nec terram sanctam introire permittitur: similitudo futuri iudicij videtur ostendi. vbi peccatorum ratio discutenda est. vbi erit aliqua fortasse bonorum operum recompensatio. vel eorum que in vita sua quisque recepit. sicut de lazaro dicitur. **Sed** hoc nullus ad integrum nouit: nisi cui pater omne iudicium tradidit.

Oratio. Regret quis fortasse bonitati dei conuenire: vt pro diei peccato annum supplicioque rependat. imo dicat etiam si diem pro die reddat. quantumuis iustum: non videtur esse benignum. **Sed** si vulnus corpori infligatur: aut os comminatur: aut nervorum iunctura resoluatur. sub vnus enim horum spacio solent hec corporibus accidere: et pluribus postmodum cruciatibus aut do-

ignis pro noctem: quod occideris tantam multitudinem quasi vnum hominem: et dicant: Non poterat introducere populum istum in terram pro qua iurauerat: idcirco occidit eos in solitudine. **Magnificetur ergo fortitudo domini sicut iurasti.** **Domine** patiens et multę misericordię. auferet iniquitatem et scelera. nullumque innoxium derelinquens. **Qui** visitas peccata patrum in filios in tertijs et quartam generatōez. **Dimitte** obsecro peccatum populi tui huius secundum magnitudinem misericordię tuę. sicut propicius fuisti egredientibus de egypto vsque ad locum istum. **Dixit** quoque dominus: **Dimisi** eis iuxta verbum tuum. **Vt** ego et implebitur gloria domini in vniuersa terra. **Attamen** omnes homines qui viderunt maiestatem meam: et signa mea que feci in egypto: et in solitudine: et temptauerunt me iam per decem vices. nec obedierunt voci meę: non videbunt terram pro qua iuraueram patribus eorum. nec quisque ex illis qui detraxit mihi inuebitur ea. **Seruum** meum caleph qui plenus alio spiritu secutus est me inducā in terram hanc quam circūiui. et semē-

loribus exactis multo vix tempe sanari. **Quanti** enim tumores in loco: tanta tormenta generantur. **Si** vero accidat vt in eodem vulnere vel in eadem fractura iterum quis vulneretur: et frequētius frangatur: quātis penis quantisque cruciatibus potest curari. **Quāto** autem tempore: si tamē potuerit ad sanitatem perducitur. **Et** vix aliquādo ita curabitur: vt et debilitate corporis: vel feditate esugiat cicatricis. **Trā** si ab exemplo corporis ad vulnera anime: que quotiens peccat totiens vulnerat peccatis velut telis. **Vñ** Assumite scutum fidei in quo possitis omnia tela maligni ignea nequissima extingueri. **Patitur** autem non solum vulnera iaculo: sed et fracturas pedum cum laquei pantiur pedibus eius: et supplantantur gressus eius. **Hęc** et huiusmodi vulnera quanto tempore potestas posse curari. **Si** possimus pro vnusqueque peccatum videre quomodo anima vulnerat. **Sermo** malus vulnus in fligit: sed non in lingua vulneratur anima etiam pro cogitatione et concupiscentias malas. **Frā** gatur autem et conteritur pro peccato. **Que** omnia si videremus: et vulnerate anime cicatrices sentiremus: vsque ad mortem resistere remus contra peccatum. **Sed** sicut demonia: vel mentecapti non sentiunt si vulnerentur (quia carent naturalibus sensibus) ita cupiditibus seculi amētes facti: vel vicijs ebriati non sentiunt quanta vulnera: quanta contritione anime peccando acquirunt: et ideo cogua ratio est penę. i. curę et medicationis tempus extendi: et pro vnusquodque vulnus pro qualitate plage medendi spacia pro pagari. **Sic** ergo et dei equitas et benignitas in ipsis anime supplicijs evidēs fiat: vt hec audiens qui peccauit respiciat: et vltra non peccet. **Con**uersio enim in presenti vita et fructuosa penitentia celerem confert medicinam. **Que** non solum vulnus peccati sanat: sed vltra non sinit animam peccato vulnerari.

ei possidebit eam. **Quonia** ama lechites et chanaanę habitant in vallibus: cras mouete castra: et reuertimini in solitudine per viam maris rubri. **Locutus** est dominus ad moysen et aaron dicens: **Usque** quo multitudo hec pessima murmurat contra me? **Querelas** filiorum israel audiui. **Dic** ergo eis. **Vt** ego ait dominus: **Sicut** locuti estis audiente me sic facia vobis. **In** solitudine hac iacebunt cadavera vestra. omnes qui numerati estis a viginti annis et supra. **Vt** ego ait dominus: **Sicut** locuti estis audiente me sic facia vobis. **In** solitudine hac iacebunt cadavera vestra. omnes qui numerati estis a viginti annis et supra. et murmurastis contra me: non intrabitis terram super quam leuavi manum meam vt habitare vos facerem propter caleph filium iephone et iosue filium nun. **Paruulos** autem vestros de quibus dixistis quod prede hostibus forent: introducam vt videant terram que vobis displicuit. **Vestra** cadavera iacebunt in solitudine. **Filij** vestri vagi erunt in deserto annis quadraginta: et portabunt fornicationem vestram donec consumantur cadavera patrum in deserto iuxta numerum xl. dierum. **quibus** considerastis terram. **Annus** pro die imputabitur: et quadraginta-

Oratio. Aliud adiciam. **Si** peccator sum: nunquid pena mihi erit eadem si semel peccauit: que si secundo. et tercio. et frequētius? **Non** pro modo enim et numero. et mensura peccati etiam penę quantitas metienda est. **Vñ** Potabit nos in lacrimis in mensura. **Mensura** autem erit quam quisque sibi in hac vita vel minus vel plus peccando q̄sierit. **Calix** quoque in manu domini

annus re...
scientia...
sicut locu...
multitud...
surrexit ad...
bac defici...
viri quos...
templand...
murmura...
nem mult...
re que esse...
peccati in...
aut filius...
phone vice...
rerant ad...
Locutus...
ba hec ad...
populus n...
mo surge...
mōis atq;...
ascendere...
locutus est...
bus moyses...
dimini ver...
bis non cede...
ascendere...
cum: ne cor...
uris. **Alma**...
ante uos sur...
mens eo qu...
domio: nec er...
Zilli contem...

vini meri dicitur esse plenus mirto. Discetur enim unicuique et fit iudicium non solum ex malis que gessit: sed etiam ex bonis. **A**u tamen utraq; misceantur: fer eius (qua ego puto ptes maloru dici) non ad integru exaniet. **S**z hęc in manu dei sūt: nostrū aut citius ē emēdare et pēnitere p̄terita lugere: futu ra cauere. Quia vt cōuersus ingenueris saluus eris. **D**abem⁹ enī aduocatū qui in terpellat p nob mltō p̄stantiores moysē: qui tñ pro poplo illo exauditus est. **E**t for tasse p̄terea moyses scribitur p̄iori pplo veniā impetrasse: vt multo magis cōfida mus q̄ aduocat⁹ no ster hieus veniā no bis impetrabit a pa tre.

Parati sumus.

Raba. **M**ira p̄ter nitas humane mētis et horrenda stulticia cecati cordis. **M**an dat deus p̄missioni bus suis credere: et te sua potentia cōfidere et sic terram intrare. humana stulticia dif fidit: et salutaria mo nita respuit. **E**contra rio suum negat auxi liū: illi contra dei vo luntatem terrā inua dere volunt. **Q**uibus similes sunt qui pro missionibus dei non credūt: et p̄hibita fa ciunt. **S**ed spiritalē amalechite et chana nei qui habitāt i mō tibus sup̄bie: p̄cutiēt eos p̄sequūt vsq; ad hozma. **A**malechite populus lūgens san guinem: chanaei ne gociantes: v̄l motus hozma anathema in terpretatur. **A**erig er go nequitie que n̄m sanguinem sicut: et terrenis negotiis im plicare nos volunt: si in peccatis p̄seueraue rimus: et montē super bie ascenderimus: cō cidentes nos iaculis ignitis p̄sequūt vs q; ad perpetuū ana thema. **N**on ergo v̄ nobis p̄sumamus: sed nostram infirmi tatē considerātes dei p̄ceptus sequamur p oīa. **S**ic enī omnes hostes sup̄abimus: sic patrie celestis gaudia que nob p̄missa sunt recipiemus.

Sacrificiū simile zc. **F**idem icarnationis xpi que in lege plenissi me cōmē datur: vel obseruantia decalogi. **M**iero. **I**osephus. **L**ex p̄cipit in priuatis publicisq; sacrificijs etiā

annis recipietis iniqtates v̄ras. et scietis vltionē meam. quoniam sicut locutus sum ita faciāz omni multitudīni huic pessimę que con surrexit aduersū me. **I**n solitudine hac deficiet: et morietur. **I**git oēs viri quos miserat moyses ad con templandam terrā. et qui reuersi murmurare fecerant cōtra eū om nem multitudinē detrahētes ter rē q̄ esset mala: mortui sunt atq; p̄cussi in conspectu domi. **J**osue aut filius nun. et caleph filius ie phone vixerūt ex omnib⁹ qui pre xerant ad cōsiderandam terram. **L**ocutusq; ē moyses vniuersa ver ba hęc ad oēs filios israel. et luxit populus nimis. **E**t ecce mane pri mo surgentes ascenderūt verticē mōtis atq; dixerūt. **P**arati sum⁹ ascēdere ad locū. de quo domin⁹ locutus est quia peccauim⁹. **Q**ui bus moyses: **C**ur inquit transgre dimini verbum domini quod vo bis nō cedit in p̄sperum? **N**olite ascendere: non enī est dñs uobis cum: ne corruatis corāz inimicis uris. **A**malechites et chanaei ante uos sunt quoruꝝ gladio corrueritis eo q̄ nolueritis acquiescere domio: nec erit dominus uobiscū. **A**t illi contenebrati ascenderunt i

farinam mundissimā adq̄a in agno quidē assarij mensuram in arietē du orum in tauro triū. et super altare etiam oleum mixtum. **N**am et oleū offe runt immolantes: in boue quidem hyn medietatē. in arietē hui⁹ mensurę

terciam ptem. et quar tam i agno. **H**yn au tem mensura hebzgo rum ātiqua: fere cho ros ātiquos duos ca piens scdm quā oleū offerebant. est autem (vt in ruth legitur) ephy mensura trium modioꝝ. hyn autem (vt illi volūt: qui de ponderibus et mensuris scripserūt) sextarij mensuram tenet: qui ita nomiat q; sexta pars est congij.

C. .XV.

Locutus est

dominus ad moysen dicens: **L**oquere filiis israel et di ces ad eos: **C**um ingressi fueritis terram habitatiōis uestre quā ego dabo uobis. et feceritis oblatōez domino i holocaustū aut uictimā pacificam uota soluētes: uel spon te offerentes munera: aut in solen nitatibus uestris adolentes odo rez suauitatis domio. de bobus siue de ouibus: offeret quicunq; imolauerit uictimaz. **S**acrificiū simile decimā ptem ephy cōsper sam oleo. quod mensurā habebit quartā partem hyn. et uinum ad liba fundenda eiusdē mēsurę da bit in holocaustū siue in uictimaz per agnos singlōs. **E**t arietis erit sacrificiū simile duarū decimarū que conspersa sit oleo tercię p̄tis hyn. et uinuz ad libamentū tercię p̄tis eiusdē mensurę offeret in

te. **V**ñ. **E**stote ergo pau. si. ser. et sim. si. co. **E**t stulticia enī et uersutia teo abominabilis est.

Et arietis erit. **A**ug. **I**n oblatione arietis duę decime simile offe runtur olei et uini terciā pars bin. **Q**uia aries rectoꝝ ordinem significat: bene cum duabus decimis offertur. cum quilibet decalogū legis intellectu

z operatione tenens: rectoris officio delegatur. Olei vero atq; vini terciã pars bin exhibitur: qñ ab eo caritas: z misericordia: z gratia spiritual' co-
cting' circa subiectos impenditur.

Quando uero de bobus. Raba. In bonis oblatõe: tres decime si milē: z medietas bin in oleo vel vino. Bos uero predicatoris significat qui agrū dominicū colunt: z vomere euangelico extirpant uicioz spmas z multiplicant segetem virtutū. Hi cū tribus decimis simile offeruntur: qz decalogū legis sci-
entia doctrina z ope tenentes: fidei sancte trinitatis veri sunt as-
sertores. Hi caritatē debent habere: z pri-
mis p misericordiam consulendo exemplū p̄bere: z i gratia di-
uina quantū possunt pficere: ut ad uite p-
fectionē z sanctitatē perueniāt: scdm illud
Sācti estote: qz ego sanctus sum. Qz aut i hac via uelut in ce-
lesti beatitudine per dei gratiam in se pfi-
ciendū sperent.

Cum ueneritis i ter. zc. Ra. Cum quibet presentē eccle-
siam p fidem intrat: necesse est ut terram carnis sue i corpale uitam diligēter i dei timore exerceat: z fru-
gem uirtutū producat in refectionē eter-
nam. Iubemur ergo non solum de areis: sed z de pulmētis p̄-
mitias cōsecrare: deo id ē non solū de p̄-
dicationis officio la-
bonis primordia dño p̄secrare: sed z de do-
mesticis disciplis q̄s in se quisq; sollerter exerceat: inchoationez bonę uoluntatis do-
mino dēdicare. Siue enī in seipso aliquis uirtutibus studeat: siue alijs p̄m labo-
rem ipendat: nō sibi sed diuine gratie im-
putet: ut ei consecret omnia boni iuituz: a quo speratur p̄fectio-
nis supplementū.

**Qz si per igno-
rantiam.** Aug. Qz precipit quo peccata expiuntur q̄ nō spōte cōmittuntur: merito queritur que sint ipsa peccata nolentium: vtrū que a nescientibus cōmittuntur: an que facere cōpelluntur. Nam z hęc contra uolūtatem dici solent. Sed uult quis p̄pter quod facit: cum uult uiuere si quis nisi fecerit mortem minet: uult ergo facere: qz uult uiuere. Et ideo non p seipsam appetendo ut falsum iuret: sed ut falsū iurando uiuat. Si ita est: nescio vtrū possint dici ista peccata nolentium: qualia hic dicuntur expianda. Nam si diligenter cōsideretur: forte ipm peccare nemo uelit: s; p̄pter aliud fit qd uult qui peccat. Omnes enī qui scientes faciunt qd nō licet: uellent licere: vsq; adeo ipsam peccare nemo appetit: p̄pter hoc ipsuz: sed p̄pter illud qd ex eo cōsequitur. Si hęc ita se habent: nō sūt peccata uolentium nisi nescientū: que discernunt a peccatis uolentium.

odorem suauitatis domino. **Qñ**
^{f predicatoribus.}
uero de bob⁹ feceris holocaustuz
^{f al' hostiam.}
aut victimam: ut impleas uotum

vel pacificas victimas dabis per
^{f legis sciam. operationē}
singulos boues simile tres deci-
^{f et doctrinam. f caritate.}
mas cōspersę oleo qd habeat me-
^{f spiritale gratiam.}
dium mēsurę bin. z uinū ad liba

fundenda eiusdem mensurę i ob-
^{f predicatoris.}
lationē suauissimi odoris domio
Sic facietis per singulos boues
^{f ecclesie duces. f mites et simplices.}
^{f p̄sentēs}
z arietes. z agnos. z hēdos.
^{f i ecclesia nati. f de gētib' iudeis uenietes}
Tam indigenę q̄ pegrini eodem

ritu offerent sacrificia. vñ p̄ce-
ptum erit atq; iudiciū tam uobis
q̄ aduenis terre. **Locutus est do-**
minus ad moysen dicens: Loque-
re filijs israel z dices ad eos: Cuz
^{f p fidem. f ecclesiam.}
ueneritis in terram quā dabo uo-
bis. z comederitis de panibus re-

gionis illius: sepabitis p̄mitias
^{f domesticis disciplinū q̄s i se quisq; exerceat}
domino de cibis uestris. **Sicut**
^{f primordia p̄ laboris circa alios.}
de areis p̄mitias separabitur: ita
z de pulmētis dabitur p̄mitiua
^{f vel nō sponte alia lictera.}
domino. qz si per ignorantiaz p̄-
terieritis quicq; horū que locut⁹
est dominus ad moysen z māda-

Vitulum offeret. Raba. **Distice.** Filij israel vitulum de armen-
to offerunt in holocaustū: cum fideles populi plena fide corpus christi pro
salute humani generis in ara crucis imolatum credunt z cōfitentur. Offe-
runt sacrificium eius ac liba ut cerimonie postulant: cum in sacramēto pa-
nem z uinum i memoriã passionis eius offerūt: z p̄cipantel corpus z san-
guinem eius ueraciter se peccasse confidunt. **Hyrcum uero p peccato:** cuz
humanitatē z similitudinē carnis peccati cum suscepisse: z p peccatis ob-

tulisse credunt. **Ro-**
gat ipse sacerdos pa-
trem p peccatis ppli:
z dimittuntur ei: qz i
diebus carnis sue p̄-
ces z supplicatōes do-
offerens: exauditus ē
p sua reuerētia.

Sacerdos.
Christus qui p pro-
prium sanguinē iro-
mit semel i facta eter-
na redemptōe iuenta

Anima uero
que. Aug. **Alia lit.**
Anima quecūq; pec-
cauerit in manu lup-
big ex indigenis aut
p̄leis deum exacer-
bat exterminabit aia
illa de iplo suo: qm
uermū dei cōtempit
z mandata eius disp-
dit: cōtridē conteret
anima illa: p̄cōm e'
in illa. **Que** sunt pec-
cata que fiunt in ma-
nu superbie expo sūt
dicens: **Qm** uerbu z
dei cōtempit. Aliud
est ergo p̄cepta dei
cōtemnere: aliud ma-
gūpendere. **S; aut**
ignari contra facere:
aut inuituz: que duo
fortasse pertinent ad
peccata que a nolen-
tibus fiunt: de quibz
supra qño deo p̄pici-
ato expiaretur admo-
nuit. **Dei** subiecit
peccatū superbie: cuz
quisq; supbiendo i-
p̄ceptū cōtemnēdo
p̄peram facit: qd ge-
nus peccati nō dicit
ullo genere sacrificij
purgari oportere: tan-
quā insanabile iudi-
cans illa curatōe que
p illa sacrificia gere-
batur: qualia illa hic
facienda p̄cipiunt.

Que si p seipsa atē
dantur nulli peccato
possunt mederi. **Si** autē res quo z hęc sacramenta
sunt inquirant: in eis
inueniri potest purgatio peccatoz. **Qz** ergo scriptū est: **Peccator** cum u-
nerit in pfundum malozū cōtemnit: ille significatus est: que scriptura hic
dicit in manu superbie delinquere. **Hoc** ergo sine pena cōmittentis nō pōt
aboleri: z ideo nō potest esse impunitū: z p̄nitēdo sanatur. **Ipsa** enī affli-
ctio p̄nitentis pena peccati est q̄nis medicinalis z salubris. **Merito** enī z
magnum indicatur peccatū: cum supbia cōtemnit p̄ceptū. **Sed** econ-
trario ut sanari possit cor cōtritū z humiliatū deus non spernit: sed quia
sine pena non fit: talia hic dicta sunt. **Deum** enī inquit hic exacerbat: qz
deus supbis resistit. **Et** exterminabit aia illa de iplo suo: qz talis oīno
in numero eoz qui ad deum p̄tinent non est: qz uermū dñi cōtempit

uit per euz ad uos a die qua cepit
iubere z ultra: oblitaz fuerit face-
^{f christum}
re multitudo: vitulum offeret de
^{f patriarcharū stirpe.}
armento holocaustuz in odorem
^{f panē et uinū in memoria passionis christi}
suauissimū dño. z sacrificia ei⁹ ac

liba. ut cerimonie eius postulant
^{f christum in similitudine carnis peccati.}
^{f humani generis.}
Hyrcūz pro peccato. z rogabit
^{f xps aduocatus noster.}
sacerdos pro omni multitudine fi-
liozū israel. z dimittetur eis qm
non sponte peccauerūt. **Nichilo**
^{f orationem cum ieiunio. et elemosina.}
minus offerentes i incensū dño. p
se. z pro peccato atq; errore suo. z

dimittetur vniuersę plebi filiozū
israel. z aduenis qui pegrinantur
inter eos. qm culpa est omnis po-
puli p ignorantiam. qz si ania vna
^{f penitentiã}
nesciens peccauerit: offeret capzã
scz studiose agens: et oīno a peccato recedens.
anniculaz p peccato suo. z depre-
^{f vel p peccato. f christus. f}
cabitur pro ea sacerdos: qz inscia
peccauerit coraz dño: impetrabit
qz ei ueniam z dimittetur illi. **Lã**
indigenis q̄ aduenis vna lex erit
omniū q̄ peccauerint ignorātes.
^{f cōtemnēs p̄ceptū dñi.}
Anima uero que per⁹ superbiã.

aliqd peccati cōmiserit: siue ciuis
sit ille siue pegrinus: qm aduersū

fit ille siue pegrinus: qm aduersū

fit ille siue pegrinus: qm aduersū

fit ille siue pegrinus: qm aduersū

dominū
populo
contemp
trinitatē
bit uic
cum est
z inacti
gna i die
moysi z a
dini. Qui
cerem. nel
cere debet
moysen:
iste. Dō
turba ex
sent cum
dibus: z m
perat dñs
ad moysen
z dices ad
brias p ar
i eis uita
cum uideri
mandatoz
cogitatōes
varias fom
mores p̄p
ca. sūtoz s
deus ueste
ra egypti v
li caath filij
ron. filij belia
p̄leth.
p̄leth de fi
m̄ contra m
liq̄ israel du
viri p̄oceres

et precepta ei fecit irrita. **C**ontritione cõteretur. **A**diungit autem quare cõteratur dicens: peccatũ eius in illo. et id si tali peccato de bitam contritione ad biteat penitẽdo: cor contritum deus non spernet. q̃uis i greco dictum non sit: cõtritione cõteretur. quia ita potest accipi: q̃si omnimodo terendo extingatur: vel exterratur: vt nõ sit. **S** anima immortalis e. et si qd exterratur oĩno efficeretur vt non sit: non diceret de sapia **S** gradus hostioy ei exterratur pes tuus. **S** illa discretio confideranda est: vtrũ nemo peccet nisi aut ignarũ aut victus: aut ptem nẽs: vnde nũc longũ est disputare.

Cunq̃ eduxissent e. **L**et. **L**alũ nãntur impij q̃ tam atrociter insua dei ab omni poplo trucidatur: q̃ ligna collegit in sabbato. **S**ed oĩa in figura cõtingebãt illis. **S**cripta sũt aut ad correctõs nostrã. **Q**ui enim diem sabbati violare ausus e: dum ligna colligeret et ideo punitus est: si significauit euz qui hodie in christo signatũ iuenitur agere carnale opus: i. contrahere ligna: fenum: stipulã in escam ignis eterni. **Q**ui si fuerit tepre: bẽsus: lapidatur et occiditur: quia a spiritalibus indicat.

Cimbras per. **J**ubentur filij israel in quattuor angulis pallioy hãciãtãl fimbrias facere: vt quõ i corporibus circũcãlõ signũ est iudaicẽ gentis: ita et vestis aliquã habeat differentias: et moneantur qui precepto di habitu a ceteris gentibus differant: et religione differant. **R**os quoq̃ in struimur quia mãdata que videntur esse minima in habitu legis: si ppter vitã celestẽ (quã vitta hãcintina significat) frant multũ pficient. **Q**ui

dominum rebellis fuit: peribit de ^{f de numero. f. etõũ qui ad deũ ptinent.} populo suo. verbum enim domini contempsit. et preceptũ illius fecit irritum: idcirco delectabitur. et portabit iniquitatẽ suã. **F**actum est autem cum essent filij israel i solitudine: et inuenissent hoinem colligentẽ ligna i die sabbati: obtulerũt eum moyse et aaron. et vniuersẽ multitudinẽ dñi. **Q**ui recluserunt eum in carcerem. nesciẽtes quid super eo facere deberent. **D**ixitq̃ dominus ad moysen: **M**orte moriatur homo iste. **O**bruat eum lapidibus ois turba extra castra. **C**unq̃ eduxissent eum foras obzuerunt eũ lapidibus. et mortuus est. sicut preceperat dñs. **D**ixit quoq̃ dominus ad moysen: **L**oquere filiis israel et dices ad eos: vt faciant sibi fimbrias p angulos pallioy ponẽtes i eis vittas hãcintinas. **Q**uas cum viderint recordentur omniũ mandatoy domini ne sequantur cogitatões suas. et oculos per res varias fornicãtes: sed magis memores preceptoy domini faciant ea. **S**untq̃ sancti deo suo. ego dñs deus uester. qui eduxi vos de terra egypti vt essem deus uester.

C. XVI.
Ecce autem **C**hoze filius isuar. filij caath filij leui. et dathan atz abiron. filij beliab. hon quoq̃ filius ^{f alias phelech.} pheleph de filiis rubẽ. **S**urrerunt contra moysen. alij quoq̃ filioy israel ducenti quinquaginta viri proceres synagoge. et qui tpe

concilij per nomina vocabantur. **C**unq̃ stetitissent aduersum moysẽ et aaron dixerũt: **S**ufficiat nobis qz omnis multitudo sanctoy est. et in ipsis est dominus. **C**ur eleuamini super populus domini? **Q**ũ cum audisset moyses: cecidit pronus in faciem. **L**ocutusq̃ est ad chore. et ad omnem multitudinẽ: **M**ane iquit notus faciet dominus qui ad se pertineant. et sanctos applicabit sibi. et quos elegerit appropinquabunt ei. **H**oc igitur facite: **T**ollat unusq̃qz thuribulus suum tu chore. et omne concilium tuus. et hausto cras igne de altari ponite desup thimiama corã dño et quẽcũqz elegerit ipse erit sanctus. **M**ultus erigimini filij leui. **D**ixit qz rursus ad chore: **A**udite filij leui. **N**unquid parum uobis est q sepauit uos deus israel ab omni populo et iunxit sibi ut seruiretis ei i cultu tabernaculi. et staretis coram frequẽtia populi. et ministra retis ei? **I**dcirco ad se fecit accedere te. et om̃s fratres tuos filios leui ut uobis etiã sacerdotiũ uendicetis. et om̃s globus tuus stet cõtra dñm. **Q**uid est eni aarõ ut murmuretis contra eũ? **M**isit ergo moyses ut uocaret dathan et abiron filios beliab. **Q**ui responderunt: **N**on uenimus. **N**ũquid parum est tibi q eduxisti nos de terra egypti que lacte et melle manabat ut occideres in deserto. nisi et dñatus fueris nostri? **R**euera induxisti nos in terram que fluit

enim spernit minima paulatim defluit. **S**i ne ergo manducemus sine bibamus? sine qd aliud agamus: omnia in gloriam dei faciamus.

C. XVI.
Uocaret dathan et abiron in seditione uocati a moyse superbe et iniuriose respondentes: **Q**uoniam pusillum hoc: quoniam induxisti nos in terrã fluentem lac et mel. interficere nos i heremo: quoniam preces nobis: princeps es. et tu in terrã fluentem lac et mel induxisti nos. et dedisti nobis forte agri. et vineas? **P**ost hoc addiderunt oculos hominũ illoz abscondisses. nõ ascendimus. **Q**uoz oculos dixerunt: vtrum populi israel: quasi si ita pstitisses: oculos eoz abscondisses. i. ita te diligerent: vt oculos suos emerent: et tibi darent. fm illud aposto li. **S**i fieri posset oculos uestros eruissetis et dedissetis mihi. **E**t deinde plenã contumaciam addiderunt. **N**on ascendimus. i. non uenimus: qz uocauerat eos. **A**n potius oculos hominũ illoz: id e. hostiũ: qui nimis atroces et terribiles nunciabatur. quasi et si hoc fecisses: non obtemperarem tibi. nisi qz modus uerbi alius. p alio positus e. vt nõ dicerent ascendemus: sed non ascendimus quodã locutionis genere.

Recedite a tabernaculis. *Aug. Alia littera.* Ascendite vos de medio sinagoge istius etc. Notandum est tunc inter dominum corporalem fieri separationem cum iam vindicta iminet malis. Sic noe cum domo sua a ceteris separatur diluio pituitis. sic loth cum suis separatur a sodomis igne celitus consumendis sic ipsi ab egyptijs marinis fluctibus obmendis. sic isti nunc a sinagoga chore dathan et abiron: qui se prius pro seculo abrumperet voluerunt: cum quibus tamen sancti antea viuentes et conuersantes. et cum ceteris quos reprobos: contaminari minime ab eis potuerunt. Rec se separe iussi sunt: quoniam vindictam dominus differebat. vel talem adhibebat quod innocentes picitari non possent. sicut serpentum morientium qua deus quem volebat sicut volebat alio percutiebat intacto. non sic aqua diluuii. aut ignea pluuia. aut aqua maris. aut hyatu terre: quo permixtos poterat pariter absumere (non quod deus ibi suos seruare non posset. Sed quod opus erat temptatorem miraculi: ubi separtio potest fieri) ut vel aqua vel ignis. vel hyatus terre quos inuenisset auferret. et sic sine a zizanijs sepabuntur frumenta. ut malos cremantibus flammis iusti fulgeant sicut sol in regno patris sui.

Dirupta est terra. *Id.* Per dathan et abiron et chore significatur heretici et scismatici: qui multos secum trahentes decipiunt: contententes sacerdotes christi. et se a clero plebis societate segregantes: construere audet ecclesias: et aliud altare. precemque alteram illicitis vocibus faciunt: dominice hostie veritatem per falsa sacrificia perbanantes. Et quod contra dei voluntatem et ordinatorem nituntur: obtemeritatis audaciam terre copagibus ruptis viuentes absorbentur. nec tamen duces sed omnes complices et fautores in eterno igne preparata ultione peribunt.

Descenderunt. *Aug. Alia lit.* Et descenderunt ipsi et omnia quecumque

riuis lactis et mellis: et dedisti nobis possessiones agrorum et vinearum. An et oculos nostros vis erueret: non venimus. Fratresque moyses valde ait ad dominum: Ne respicias sacrificia eorum. Tu scis quod nec asellum quidem unquam acceperim ab eis. nec afflixeris quempiam eorum. Dixitque ad chore: Tu et omnis congregatio tua stete seorsum coram domino. et aarone die crastino separtis. Tollite singuli thuribula vestra. et ponite super ea incensum offerentes domino ducenta quinquaginta thuribula: aaron quoque teneat thuribulum suum. Quod cum fecissent stantibus moyses et aaron: et coadunassent aduersus eos omnem multitudinem ad hostium tabernaculi apparuit cunctis gloria domini. Locutusque dominus ad moysen et aaron ait: Sepamini de medio congregationis huius ut eos repente disperdam. Qui ceciderunt prout in faciem atque dixerunt: fortissime deus spiritu uniuersę carnis: num uno peccante contra omnes ira tua desuetet. Et ait dominus ad moysen: Precipe uniuerso populo: ut sepetur a tabernaculis chore et dathan et abiron. Surrexitque moyses et abiit ad dathan et abiron. et sequentibus eum senioribus israel dixit ad turbas. Recedite a taber-

naculis hominum impiorum: et nolite tangere que ad eos pertinent: ne inuoluamini peccatis eorum. Nunquam recessissent a tentorijs per circuitum eorum dathan et abiron egressi stabant in introitu papilionum suorum cum vxoribus et liberis. omni que frequetia. Et ait moyses: In hoc scietis quod dominus miserit me ut facerem uniuersa que cernitis et non ex proprio ea corde protulerim. Si per sueta hominum morte iterierint: et visitauerit eos plaga qua et ceteri visitari solent: non misit me dominus. Sin autem nouam rem fecerit dominus ut aperiret terra os suum deglutiat eos. et omnia que ad illos pertinent descenderintque viuentes in infernum scietis quod blasphemauerunt dominum. Confestim igitur ut cessauit loqui dirupta est terra sub pedibus eorum. et aperiens os suum deuorauit illos cum tabernaculis suis. et uniuersa substantia. Descenderuntque viui in infernum aperti humo et perierunt de medio multitudinis. At vero omnis israel qui stabat per gyrum fugit a clamore perentium dicens: Ne forte et nos terra deglutiat. Sed et ignis egressus a domino interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant incensum. Locutusque est dominus ad moysen dicens: Precipe eleazaro filio

sunt eis viuentes ad inferos. Notandum secundum locum terrenum dictos esse inferos. in inferioribus terre partibus. sub vario enim intellectu nomen inferorum ponitur. et maxime in mortuis hoc accipi solet. Sed quoniam istos viuentem dictum est ad inferos descendisse: et ipsa narratione apparet quid factum fuerat manifestum est hic inferioribus partibus terre inferorum vocabulo nominari: compatione huius superioris terre in cuius facie viuitur. Sicut in copatione superioris celi: ubi sanctorum demoratio est angelorum: peccantes angelos in huius aeris detrusos caligine scriptura dicit tanquam carceribus inferi punitos reseruari.

Preceptum elea. *Aug. Alia lit.* Et dixit dominus ad moysen et ad eleazarum filium aaron sacerdotem: Tollite thuribula grege de medio exultorum. et ignem alienum hunc semina ibi que sanctificauerit thuribula peccatorum horum in animabus suis. et facies laminas ductiles circumpositas altari. quoniam oblata sunt ante dominum et sanctificata sunt. et facta sunt in signum filiis israel. Cur non ad moysen et aaron sicut in superioribus dominus locutus est: sed ad moysen et ad eleazarum filium aaron. Hec enim causa interius occurrit quoniam questio erat de pergenie sacerdotum. et de quo genere esse deberent: unde illi ex alio genere: quod sibi sacerdotum usurpari ausi sunt: mirabili supplicio perierunt. Quod ad aaron: qui iam sumus sacerdos erat: sed ad eleazarum voluit loqui deus: qui ei succedere debebat: et secundo iam

sacerdotio fugebat: ut sic seriem generis commendaret que in successione sacerdotum esse deberet. Unde in sequentibus addit. Et accepit eleazar filius aaron thuribula quea quanta obtulerunt qui exusti sunt. et addidit ea in circumpositione altaris memoriale filiis israel: ut non accedat quisquam alienigena: qui non est de semine aaron imponere incensum ante dominum. et non erit sicut chore et sicut conspiratio eius etc. Hoc ergo modo voluit deus non sacerdotum quod iam erat in aaron: sed successione pergenie commendare.

Quero ait alienū ignem semina. ibi sparge intelligendū est. Et quod ad vidit. quia sanctificauerunt thuribula peccatorū bonū in animabz suis. locutione inuicata sentētia expressa est. Sed notandū nono modo dicta sanctificata in pena eoz a quibz hoc peccatūz fuerat ppetratum. qz p eos exemplum datum est ceteris qz pertimerent.

Tollat thuribula. Ori. Chozē figuram gerit eoz qui cōtra ecclēsiasticam fidem et doctrinam veritatis insurgunt. Hic cum cētū suo in batillis greis obtulit incēsum alieni ignis. Inbetur ergo a domio dispgi ignis. et de batillis qz sanctificata sūt: laminas fieri duciles. et ex eis altare circūdari. qz oblata sunt coram domio et sanctificata. Hoc autē videt figurari qz batilla grea diuine scripturę figurā teneant cui heretici alienū ignem imponentes. in intelligentiā a teo alienam: et veritati cōtrariā: incensum teo nō suauē. sed execrabile offerunt. Et ideo forma nostris sacerdotibus datur: vt (si aliquid tale fuerit exoz) tūque a veritate sūt aliena: ab ecclēsia penitus excludant. Si qua vero in ipsis hereticorū verbis ex diuine scripturę sensibz inueniuntur: non respuantur. sanctificata enim sunt. et domino oblata.

Ori. Potest et alio modo itelligi qd de batillis precipitur peccatorū vt locentur altari. Grea dicuntur quia vbi vera fides et integra verbi dei predicatio: aut argētea dicuntur aut aurea. vt fulgor auri declaret fidei puritatem. et argentum igne pbatur: eloquia dñi igne examinata significet. Ita vero que dicuntur grea: in sono tñi vocis cōsistunt: et sunt vt gramētum sonans: aut cymbalum tinniens. Ita vero batilla grea. i. hereticorū voces si adhibeamus ad altare dei vbi diuinus ignis: vbi vera fidei predicatio: melius ipsa veritas ex falsoz comparatōe fulgebit. Si enī dicta marionis aut basilidis aut cuiuslibet heretici sermonibus veritatis et testi monij scripturā velut diuini altaris igne cōfitem: in me euidentior ex ipsa compatione apparebit eoz impietas. Si enī doctrina ecclēsiastica esset simplex: et nullis extrinsecus hereticorū dogmatū assertionibus scinderet: non tam clara et tam examinata videretur fides nostra. Ideo doctrinam catholicam cōtradictentes oppugnant: vt fides nostra nō ocio torpescat: sed exercitijs elimetur. Unde. Dportet hereses esse: vt qui pbati sūt mani festi fiant: quasi oportet hereticorū batillis altare circūdari: vt fiat omnibz manifesta fidelium et infidelū differentia. Cū enī fides ecclēsiastica velut aurū cperit resfulgere: et predicatio eius vt argentū igne pbatur resplenduit: turpi hereticorū voces obscuri cris vilitate sordēbunt. Bona enī et deterioz compatione magis noscuntur. Quis sciret bonam esse lucem: nisi tenebras sentiret? Quis nosset mellis dulcedinē: nisi gustasset amaritudinem? Ipsum deniqz dyabolū et cōtrarias potestates si auferas: virtutes animi sine oblectate nō poterunt emitescere. Sic et sacerdotū fidelitū gloria nō potest resplendere: nisi eam infidelū reprobatio et pena cōmendet. Singuli quoqz iustoz magis ex cōparatōne ceteroz clari videntur apud deū. De noe scriptū est qz esset iustus et pfectus in generatione sua: in quo ostenditur qz nō ex integro pfectus: sed in generatōe sua. i. ad ceteroz compationes. Similiter loth quanto quotidie deteriores fiebat sodomite: tanto iustior apparebat. Et cum regressi essent qui terrā inspererant: et decē menticulosos sermonibus desperatōes p̄lo icussissent: duo id est caleph et hielus bona nunciassent: et in pposito manere suaderent: imortale eis meritum contulit non tam sua confessio qz formido sodalitū. Non enim tam magnifice eis virtus animi claruisset: nisi reliquoz igna uig formido p̄tuisset.

aaron sacerdotis vt tollat thuribula que iacent i incendio et igne
huc illucqz dispgat: qm sanctificata sunt i moribus peccatorū: producatqz ea in laminas et affigat altari: eo qz oblata sunt in eis incensū domino et sanctificata sunt vt cerant ea pro signo et in monimēto filij isrl. Tulit ergo eleazar sacerdos thuribula gnea in quibus obtulerant hi quos incendiūz deuorauit. et pduxit ea in laminas affigens altari vt haberēt postea filij

Eo qz oblata. Aug. Circūpositionē vero altari cur. s. et eis fieri voluit: accidit dicitur qz oblata sunt in signū filijs israel. Non ergo i eis reprobare voluit qz a talibus oblata sunt: sed hoc potius cogitari et attendi ante que oblata sunt. i. quia ante dñm. vt plus in eis valeret nomen dñi ante que oblata sunt. qz p̄sumū meritum eoz a quibz oblata sunt. Hoc autē et in exodo cōmemorant scriptura: quando altare fabricatum dicit. Unde intelligitur genera rerū gestarū distributa esse per libros: ad ordoz temporum cōtextus.

israel quibz cōmonerentur ne qz accedat alienigena et qui nō ē de semine aaron: ad offerendū incensū domino: ne patiatur sicut patius est chozē. et omnis multitudo eius loquente domio ad moysen. Murmurauit autē omnis multitudo filiorū israel sequenti die cōtra moysen et aaron dicens: Vos interfecistis populū domini. Cūqz oziretur seditio et tumultus increderet: moyses et aaron fugerunt ad tabernaculum fēderis. Quod postqz igressi sunt operuit nubes

deum facta ordine quo narrantur. Tulit ergo eleazar. Ori. Apud deum nihil est ociosum: sed que putantur abijcenda aliquid operis necessarij habent. Refert ergo scriptura quia ex p̄cepto dei accepit eleazar batilla grea que obtulerant qz exusti sunt. et fecerunt ex eis circulos. et apposuerunt eos altari in cōmemoratōez filijs israel. vt non accedat alienigena imponere incensum coram domio. Non enim sunt cōsilia diuina sicut cōsilia humana. si apud homines iudicaretur hęc causa. et apud ecclēsiarū principes de his (verbi gratia) qd diuersa ab ecclēsijs docentes diuine sententię vel vindictę p̄tulerunt vltōez nonne iudicaretur vt que locuti sunt: que docerūt: que scripserunt vniuersa cū vniuersorum cineribus disperirent?

Sicut passus est. Ori. Posteris quoqz datur exemplū: ne quis p̄sumptōe supbi spiritus nō sibi a deo datum munus pontificatus inuideret. Sed illi cedat que nō ambitio humana: non fauor corruptus: nec largitio damnanda ascuerit.

Moyse et aaron. Ori. In sodomis quidē ad minus decem requirebantur: p quos vix saluarent qui habitabant pentapoli. Runc autē si duo inueniant tales: qualis fuit moyses et aaron: sufficiunt vt tota gens israelitarū saluetur. Quid ergo amplius ē in his duobus: que tanta virtus: qd meritū: qz sexcenta milia et eo amplius liberent? Ego arbitror qz in moyse lex significatur: que docet hominem sciam et dei amorē. In aarō ho supplicandi deo et obsecrandi forma. Si qñ ergo nobis vt vniuerso p̄lo deus indignatur: et iam vltio p̄cedit: et redeunte lege dei i cor nostrum q̄ moneat et doceat nos cōverti ad penitentiā: et satisfacere p̄ delictis: cōtinuo ira cessabit. et p̄cipiabitur dñs: quasi moyse et aaron. p nobis intercedētibz et pro vniuerso p̄lo supplicantibus. Si autē indurentur corda nostra: nec cōuertamur nec humiliemur in conspectu dñi vt in cōfessione supplicatio num iram mitigemus: sed ecōtra dicamus: Nō est cura deo de vita mortalium: nec pertinent hęc ad deum: reliquit nos olim. nec ista nouit. non ē moyses et aaron in nobis. legis. s. scientia et fructus penitentię: per quos in teritum possumus euadere.

Operuit nubes. Ori. Non enī legimus antea qz obtexerit nubes tabernaculū: et apparuerit maiestas dñi: et receperit intra nutem moysen et aaron: nisi cū populus in eos surrexerit et lapidare voluit. Discamus ex hoc quanta sit vilitas in p̄secutione xp̄ianis: quomō p̄tegat eos deus: et

Infundatur spiritus sanctus. Tunc enim adest maxime gloria domini: cum hominum sententia coadunatur. et tunc pacem habemus apud deum: cum ab hominibus propter infirmitatem expugnauerimus. ubi ei abundat peccatum: superabundat et gratia. Opuit ergo eos nubes tabernaculi: et inuit synagoga super moysen et aaron: et apparuit gloria domini. Quamuis magnum meritum sint: et virtutibus polleant: non apparet eis gloria domini nisi in tribulatione et periculo: et pene in ipsa morte. Apostolus etiam in his gloria domini consequi meruit. unde enumerat se super ceteros in tribulationibus fuisse: ter lapidatum esse: et naufragia pertulisse: et pericula maris ac fluminum.

Recedite de medio.

Domini. Intenter ergo moyses et aaron exire de medio synagoge: ut intereat. Sed videamus quid faciunt. Sancti sunt et perfecti: et magis euangelij quam legis discipuli: ideo diligunt etiam inimicos: et orant pro persecutoribus. Illis enim irruentibus: isti precantur in faciem: et ait moyses ad aaron: Assume baculum: et ipone super illud ignem: in hoc incensum est. Videant ergo qui deus pater criminantur et legem: quomodo moyses et aaron priores fecerunt: quod postmodum euangelium docuit. Diligit moyses inimicos: et orat pro persecutoribus. Inuenitur ergo euangelij virtus in lege: et fundamento legis in nuntio euangelij. Rec

vetus t. nomino lege. si eam spiritaliter intelligam. Illis tamen lex vetus est testamentum: qui eam carnaliter intelligunt. Illis vetus est et semit: quia vires suas obtinere non potest. Nobis autem qui eam spiritaliter exponimus semper noua est: et vtriusque nobis nouum testamentum est: non temporis gratie: sed intelligentie nouitate. Unde iohannes ait. Mandatum nouum do vobis: ut diligatis inuicem: cum sciret datum esse mandatum dilectionis in lege. Sed quod caritas nunquam cadit: nec mandatum veritatis veterascit: spiritus nouum esse pronuntiat. Semper enim obseruantes nouos facit in spiritu: peccatorum autem et caritatis fœdera non seruanti etiam euangelia veterascunt. Rec potest et nouum esse: qui non deponit veterem hominem et induit nouum secundum deum creatum. Hortatur moyses pontificem magnum ut offerat in castis incensum: et orat pro populo. Jam enim cepit populus vastari. In spiritu videbat moyses que gerebant. Intelligit populum israel in castris per ordinem tribuum et familiarum dispositum: virtute vero quandam a deo missam: non passim: sed ex prima parte cepisse populum vastare: et procedentem per ordinem mortis strages. Considera post hec pontificem indutum veste pontificali: et portante baculum atque ignem cum incenso tendere ad locum quo per angelum vastante mors peruenit: et stantem ubi mors sine dederat primis: et iminebat postremis. Intuere stantem pontificem: et obiectio quadam viuentes a mortuis dirimentem: et virtute repropiciationis eius: et incensi misterium: erubuisse angelum vastatorem: et in hoc morte finitam et vitam reparatam. Considera pro isto: ascende ad verbi huius celsiora fastigia: et vide quomodo verus pontifex hieus assumpto baculo carnis: et superposito igni altaris anima: et magnum fœda: adiecto etiam incenso: qui est spiritus immaculatus: medius inter viuos et mortuos stetit: et mortem coepescuit: destruens eum qui habebat mortis imperium: ut qui crederet eum: non moriatur sed uiuat in eternum. Hoc ergo misterium postea futurum iam tunc qui populum vastabat expauit: agnoscebat figuram bacilli ignis incensi: et qualis offerenda erat deo hostia ab eo qui medius uiuorum et mortuorum constitit: prouidebat. Illos ymago saluauit: ad nos salutis veritas peruenit. Non enim indumenta pontificis purpurea lancea bissoque contexta erubuit ille angelus: sed futura magni pontificis

In tribulatione. non enim dormienti et ocioso potest apparere gloria domini. Dixitque dominus ad moysen: Recedite de medio multitudinis huius etiam nunc delebo eos. Lunque iaceret in terra dixit moyses ad aaron: tolle thuribulum: et hausto igne de altari mitte incensum desuper pergens cito ad populum ut roges pro eis. Jam enim egressa est ira a domino: et plaga desecuit. Quod cum fecisset aaron: et cucurrisset ad mediam multitudinem quam iam vastabat incendium obtulit thimi

am et stans inter mortuos et uiuentes pro populo deprecatus est. *¶* In tribulatione. non enim dormienti et ocioso potest apparere gloria domini. *¶* Dixitque dominus ad moysen: Recedite de medio multitudinis huius etiam nunc delebo eos. *¶* Lunque iaceret in terra dixit moyses ad aaron: tolle thuribulum: et hausto igne de altari mitte incensum desuper pergens cito ad populum ut roges pro eis. *¶* Jam enim egressa est ira a domino: et plaga desecuit. *¶* Quod cum fecisset aaron: et cucurrisset ad mediam multitudinem quam iam vastabat incendium obtulit thimi

indumenta intellexit: et cessit: quibus uniuersa creatura inferior est. Puto autem quod non solum primo aduentu domini forma ista completa sit: sed etiam in secundo complebitur: veniet iterum filius hominis: et quosdam inueniet mortuos: et quosdam viuentes. Et possumus intelligere quod non nulli in hoc viresitam inueniantur: cum multi precesserint mortui. Vel mortuos corpora intelligamus: viuentes autem animas: et tunc forte medius uiuorum et mortuorum stabit christus: cum statuet oues a dextris: ledos autem a sinistris: et dicit bis qui a dextris.

Inter vastationem vel vtriusque exemplaribus conuenitur contractio.

et plaga cessauit. Fuerunt autem qui percussi sunt quattuordecim milia hominum et septingenti: absque his qui perierant in seditione chore. Reuersusque est aaron ad moysen ad ostium tabernaculi fœderis postquam quieuit interitus.

C. XVII.

Et locutus est dominus ad moysen dicens: Loquere ad filios israel et accipe ab eis virgas singulas pro cognationibus suis: a cunctis principibus tribuum virgas duodecim: et uniuscuiusque nomen subscribes virge sue. Nomen autem

tuos: quod natus et mortuus: sicque thuribulum passionis accipiens: et odorem suauitatis preterdens: suspedit ignis eterni principis: et inimica pertulit morte.

Et plaga cessauit. Domini. Alia licet. Et cessauit vastatio: vel fractio quod magis conuenit. Contractio enim fit in fictilibus vasis que sunt peccatores. Vnde filij syon qui sunt honorabiliores: et in auro etiam quomodo reputati sunt in vasa fictilia: et in magna domo sunt lignea vasa et fictilia: et alia ad honorem: alia ad contumeliam: que confringi possunt. Vnde apostolus de vasis fictilibus. Si quis emundauerit se ab his: erit vas ad honorem sanctificatum et utile domino: et ad omne opus bonum paratum. In quo ostendit quia vas quod fit: et per quem fit: vnus et idem homo sit. Intelligit ergo apostolus homines esse quod operatur: reliqua parte homines esse ipsam vas quod fit ad honorem vel ad contumeliam. Cum ergo sensus noster que bona sunt elegit: et ad bona conuersatus trahit: facit nos vas utile. Cum autem neglexerit: et reciderit: propositum nostrum a bonis: efficitur vas in contumeliam. Si intellectus noster luteus sit: et de luto semper et terre tenens cogitet: efficitur vas fictile: et opus manuum figuli. Vnde nunquid figmentum dicitur ei qui se finxit: quare sic me fecisti: luteus enim et terrenus sensus non capit misteria.

Dicitur etiam corpus noster vas fictile: vel litera legis: eo quod apostolus ait. Habetes thesaurum istum in vasis fictilibus. Quia in corpore politis thesaurum gratie per spiritum sanctum dominus largitur. Et in sermonibus legis qui continentur: quod nulla arte grammatica expressi videtur: recoditus est thesaurus sapientie et scientie dei.

A cunctis principibus etc. Omnis princeps habet virgam: quia sine ea populum regere non potest: vide paulus: quia princeps populi erat: dicebat: Quid vultis: in virga veniam ad vos: an in caritate?

Domini. Omnes principes tribuum necesse est ut habeant virgas. Vnus solus est pontifex aaron cuius virga germinauit: hic est christus cuius virga crucis non solum germinauit: sed etiam floruit: et creditum fructus attulit: necesse inquit: qui fructus primo indumento amarus: secundo munus: tertio pascauit. Talis ergo est in auditorio christi legis et prophetarum doctrina. Prima facta litterarum amara est: que circumscriptione precipit: et sacrificia et cetera que omnia

Dei te benedicti patris mei etc. Bis autem qui a sinistris. Item male dicitur in igne eternum etc. Sunt enim mortui qui ignem eternum mittunt: viui autem qui mittunt ad regnum.

Et stans inter. Gregorius. Aaron vtriusque dei placaret: thuribulum sumpsit atque iter viuentes et mortuos stetit: quod sacerdotis est negotium deo oratione fundere: et in iustis ne cadant: et peccatoribus ut relinquantur. Intret oratio mea sic incensum in conspectu tuo.

Thi. Aaron thuribulum accipiens: occurrit quaestioni: et stans in medio uiuorum et mortuorum letale plagam obiectu suo quasi quidam murus excludit. Iste sacerdos christus qui ruinam mortis in mundo aspiciens: occurrit a summo celo: venitque obuius quasi quidam ad curredam viam. Stetitque iter uiuorum et mortuorum: quod natus et mortuus: sicque thuribulum passionis accipiens: et odorem suauitatis preterdens: suspedit ignis eterni principis: et inimica pertulit morte.

Fragmentary text from the right margin, including words like 'aaron', 'cunctis', 'pones', 'ris', 'ad re', 'nabit', 'querimonia', 'contra', 'est moy', 'derunt', 'p singlas', 'xij', 'posuisset', 'tabernaclo', 'regressus', 'aaron in do', 'gemmis', 'dilatari in an'.

tanq̄ amaram nucis corticem p̄ice. Secundo ad munimentū teste p̄ue-
nies in quo etiā vel moralis doctrina: vel ratio cōtinentie significatur. q̄
necessaria sunt ad custodiā eoz que seruātur intrinsecus. Frangenda in
quandoq; 7 soluenda. abstinētia enim cibi 7 castigatio corporis corrupti-
bili corpori necessaria sunt. Cum autē contractum fuerit 7 resolutū: 7 relur-
rectōis tpe icorruptibile 7 spiritale: nō iam labore afflictōis nec abstinētie
castigatōe: sed qualitate sui nulla iam corporis corruptela dñabitur. Rūc
ergo necessaria est ab-
stinētia: sed postmo-
dum non querenda.

Tercio loco inuenies
absconditū misterioꝝ
sapientie 7 sciētie dei
sensum. quo nutrian-
tur anie sanctorū etiā
i futuro. Hic est em̄
pontificalis fructus de
quo p̄mittitur his q̄
clariūt 7 sicut iusti-
ciam q̄ saturabūtur
Sic ergo in omnib;
scripturis triplicis sa-
cramenti ratio p̄cur-
rit: sic 7 sapientia mo-
net vt describam⁹ eā
in corde nostro tripli-
citer. sic tres pureos
fodit ysaac: quorum
tercius latitudo: vel
amplitudo noiatur.

Quia vero sacerdo-
tale sacramētū ē vir-
ga nucis: puto hie re-
miam (qui erat de sa-
cerdotibus et ana-
thoth) vidisse virgā
nuceam. 7 p̄phetasse
que scripta sunt qdē
de yga nucea vel de
lebece. vel de olla suc-
censa. q̄si p̄ hęc osten-
deret in virga nucea
esse vitam. 7 in lebece
succeso mortē. Vita
ei 7 mort p̄mittit ante
faciem nostrā. Et est

vita x̄ps in sacramēto nucis: mors autē dyabolus i figura lebetis. Si ergo
peccaueris: erit pars tua cū lebece accenso. Si bene egeris: in virga nucea
cū pontifice magno. In canticis quoq; canticorū sponsa dicitur tescēdere
in ortum nucis: 7 cum nucibus sacerdotium pomorū copā inuenisse.

Germinabit uirga. Ori. Unum fructū p̄misit deus in virga: et
redit plura. vt liberalitate dei largiorē p̄missionibus attendamus. Er̄t
inquit homo quemcūq; elegero: virga ei⁹ germinabit. Vbi vero ad rem
venitur nō hoc tm̄ p̄missus impletur: sed multa addūtur. ait enī: 7 p̄duxit
frondes: 7 p̄tulit flores: 7 germinauit nucea: solū autē germē p̄missum ē.

Sicut in his p̄missionē suaz deus in qua druplū dedit: 7 multa plu-
ra 7 preciosiora largitus est q̄ p̄misit: in omnib; locis scripturę vbi aliq̄
p̄missio cōtinetur. in futuro multipliciter p̄parabitur. 7 vere cōplebit
illud. qd̄ oculis nō vidit. 7 auris nō audiuit. nec i cor hois ascēdit. Sive
ergo terrā siue celum dixeris: sine solem hunc 7 fulgorē visibilis luminis:
Omnia hęc oculis vidit: 7 auris audiuit. Transgredere ergo oia que vi-
des: que audis: quidqd̄ etiā cogitari potest. 7 scito illud repositū esse dili-
gentibus tēi: qd̄ nec ad cogitatōnem cordis tui potest ascendere. Vnde
puto nihil in his p̄missionibus corporale cogitandū. Ratio enim materię
corporalis sensum cogitantis nō effugit: sed que in sola dei sapia cōtinet.

Inuenit germinasse uirga aaron. Ore. Cum aaron ad sacer-
dotium qui de tribu leui fuerat despiceret: dignūq; aliis qui offerret ho-
locasta crederetur: duodecim virge iuxta duodecim tribus i tabernaculo
poni iuentur. 7 virga leui viruit. 7 quid virtutis aarō in munere haberet
ostendit. In quo innuitur q̄ omnes qui vsq; ad finē mundi iacemus in
morte: quasi virge relique in ariditate remanemus. Sed cunctis virgisi
ariditate remanētib; virga leui ad florem redijt. qz corpus dñi veri. sa-
cerdotis in mortis ariditate positū in florem resurrectōis erupit. quo flore

aaron recte sacerdos esse ostenditur. qz hac resurrectōis g'oria redēptor: q̄
de tribu iuda 7 leui ortus est: intercessor p̄ nobis esse monstratur. Vn̄ ge-
rij. tribuum in ariditate p̄manet. quia corpus domini post mortē viuū:
sed nostra adhuc corpa vsq; in finē mundi differunt a gloria resurrectōis.

Ori. Virga arida germinat: cum corpus extinctū renouiscit. cui quat-
tuor p̄stabitur. seminatū in corruptōe surget in icorruptōe. seminatū in
infirmitate surget in virtute. seminatū in ignominia: surget in gloria. semi-
natum corpus aiāle:
surget spūale. Hęc
quattuor virga arida
corporis i resurrectōe
germinabit.

Virgam. Ore.
Can. em̄ x̄pi: que de
radice iesse succula et
mortificata cito reui-
xit: post ariditatem
mortis.

In virga regnan-
til potētia i flore pul-
critudo. Vnd. Ego
flos campi 7 lilium cō-
uallū. Alij hanc vir-
gaz que sine humo. e
floruit manā esse pu-
tant q̄ sine coitu edū-
dit verbum dei. Vn̄
Egredietur virga d
radice iesse. 7 f. de ra-
e. al. x̄ps scz qui futu-
re typū p̄ferens pas-
sionis: candido fidci
lumie ac passiois san-
guine purpurabat.
flos virginū. corona
martirū. gratia cōu-
nentium.

Et turgētibus
zē. Ori. Hęc rō ra-
tione qua p̄missio
nuz bona maiora p̄-
missionibus dantur:
p̄ne que peccatorib;
p̄dicantur: multipli-
catis cruciatibus ise-
runtur. Nisi quis ter-
cium aliquid posse fieri cogitet: colligens aliqua solatia ex his que i cōmi-
natione dauid continentur. vbi triduo p̄nunciata est futura mortis va-
statio: 7 in sex horas breuiatū est tempus supplicij. Sed hęc ibi proficere
possunt: vbi p̄nitentie tempus 7 satisfactōis locus conceditur. Scribitur
tamen quia deus malis reddit peccata in terciā 7 quartam progeniem. bo-
nis autem faciens misericordiā nō solum in terciā 7 quartam: sed scdm̄
scripturam in mille generatōes.

Ori. Possimus etiā sic intelligere eoz que in virga germinauerunt
differentias. Qui in chulto credit: primo moritur. 7 postea renascitur. et
sic virga arida germinat. Primum germē est prima in chulto confessio.
Secundo frondescit: vbi renatus donū gratie. 7 spiritus sanctificatiōem
recipit. Inde affert flores: vbi proficit 7 suauitate moꝝ decoratur: 7 fra-
grantia misericordie 7 benignitatis effundit. Tandē affert fructus iusticie
quibus nō solū ipte viuat: sed vitam alijs p̄beat: proferendo. s. ex se ver-
bum fidei 7 sciētie dei vt alios lucifaciat. Sic ergo singuli fideles de vir-
ga aaron qui est x̄ps germinant. quoz quattuor iste differentie alijs scri-
pturę locis velut grates q̄tuor designantur. Vnde iobes ait. Scripsi vo-
bis pueri. 7 scripsi vobis adolecētes. 7 scripsi vobis iuuenes. 7 scripsi vo-
bis patres. In quibus nō corporalis gratus: sed anīe profectus differen-
tias ponit: sicut obseruamus in germine sacerdotalis virge. Habent autē
hęc omnia nō tam in virga aaron q̄ in ea que exiit de radice iesse. 7 flos
de radice eius ascēdet: sup̄ que requiescet spiritus dñi. Nec videtur ocio-
sum q̄ virga dicitur exire 7 flos ascendere. Quāuis enī vnus sit chaltus
p̄ substantiā: singulis tamen diuersus efficitur. put eget is in quo opatur.
Qui segnior est pro disciplina: fit ei virga. 7 in virga nō ascendere dicit:
sed exire. Exeundum est enī ei qui est segnis: 7 transeundū ad alium statū
sicut virga. i. seueritate rigidioris doctrine cōpullo. In isto vero q̄ sicut

O C. XVIII.
Iritq; do-
minus ad aaron:

palma floret: ascendere dicit xps. Siquis ergo verberibus indiget: erit ad eum in virga. Qui aut pfiat ad iusticiam: ascendit ei i flore vsqquo afferat fructus sps qui sunt caritas-gaudiu-par-patia-7 cetera virtutes.

Tu et filii tui. Aug. Alia lit. Tu 7 filij tui 7 domus patris tui accipietis peccata sanctorum 7 peccata sacerdotij vestri. Hec sunt peccata sanctorum: que appellatur sacrificia p peccatis. Peccata vero sanctorum dicta est: non que sancti comittunt: sed ab eo q sunt sancta. Dictu est sanctorum: qz in sanctis offerunt 7 peccata dicuntur sacrificia pro peccatis: id appellata sunt peccata sanctorum. Et peccata sacerdotij vestri id e eadem ipsa que offeruntur pro peccatis: sicut eni i leuitico declaratur: 7 ptere dicit ad sacerdotem.

Or. Alia littera.

Tu 7 filij tui: 7 domus patris tui tecum sume peccata sanctorum: Qui meliores sunt: inferiorum culpas suscipiunt. Un. Vos q fortiores estis ifirmorum imbecillitates sustinete. Irlita si peccet: i laicus ipse suus non potest auferre peccatum: sed requirit leuitam: vel sacerdotem: vel pontificem vt peccatorum remissio nem accipiat. Sacerdos aut aut pontifex si delinquat: ipse suus potest purgare peccatum: si tamē non peccet in reum. De huiusmodi eni peccatis no facile videmus in legis litteris remissionē peccatorum significari.

Or. Hiesus pontifex noster qui penetravit celos cu filijs suis: i aplis 7 martiribus sumit peccata sanctorum. Venit enim vt peccata mundi tollet morte sua. Filij quoqz eoz auferunt peccata sanctorum. Unde paulus libenter impendat pro animabus vestris. Et alibi. Ego eni iam imoloz hostia vero ad hoc imolatur: vt eoz pro quibus iugulatur: peccata purgentur. De martiribus iohannes in apocalipsi scribit. Quia animę eoz qui iugulati sunt: ppter nomen hiesu assunt altario. Qui aut assunt altario: ostendit sacerdotis fungi officio: i-pro ppli peccato supplicare. Vereor: ergo pte forte ex quo martires no sunt: 7 hostie sanctorum no offeruntur pro peccatis nris: non fiat remissio: 7 accidat nobis: qd te se dicunt iudgi. Quia no habentes altare: neqz tēplū neqz sacerdotiū: 7 ideo nec hostias offerentes: peccata nostra inquinant manent in nobis: ideo veniā no cōsequimur. Nos aut dicere debemus q hostie martirū no offeruntur pro nobis: ideo manent in nobis peccata nostra. Non meremur enim pfectoz pati ppter christū. Sciens eni dyabolus p passionez martirij remissionē peccatorum fieri: non vult nobis persecutōem gentium publicam mouere: quia inuidet glorie nostre: vel fortassis scit nos deus ydoneos non esse martirio.

Or. Querendū est quomodo aliqui sancti dicant: 7 de peccatis eoz scribatur: Non eni (vt putant quidā) statim qui sanctus esse cepit: peccare no potest: 7 cōtinuo esse sine peccato. Dicitur eni p ezechielem: A sanctis meis incipietis. Si eni sancti sine peccato sunt: quomō primi succumbunt in supplicio peccatorum: 7 alibi. Iustus in principio sermonis sui ipse sui accusator fit. Apostolus quoqz qui i principio epistolę scribit omnibz qui sunt romę dilectis dei vocatis sanctis postea eisdē dicit. Nolite ppter cibum soluere opus dei. Et ad corinthios. Paulus vocatus apls hiesu xpi ecclesie dei que est corinthi sanctificatis in xpo hiesu vocatis sanctis postea eisdē dicit. Cum eni sint inter vos emulatores 7 cōtentioes: nōne caruales estis: 7 scdm boiem ambulatis: 7 paulo post. Omnino audimur inter vos fornicatio: qlis nec inter gentes: 7 vos inflati estis. In quo nullum immunem relinquit: dum alijs fornicatōnem: alijs inflationē superbie crimen ascribit: 7 multa huiusmodi: 7 peiora in sequentibus ponit. Sed sanctorum multe differentie sunt. Sancti eni dicuntur bi ydemqz peccato

Tu 7 filij tui 7 domus patris tui
S. lxx. Sumetis peccata sanctorum qz per ea q offeret pontifex p peccato eorum purificat eū. tecum portabitis iniquitatē sanctorum

arij. 7 tu 7 filij tui simul sustinebitis
S. Sacrificia pro peccatis oblata que debentur sacerdotibus.

tis peccata sacerdotij vestri. Sed 7 fratres tuos de tribu leui. 7 septem patris tui sume tecum. ptestoz qz sunt 7 ministrent tibi. Tu aut et filij tui ministrabit in tabernaculo testimonij. Excubabuntqz leuitę ad pcepta tua. 7 ad cuncta opera tabernaculi: ita dūtaxat vt ad vasa sanctuarij. 7 altare non accedat ne illi moriantur. 7 vos pereratis

res: qui se deo vouerunt: 7 sepauerunt a vulgo vitam suam: vt dño seruiant. Quinimodi homo scdm hoc q ceteris actibus circūcis se dño mancipauit: sanctus dicit. Sed forte i hoc q dño seruit: no ita gerit omia vt cōpetit: sed in aliquibus delinquit. Si enim qui se ab oibus actibus vt disciplinā medicinę vel philosophię cōsequatur: no continuo ita pfectus est vt no peccet in aliquo. imo plurima delinquendo vit ad pfectoz puenit: 7 tamē cū ad huiusmodi scolas se tradidit: certū est eum inter me

simul. Sint aut tecum 7 excubent in custodijs tabernaculi 7 in omnibus cerimonijs eius. Alienigena n̄ miscebitur vobis. Excubate in custodijs sanctuarij. 7 in ministerio altaris: ne oriat in indignatio sup filios isrl. Ego dedi vobis fratres vestros leuitas de medio filioz israhel. 7 tradidi donuz dño vt seruiant in ministerijs tabernaculi eius. Tu aut 7 filij tui custodite sacerdotiū vestrum. 7 omnia q ad cultum altaris ptingunt 7 intra

dicos 7 phos numerari. Ita qui mancipatur iudicijs sancti tatis scdm hoc quod ppositū sancti appellatur. Sed hoc no q necesse est eni multis delinquere: dum vsu 7 disciplina 7 diligētia abiciatur cōsuetudo peccati: peccator dicitur.

Addo amplius q nisi sanctum ppositū aliquis habeat: 7 sanctitatis studiū gerat nescit peccati penitentiam gerere: vel remediū querere. Qui no sunt sancti i peccatis suis moriunt: qui scilicet sunt penitentia p peccatis gerunt: vulnera sua sentiunt: lapsus suos intelligunt: sacerdotem requirunt 7 purificationem per pontificem. Ideo caute et significanter dicitur quia pontifices 7 sacerdotes: non quoz

enqz: sed sanctorum peccata sumunt. Sēs est q peccati sui p pontificē curat.

Tu autem et filij tui. Or. Alia littera. Tu aut 7 filij tui tecum i cōspectu tabernaculi testimonij obseruare custodias vestras 7 altaris tabernaculi etc. Obseruare diligenter conuenit que scripta sunt: 7 eos precipue q in ordine sacerdotali gloriatur. Qui aut obseruet 7 faciat que sacerdotibus mandata sunt: 7 qui vtatur ordine 7 ore sacerdotali opa vero non obseruet: solus nosse potest qui scrutatur corda 7 renes. Mandantur aut obseruari no solū ea que foris sunt: sed precipue que intra velum sunt: qli cura sit sacerdotibus euidentia 7 manifesta diuine legis mada implere 7 misteria abscondita omni pspicacia intueri. Si vero ad boiem velit referre tabernaculū testimonij (paulus eni corpus hois tabernaculuz dicit) interiora vel amnis vbi inaccessibilia teguntur: principale cordis dicent: qd solum recipe potest misteria veritatis. Duo ho altaria: i-interius 7 exterius (qm altare oratōis iudiciū est) illud puto significare qd dicit apls. Orabo spiritu: orabo 7 mente. Cū eni in corde orauero: ad altare interius ingredior. Un. Tu aut cum oraueris intra i cubiculū tuū. 7 clande hostiū 7 ora patrē tuū in abscondito. Qui ita orat: ingreditur ad altare in censi qd est iterius. Qui ho clara voce: 7 verbis cū sono platis vt edificet audientes: spiritu orat: 7 offert hostiam i altario qd est foris ad holocaustū populi cōstitutū. Oportet ergo sacerdotes ea precipue curare: que itra velum interius teguntur: ne quid ibi pollutū inueniat: interiorē scz boiem 7 cordis secreta: vt ibi imaculata pmaneat. Cherubin 7 ppiatorum scia est intelligenda trinitatis. Cherubin quidez multitudo: i-pfectio scientie interpretatur: 7 que est alia pfectio scientie: nisi agnouisse patrē 7 filium 7 spiritū sanctū: Hec ergo curanda sunt a sacerdotibus: vt incōtaminata 7 illesa seruent. Vna vero habens celestem cibum manę thesaurus diuini verbi est. Arca aurea in qua sunt tabule testamenti mens nostra ē: in qua legem dei descriptam habere debemus: hec debet esse aurea: i-pura 7 piosa: in qua lex dei sit scripta: no atramento: sed spū dei vini: non in tabulis lapideis: sed in tabulis cordis carnalibus. Un. Qui ostendunt opus legis scriptū in cordibz suis. Scripsit aut deo i cordibz eoz digito legē naturālē: quā dedit dñs humano generi: 7 in cunctoz mentibus scripsit: vñ initia sumimus: 7 semina quedā ad pscrutandā veritatē: que si bene excolamus fructū vite afferent nobis.

Tu autem et filij tui. All. Perfectiores: s i ecclesia 7 sancti doctores

...sacramenta dñi man...
...verba vtilitate: 7 ad...
...diligenter qd capere...
...Non de tribu leui...
...sacerdotibus legi pmissa est...
...dominus 7. Or. Alia...
...no...
...velum sunt...
...ministrabunt...
...cesserit occu...
...minus ad a...
...stodia prim...

quoz officium est sacramenta diuina manibus contrectare: et vasa sancta id est scripturę mystica verba ventilare: et ad intellectũ producere. Cetera autẽ turba meditetur diligenter quę cape potest et quę magistrorũ discre- tio iulet.

Siquis externus. Non de tribu leui. Ozyas enĩ de tribu iuda: quia usurpauit sacerdotiũ lepra percussus est.

Locutus ẽ dominus ẽc. **Dr.** Alia liẽ. Locutũ ẽ dñs ad aaron dicent: Ecce dedi ro- bis ad cõseruandum primitias. Alij tamẽ ad obseruandum sed verius ad pseruãdũ

Querendũ est autẽ quõ scdm legem pri- mitie obseruent? Nõ enim vt custodiãt sa- cerdotes accipiunt: s; vt consumant. hoc ẽ ad legem litterę non applicatur sed ad le- gem spiritus. **Spiri- tales enĩ primitie cõ- feruari possunt: litterales non possunt.** Christus primitie est verę quę ad cõseruandum nobis datę sunt. Beatiũ est enĩ vt anima quę christum su- scepit semp cõseruet: et semper habeat. Quę autẽ offerrebantur in lege con- sumebantur: et in ventre digerebantur in secessum. Has autẽ primitias q̃ manducauerit: et gustauerit panẽ qui de celo descendit: nõ moriet in eter- num. Sic est enim panis qui cum semp comedatur sp̃ pmanet immo au- getur. Quanto enim amplius verbũ dei sumptis: tãto abundabit.

Primitiarum. Primitie litterales cõsumuntur: spirituales custo- diuntur. Quanto enĩ verbum dei amplius sumptis: tãto abundabit.

Omnia quę sanctificantur a fi. is. Dr. Alia littera. Ex omib; quę sanctificantur mihi a filiis israel ẽc. Non vult deus accipe primitias nisi a sanctificatis israel. Inueniant enim apud gentiles opa digna deo. Excoluerunt enĩ aliqui virtutes animi: et pbia in nonnullis aliquid egit. Et illis vult deus benefacta suscipere quoz mens videt dei: et qui sancti sunt p fidem dei. Gentilis autẽ etiã siquid honestũ habeat in morib; (quia nõ deo: sed sibi ascribit) nõ sanctificatur: nec inter primitias recipitur.

Dr. Videtur autẽ scdm litterã proselitos excludere: solos autẽ sancti- ficatos ex filiis israel vult offerre primitias. Puto autẽ proselitum ex eo dici: q; nõ licet ei ecclesiã ingredi. Scriptũ est enim. nõ abominaberis ydu- meum: q; frater tuus est: nec egyptius: q; incola fuisti in terra eius. Filij si nati fuerint eis: tertia generatione intrabunt i ecclesiã dei. Donec ergo fructus nõ affert egyptius vel ydumeus: nec facit filios pũge: et secunde: et tercie generatõis: non ingreditur in ecclesiã: sed filioz generatio ingre- di facit. Notandũ autẽ q; nõ dicit: si nati fuerint eis filij vel filię: sed: filij si nati fuerint eis. Solum filij sunt qui faciunt patres in ecclesiã introire.

Dr. Ter etiam in anno apparere iubetur omne masculinum noui se- minimum.

Filius. Non a filiabus. Non enĩ ociose alibi nominat cũ filiis etiã filias alibi filiarũ non facit mentionẽ. Quę tamẽ specialiter nõ ad sexus sed ad discretõem animarũ referenda sunt.

Dr. Difficile inuenies sanctos quibus deus eximium prebeat testi- moniũ filias genuisse. Abraham ysaacs nõ genuerũt filias. Solus iacob vnam filiã genuit: et ipsa fratribus et parentib; opprobriũ fuit: et vindictę furorem fratrib; incitauit.

Hec ergo accipies ẽc. Idem. Et hoc sit vobis ex his quę sancti- ficantur sanctis de sacrificijs ẽc. Spiritus sanctus ita sanctus est vt nõ sit sanctificatus. Non enĩ aliunde accedit ei sanctificatio: nec initiũ sanctita- tis accepit. Idem de patre et filio intelligendũ est. Sola enĩ trinitas sub- stantia est: quę nõ extrinsecus: sed sui natura sancta est. Omnis enĩ creatu- ra vel spũs sancti dignatione vel merito: nõ ratõe sanctificata sancta dicit.

Unde. Sancti estote q; ego sanctus sum ẽc. Non enĩ eadem sanctitas i- deo et homine ponenda. De deo enĩ dicit: q; sanctus est: hominibus autẽ quasi qui nõ semp fuerunt iubetur vt fiant sancti. Vbi autẽ habem? uos sancti estote: in greco habetur: sancti efficiamini. Sed nostri interpretes in- differenter estote: p efficiamini posuerunt. Vnusquisq; ergo nostrũ ex quo se deo vero corde mancipauit: sanctus efficitur. Vere autẽ et semper sanctus solus est deus. Unde. Qui enĩ sanctificat et qui sanctificantur ex vno oẽs.

Non autẽ putes esse cõtrariũ quod de xpo legim? quę pater sanctificauit et misit in hunc mundũ. Qui enĩ sanctificatur scdm carnẽ xps est: nõ scd; spiritum. Secũdũ spm pariter et scdm carnẽ dicit: Ego sanctifico meipsũ pro eis: vt qui sanctificat scdm spũm intelligatur: qui autẽ sanctificat fm

velum sunt. per sacerdotes admi- nistrabũtur. Siquis externus ac- cesserit occidetur. Locutus ẽ do- minus ad aarõ: Ecce dedi tibi cu- stodiã primitiarũ mearũ. Omnia

carne. vnus tamen et idem xps. Ab omnibus ergo fructibus sanctificatę sunt offerendę primitie: sed spirituali pontifici. Fructus autẽ spiritus est: ca- ritas: gaudiũ: pax: paciẽtia ẽc. Sũt autẽ primitie caritatis: vt diligat deũ et toto corde: et ex tota anima: et ex tota mẽte. Et hoc caritatis fructu scdo habere debet: vt diligam proximum sicut meipsum. Ille ergo primitie cari- tatis deo offeruntur p pontificẽ: quę scdo loco sunt: meis vltibus relinquũtur: tercio autẽ loco ex hoc fructu diligere debet etiã inimicos meos.

Dr. Primitias omnium gregũ sacer- dotibus lex mandat offerri: ita vt omnis qui possidet agrũ vi- neam et oliuetũ ortũ: et siquid exercetur in- terris: et q; pecunia cu- iusq; pecoris nutrit: offerat deo omne qd̃ primum est. Deo enĩ offerri dicit qd̃ sacer- dotibus datur: hoc enim ex lege docetur q; nemo legitime vti- fructib; vel pecorib; nisi deo: i. sacerdotibus et singulis primitie offerant.

Hanc ergo legem scdm litteram sicut alia nõnulla necessario obseruãdã puto. Sunt enĩ aliqua mandata etiã in nouo testamẽto necessario obser- uanda. Sunt tñ qui dicant: Si aliqd obseruatur scdm litterã: cur non omnia? Si vero spiritualiter intelligenda: spiritualiter sunt omnia discuti- enda. Nos autẽ vtriusq; assertionis insolentiã tempantes: quid in his ob- seruandum sit autoritate scripturarũ pferemus. Scriptũ est enĩ. Lex dñi irreprensibilis conuertens anias: testi- do- si- sa- pre- par. Preceptũ dñi luci- il- o- timor domi castus pma- i se- se- Justicie domini recte leti- corda. Judicia domini vera ẽc. Nisi essent hęc singula diuersa: nõ pprias diffe- rentias vniciq; scriptura dedisset: vt aliud de lege domini: aliud de mã dato: aliud de iustificatiõib; aliud de iudicijs diceret. Aliud ergo lex: aliud preceptum: aliud testimoniũ: aliud iudiciũ: aliud iustificatio. Vñ alibi. Hęc est lex et mandata: et iustificatiões: et precepta: et testimonia: et iu- dicia quę precepit dñs moysi. Diligentius ergo his quę recitantur i lege intendamus. Sicubi enĩ scribitur esse mandatum: nõ cõtinuo lex accipi- enda est. Iustificatiões quoq; non statim lex aut mandatiũ putandę sũt. Testimoniũ enim aut iusticia non cõfuse vnũ ex ceteris: sed distincte acci- piendũ est. Cum ergo dicitur q; lex habet vmbraĩ futuroz: non id man- datum vel iusticia vel iudicia vmbre sunt futuroz. Nec est enim scriptũ hoc esse mãdatũ pasche: sed hęc est lex pasche. In oue ergo cor palii debet intelligere vmbraĩ esse futuri toni: et q; pascha nostrum immolatus est xps. Similiter etiam inueniet de azimis et de alijs festoz dicitũ obseruan- tjs scriptũ. Quia ergo hęc omnia sub legis titulo scribũtur in lege: q; re- debeo quę sunt azima futuroz tonõrum: et inuenio apostolũ dicentem Non in fermento veteri neq; in fermento malicie et nequitię ẽc. Scriptũ est quoq; Hęc est lex circũcisionis. Quero ergo quid circũcisionis vmbraĩ tonõrum continetur futuroz: ne mihi i vmbraĩ circũcisionis dicat pau- lus. Si circũcidimini christus vobis nihil prodest. Hęc ergo singula quę non scdm litteram obseruanda dicit apostolus: inuenies apud moy- sen legis titulo signari.

Hęc ergo accipies de his q̃ san- tificantur et oblata sunt domino.

Dr. Vbi vero dicit: Non occides: nõ adu- lterabis: et huiusmodi: le- gis titulum non pignoscat. Hęc enim mandata sunt: et ideo nõ exinanunt apud discipulos euangeliũ: sed implentur. Non enim mandata sũt: sed lex vmbraĩ habere futuroz dicitur tonõz.

Dr. Notandũ vero q; lex dupliciter dicitur. Generaliter enĩ omia hęc mandatum: iustificatiões: precepta: testimonia: iudicia: lex dicuntur. Specialiter autẽ aliqua pars eorũ quę in lege scripta sunt: vt supradicta. Generaliter vero lex significatur cum dicitur: Non veni soluere legẽ: sed adimplere. Et alibi. Plenitudo legis est dilectio. Omnia enĩ quę in lege scripta sunt: legem nominauit.

Dr. Alibi quoq; iuste inquit sectare qd̃ iustũ est. Et qd̃ opus est etiã in his allegoriam querere: cum edificet littera?

Dr. Quero quoq; si aliqua quę scdm litteram sunt stare possunt: necessario etiã allegorice intelligantur? Scriptum est enim in lege. Pro- pter hoc relinquet homo patrem et matrem: et adheret vtrõi suę ẽc. Hęc allegorica misteria cõtineant paulus pñciat dicens: Distinãm hoc ma- gnum est ẽc. Vñ autẽ oportebat etiã fm litteram custodiri ipe dñs ostẽdit dicens: Scriptum est. ppter hoc relinquet homo patrem et matrem: et adhe- rebit vtrõi suę: et erunt duo in carne vna. Qd̃ ergo deus cõiunxit homo non sepet. Vñ autẽ abraham duos filios habuit: vniũ de ancilla: et vnum

Dr. Primitias omnium gregũ sacer- dotibus lex mandat offerri: ita vt omnis qui possidet agrũ vi- neam et oliuetũ ortũ: et siquid exercetur in- terris: et q; pecunia cu- iusq; pecoris nutrit: offerat deo omne qd̃ primum est. Deo enĩ offerri dicit qd̃ sacer- dotibus datur: hoc enim ex lege docetur q; nemo legitime vti-

de libera. quis dubitat scdm littera stare? Adiecit aut apostolus. hec aut sunt allegorica.

Omnis oblatio x. Ori. Est aut sapietis scribe et docti de regno dei ut sciat de his thesauris. pferre nona et vetera. et quo penit littera occidentem abijciat: et spiritum vivificantem requirat. ut confirmet vtilem et necessariam littere doctrina. aut manente historia: etiam miscu scilicet in troducat. sicut in presenti loco.

Ori. Vtile est enim sacerdotibus euangelij offerre primitias. ut qui euangelium annunciant de euangelio vivunt. Impium est enim ut qui ingreditur ecclesiam dei qui scit sacerdotibus et ministros assistere altari et verbo dei: aut ministerio ecclesie deservire: non offerat sacerdotibus primitias de fructibus terre quos dedit dominus: solum suum. produciendo et pluvias ministrando. Qui enim sibi datus fructus a deo credit: scit munerando sacerdotes: honorare deum et muneribus suis. Unde

De vobis scribe et pharisaei hypocrite qui decimatil mentam et cuminum et anetum: et preteritis que maiora sunt legis: hypocrite hec oportet fieri: et illa non obmitti. Vult ergo dominus hec secundum litteram non obmitti. Ad discipulos quoque ait: Nisi abundaverit iusticia vestra plusquam scribarum et pharisaeorum non intrabitis in regnum celorum. Quod ergo vult a pharisaeis: multo magis a discipulis. Quod autem a discipulis non vult fieri: nec a pharisaeis. Unde dictum est antiquis non occides: hoc servant pharisaei: discipulis autem dicit Qui irascitur fratri tuo reus erit iudicio

Ori. Christus nos redemit de maledicto legis: non de maledicto mandati vel testimonij vel iudicio: ne scilicet subiecti essemus circumcissioni carnis: et sabbatorum observantia: et huiusmodi que continentur in lege: non in mandatis. Abundat ergo iusticia nostra plusquam scribarum et pharisaeorum: Si illi de fructibus terre gustare non audent: primitias sacerdotibus offerant: et levitis decimas separent: Ego autem nihil horum faciens fructibus terre ita abutar: ut sacerdos et levita et dei altare non sentiat?

Ori. Petrus quoque et paulus pro se primitias credentium offerunt. Unde paulus dicit. Quia ab hierusalē usque ad illiricum repleverim euangelium christi: ubi non nominatus est christus: ne super alienum fundamentum edificaret. Omnes ergo quos docuit tanquam fructus suos offert: et quotidie querit nos agros quos excolat: et nova rura que seminet. Unde ait: Cupio venire ad vos ut aliquem fructum habeam in vobis sicut in ceteris gentibus. Ex his omnibus electa queque signat: et singularum ecclesiarum eligit et offert primitias.

Ori. Quisquis etiam doctor: quod docet predicat et instruit auditores agrum ecclesie sue: i. credentium corda videtur excolere. Habet quoque culturę sue fructum: et in fructum electum aliquem et precipuum quem quasi primitias offert et alium pro primogenitis: alium pro decimis.

Ori. Habet forte aliquis primogenitos et inferiores: quos neque pro primitiis neque pro primogenitis: sed pro decimis possit offerre.

Iure perpetuo. Quomodo potest eternum esse quod visibile est? Que enim videntur temporalia sunt: primitie autem que offeruntur aaron: visibiles sunt: circumcissionem quoque et azima: et pascha visibile: est necesse eternum non esse: sed tempore. Invisibilis ergo circumcisio que in occulto est: eterna est: et azima sinceritatis et veritatis. Sic et hec qui non in manifesto sed in occulto iudex qui spiritu non littera legem custodit: secundum interiorum hominum legitima eterna dicuntur.

Omnem medullam x. Ori. Ostendimus mandatum de primitiis frugum vel pecorum debere etiam secundum litteram stare: videamus quomodo spiritualiter intelligatur. Dic enim ait. Omnes primitie olei: vini: et frumenti: horum omnium primitie que oblate fuerint domino tibi ea tradidi. Si autem omnes primitie ad pontificem pertinent: pontifex requirendus est ad quem pertinere debeant etiam ille primitie quas in alijs locis etiam invenimus. De christo autem legitur quod sit primitie mortuorum: est ergo in aliqua parte primitie. Dicit etiam apostolus de quibusdam quod sunt primitie asyrie et alij achayę primitie. Cosequens ergo est pro singulis ecclesiis aliquos primitias nominari: de quibus est cornelius qui cesariensis ecclesie cum his qui cum eo spiritus sanctus susce-

Omnis oblatio et sacrificium et quid quid pro peccato atque delicto red datur mihi: et cedit in sancta sancto rum: tuum erit et filiorum tuorum. In sanctuario meo comedes illud. Vires tantum edent ex eo quia consecratum est domino. Primitias

perunt primitie dicitur: et forte omnium gentium de quibus primus credidit et primus spiritus sanctus meruit. Ager autem mundus dicitur. Ager autem non terre solum sed corda humana: que angeli exceperunt excolendum. Cultus ergo sue fructus ipsi possident: eos scilicet qui sub procuratoribus et autoribus agunt: et nondum ad summam gratiam perfectam pervenerunt. Perfectos vero tanquam electos et precipuos offerunt primitias pontifici magno. Invenimus ipsum cornelium antequam doctrinam verbi vel gratiam baptismi a petro susce-

peret: audisse ab angelo quod orationes eius et elemosine ascendissent ad deum: unde per angelum videtur quod primitie deo oblatę. Christus est primitie primitiarum. Cornelius primitie gentium. Alij primitie ecclesie sunt: sicut quidam primitie alię: alij achayę. Adierit unus quisque angelus in communi: sed scilicet in iudicio: producens secum eos quos profuit: quos invenit quos instruit: per quos semper vidit faciem patris qui in celis est. Et puto ibi inquirenda vestra cultura hominum angelorum defuerit: an cultura angelice non digne humana segnitie responderit? Erit ergo et in hoc iudicio dei vestra negligentia ministrorum qui in ministerium et adiutorium missi sunt propter eos qui hereditate accipiunt salutem: an nostra ignavia tot lapsus nobis eveniant. Erat ergo etiam in homines et angelos iudicium dei. Et forte iudicabuntur aliqui cum paulo: et conferentur laboribus et fructibus eius qui ex multitudine credentium veniunt: et forte inveniet fortior aliquibus angelis. Unde. An nescitis quomodo angelos iudicabimus: non quod paulus iudicet angelos: sed opus pauli iudicabit aliquos. Hinc fortassis petrus aiebat. In que concupiscunt angeli etiam conspiciere. Quamvis etiam apostoli angelis videntur adiutoribus ad predicandis officium committuntur. Unde in actibus apostolorum dicebat: quod angelus petri esset qui ad hostium pulsaret. Similiter ergo intelligitur esse angelus pauli et cuiuslibet apostoli: et singulorum pro ordine vel pro meritis: quos in laboribus et doctrina vel apostolorum vel reliquorum doctorum necesse est primas partes habere et animarum que per eos profecerunt fructum cum his per quos operati sunt ad aream domini comportare. Erat ergo in congregatione fructuum: i. in electione credentium qui sunt illius ecclesie precipuus et eximus primitie. Superior vero illius ecclesie primogenitus ab illo archangelo oblatus. Omne ergo quod adumbraatum est in lege (quoniam lex umbram habet futurorum: tonitruum) alio quodam modo per angelorum ministeria in futurorum honorum veritate complebitur: ut que formata sunt in istis qui est secundum carnem: i. veris israelitis impleantur. Romę enim israelis ad angelos pervenit qui veritas israel appellatur: quanto verius sunt mensurę dei: hoc enim israel interpretatur. Si autem enim quedam nomina gentium vel principum ad angelos malos referuntur: ut pharaon rex egypti. Nabuchodonosor rex babilonis: vel assirus: ita que de sanctis viris et de gente religiosa scribuntur et ad sanctos angelos referuntur. unde ysaias de nabuch. Et inducam gladium super gentem magnam et super principem assyriorum: et alibi. quasi de principe cuiusdam gentis. Quomodo cecidit lucifer qui mane oriebatur: Quod autem in genesi legitur deum ad angelos loquentem. Venite confundamus linguam eorum: putandum est quod diversi angeli diversas in hominibus linguas et loquelas operati sunt. Verbi gratia. Unus vni homini linguam impressit babiloniam: alius egyptiam: alius grecam: et sic fortasse diversarum gentium ipsi principes fuerunt qui lingue et loquelas videbantur auctores. Manserat autem lingua per adam primitus data: i. hebreę in ea parte hominum: que non angeli vel principes: sed dei portio est.

Ori. Offerunt ergo angeli et nobis primitias: et excolit quisque quod studiose ab erroribus gentium convertit ad deum: et est quisque in portio vel cura illius vel illius angeli. Et sicut ab initio cum dispergeret deus filios adam: statuit fines gentium iuxta numerum filiorum vel angelorum dei: et queque gens sub illo vel illo angelo facta est: israel autem pars domini et funiculus hereditatis eius. Ita credo in fine mundi huius: et in initio alterius seculi futurum: ut iterum dividat excelsus filios adam: et qui non poterunt tam mundi esse corde: ut ipsum videant deum: et esse portio domini: vel sanctos angelos videant: et sint secundum numerum angelorum dei. Optabile est ergo ita proficere queque: ut inter primitias vel primogenita eligatur: et deo offeratur tanquam

peret: audisse ab angelo quod orationes eius et elemosine ascendissent ad deum: unde per angelum videtur quod primitie deo oblatę. Christus est primitie primitiarum. Cornelius primitie gentium. Alij primitie ecclesie sunt: sicut quidam primitie alię: alij achayę. Adierit unus quisque angelus in communi: sed scilicet in iudicio: producens secum eos quos profuit: quos invenit quos instruit: per quos semper vidit faciem patris qui in celis est. Et puto ibi inquirenda vestra cultura hominum angelorum defuerit: an cultura angelice non digne humana segnitie responderit? Erit ergo et in hoc iudicio dei vestra negligentia ministrorum qui in ministerium et adiutorium missi sunt propter eos qui hereditate accipiunt salutem: an nostra ignavia tot lapsus nobis eveniant. Erat ergo etiam in homines et angelos iudicium dei. Et forte iudicabuntur aliqui cum paulo: et conferentur laboribus et fructibus eius qui ex multitudine credentium veniunt: et forte inveniet fortior aliquibus angelis. Unde. An nescitis quomodo angelos iudicabimus: non quod paulus iudicet angelos: sed opus pauli iudicabit aliquos. Hinc fortassis petrus aiebat. In que concupiscunt angeli etiam conspiciere. Quamvis etiam apostoli angelis videntur adiutoribus ad predicandis officium committuntur. Unde in actibus apostolorum dicebat: quod angelus petri esset qui ad hostium pulsaret. Similiter ergo intelligitur esse angelus pauli et cuiuslibet apostoli: et singulorum pro ordine vel pro meritis: quos in laboribus et doctrina vel apostolorum vel reliquorum doctorum necesse est primas partes habere et animarum que per eos profecerunt fructum cum his per quos operati sunt ad aream domini comportare. Erat ergo in congregatione fructuum: i. in electione credentium qui sunt illius ecclesie precipuus et eximus primitie. Superior vero illius ecclesie primogenitus ab illo archangelo oblatus. Omne ergo quod adumbraatum est in lege (quoniam lex umbram habet futurorum: tonitruum) alio quodam modo per angelorum ministeria in futurorum honorum veritate complebitur: ut que formata sunt in istis qui est secundum carnem: i. veris israelitis impleantur. Romę enim israelis ad angelos pervenit qui veritas israel appellatur: quanto verius sunt mensurę dei: hoc enim israel interpretatur. Si autem enim quedam nomina gentium vel principum ad angelos malos referuntur: ut pharaon rex egypti. Nabuchodonosor rex babilonis: vel assirus: ita que de sanctis viris et de gente religiosa scribuntur et ad sanctos angelos referuntur. unde ysaias de nabuch. Et inducam gladium super gentem magnam et super principem assyriorum: et alibi. quasi de principe cuiusdam gentis. Quomodo cecidit lucifer qui mane oriebatur: Quod autem in genesi legitur deum ad angelos loquentem. Venite confundamus linguam eorum: putandum est quod diversi angeli diversas in hominibus linguas et loquelas operati sunt. Verbi gratia. Unus vni homini linguam impressit babiloniam: alius egyptiam: alius grecam: et sic fortasse diversarum gentium ipsi principes fuerunt qui lingue et loquelas videbantur auctores. Manserat autem lingua per adam primitus data: i. hebreę in ea parte hominum: que non angeli vel principes: sed dei portio est.

Quisquis etiam doctor: quod docet predicat et instruit auditores agrum ecclesie sue: i. credentium corda videtur excolere. Habet quoque culturę sue fructum: et in fructum electum aliquem et precipuum quem quasi primitias offert et alium pro primogenitis: alium pro decimis. Habet forte aliquis primogenitos et inferiores: quos neque pro primitiis neque pro primogenitis: sed pro decimis possit offerre. Quomodo potest eternum esse quod visibile est? Que enim videntur temporalia sunt: primitie autem que offeruntur aaron: visibiles sunt: circumcissionem quoque et azima: et pascha visibile: est necesse eternum non esse: sed tempore. Invisibilis ergo circumcisio que in occulto est: eterna est: et azima sinceritatis et veritatis. Sic et hec qui non in manifesto sed in occulto iudex qui spiritu non littera legem custodit: secundum interiorum hominum legitima eterna dicuntur. Ostendimus mandatum de primitiis frugum vel pecorum debere etiam secundum litteram stare: videamus quomodo spiritualiter intelligatur. Dic enim ait. Omnes primitie olei: vini: et frumenti: horum omnium primitie que oblate fuerint domino tibi ea tradidi. Si autem omnes primitie ad pontificem pertinent: pontifex requirendus est ad quem pertinere debeant etiam ille primitie quas in alijs locis etiam invenimus. De christo autem legitur quod sit primitie mortuorum: est ergo in aliqua parte primitie. Dicit etiam apostolus de quibusdam quod sunt primitie asyrie et alij achayę primitie. Cosequens ergo est pro singulis ecclesiis aliquos primitias nominari: de quibus est cornelius qui cesariensis ecclesie cum his qui cum eo spiritus sanctus susce-

pars eius. Si minus vel sanctorum angelorum pars esse mereatur. Dummodo non inueniatur inter illos de quibus dicitur. Introbunt in inferiora terra...

Offertur angelus primitias vniuersae quae credo gentis sunt et ecclesiae... Quidquid primitias sanctuarij: quas offerunt filii israel domino tibi dedi...

Idem. Agri angelorum corda nostra sunt. Quisquam eorum et agro queque colit: offert primitias domino. Sicut christus est rex regum...

ceret: poterat angelus qui preest ecclesie et omnibus dictis nostris aliquid eligere...

Uniuersa frugum etc. Aug. Primogenita omnia quecumque in terra eorum fuerint...

Inuissimum domino. Carnes vero in usum tuum cedent...

Quas offerunt filii israel domino tibi dedi...

Prophetia pactum salis est sempiternum coram domino tibi ac filiis tuis.

Dixitque dominus ad aaron: In terra eorum nihil possidebitis...

Israel. Filiis autem leui dedi omnes decimas israelis in possessionem...

Prophetia ministerio quo seruiunt mihi in tabernaculo...

terrenis possessionibus audeat ibiari: nec lucrum de misterio sperare...

Pactum salis. Rab. Pactum salis nominat oblationem vniuersitatem que ad ministerium vel ad ius sacerdotum pertinet...

Prophetia. Nam ipsa grece prototocha vel prototofa nominantur...

Quidquid primitias. Dicitur. Possunt forte illi primogeniti dici...

Omnes primitias etc. Rab. In utroque testamento ministris altaris oblationes...

C. XIX.

Locutusque est dñs ad moysen et aaron dicens: **I**sta est distinctio legis quecumque constituit dominus etc. Non est distinctio nisi inter duo vel plura. Distinctio est singularitas non recipit nec distinctio est cuiuslibet rei memorantur: sed addidit legis: nec cuiuslibet legis. Assidue enim in scriptura legitur de vna quaque re: de qua legitime precipit hoc est lex istius vel illius non vniuersalis lex: que continet omnia que legitime precipiuntur. **H**ic vero cum dixerit: **H**ec est distinctio legis ad iuribus quecumque constituit dominus precipiens de se non creando. Quidam enim quecumque precipit dominus transulerunt. Si ergo hoc est distinctio legis quecumque precipit dominus: magna est ista distinctio. et recte intelligitur duo testamenta intelligere: vel distinguere. **E**ad sunt enim in veteri et in nouo testamento ibi obumbrata: hic reuelata. Non enim tantum sacramenta diuersa sunt: sed etiam promissa ibi videntur temporalia proponi: quibus spirituale premium occulte significatur: hic autem manifeste spiritualia promittuntur et eterna. **T**emporalium enim bonorum et carnalium et spiritualium atque eternorum: que certior distinctio est quam passio christi. In cuius morte claruit non transitoriam felicitatem: per magno munere sperandam et optandam: cum vniuerso filio (que tanta pati voluit lege aliud de se peti et expectari apta distinctio declarauit. **H**anc ergo passionem velut distinctio duorum testamentorum:

hoc quod dicitur inuenire ruse mactatōe dicit: satis congrue figurat. **L**ocutus est dominus ad moysen et aaron dicens: **I**sta est distinctio legis quecumque constituit dominus: deinde mandare incipit: hoc adiungens dicens: **L**oquere filiis israel. **P**otest etiam ita distinguere. **E**t locutus est dominus ad moysen et aaron dicens: **I**sta est distinctio legis quecumque constituit dominus dicens non quecumque constituit dominus creans: sicut celum et terram et mare et omnia que in eis sunt: sed quecumque constituit dominus dicens in duobus: scilicet testamentis: ut deinde sequatur: **L**oquere filiis israel: et accipiant a te iuuentiam rufam sine vicio. **I**uuentia rufa carnem christi significat. **S**exus femineus infirmitatem carnalem: rufam passionem cruentam. **Q**ui autem accipiant a te in ipso moysi figura non ostendit legis: quia secundum legem vili sunt sibi occidere christum: quod soluebat sabbatum: et obseruationes legis prophanebat.

Vaccam. **P**er masculinum fortitudo: per feminam infirmitas significatur. **P**er vaccam infirmitas dominice incarnationis ad sacrificium assumpta figuratur. **P**ortuus est enim ex infirmitate: sed viuit ex virtute rei.

Vaccam rufam. **R**ubram. scilicet sanguine passionis. **V**nde. **D**ilectus meus candidus et rubicundus. **C**andidus. scilicet ex diuinitate: rubicundus ex sanguine candidus etiam per iusticiam vite.

Bre. **M**ora. **V**accam rufam mactamus: cum carnem a lascinia voluptatis extinguimus: quam cum hyssopo ligno cedrino et cocco offerimus: quia cum mactatōe corporis sacrificium fidei spei et caritatis adolemus.

portantibus peccata populi legitimum sempiternum erit in generationibus vestris. **N**ihil aliud possidebunt: decimarum oblationem et tenti quas in usus eorum et necessaria separari. **L**ocutusque est dominus ad moysen dicens: **P**recipe leuitis atque denunciam. **C**um acceperitis decimas a filiis israel quas dedi vobis primitias earum offerite domino. id est decimam partem decime. ut reputetur vobis in oblationem primitiuorum tam de areis quam de torcularibus: et vniuersis quorum accipitis primitias offerite domino: et date ea aaron sacerdoti. **O**mnia que offeratis ex decimis: et in donaria domini sepabitis: optima et electa cuncta erunt. **D**icesque ad eos: **S**i preclara et meliora quecumque obtuleritis ex decimis: reputabitur vobis quasi si

Nulla sit macula. **A**ug. **S**ine vicio. **H**anc enim carnem ceteri hosti et significabat: vbi similiter sine vicio pecora immolari iutebantur. **E**rat enim in similitudine carnis peccati: sed non caro peccati. **S**ed hic vbi continentis legis distinctioem voluit deus commendare: parum fuit dicere sine vicio: nisi diceretur que non habet in se viciū. **Q**uod si repetendi causa dictum est: forte non frustra est quod eam ipsa repetitio firmiter commendat: quibus non aberret a vero: et ideo additū intelligatur: que non habet in se viciū.

Quia in se non habuit viciū caro christi: in alijs autem habuit quod membra eius sunt. **Q**ue enim in hac vita caro sine peccato: nisi illa sola que non habuit in se viciū?

Nec portauit. **O**mnia que peccat: seruus est peccati: quod ergo christus nunquam peccauit: iugum non portauit.

Aug. **E**t non est lupus eam superpositum iugum etc. **N**on enim subiugata est inquitati: cui subiugatos inueniens liberauit: et vincula eorum dirupit. **V**nde. **D**irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis etc. **S**uper illi enim carnem non est positum iugum: qui potestate habuit ponendi animam suam: et iterum sumendi eam.

Tradetisq. **V**acca ad immolandum sacerdoti traditur: quia dominus in carnatus pro redemptione nostra sacrificium semetipsum fecit: dat manus iudici populi.

Aug. **E**t dabis eas ad eleazarum sacerdotem etc. **A**ur non ad aaron: **F**orte prefiguratum est non ad tempus quod tunc erat: sed ad posteros huius sacerdotij passionem dominum peruenturam.

Qui eductam etc. **A**ug. **Q**uia extra portas passus est christus: ut nos a conuersatione presentis vite quasi a ciuitate educeret.

Aug. **E**t eiecit eam extra castra. **S**ic eiecitus est dominus passurus extra ciuitatem.

Aug. **I**n locum mundum: quia non habuit causam malam. **E**t occident eam in conspectu eius: sic occisa est caro christi in conspectu eorum qui futuri erant in nouo testamento domini sacerdotes.

Immolabit. **M**oral. **V**accam rufam (cuius cinis est expiatio peccati) immolare non poterit: nisi qui terrena opera non fecerit: iugumque delicti non traxerit: et vinculis peccatorum ligatus non fuerit.

In conspectu omnium. **B**re. **Q**uia christus in conspectu omnium quasi extinctus est. **I**n conspectu patris immolatus: quod quod ante oculos hominum pagina hoc ante oculos patris sacrificium fuit.

Et tingens digitum etc. **A**ug. **A**lia licet. **E**t accipiet eleazar sanguinem eius: et asperget contra faciem testimonij a sanguine eius septies. **Q**uia christus secundum scripturas fudit sanguinem in remissionem peccatorum: ideo contra faciem tabernaculi testimonij: quod non aliter declaratum est quam fuerat domino testimonio preueniatum. **E**t ideo septies: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

C. XIX.

Locutusque est dominus ad moysen

et aaron dicens: **I**sta est religio iusticie quam constituit dominus. **P**recipe filiis israel ut adducant ad te uaccam rufam etatis integre: in qua nulla sit macula: nec portauerit iugum: tradetisq. eam eleazar sacerdoti. **Q**ui eductam extra castra: immolabit in conspectu omnium: et tingens digitum in sanguine eius

cum iam dictum est iuuentiam sine vicio. **Q**uia in se non habuit viciū caro christi: in alijs autem habuit quod membra eius sunt. **Q**ue enim in hac vita caro sine peccato: nisi illa sola que non habuit in se viciū?

Nec portauit. **O**mnia que peccat: seruus est peccati: quod ergo christus nunquam peccauit: iugum non portauit. **A**ug. **E**t non est lupus eam superpositum iugum etc. **N**on enim subiugata est inquitati: cui subiugatos inueniens liberauit: et vincula eorum dirupit. **V**nde. **D**irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis etc. **S**uper illi enim carnem non est positum iugum: qui potestate habuit ponendi animam suam: et iterum sumendi eam.

Tradetisq. **V**acca ad immolandum sacerdoti traditur: quia dominus in carnatus pro redemptione nostra sacrificium semetipsum fecit: dat manus iudici populi. **A**ug. **E**t dabis eas ad eleazarum sacerdotem etc. **A**ur non ad aaron: **F**orte prefiguratum est non ad tempus quod tunc erat: sed ad posteros huius sacerdotij passionem dominum peruenturam.

Qui eductam etc. **A**ug. **Q**uia extra portas passus est christus: ut nos a conuersatione presentis vite quasi a ciuitate educeret.

Aug. **E**t eiecit eam extra castra. **S**ic eiecitus est dominus passurus extra ciuitatem.

Aug. **I**n locum mundum: quia non habuit causam malam. **E**t occident eam in conspectu eius: sic occisa est caro christi in conspectu eorum qui futuri erant in nouo testamento domini sacerdotes.

Immolabit. **M**oral. **V**accam rufam (cuius cinis est expiatio peccati) immolare non poterit: nisi qui terrena opera non fecerit: iugumque delicti non traxerit: et vinculis peccatorum ligatus non fuerit.

In conspectu omnium. **B**re. **Q**uia christus in conspectu omnium quasi extinctus est. **I**n conspectu patris immolatus: quod quod ante oculos hominum pagina hoc ante oculos patris sacrificium fuit.

Et tingens digitum etc. **A**ug. **A**lia licet. **E**t accipiet eleazar sanguinem eius: et asperget contra faciem testimonij a sanguine eius septies. **Q**uia christus secundum scripturas fudit sanguinem in remissionem peccatorum: ideo contra faciem tabernaculi testimonij: quod non aliter declaratum est quam fuerat domino testimonio preueniatum. **E**t ideo septies: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

Numeri
asperget contra fore
septem vicibus: co
cunctis videntur
carnibus eius q
flamme traditis. L
cedrinus et hyssopu
tincti sacerdos mi

Bre. In digito discretio opationis signatur. In sanguine vacce digi-
tum tingere est in passione domini nostra opa consecrare. vt passionem
eius qua cognoscimus imitemur. Passus est enim vobis relinquens ex-
emplum vt sequamur vestigia eius.

Bre. Eleazar sacerdos imolat: et in sanguine digitorum tingit. qz plebs
iudea ex reproborum parte humilitatem domini vsqz ad passionem persecu-
ta est. In electis vero opatione humilitatis eius imitata. Et asperget co-
tra fores tabernaculi

z. Laternaculu sy-
na gogam significat.
Qui ergo tingerit di-
gitu contra fores taber-
naculi aspergat. id e-
st quisquis passiois ei-
us imitatur. syna-
goge non credenti et
resistenti p exempla bo-
na et predicatorem re-
ctam signum bene vi-
uendi prebet.

Asperget. Bre.
Id e- resistenti pleb i
p predicatorem re-
ctam et opera passio-
nis xpi exempla mon-
strabit.

Septem vicibus. Quia septem dona spiritus sancti: que p christi
sanguinem super ecclesie populos distribuuntur: in quo ab omni delicto
purgantur.

Bre. Septem vicibus z. In septenario pfectio significatur. vel
accipitur. Unde et septem diebus vniuersum tempus impletur. et spiritus
sanctus septiformis vocatur. Septem ergo vicibus in sanguine digitorum
tingere est pfecta opatione mysterium passionis imitari. Et septem vicibus
contra synagoga alpergere est perfecta predicatone passionem infidelibus
nunciare.

Coburetz eam cunctis z. Bre. Per pellem et carne et sangui-
nem et humum sacrificia in veteri testamento habita: que infirmitates vni-
nunciabant: significantur. Quia omnia postmodum spiritualiter a patribus
intellecta iuxta exterius misterium stercoza sunt vocata. Unde paulus.
Omnia arbitror vt stercoza que traduntur flammis. Quibus enim primu
carnaliter sint exhibita: postmodum per spiritum sanctum intelligentie igne
sunt consumpta.

Aug. Et cremabunt eam in conspectu eius. Puto qz crematio ad si-
gnum pertinet resurrectois. Natura enim est ignis vt in suprema moueat
et in ipsum conuertitur qd crematur. Nam et ipm cremare de greco in lati-
num ductum verbum est a suspensione. Qd vero additum est in conspe-
ctu eius: in conspectu sacerdotis. significare videtur quia illis apparuit
resurrectio xpi qui futuri erant ad regale sacerdotium.

Tam pelle z. Aug. Quod vero sequitur pellis ei? et carnes et san-
guis eius cum stercoze coburetur. Id expositum est quomodo cremabitur
et significatum est qd non solum substantia mortalis corporis xpi que co-
memoratione pellis et carniu et sanguis intimata est: sed etia contumelia
et abiectio plebis que in stercoze significatur: conuertetur in gloria qua co-
bustionis flamma significat.

Bre. Per pellem et carnem exteriori xpi operatio significatur. Per
sanguinem subtilis et iterna virtus exteriora facta viuificans. Per humum
laxitudo. sitis. esuries. et timor mortis. et quecumqz ex humanitate pati vo-
luit. Quidquid eni defectu mortalitatis habuit: quasi fumus in eo abijci-
endum fuit: que omnia igni cremanda sunt. iuxta veritate spiritus sancti
intelligenda. vt que ab eo corporaliter gesta sut p incorporeum diuinitatis
spiritum disposita sentiantur.

Lignum quoqz cedrinum. Cedrus lignum altum et imputribi-
le est. Hysopus herba valde humilis: que tñ inflatione ammonet pulmo-
nis. Per cedrum ergo alta pseruans contemplatio. per hysopum man-
sueti cordis humilitas signatur. Qui enim cōtemplatione ad suprema tol-
litur: per humilitatis compassionem debet cōdescendere inferioribus: nec se
ex eo quod habet erigat: sed bis qui illud nō habent predicando libenter
impendat.

Aug. Et accipiet sacerdos lignum cedrinum et hysopum et coccinum
et mittet in medium combustionis iuuenze z. Lignum cedrinum spes e-
st: que in supermis firmiter habitat. Hysopus fides que e humilis herba ra-
dicibus hrens in petra. Coccinum caritas: quod feruore spiritus igneo
colore testatur. Hec tria debemus mittere in resurrectioem xpi tanqz i me-

asperget contra fores tabernaculi
septem vicibus: comburetz eam
cunctis videntibus: tam pelle et
carnibus eius qz sanguine et fimo
flamme traditis. Lignum quoqz
cedrinum et hysopum cocciuqz bis
tinctu sacerdos mittet in flammā

diuini combustionis illius: vt cum illo sit abscondita vita nostra.

Bre. Potest intelligi per cedrum spes: que alta. petit. Per hysopu
(que etia odore stomachi imundiciam purgat) fides: que nimis aduersa
equanimiter tolerat: et quidquid ex anteactis peccatis contractum fuerat
mundat. Per coccum vero caritas. Vnusquisqz igitur nostru i flammā
que vaccam vorat. cedrum. hysopum. et coccum bis tinctum mittat. i. i sa-
crificio dominice passionis fidem. spem. et caritate exhibeat: ne passionem

redemptoris sui sine
causa audiat. Hinc
paulus. Nunc autez
manet fides. spes. ca-
ritas. Maior autem
his est caritas. Unde
et hic coccus extremus
ponitur. quia fide et
spe completa: cuz ad
eternam patriam ve-
nerimus: sola i nobis
caritas ad vltimum
multiplicatur.

Bre. Mittatur
i flammam. que vacca
vorat: cedrus. i. perfe-
uerantia. et altitudo
nostre cōtemplatōis
comburatur igne do-

que vaccas vorat. Et tunc demum
i infidelitatis opibus. i. i aqua baptismi
fcs et penitentie mundato.

lotis vestibus et corpore suo:
i cognitōe fidei. i. ecclesie.

ingrediet in castra: comaculatusqz
i finem mundi: tunc vero reliquie salue fient.

erit vsqz ad vesperas. Sed et ille
i qui offerat vitulam immundi sunt: et qui ipm
apprehenderunt.

qui combusserit eam: lauabit ve-
i exteriora opa. i. mentē interiorē.

stimenta sua et corpus: immundusqz

minice passionis. Mittatur hysopus. i. humilitas cordis nostri. veritate
mansuetudinis trahat ex admixtione dominice passionis. Mittatur coc-
cus bis tinctus. i. caritas que nos ad amandum deum et proximu excitat.
assidue nos contemplari passionem dominicam cōpellat: vt in ipa discat
opera recta que faciat.

Hysopum. Iud. Baptisimū. quia hysopo tincto sanguine agni
aspergebantur.

Coccus bis tinctum. Iud. Coccus bis tinctus: sanguis
christi: quo mente et corpore abluimur. Hec tria purgant. cedrus. id est. fi-
des crucis. hysopus baptismus vel martiriū. Coccus sanguinis dominici
sacramentum.

Bre. In cocco bis tincto virtus caritatis exprimitur: que flama sancti
amoris succensa: duobus pceptis exhiberi iubetur. dilectione. scilicet. dei et. xpi
mi. Bis tinctus ergo coccus est: cum caritas duplici pcepto formata: vt
sic diligatur deus: ne deseratur proximus. et sic proximus: ne contemna-
tur deus.

Sacerdos. Bre. Omnes qui in xpo credimus sacerdotes sumus.
Unde. Vos autem estis genus electum: regale sacerdotium z. Alta ergo
que p cōtemplationē sentimus: et qd ex mansuetudine hūilitatis agim?
qd per ignem caritatis exhibemus: passionis xpi sanguine tingere debe-
mus. vt omne qd in nobis est: illum imitetur a quo est. qz extra unitatōes
passionis non tam virtus qz vicium est.

Bre. Potest iste sacerdos qui vacce carnes. pellem. sanguine. fimum
qz coburit: ordinem iudaici sacerdotij cum plebe supposita in necem vni
consentientis significare. vnde sequitur. et tunc demum lotis vestibus: et
corpore suo.

Et tunc demum z. Idem. Potest intelligi qd iste sacerdos et loqz
sit vestibus: et tamē vsqz ad vesperam immundus. quia iudaicus populus
ex parte eoz qui crediderunt mundus: ex parte eoz qui nō crediderunt vsqz
ad vesperam permanet immundus. Lauat ergo vestimenta et corpus. quia
credendo exteriora opa et interiorē mentē a prauis actionibus mundat
et plene tunc ad castra reuertitur: cum ad finem perfecte renocatur. S. qz
iudea in infidelitate partim pdurante ad fidem gentilitatis ingreditur. et
mysteria diuine incarnatōis intelligit. recte subdit. Colliget autem cineres
vacce vir mundus z.

Aug. Lauabit vestimenta sua sacerdos. et lauabit corpus suū aqua.
et postea introibit castra. et immundus erit sacerdos vsqz ad vesperas. La-
uatio vestimentoz et corporis mundatio est exteriorum et interiorum. hoc sa-
cerdos. Deinde sequitur. qui comburet eam lauabit vestimenta sua. et la-
uabit corpus suū aqua. et immundus erit vsqz ad vesperam. In eo qui
comburit eos figuratos arbitror: qui christi carnem sepelierunt. resurrectōi
eam velut cremationi mandantes.

Usqz ad vesperam. Aug. Ad vesperam sacerdos intrat. quia in-
fidelis populus qui vsqz ad vesperam. i. finē mundi extra mandata vite:
velut extra castra positus est: prauis operibus commaculatus: aqua ba-
ptismi et penitentiā lotus: ad cognitionem in fine mundi quasi in castra
reuertitur.

Colliget autem Aug. Et congregabit homo mundus cineres in uenice reliquias. Interfectiois. et combustionis. et fama que secuta est passi onem et resurrectionem xpi. que sunt reliquie homini pacifico. Cinis erat xps que velut mortuus ab infidelibus condemnabatur. et tamen mundabat que resurrexisset ab fidelibus credebatur. Et quia hec fama in ceteris gentibus que non erant de consortio iudeorum maxime claruit. dictum est congregabit homo mundus cinerem iuuenice. **Mundus** s. ab interfectioe christi que in deos fecit reos. et reponet in locum mundum id est honorabilem tractabit. tamen extra castra. que extra celebra tionem iudaice consue tudinis euangelicus sermo claruit.

Gre. Vaccam sacerdos coburit. cineres vir mundus colligit. que firmitate domini uidentur mactantur. subtilia et misteria gentilibus intelligit.

Mundi sunt qui passione xpi gentibus predicant.

Effundet eos Quia gentilis sacramenta que agnouit predicare non cessat. sed nescientibus manifestat.

Gre. Vir mundus in loco purissimo vacce cineres fundit. dum quilibet doctus ex gentilitate assumptus. munda per humilitate gentilibus corda requirit. et mysteria eius redemptoris tradere non desistit. Quod cum agitur fides gentium multiplicatur. diuina uirtus agnoscitur. disciplina preceptorum tenet. Unde subdit ut sunt multitudini filiorum israel in custodia Israel enim interpretatur vir videns deum. Et bene conuersa gentilitas israel dicitur. que deum iam fide contemplantur.

Extra castra. Quia omnis gentilitas extra legem. extra sacrificium. extra synagogam.

Purissimo. Quia prauis ac pollutis mentibus non sunt secreta diuine incarnationis tradenda. sed his que ad fidem uenientes cor mundauerunt.

Multitudini filiorum. Aug. Alia littera. Et erit synagoga filiorum israel in conseruationem. Ad aspersionis. purificatio est. Postea declarat plenius quemadmodum et hoc cinere fiebat aqua aspersionis unde munda bantur a contactu mortuorum. et ab iniquitate huius moribundę vel mortuę uite. Sed mirum est quod sequitur. Et qui congregat inquit cinerem iuuenice. lauat uerba sua. et immundus erit usque ad uesperam. Quomodo erit ex hoc immundus. qui mundus accesserat. nisi quia et hi que sibi uidentur mundi in fide xpiana agnoscant quia omnes peccauerunt et egent gloria dei. iustificati gratis per sanguinem ipsius. Hunc tamen uerba sua lauare dixit. non etiam corpus. credo que illius cineris congrega tione et repositione in loco mundo. si hoc spiritaliter intelligantur. iam intrinsecus uult intelligi fuisse mundatum. Sic cornelius audiens et credens quod predicauit petrus. ita mundatus est ut ante uisibile baptismum cum suis qui aderant donum acciperet spiritus sancti. Sed nec uisibile sacramen tum cotinui potuit. ut abluitur etiam extrinsecus lauaret quodammodo uerba sua.

In custodiam. Quia subtiliora sacramenta mundis gentilibus cordibus tradita in mentis munitionem uertuntur. Quia dum secreta et subti

^{f. sine mundi.} ^{f. agnoscedo.}
erit usque ad uesperam. Colliget autem ^{f. gentilis fide mundus. vii. fide corda eorum mundas.} ^{f. subtilissima incarnationis sacramenta} vir mundus cineres vacce. et ef

fundet eos extra castra in loco purissimo. ut sint multitudini filiorum israel in custodiam et in aqua aspersionis. que pro peccato vacca com busta est. Cuius lauaret qui vacce

portauerit cineres ^{f. non etiam corpus.} uerba sua ^{f. contracta aliqua labe huius uite. etiam post plenam remissionem peccatorum.} immundus erit usque ad uesperam.

Habebunt hoc filii israel et aduenient ^{f. p. feliti gentiles.} qui habitant inter eos sanctum ^{f. tanquam pinguedini radicis inferri.} iure perpetuo. Qui tetigerit cada

uer hominis. et propter hoc septem

diebus fuerit immundus. asperget ^{f. ut credatur chullus die tertia a mortuus re surrexisset.} ex hac aqua die tercio et septimo. et sic mundabitur. Si die tercio a

asperus non fuerit. septimo non po

terit emundari. Omnis qui tetige rit humane anime mortuum. et

lia operationis illius per imitationem attendimus. per hoc nobis mundi ciam prouidemus.

Propter operationem in custodiam nostram sunt cineres. propter bap tismum uero in aquam aspersionis.

Tunc cineres in nostram custodiam. prouide custodimus. cum redemptore nostrum. per iniquitatem nostram passum consideramus solliciti. Perpendimus enim quod retribuatur bonis. qui uoluit mori per malis. quod ad iustitiam fidei ad

^{f. huius. f. gratie fide munitus.} aspersus hac commixtione non fue rit. polluet tabernaculum domini. et

peribit ex israel. Quia aqua expi

ationis non est aspersus. immun

dus erit. et manebit spurcicia eius super eum. Ista est lex hominis qui

moritur in tabernaculo. Omnes qui ingrediuntur tentorium illius. et

uniuersa uasa que ibi sunt. pol luta erunt septem diebus. Quas quod

non habuerit operculum nec ligatu ram desuper. immundum erit. Si

quis in agro tetigerit cadaver oc

cisi hominis aut per se mortui. siue

os illius. uel sepulcrum. immundus erit septem diebus. Tollentur de

cineribus combustionis atque pecca ti. et mittentur aqua uiuas super eos in uas. in quibus cum homo mundus

tulerit hydropus. asperget ea omne

hic purificabit die tercio. et die septimo et mundus erit. Et hic nihil aliud intel ligo nisi tacitum mortui hominis esse iniquitatem. Septem uero dierum immundicia pro pter aiam et corpus dicta. animam in ternario corpore in quaternario. Secundum hunc arbitror per prophetam. In tribus et quatuor iniquitatibus non aduersabor.

Si die tercio etc. Aug. Si autem purificatus non fuerit die tercio. et die septimo non erit mundus. Dies qui tetigerit mortuum ab omni anima corporis. et mortuus fuerit tacto mortuo antequam sit. uel fuerit purificatus. tabernaculum domini pol luit. exteret anima illa ex israel. Notandum quod difficillime reperitur in his libris aliquid euidenter de uita anime post mortem fuisse descriptum. Dic ergo cum dicit. Si fuit mortuus ante purificationem. manere in illo immundicia. et exteri animam illam et israel. a consortio populi dei. Quid aliud intelligi uult. nisi manere anime pena etiam post mortem. si dum uiuit mundata non fuerit hoc sacramento quo christi bap tismus figuratur. Quia aqua aspersionis inquit non est aspersa super eum. immundus est. adhuc immundicia eius in ipso est. Adhuc. et etiam post mortem.

Polluet taber. Quantum in se est. secundum illud. Spiritus nolite extinguere. cum extinguat ille non possit. Nam si ex hoc tabernaculum immundum factum uellet intelligi. mundari iuteret.

Quas quod non habuerit operculum. Gre. Tegime operculi. uel ligatura. est censura discipline qua quisque non punitur. quasi uas immundum pol lutumque reprobatur. Quasi enim uas sine operculo uel ligatura polluit. qui per studium ostentationis patens nullo uelamine taciturnitatis operitur.

Siquis in agro. Aug. Alia littera. Omnis qui tetigerit super faciem

am...
boies...
polluc...
lustrab...
de...
bit...
das...
hoc...
bit...
quia...
no...
Erit...
pitern...
aqs...
nis...
immu...
Quid...
mund...
quipp...
vs...
U...
tim...
mo...
Mortu...
cod...
popul...
sen...
rerun...
fratres...
lar...
solitud...
nostra...
althe...
C...
X...
T...
J...
J...

campi vulneratum aut mortuum aut occisi hois os aut monu metu zc. Quis qd intelligit vulneratum aut mortuum? Si enim aliud voluit intelligi vulneratum: aliud mortuum: canendum e ne putetur imundus ee etia qui tetigerit vulneratum vinum: qd vtiq absurdum est. Sz qd possunt z mortui esse vulnerati: et ipsos mortuos intelligit discretus. vt aut vulneratum mortuum intelligam? i. vulnerare pemptu: aut mortuum sine vulnere.

Lauabit et se zc. Et lauabit vestimenta sua: z lauabit aq. z imundus erit vsq ad vesperam. Alia e aq asperionis: z alia illa qua lauit vestimenta sua. Et lauabitur aqua: quas pu to spiritali intelligendam p significatorem no p pprietate. Na sine dubio visibilis erat: sicut oes vmbre futuroz. Sed qui sacramto baptismi recte abluunt (qd illa aspersionis aqua figurabat) mundatur spiritaliter vt sit mundus corpe z spu. Mo hieo dixit aqm aspersionis aspergi: q herba diximus significari fides: qd aliud occurrit nisi qd scriptum e fide purificas corda eoz? Non eni prodest baptismus: si desit fidel. A viro at mudo dixit hie fieri: vbi significant mini stri portantes psona dnt: qui vere vir mudus est. Nam de his ministris sequentiu dicit. Et quicqz asperget aqua aspersionis lauabit vestimenta sua id e obseruabit z corpe. Et qui tetigerit aqua aspersionis imundus erit vsq ad vespera: z omne quod cuq tetigerit imud? imundus erit: z aia q tetigerit imunda erit vsq ad vesperam.

tentorium z cunctam supellectilem z hoies huiuscemodi contagione pollutos. Atqz hoc mo mundus lustrabit imundum terco z septimo die. Expiatusqz die septimo laua bit z se z vestimenta sua. z imundus erit vsq ad vesperaz. Siqs hoc ritu non fuerit expiatus: peribit anima illi? de medio ecclesie: quia factuariu domini polluit: et no est aqua lustratōis aspersus. Erit hoc pceptu legitimum sem piternu. Ipe quoqz qui asperget aqs lauabit vestimenta sua. Omnis qui tetigerit aquas expiatōis imundus erit usqz ad vesperaz. Quidquid tetigerit imundus: imundus faciet: z anima que hoz quippiam tetigerit: imunda erit vsq ad vesperam.

C. XX.
Ueneruntqz filii isrl' z omnis multitudo in desertum syn mense primo: z mansit populus in cades. Mortuaqz e ibi maria z sepulta i eode loco. Lunqz indigeret aqua populus: coierunt aduersum moysen z aaron: z uersi in seditionem dixerunt: Utinam perissemus inter fratres nostros coram domino. Cur eduxistis ecclesiam domini i solitudinem: vt z nos z iumenta nostra moriamur? Quare nos fecistis ascendere de egypto: z ad

duxistis in locu istum pessimum: qui feri non potest: qui nec ficum gignit nec vineas: nec malagrana ta: Insuper z aqua non habet ad bibendum? Ingressusqz moyses z aaro dimissa multitudine tabernaculuz sederis: corruerunt proni in terram: clamaueruntqz ad deuz atqz dixerunt: Dne deus audi clamorem populi huius: z aperi eis thesauru tuu: fontem aque viuę: vt satiati cesset murmuratio eoz. Et apparuit gloria dni super eos. Locutusqz est dnus ad moysen dicens: Tolle virgam z cogege populu z aaron frater tuus: z loquimini ad petra coram eis: z illa dabit aqs. Lunqz eduxeris aqua de petra: bibet omnis multitudo z iumenta eius. Tulit igitur moyses virgam que erat in conspectu dni sicut pceperat ei: cōgregata multitidine ante petraz. Dixitqz eis: Audite rebelles z increduli. Num de petra hac vobis aquaz poterim? eicere? Lunqz eleuasset moyses manum percuties uirga i his silicem egressę sūt aque lar igillimę: ita ut populus biberet z iumenta. Dixitqz dnus ad moysen et aaron: Quia n credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel: non introducetis hos populos in terram quam dabo eis. Hęc est aqua cotradictionis ubi

lle: que significat prophetiam mortua: sic moyses z aaro legis z sacerdotij sine: q n valent ad terra pmiffionis peruenire: nec pplm de solitudine huius mudi reducere: qd facit solus xps: i saluator dei filius.

Percuties uirga. Aug. Qd petra aqua educta est apls exposuit dicens: Et omis eundē potu spiritali. biberunt: bibe bant eni de spiritali cōsequētia eos petra: petra aut erat chris? Significata ergo de xpo pfluent grā spiritalis: q iterō irrigatur litis. Sz q xga petra percutitur: crux xpi figurat: ligno em accedente ad petram gratia manauit: z q bis percutitur euidenter significat cruce. Duo eni lingua sūt crux.

Quia non credidistis. Hi. Dic moyses dnū offēdit z pbiter iordanē trā sive turbat? eni mur mure ppli: dubitater petra xga percussit: q nō posset de? aquam de petra educere: qd fecerat ate. Dic moyses iudaicu pplm sub lege positu significat. Na sic moyses petra uirga percuties de dei xitate dubitauit: ita ille pplm sub lege per moysen data positus xpm ligno crucis affixit: sz eni dei virtutē esse n credidit. Sed sicut percussa petra manauit aqua sitientibz sic plaga dnice passionis effecta e vita cre tentibus. Hęc ergo carnalē d dei diuinitate dubitatōz i ipi? xpi altitudie de? ino ri inter: eni morte carnis moysi i mote xpi pit fieri. Sicut enim petra xps: ita z mons xps: petra hūilis fortitudo: mons eminēs magitudo. Prudentia ei carnis uiuit: cū tāqz petra percussa xpi hūilitas i cruce ptem nit xps eni crucifit?

iudeis scandalu: genibus aut stulticia. Prudentia carnis morit: cū tanqz mōtis eminetia xpus: excelsus agnoscat. Iplis enim vocatis iudeis z gre cis xpus dei virtus z dei sapientia est.

Hęc est aqua zc. Aug. Quod de aqua illa dictu est que de petra

C. XX.
Ueneruntqz filii zc. Hi. Tricesima tertia māsio e in deserto syn: hęc e cades. Sin aut interpretat sancta: p antifrasi: sic dicit lucas cū m nime luceat: vel bellu cū sit horridu. In hac mansione morit maria: z sepe

profuruit. hec e aqua
p r a d i c t i o n i s q u i a m a
l e d i x e r u n t f i l i j i s r a e l
a n t e d o m i n u m . z f a c t i
f i c a t u s e s t i n i p s i s .
P r i u s m a l e d i x e r u n t
q u a n d o l o c u t i s u n t c o
t r a b e n e f i c i u m d e i : q u o
e d u c t i e r a t d e e g y p t o
z p o s t e a s a n c t i f i c a t u s
e s t i n i p s i s : e n i i n m i r a
c u l o e i s s a n c t u t a s r e
c l a r a t a e s t . A n f o r t e
d u o g e n e r a h o m i n u m
d e m o s t r a u i t c o n t r a d i
c e n t i u m g r a t i e x p i : z
p r o p i e n t i u m . v t i l l i s s i t
a q u a c o n t r a d i c t i o n i s .
i s t i s s a n c t i f i c a t i o n i s .
D e i p s o e n i m d i c i t .
I n s i g n u m e n i c o n t r a
d i c e t u r .

iurgati sunt filij israel contra dñm.
z sanctificatus est in eis. Misit in
terea nuncios moyses de cades
ad regem edom qui dicerent hec
mandat frater tuus israel. Nosti
eni labore qui apprehendit nos:
quomodo descenderunt patres nri
in egyptum. z habitauerimus ibi
multo tpe. Affligerintq nos egypti
z patres nostros. z quomodo
clamauerimus ad dñm z exaudi
erit nos. miseritq angelu q eduxerit
nos de egypto. Ecce i urbe ca
des. que e in extremis finib tuis
positi: obsecramus vt nobis tran
sire liceat p terra tua. non ibimus
per agros. nec p vineas. nec bibe
mus aqs de puteis tuis. sed gra
dicimur via publica. nec ad dexte
ram nec ad sinistra declinantes
donec transeam terminos tuos.
Qui respondit edom: Non transi
bis per me alioquin armatus oc
curram tibi. Dixeruntq filij israel.
Der tritam gradiemur viam. z si
biberimus aquas tuas nos z pe
cora nostra: dabimus qd iustum
e. Nulla erit in precio difficultas
tantu velociter transeamus. At ille
respodit: No transibitis. Statim
q egressus est obuius cu m infini
ta multitudine. z manu forti: nec
voluit acquiescere deprecanti vt
concederet transitu p fines suos.
Quobrem diuertit ab eo israel.
Lunq castra mouissent de cades
venerunt in monte hoz qui est in
finibus terre edom. vbi locutus
est dñs ad moysen dicens: Der

In monte hoz
Tricesima quarta man
sio est in monte hoz i
extremis finibus edom
in que ascendit aarō
iuxta pceptu dñi.
z mortuus est anno
qd ragesimo egressio
nis israel de egypto.
scz quo nouus pplus
terram promissionis
itratur erat. Et qua
qua in mote sacerdo
tium eleazarō filio re
liquerit: z lex eos qui
eam impleuerint ad
summu pducit: ipsa
tamē sublimitas non
est tras iordaney: sed
in extremis terrenoz
operum finibus. Et
plangit enim popul
triginta diebus. aarō
plangitur. biefas ho
non plangitur. In le
ge descensus ad infe
ros: in euangelio ad
paradisaz ascensus.

gat inquit aaron ad pplos suos.
Non enim irabit terra qua dedi
filij israel: eo q incredulus fuerit
ori meo ad aquas contradictionis.
Tolle aaron z filium eius cu z co
z duces eos i monte hoz. Lunq
nudaueris patre veste sua indues
ea eleazarū filiū eius. z aaron col
ligetur z morietur ibi. Fecit moy
ses vt pcepserat dominus. z ascē
derunt in monte hoz coraz omni
multitudine. Lunq aarō spoliasset
vestibus suis: induit eis eleazarū
filiū eius. Illo mortuo in motis
supercilio descendit cū eleazaro.
Omnis aut multudo vidēs oc
cubuisse aarō: fletit sup eo trigin
ta dieb p cūctas familias suas.

C. XXI.
Quod cū au
disset chananeus rex
arad qui habitabat ad meridiem
venisse scz israel: per exploratozū
viam pugnavit cōtra illum: z vi
ctor existens duxit ex eo pzedam
At israel voto se dño obligās ait:
Si tradideris pplm istuz i manu
mea delebo vrbes eius. Exaudi
uisq dñs pces israel. z tradidit
chananeuz que ille interfecit sub
uersis urbibus eius. z uocavit no
men loci illius hozma. i. anathe
ma. Profeci sunt aut z de mote
hoz p uiam que ducit ad mare ru
brum ut circūrent terram edom.
z tedere cepit pplm itineris ac la
boris. Locutusq est contra dñm
z moysen. ait: Cur eduxisti nos de
egypto ut moreremur i solitudine?

C. XXI.
Quod cum au
disset. Auduit cha
neus q venisset isrl
in locum explorato z
vbi quondā offendit
ppls: inuit pglum: z
captiuum duxit isrl.
Rursusq in eodez
loco pugnat. ex vo
to victor vincitur. vi
cti superant. In quo
intelligitur vt cū nos
di auxilio destitutos
iuaserint hostes et ca
ptiuauerit: nō despe
remus. pōt enim fieri
vt vincamus vbi vi
cti sumus.
Anathema.
Aug. Et anathema
tzamit eū z ciuitates
eius. z vocatum e no
men loci illi? anathe
ma. vt nihil in victor
in vltis suos auferret
sed totum i pēā ro
neret. Est eni anathe
matizare qd vulgo
dicit deuotare. Ori
go aut huius verbi e
i greca lingua ab his
rebus que vote z per
solute. i. pūllē z red
dite: nisi pōnebant
i templis. apotiana
thome. i. suruz pōne
re. vel figendo. vel su
spendendo.
Profecti sunt
zc. Tricesima quinta
mansio est i salmōna
Tricesima sexta man
sio est i phinon. l. g
due i ordine historie
nō inueniuntur. In
his mortuo aaron:
murmurat isrl cōtra
dñm z moysen. Mā
na falsidit. a serpenti
bus vulnerat. Pus
chre aut salmōna in
terpetatur ymagu
cula. qz ibi expressa e
ymago chūli per ser
pentes genium: qui in
ligno pepedit. Pbi
non vero interpretat
os. quia cū pallione
ei? cognoscimus: qd
corde credim? ore p
nūciam? Corde enī
creditur ad iusticiam
ore autē confessio fit
ad salutem.

Deest pan
nra iam na
ulimo. O
poplm ign
rum plaga
venerunt a
Peccam
tra domi
nobis serp
pro popul
ad eum. Fa
pone cum p
aspererit ei
ses serpente
pro signo q
sanabatur.

Fac serpentem eneum zc. **Isid.** Dorsus serpentium exaltato z inspecto eneo serpente sanabantur. Quia xps antiquu serpen tem in pa tribulo triumphauit. z venena eius exclusit. vt q vere expresseq ymaginē filij dei z passionē eius cōspexerit. sanetur. vnde. Sicut exaltauit moyses serpentē in deserto zc. Eneus serpens i ligno suspenditur: quia ceteris me tallis est durabilis. z xps p humanitatē i serpente mortuus: viuuit per di uinitatem quasi eneus.

Profectiqz filij israel castra metati sunt zc. Tri cesimaseptima mansio est in oboth: que ver titū magos vel phi tones. Quia p yma ginem dei que in cor dis ratōe monstrat: z confessionē fidei q ore pferatur: cōsurgūt serpētē z malificē ar tes. Nos aut omi cu stodia seruantes cor nostruz. ne audiam? voces incantantium z carmina sirenarum obturemus aures.

Unde egressi zc. Hiero. In icaba rim. Aceruus. s. lapi dum transeuntium. Hi sunt sancti qui p hoc seculum ad aliam mansionē transire fe stināt. Sunt enī scī lapides: qui volun tur super terrā leues z politi z rotunditate sua rotaruz curribus similes. Sūt alij de via tollēdi: ne ambu lantiū pedes offēdāt. Unde ysaias. Erigi te lapides de capite platearum.

Quo autem dicitur in finibus moab: z supra scriptum est in solitudine moab que respicit moab cōtra solis ortū: ostendit iuxta litterā q hucusqz fuerint in finibus ydumeo: z nūc veniant ad terminū moab de alia. s. p uincia ad aliam. Nō enī semp vni virtuti studendū est. Sed de virtute in virtutē eundum. z de alia ad aliam transeundum. Herent enim sibi: z ita cōnexē sunt: vt qui vna caruerit: omnibus careat. Hoc aut eoz pro prie est: qui solis iusticię ortum considerant.

Uenerunt ad torrentē zareth zc. Tricesimanona mansio fuit in dibongad. sicut in serie mansionum scriptum est. quod interpretatur for titer intellecta temptatio. Sed pro hac in ordine historie dicitur. quia de icabarim uenerunt ad torrentem zareth. Deinde castrametati sunt trans arnon: que est in solitudine finū amorzi: in terminis moabitarū z amor zorum. Et postea uenerūt ad puteum: vbi cecinerunt carmen hoc. Ascen de puteo que foderunt principes zc. Et de solitudine i mathana. deinde ad torrentē dei. z post ad excelsa. z de excelsis ad vallē que est in regione moab. Hęc loca in finibus amorzorum quidā interpretantes putāt non mansiones esse: sed transitus. nec p̄iudicare debere cathalogo māsiōnū extraordinariā expositiōem. Alij spiritalibus spiritalia compantes: nolunt regiones significari. sed per nomina locoꝝ p̄fectus virtutū. q post in agos z congregatiōes lapidum sepe veniamus ad torrentem zareth. qd interpretatur aliena descensio. et in descensione positi trāseamus ad arnō id est. maledictiōem que est posita in finibus amorzoz: qui amari hostes sunt. vel multa loquuntur. Si autē transeamus terminos moab (qui de incestu natus vel generat⁹ est: z a vero patre recessit) occurrūt nobis pute⁹ quem nō plebeius: non ignobilis fodit: sed princeps z duces: qui canētes p̄biant quo transitoriū sunt i deserto. s. in mathana. i. domū inde ad naa libel. i. torrentē dei. deinde ad bamoth qd interpretatur excelsa. vel adue niens mors. quādo cōformes efficiuntur mortis in xpi. Postea occurrūt no bis vallēs humiliatis: que tamen in vertice montis phasga posita est. qui interpretatur volatus. s. nihil habens informe vel rude. qui respicit solitu

Deest panis. non sunt aque. ania nra iam nauseat super cibo isto le uissimo. Quāobrem misit dñs in poplm ignitos serpentes: ad quo rum plagas z mortes plurimozū uenerunt ad moysen atqz dixerūt Deccauimus: qz locuti sum⁹ con tra dominuz z te. Ora vt tollat a nobis serpentes. Drauit moyses pro populo: z locutus est domin⁹ ad eum. Fac serpentes en eum. et pone eum pro signo. qui pcussus aspexerit eū uiuet. Feē ergo moy ses serpentem eneum z posuit eū pro signo que cū pcussi aspicerēt: sanabātur. Profectiqz filij israel

dinem que hebraice dicitur sinen. quia in virtutum culmine positi: totius mundi ruinas. z omnū peccatoꝝ respiciunt vastitatē. Dibongad inter pretatur fortiter intellecta tēptatio. Post dibongad pugnatur ptra seon regem amorzoz. z og regem basan. Cum aut uenerimus ad sūmum z bi berimus de fonte principum ascendentes montes phasga: ne supbiamus: sed ppositam nobis solitudinē timeamus.

In libro bellorum domini. Augi. Non dixit in quo libro scri ptū sit. vel cui⁹ p̄phę vel patriarchę. neqz negandū est fuisse iā libros. sine caldeoꝝ. vnde egressus ē abra am. siue i egyptio: z vbi didicerat moies omnem illoꝝ sapiam vel cuiuslibet alterius gentis: in quoꝝ libro rum aliquo potuit B esse scriptuz. Qui tū non ideo lit assumen dus i eas scripturas: quibus diuina cōmē datur autoritas. Ai cuit enim diuie auto ritati vnde voluit ve rum testimoniū sume re: sed nō ideo omīa que ibi scripta sūt. ac capiendā confirmat. Cur aut B loco istud cōmemoratiū sit: non euidēt apparet. nisi forte vt fines illic iter duas gentes constitu erentur: bellum actū est. qd eiusdē loci ho mines ppter magni tudinem bellum dñi esse dixerūt: vt scribe retur in aliquo eozuz libro bellum dñi. **Ex eo loco apparuit pu. super quo lo ē do. zc.** Ori. Quid est q magnoſcere p̄cipit dñs moysi po pulum cōgregare: vt det aquas de puteo bibere: quasi nō sponte ad bibē dum cōueniret. Ait spiritus p salomonē in pueri bjs. Bibe aquā de tuis uasis. z de puteoz tuoz fonte. z ne supfundantur tibi aque extra tuum fontem. Quāuis in alijs exēplaribus legimus. z effundantur tibi aque extra tuum puteum. Habet ergo quisqz in semetipso puteum. imo puteos multos z uasa aque multa. Vñ ait. De uasis tuis: z de fonte puteozum tuozū. Habet abraam puteos. z ysaac. In euangelio super puteū sede bat saluator requiescens post laborē: z dicens. Quia si quis biberit ex aqz quas putens cōtinebat terrenus: sitiat rursus. Qui aut biberit ex illis qz dat hieus: fiat in eo fons aque viue sa. in vi. eter. Alibi aut dicitur. Qui credit in eum flumina de ventre eius fluent aque viue. Qui ergo credit i eum non puteum sed puteos: non solum fontes sed flumina habebit i se. Non que mortalē solent conferre vitam: sed que cōferant eternā. Scdm hęc ergo que in pueri bjs legimus: vbi putei cū fonte numerantur: vel no minantur: accipiendū est verbū dei. Puteus vero: si pfundum misteriu tegit. fons autē: si ad p̄p̄os effluit. Querendum est aut quomō pluraliter puteos. z singulariter fontem in pueri bjs dicit sapientia. Bibe aquas de fonte puteoz tuozum: Videamus ergo quoz puteozū vnum dixerit fon tem. Ego puto q scientia ingenti patris vn⁹ possit intelligi puteus. z ali⁹ agnitio vni geniti filij: alius enim a patre filius: nec idēz qui z pater. Vñ Alius est qui testimoniū de me dicit pater. Tercius puteus cognitio spiri tussancti. Alius enim est a patre z filio spiritus. Vñ. Ditet vobis pater alium paraclitū spiritū veritatis. Est ergo hęc trium personarū distinctio in patre. z filio. z spiritus sancto: que ad plures puteoz numerū reuocat. quoz vnus est fons. qz vna est substantia z natura trinitatis.

Ori. Possunt z illi putei videri de quoz scā dicit qui repletus ē sa pientia dei. Ipse enī michi dedit eoz que sunt scientiam veram: vt scirez scientiam mundanā. z elementozum virtutē. z initiū z finem z mediocritatēz temporū. z vicissitudinū pmutatiōes. z cōmutatiōes tēporū. anni circulos.

z astrozum positioes naturas animaliu. z iras testiaru. **Vides** quati sunt putei i rerum scientia. **Puteus** est scientia virgulto. z forte cuiusqz virgulti natura habet pprium puteu. Item est puteus animaliu scientia. z forte queqz species animaliu proprium habet puteus. z hec singula qm pfundam habent scientiam merito putei esse dicunt. Et dum absconditu fuit misteriu xpi a seculis z generationibus: recte hoz scientia putei dicuntur. **Cum** autē credentibus manifestauit deus p spiritum sanctu efficiunt hec omnia fontes et flumina: vt iam non bateatur in occulto hoz scientia: sed riget credetes z satiet. **Jo** credo saluator dicebat: qz qui credit i eu z aqua doctrine eius biberit: no iam pute nec fons: sed fient in eo flumina aque viue. **Sicut** eni vnus puteus: i sermo dei efficitur putei z fontes z flumina: ita anta hominis que est ad ymaginem dei: potest in se habere z producere puteos et fontes z flumina. **Sed** putei qui sunt in anima nostra indigent fodiente vt mudentur: z qd terrenum est auferatur: vt veng ille rationabilium sensuum quas eis inferuit deus: pura z sincera fluentia pducant. **Dum** enim terra tegit: non potest pura laticis vnda psuere. **Ideo** scriptum est: quia pueri abraam fodiebant puteos: sed operiebant eos terra philisti. **Yaac** quoqz qui hereditatem patris susceperat: patris puteos fodit: z terram remouit qua iniecerant philisti. **Notanda** aut quia dum viueret abraam no ausi sunt philisti replere puteos aut inuicere terra: s; eo mortuo inualuerunt: z insidiati sunt puteis eius: sed reparantur per ysac. **Puer** quoqz abrae ad puteos inuenit rebecca: que interpretat patientia: hec efficitur vxor ysac: sed apud puteos. **Similiter** iacob cuz ad mesopotamiam venit habens preceptu patris: nec alienigenam duceret vxore: apud puteos inuenit rachel: z moyses sephoram. **Si** ergo intellexisti que z quales sint sanctorum vxores: si vis patientia i coniugium ducere: vel sumere: vel sapientiam z alias animi virtutes: z dicere qd de sapientia dictu est. **Hanc** qm mihi dicere vxore esto assidue circa puteos istos: z ibi reperies viuificantiu coniugem: qz apud viuentis verbi fluentia certu est habitare virtutea. **Sunt** ergo multi putei intra animam: z aliq plurimi i singulis scripturarū sermonibus z sensibus: est tñ hic eminentior que foderunt: no quicunqz hoies: s; principes: z hoz sublimiores quos appellauit reges. **Ideo** in ymnis canitur deo apud hunc puteum: z scriptum est quomā hic est puteus super quo locutus est dñs moysi: **Congrega** pplm z dabo ei aqua de puteo.

puteus super quo locutus est dominus ad moysen: Congrega populum: z dabo ei aqua. Tunc cecinit isrl carmen istud. Ascendat puteus: concinebant: puteus que

Congrega populum. **Al.** **Lex** conuocat te ad puteum: xpm scz dei filium: ppria quidem substantia subsistentem: vno tamen cu patre et spiritu sancto fonte nominatum. **Ad** hunc ergo puteum: i ad xpi fidem conuocat te lex. **Vnde** ipse dicit: quia moyses de me scripsit. **Vocat** aut vt bibamus aquas: z cantemus ei canticu: i corde credamus ad iusticia: z ore confiteamur ad salutem.

Ascendat puteus. **Dr.** **Initiate** illi puteum: i initium oim ponite puteum: quia ipse est principium z primogenitus ois creature. **Vt** sic: vt verba dirigantur ex persona moysi: ad pplm. **Dare** initiu z cordi vno: vt incipiat intelligere quid sit puteus: de quo spirituales aque hauriende sunt: z reficiendus pplus credentium. **Initiate** ergo ei: i israeli hunc puteum: vt seculum misticum siquis ex corde videt deus de pfandis possit haurire. **Ad** hunc puteum moyses: i lex congregat: ad que videtur aliquis peruenire: sed nisi per moysen congregetur: non est deo acceptus. **Marcion** videtur sibi vasisse: z basilides: z valentinus: sed quia non veniunt p moysen: nec acceperunt legem z pphetas: non possunt laudare deum de fontibus israel. **Non** veniunt ergo ad puteum tales: que foderunt principes z excuderunt reges. **Est** aut vallis salsa: in qua sunt putei bituminis. **Omnis** aut heresis z omne peccatum in valle est: z in valle salsa. **Peccatum** eni non ascendit sursum: sed semp ad ima: z ad inferiora descendit. **Est** ergo in valle positus salis z amarus omnis hereticus sensus: z omis peccati actus. **Quid** enim dulce: quid suave potest habere peccatum? **Si** aut veneris ad hereticam sententia z amaritudinē peccati: venisti ad puteos bituminis: quod est esca z nutrimentum ignis. **Si** gustaueris aquam de his puteis: si hereticum sensum z peccati amaritudinē receperis: fomenta ignis z getenne incendia in te preparabis. **Talibus** dicit: **Incedite** in lumine ignis vestri. **Foderunt** illum principes: z excuderunt reges: principes ergo foderunt: reges excuderunt: quod ab excudendo: no

excudendo dictum est. **Excudi** eni dicitur: qd in saxo ceditur vel format. **Principes** tanqz inferiores foderunt: i quasi in terre molliciem altitudinem quandā temerferunt. **Hi** vero quos reges appellat: quasi fortiores no solum terre profundum: sed saxi duriciam penetrant: vt perueniat ad pfundiores aquas: z ipsas abyssi venas psrutentur: scientes iudicia dei esse abyssum multam. **Hi** sunt apostoli quoz aliquis dicit: **Robis** autez reuelauit deus p spiritum sanctum. **Spiritus** enim omia scrutatur etiā alta

foderunt principes z parauerunt duces multitudis i datore legis z i bacis suis. Profectiqz sunt de solitudine i mathana De mathana i nahalibel: s nahalibel i bamoth

rei. **Qui** ergo p spiritum sanctu possunt alta scrutari: z penetrare: pfuda mysteria putei: reges ee dicuntur: qz putei in petra excuderunt: quia dura z difficilia scientie penetrarunt secreta. **Foderunt** ergo puteum istum principes: z excuderunt reges gentiu id est apostoli: qz gentes cōgregauerunt ad obediendum fidei: z

omnibus patefecerunt sciam xpi: in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi. **Impleuerunt** enim mandatu dei: docetes omnes gentes: z baptisantes eos in nomine patris z filij z spiritus sancti. **Et** per hoc excuderunt: i patefecerunt scientiam putei. **Hec** quoqz que in manibus habemus: nobis puteus est: z omnis scriptura legis z pphetaru: z euangelica quoqz z apostolica simul vnus puteus est: quem no possunt fodere vel excudere nisi reges z principes: qui s possunt aufere terra: z amouere superficiem litere: z de interiora petra vbi xps est: spirituales sensus velut aquam viuam profere. **Reges** dicuntur quia peccati regnum expulerunt: z in stitue regnu in membris suis posuerunt. **Decet** enim enim docere ceteros qui prius fecerit que docet. **Vnde** Qui fecerit z docerit sic homines magnus vocabitur in regno celorum. **Magnus** aut in regno esse: est regē die.

Principes. **Possunt** idē vocari principes z reges. **De** principes pphetas intelligimus: ipi eni sensum z pphiam de christo defosam in profunditatem litere collocauerunt: ideo de illis dicitur. **Qui** occulte auaricis: plo: abit anima vestra. z alibi. **Magna** multitudo dulcedinis tue domine: qua abscondisti timentibus te: **Reges** sunt apostoli qz plantant alta dei: z ecclesias regunt. **Vn** z xps dicitur rex regum.

Et parauerunt duces. **Dr.** **Excuderunt** inquit reges gentium i regno suo: dum dominarent eis. **Non** eni possunt fodere puteum istu: nec latentes aque viue venas aperire: nisi prius domini sint gentiu barbarorum. **Quid** qd in eis ferum fuit in actibus: quid qd barbarum in moribus: domuerunt z subiecerunt regio sensui: vt no gentiliter sed legitime agant. **Hi** vere sunt reges: pfunda putei rimantes: z verbi dei arcana psrutantes.

Profectiqz sunt. **Dr.** **Profecti** a puteo venerunt in mathanaim: quod interpretat munera ipsor. **Fidem** enim z affectum expeit deus ab homine: vt de. **Et** nunc israel: **Quid** dñs deus tuus poscit a te: nisi vt ti meas deum: z incedas in vijs eius z diligas eu: zc. **Hec** munera oportet a nobis domino dari: postqz agnitionem bonitatis eius de altitudine putei biberimus. **Notandus** autem qz ppha dicit: poscit a te: vt erubescant qui negant in arbitrio hominis esse vt saluetur. **Quomodo** eni posceret ab homine deus: nisi haberet homo in potestate sua qd poscenti debeat offerre? **Sunt** ergo que dantur a deo: z que ab homine. **In** homine fuit vt de vna vna faceret quinqz. **Ex** deo: vt maani haberet homo ex q posset facere decem mnas. **Cum** autem obtulit ex se: accepit ex deo: non iam pecuniam: sed potestatem z regnu decem ciuitatu. **Peijt** deus ab abraā vt offerret ei filium suum: obtulit in trepidu s: impoluit super aram: cultu eduxit ad ingulandum: sed cōtinuo inbibetur: z aries pro filio datur ad victimā. **Vides** ergo qz que deo offerunt: nobis manēt: sed expetitur vt affectus noster z fides probetur.

Qui de hoc puteo bibit: ad hoc proficit vt habeat munera que deo offerat: de quibus in lege dicitur. **Munera** mea: data mea. **Ex** his ergo que deus dedit offertur deo: dedit aut agnitione sui: z homo offert ei fidem suam z affectum.

Cum obtulerimus que ex deo sunt: consequimur que ex deo sunt. **Cū** enim nostram fidē z affectu obtulerimus: tunc ipse largitur diuersa dona spiritus sancti: de quo dicitur. **Omnia** aut ex deo sunt.

In bamoth. **Bamoth** aduentus mortis: qua s cōmouimur: vt cōuiuamur ei: z mortificamus membra nostra sup terrā. **Consepulti** eni sumus illi per baptismu in morte. **Qui** eni ordinem salutaris vie tenet: dēt p hec singula iter agere: z post multa ad hunc locū venire.

Ori. Idem et bamoth inquit in nemus: qd est in campo moab a vertice montis celi qui respicit ad desertum. Si hoc itinere incedamus: quod non tam locorum vocabulis: qm animi profectibus pstat: post omnia venimus in nemus. vel scdm alios in ranan: qd interpretatur ascensus. vel vertex montis. Per hoc ergo venit ad illud famosum paradisi nemus: et amenas delicias antiquae habitationis. vel ad perfectiois et beatitudinis similitudinem: ut dicamus qd suscitavit nos cum eo: et sedere fecit in celestibus cu xpo. Videl quousqz pervenitur a puteo: quibus mansionibus: imo profectibus iter animi paratur ad celum.

Misit autem. Idem. Mittit israel legatos ad reges amorrhoeorum. regem. s. su perbus: qui ait. Virtute mea faciam. et sapientia intellectus mei auferam finem gentium etc. Et ascendam in celum: et sup sidera celi ponam thronum meum etc. Ille quoqz superbus et elatus qsi vni genitus eius de quo scriptum est. Quia ex tollitur sup omne qd dicitur aut qd colitur deus etc. Omnis ergo elatus filius elati huius est vel discipulus et imitator. unde. Re forte elatus incidat iudicium dyaboli.

In quo ostenditur qd omnis elatus sicut dyabolus condemnabitur. Nos ergo qui transire volumus per hunc mundum ut perveniamus ad sanctam terram sanctis promissam: mittimus verbis pacificis ad seon promittentes. quia non habitabimus in terra eius nec morabimur cum eo: sed transibimus tantum incedentes viam regiam. vel via regali. nusquam declinantes. nec in agrum. nec in vineas. nec de lacu eius bibentes. Cum enim ad aquam baptismi venimus: et prime fidei signacula suscipimus: dyabolo renunciamus et pompis eius: et omnibus operibus eius. et omnibus servitiis eius. et voluptatibus qd adumbratur cum dicitur. Quia non declinet israel in agrum: neqz in vineam eius: neqz bibat de lacu eius. Non enim ultra discipline dyabolice. non astrologice. non magice. vel illius doctrine qd contra dei pietatem sit: bibit fidelis. Habet enim fontes suos. et bibit de fontibus israel. de fontibus saluatoris: non de lacu seon. Nec relinquens fontem aque viue: congregat sibi lacus con fractos vel contritos.

Ad seon regem. Seon. Qui interpretatur arbor infructuosa. vel elatus. Hic est rex amorrhoeorum: qui interpretatur in amaritudinem adducetes vel loquentes. Hic dyabolus elatus et infructuosus: de quo dicitur. Venit princeps mundi huius: et in me non habet quicqz. Et alibi. Ecce princeps mundi mittetur foras. non quia creavit mundum: sed quia in mundo peccatores sunt. et ipse peccati princeps est. scdm qd dicit. Quia ois mundus in maligno positus est. et ipse mundi princeps est.

Via regia etc. Que dicit. Ego sum via veritas et vita. De quo dicit Deus iudicium tuum regi da. Hac incedendum est: et nusqz declinandum. nec in agrum nec in vineam. i. nec ad opera nec ad sensus dyabolicos. volimus pacifice transire per mundum. Sed hoc magis incitat principem mundum qd dicimus nos nolle manere cum eo vel morari vel aliquid eius continere. Iude irascitur. et movet persecutores et pericula. cruciatus intentat. In dicit. Congregavit seon populum suum etc.

Exercitum. Principibus. s. iudicibus mundi. et omnibus nequitie ministris: qui semp impugnant populum dei.

In iasa. In iasa. vel ysaar: qd interpretatur mandati impletio. Si enim veniamus ad impletionem mandatorum superamus superbum et elatum. Mandatum enim complere. i. dyabolum et exercitum eius superare. Ribil enim nobis poterit nocere: si veniamus in ysaar. i. si precepta domini nostri bieu christi servemus.

In ore gladii. Divus est sermo dei. i. efficac. et penetrabilior omni

Bamoth vallis est in regione moab i vertice phasga. quod respicit contra desertum. ^{f. alti moyses.} Misit autem israel ^{f. i. infidelium. s. qui deum in amaritudine ducunt.} nuncios ad seon regem ^{f. amorrhoeorum.} dicens: Obsecro ut transire mibi liceat per terram tuam. non declinabimus i agros et vineas. non bibemus i aquas ex puteis. ^{f. disciplina dyabolice: vel peccati contraria.} Via regia gradiemur donec transeamus terminos tuos. Qui concedere noluit ut transiret israel p fines suos. Quinpotius exercitu congregato

gladio etc. De quo dicit apostolus. Et gladium spiritus: quod est verbum dei. In huius ore cadit seon. id est dyabolus.

Terra eius. Omnis terrena regio terra seon dicitur. Sed xps et ecclesia eius in omni terra seon dominatur.

Ab arnon usqz iebboc. Iebboc civitas finisqz regni seon. sicut arnon initium. Interpretatur aut arnon maledictiones eorum. Iebboc iudicium. Necessesse est enim ut qui vult exire de regno dyaboli luctetur cum eius ministris. S. si vicerit iam non erit iebboc civitas sed s. israelis. Hinc iacob cum venisset ad quendam locum: paratum est ei certamen: et ibi tota nocte luctatus cum inuallisset vocatum est nomen eius israel.

Tulit ergo israel. Tulit ergo israel omnes civitates eius. et habitavit in urbibus ammorei in esebon scilicet ^{f. cogitationes. s.} et viculis eius. Urbs esebon fuit seon regis ammorei. qui pugnavit ^{f. de patre. vel aqua paterna.} contra regem moab. et tulit omnem

completet: adiuvit hic istas: quibus amorrhoeorum terram dari oportebat. Ram edom cum similiter transitum negaret: non pugnaverunt cum illa gente israelite. id est filij iacob cum filiis esau. quia terram illam israelitis non promiserat: sed declinaverunt ab eis.

Israel. Qui in xpo israel est. non in carne: sed in manifesto videns habitat in omnibus civitatibus amorrhoeorum: cum in toto orbe terrarum christi ecclesie ppagantur. Sed et quisqz nostrum prius fuit civitas regis seon: qui interpretatur elatus. Regnabat enim i nobis stulticia. superbia impietas. et omnia que sunt ex parte dyaboli. Sed ubi expugnatus est fortis: et vasa eius dirupta: effecti sumus civitates israel et hereditas sanctorum si tamen exalta est in nobis penitus potestas que prius dominabatur: et arbor infructuosa: et rex elatus: et sumus sub eo qui dicit. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. In esebon et viculis eius etc. Singillatim civitates superbi et infructuosi regis enumerat. et precipuam regni eius urbem esebon nominat: que interpretatur cogitationes. Merito ergo maxima pars regni dyabolice: et potestas eius plurima in cogitationibus regnat. qd de corde procedunt cogitationes male. homicidia. adulteria. et huiusmodi que coinquant hominem. Necessario ergo ista civitas igne exuritur: que saluator venit mittere in terram: et vult ut accendatur.

Si. In tricesima nona mansione geritur bellum contra seon regem amorrhoeorum. et og regem basan. Seon interpretatur temptatio oculorum. Hic est dyabolus qui transfiguratur se velut i angelum lucis. et per hereses et scilicet mata verisimilia mentitur: ut incautos fallat. hunc amorgei. id est amaricantes habent regem. Nisi enim quedam simulatio veritatis preceat: non sunt hereses amaricantes. nec salmata i ecclesia. Hunc regem quisqz occidit: cum damnat simulationem: et diligit veritatem. Og interpretatur conclusio. Basan autem confusio. Id enim dyabolus agit ut concludat viam ad deum opponendo ydola ne credatur in christum. Conclusio preceat ut rex. sequitur confusio tanqz plebs. Qui modo concluduntur ne credant in xpm: cum christus apparuerit confundentur. Ideo mansio hęc id est dibongad interpretatur fortiter intellecta temptatio. qd si superetur simulatio que per scilicet vel heresim exacerbatur ecclesiam: et conclusio que per sacrilegii clauditur fidei via: temptatio intelligit. et intellecta fortiter superat.

Seon regis. Seon. i. loquentis. qui enim sub dyabolo agunt: tunc loqui norunt. sed inania loquunt. utpote astrologi. et aliqui pbi. Fidelium autem regni qd a deo est: non in sermone: sed in virtute dei.

Moab. Rab. Moab qui interpretatur de patre. vel aqua paterna. de

incestu et ebrietate conceptus: quasi absente et nesciente patre: seculari scientiam significat: que autorem sui sensum habet. Et quia ex dei condicione generatur: videtur nasci de patre. Sed quod adulter est: et aduersarius populi dei: de incestu et spelunca et nocte generatur. Unde secundum ysaia. In nocte perit: in errore sempiterno. Ar quoque urbs moabitarum: que interpretatur aduersarius: significat quod hec sapientia deo inimica ecclesiastico sermone contra se pugnantem: veritatis igne consumitur: a quo et habitatores excellentiorum arum deuorantur. Armon enim male dicitur: vel illuminatio eorum interpretatur. Quia qui confidunt in eloquentia vel sapientia humana: que filijs tenebrarum videtur lucida: corrumpunt consumuntur.

Idcirco dicitur. Vni. Alia littera. Propter hoc inquit dicunt enigmatice. Venite in ebebon ut edificetur: et construatur ciuitas seon. quoniam ignis processit de ebebon et flamma deuorauit seon: et deuorauit usque moab etc. Seon erat rex: cuius erat ciuitas ebebon. hic est ergo verborum ordo: ac si dicat enigmatice: Venite ut edificetur: et construatur ebebon: que fuit ciuitas regis seon. Enigma dicitur sermo figuratus. Enigmatice qui figuratiter loquitur: hi sunt lex et propheti. Vni. Aperiatur in parabolis os meum loquar propositos ab initio. et ysaia. Erunt inquit verba libri huius: sicut verba libri signati. Signatus est liber: quia figuris perplexus est et enigmatibus involutus. Venite in ebebon ut edificetur: cecidit prima subuersa et incensa: reedificanda est alia. Si videas gentile in dedecore vite: et in religionis errore: dic quod hic sit ebebon ciuitas in regno regis seon. Regnat enim in cogitationibus eius rex israhel et elatus. Ad hunc si accedat israhel: ecclesie filius adhibens iactantiam verbi dei: distringens gladium spiritus contra eum: et destruat in eo omnes munitiones gentilium dogmatum: et omnes argumentationes elatorum igne veritatis excuret: dic quia subuersa est ebebon ciuitas regis seon. Non tamen desertus relinquitur. Cum enim omnes filij israhel euerterint in hominibus malas cogitationes et impios sensus: bonas cogitationes reedificant et pios sensus: doctrinam veritatis inserunt: religionis ritum: viuendi ordinem: et morum honestatem. Et tunc vere dicunt isti enigmatice adinuicem. Venite edificemus ebebon: que fuit ciuitas seon. Filij enim ecclesie: quia legis enigmata spiritualiter intelligunt: enigmatice dicuntur. vni. Ecce constitui te hodie super gentes et regna: eradicare et subvertere: reedificare et plantare. Subuertit enim ebebon: eradicat cogitationes impuras. Reedificat autem et replantat cogitationes castas: ut efficiatur ebebon non ammoreorum sed filiorum israhel.

Uetibi moab etc. Chamos interpretatur congregans: vel quasi attritatio. Dibon abundanter intelligens temptationem: vel fluxus eorum. Iopbe sufficiens vel spirans. Dedaba: de saltu. Hec ergo illis qui in spi-

terram que ditionis illius fuerat ^{f. maledictionem vel illuminationem eorum.} usque ad arnon. **Idcirco dicitur in prouerbio: Venite in ebebon: edificetur et construatur ciuitas seon.** Ignis egressus est de ebebon flamma de oppido seon: et deuorauit arnon moabitarum: et habitatores excellentiorum arum. **Ue tibi moab: peristi popule chamos: dedit filios eius in fugam: et filias in captiuitatem regi ammoreorum seon.** **Iugum ipsorum disperit ab ebebon usque ad dibon: lassus peruenit in iopbe et usque ad medaba.** Habitauit itaque israhel in terra ammoreorum. **Misitque moyses qui explorarent iazer cuius ceperunt viculos et possederunt habitatores.** **Uerteruntque se: et ascenderunt per viam basan: et occurrerunt eis og rex basan cum omni populo suo pugnaturus in edrai.** **Misit ergo dominus ad moysen. Ne ti-**

ritali moab confidentes: congregant sibi thesauros secularis sapientie: et erigunt se contra potentiam dei: quorum audacia non preualebit: sed fugiet: et tradetur in captiuitatem regis spiritualium ammoreorum. Iugum enim ipsorum disperiet ab ebebon usque ad dibon: id est a radice cogitationis usque ad profunditatem intellectus defluet scientia eorum: lassique sufflantes vanitates verborum: et spirantes fetidum odorem putridi sensus: in saltum peruenient: ubi non sunt arbores fructuosae: sed bestie: contra quas dicit. Ne tradas

bestijs animam confidentem tibi.

Iazer. Id est fortitudinem eorum. Fortissima scilicet hereticorum dogmata dyalctica arte constructa.

Et possederunt. Ab errore conuertendo: et precepta domini docendo: ut de eorum correctione et profectu celestem sibi patriam acquirerent.

Ogrex basan. Vni. ad og regem basan nec legatos mittere dignatur: nec petere ab eo ut transiret per terram eius: sed statim cum eo pugnantem superat eum et populum eius. Basan interpretatur turpitudine.

Merito ergo nec legati mittuntur ad istam gentem: nec transitus peritur per terram eius.

Nullus enim nobis transitus: vel accessus debet esse ad turpitudinem: sed ab initio statim expugnanda et omnino cauenda est.

Og autem interpretatur conclusio: qui figuram tenet omnium carnalium: et materialium rerum: quarum ueludario detenta anima excluditur a deo: contra quos ita bellum precipitur gerendum: ut non relinquatur in eo uiuens. Nullum ergo oportet reliqui a

filij israhel in regno turpitudinis et dedecoris uiuentem. Decet israheliticam uirtutem resecare turpia: et pia reedificare et honesta. De regno autem seon non est scriptum: ut nullus uirtus relinquatur: nec de regno moab. Forte enim ex illis aliquibus indigenis per uirtutem huius exercituum et agonibus: alioquin debuim? ex hoc mundo exire. De basan uero: in turpitudine nullo penitus indigen? excutienda omnia sunt opera turpitudinis. In nullo enim potest honestum esse quod turpe est.

Uidens autem balac. Aug. dicit scriptura postquam uicit israhel ammoreos: et possedit omnes ciuitates eorum misisse legatos balac regem moabitarum ad conducendum balaam qui malediceret populo israhel. satis ostenditur non omnes moabitas uenisse in condicione seon regis ammoreorum: quando eos bello superauit. Siquidem remansit gens moabitarum usque ad illud tempus ubi regnaret balac rex moab. Vero moab dicitur senioribus madian: id est moabitis senioribus madianitarum. Punc ablinget synagoga hec omnes qui in circuitu nostro sunt. Non una gens erat: sed vicini ad uicinos dixerunt quod pariter cauenduz esset. Moab enim fuit filius loth: madian filius abrahe de chetura: non pro una gens erat sed due uicine.

Misit ergo etc. Vni. Bellum tibi imminet rex balac: oportet te arma et exercitum preparare: et armis instructum occurre. Tu uero mittis ad

meas eum quod in manu tua tradidi illum et omnem populum ac terras eius: faciesque illi sicut fecisti seon regi ammoreorum habitatori ebebon. Percusserunt igitur et hunc cum filiis suis: uniuersumque populum eius usque ad internitum et possederunt terram illius.

C. XXII.

Defectique castrametati sunt in castris moab: ubi trans iordanem iericho sita est. Uidens autem balac filius sephor omnia que fecerat israhel ammoreo: et quod pertinuissent eum moabite: et impetum eius ferre non possit: dixit ad maiores natu madian: Ita debet hic populus omnes qui in nostris finibus commorantur quomodo solet bos herbam usque ad radices carpere. Ipe autem erat rex eo tempore in moab. Misit ergo

pitandis et dedecoris uiuentem. Decet israheliticam uirtutem resecare turpia: et pia reedificare et honesta. De regno autem seon non est scriptum: ut nullus uirtus relinquatur: nec de regno moab. Forte enim ex illis aliquibus indigenis per uirtutem huius exercituum et agonibus: alioquin debuim? ex hoc mundo exire. De basan uero: in turpitudine nullo penitus indigen? excutienda omnia sunt opera turpitudinis. In nullo enim potest honestum esse quod turpe est.

Uidens autem balac. Aug. dicit scriptura postquam uicit israhel ammoreos: et possedit omnes ciuitates eorum misisse legatos balac regem moabitarum ad conducendum balaam qui malediceret populo israhel. satis ostenditur non omnes moabitas uenisse in condicione seon regis ammoreorum: quando eos bello superauit. Siquidem remansit gens moabitarum usque ad illud tempus ubi regnaret balac rex moab. Vero moab dicitur senioribus madian: id est moabitis senioribus madianitarum. Punc ablinget synagoga hec omnes qui in circuitu nostro sunt. Non una gens erat: sed vicini ad uicinos dixerunt quod pariter cauenduz esset. Moab enim fuit filius loth: madian filius abrahe de chetura: non pro una gens erat sed due uicine.

Misit ergo etc. Vni. Bellum tibi imminet rex balac: oportet te arma et exercitum preparare: et armis instructum occurre. Tu uero mittis ad

balaam diuinū munera multa. et promittis maiora dicēs: Veni. maledic-
 populum: qui erūt de egypto. Balaam vero refert hoc ad deū. et venire
 phibetur. rex item mittit legatos. et spem omnem ponit in balaam: vt i po-
 pulum pro telis iaculetur maledicta. Si forte verbis superetur populus:
 quem regis exercitus superare non poterat. Quid hęc histoia consequen-
 tig vel consiliū habet? Quis regum aliquando imminente sibi p̄lio ob-
 missis armis ad diuini et aursipias verba cōfugit? Primo ergo fatendū
 est in quibusdā plus
 valere verba q̄ cor/
 pora. Ad enīz exerci-
 tus nequit efficere: s̄
 verbis efficit. nec di-
 co sanctis verbis: vel
 dei verbis: sed q̄bus
 dam verbis que iter
 homines habentur: q̄
 quomodo nominem
 nescio. Sunt tamen
 inutili arte cōposita:
 cuius vocabulum sit
 quod cuiq̄ placuerit
 Erāt i egypto incan-
 tatores et magi. Quis
 hominum potest for-
 titudine corporis vir-
 gam mutare i serpen-
 tem: vel aquā in san-
 guinē: qd̄ illi fecerūt
 Fecerat enīz moyses
 hoc prius. Sed qz
 sciebat rex egypti hęc
 quadaz arte fieri ver-
 borū: que habetur
 iter hominū: putauit hoc moysen non dei virtute: s̄ magica arte fecisse: et
 virtute dei factum simulasse. Conuocat continuo egyptioꝝ incantatores
 et magos: qui iter cum qui virtute dei operabatur: et eos qui demones in
 uocabant facit esse certamen. efficit similiter p̄traria virtus. sed serpens per
 dei virtutem factus absorbit alios. Non enīz potuit virtus demoniaca
 malum quod ex bono fecerat restituere in bonum. Potuit ex virga facere
 serpentes: sed non virgam reddere ex serpente. Ideo consumuntur om̄s
 ab ea: que dei virtute conuersa fuerat in serpentem. et per virtutem diuinā
 nature sue redditur. vt nature deūz fateretur. verterunt incantatores egy-
 ptioꝝ aquā in sanguinem. sed non potuerunt sanguinē vertere i aquā
 Dei aut virtus nō aquā: sed totum fluuium vertit in sanguinem. et orāte
 moysen nature sue reddit. Produxit magi ciniphes: sed nō potuerunt eas
 repellere. Moyses aut̄ produxit et restituit. Cōtraria aut̄ virtus male ali-
 quid facere potest: sed restituere in integrum nō potest. Sunt aut̄ magoꝝ
 differentie: alij enīz plus valent: alij minus. Balaam famosus erat i arte
 magica: et in carminibus potens. Non enim habebat potestatem vel artes
 verborū ad benedicendū: sed ad maledicendū. Demones enim ad male-
 dicendū inuitantur: non ad benedicendū. Quasi ergo expertus in talibus i
 oriente erat opinatissimus. Alter enim nō presumpsisset rex hoc posse fieri
 sermonibus: quod ferro et acie vix compleret. Certus ergo et frequēter ex-
 pertus obmissis bellicis instrumentis: mittit ad eum dicens: Ecce populus
 erūt de egypto: et cooperuit facies terre. Videtur etiā rex audisse quia
 filij israel solent hostes vincere oratione: non armis. non tam ferro q̄ pre-
 cibus. Nulla enim israel contra pharaonem arma cōmouit. sed dictū est
 ei: Dñs pugnabit p̄ vobis. et vos tacebitis. Contra amalechitas quoq̄
 non tantū vis armorum: quantum moysi valuit oratio. hęc audierat rex
 moab. Scriptum est enim. Audierunt gentes et irate sunt: dolores cōpre-
 henderūt habitatores phylitij. Tunc festinauerūt duces edom: et prin-
 cipes moabitarū. Cogitauit ergo apud semetipsum dicens: Quia ora-
 tionibus huius populi arma nulla possunt conferri: ideo mihi preces re-
 quirende sunt: que possunt superare oratōes istozū. Scriptum est ergo. et
 dixit moab ad seniores madian. Nunc ablinget synagoga hęc omnes q̄
 in circuitu nostro sunt: sicut ablingit vitulus herbam campi. Quia sic vi-
 tulus abruptis ore herbam campi: et lingua tanq̄ falce secat quecumq̄ in-
 uenit: ita populus ore et labijs pugnat: et in verbis habet arma. Mittit er-
 go balac ad balaam: vt opponat verba verbis: et preces precibus. nec mi-
 reris si est i arte magica tale quid. Esse enim hanc artem designat scriptu-
 ra: vt eam prohibeat. sicut demones esse significat: sed coli vetat. qz mago-
 rum magistri sunt spiritus maligni. Nullus enim sanctorū spiritū obtin-
 perat mago. nō potest invocare magus michael. vel raphael. vel gabriel.

nuncios ad balaam filiū beoz ari-
 olum qui habitabat super flumē
 terre filioꝝ ammon: vt vocarent
 eum et dicerent: Ecce egressus est
 populus ex egypto qui operuit su-
 perficiem terre sedens contra me
 Veni ergo et maledic poplo huic
 qui fortior me ē. si quo modo pos-
 sum percutere et eicere eum de ter-
 ra mea. Noui q̄ benedicere sit cui
 benedixeris. et maledictus in quē

Minus ergo potest invocare patrē. vel filium. vel spiritum sanctū. Nos
 soli accepimus potestatem hanc. Qui aut̄ spiritus sancti p̄iceps effectus est:
 imundos spiritus invocare non debet. ne fugiat ab eo spiritus sanctus. Ma-
 gi sunt qui invocant beelzebub. Hoc sciebat populus qui contra dñm
 menties ait: In beelzebub principe demonioꝝ eicit demonia. Saluator
 autē sciens verum esse q̄ beelzebub princeps sit demonioꝝ: in hoc nō ar-
 guit mendaciū: sed respondit. Si ego in beelzebub eicio demonia: filij ve-
 stri in quo eiciunt?
 Costat ergo quosdā
 demones esse malos:
 qui invocati a magis
 assunt eis ad malū:
 non ad bonū. parati
 sunt aut̄ malefacere:
 bene aut̄ facere nesci-
 unt. Hi ḡ arte qdam
 et p̄positione verborū
 in amicitias cesserūt
 balaam. de quoꝝ ami-
 cicijs magnus fructus
 apud hoies videba-
 tur. Mittit ergo rex
 ad eum dicens: Veni
 huc: et maledic michi
 p̄m hunc. etc.
Si quo modo
 possim. Videtur
 non ex integro confi-
 tere i balaam. fama
 virtutum que in po-
 pulo dei facte sunt p̄-
 territus.
Noui q̄ bene-
 dictus. Ori. Nō credo eum scire q̄ quibuscūq̄ benedixisset balaam: be-
 nediti essent. sed adulandi gratia hęc dicere: vt arte eius extollens prom-
 ptioꝝ sibi faceret. Ars enī magica nescit benedicere. nec demones. Sicut
 benedicere ysaac et iacob. et omnes sancti. Impioꝝ nullius benedicere
 nouit.
Diuinationis precium. Alij diuinaacula in artibus: quas curio-
 litas humana cōposuit. Sunt quedaz que scriptura diuinaacula nomina-
 uit. Gentilis aut̄ cōsuetudo vel tripodas vel cortinas vel huiusmodi vo-
 cabulis appellat: que quasi ad hoc consecrata moueri ab eis et contractari
 solent. Sed diuina scriptura ephod vernaculo sermone nominat in pro-
 phetis. qd̄ tradunt esse indumentū p̄phetantiū. Aliud tamen in diuina
 scriptura p̄phetia. aliud diuinationis. Aut enim non erit auguratio in iacob
 neq̄ diuinationis i israel. Abdicatur ergo penitus diuinationis. opere enī et mi-
 nisterio demonum impletur. Igitur balaam acceptis diuinaculis: cū sole-
 rent ad se demones venire fugatos videt. et deū adesse. que ideo dicit se
 interrogare: quia cōsuetos sibi parere nō videt. Venit ergo deus ad ba-
 laam: non quia sit dignus: sed vt fugentur illi qui ad maledicendū et ma-
 lefaciendū adesse conuenerant. hinc enim prouidebat deus p̄lo suo.
Venit deus etc. Non dicitur vtrū in somnis hoc factum sit. q̄uis
 ter noctem factum esse constat. Postea enī dicit scriptura. exurgens ba-
 laam ma. etc.
Nemo gloriatur si sibi deus loquitur. Ponit enim quomodo loquen-
 dum sit cum talibus: cum loquatur etiā cum reprobis. Qui et cum per an-
 gelos loquitur: ipse loquitur.
Ori. Venit deus et ait ad eum etc. Potest obijci. Inuocet licet de-
 mones balaam: maledicat p̄lo: inuocati demones faciāt quod possunt:
 Nunquid nō potest deus defendere p̄m a demonibus vimeq̄ eoz cōpe-
 scere? Quid opus erat vt veniret ad balaam: p̄hiberet demones: ne vel
 temptarent ledere p̄m: Licet ergo nō omnia que possunt occurrere: pro-
 ferenda sint: dicemus tamē qz nō vult eos ante tempus damnare. Sciūt
 enim et ipsi quia tempus eoz hoc p̄sens seculum continet. Vñ. Venisti
 ante tēpus torquere nos. Ideo dyabolū non remouit a principatu huius
 seculi: qz opera eius necessaria sunt ad p̄fectōes eozum qui coronandi sūt
 Sic et reliquos demones nō vult ante tempus a p̄positi sui intentiōe vio-
 lenter abstrahere. Ideo non pmittit eos p̄ balaam inuocari: ne forte ino-
 cati destruantur ante tēps. et deo defendente p̄m: perimerent. Aliud ē enī
 si expectat demon a deo aliquē temptandum: sicut iob: et certa distinctiōe
 potestatem accipiat: et dicatur ei. do tibi omnia eius in potestate: sed ipm
 nō cōtingas. Aliud si mago exigente: et adiuramentis q̄busdā extorquen-
 te: demones sine vlla obseruatōe desuiant. In quo si eis libertas seruet

arbitrii: populum dei perdet: si auferatur: hoc erit deo damnasse creaturam rationalem: et ante tempus sintulisse iudicium: et impendisse omnibus qui contra eos certantes poterant coronari. Si enim demonibus auferatur libertas arbitrii: nullus impugnetur ab hostibus christi: et nullum certamen erit: nullum premium: nulla victoria. Sic ergo agit deus: ut populus adhuc rudis: et qui nuper abstrahi ceperat a cultu demonum: demonibus non tradatur: et inuocati mago responsa non deferatur: et genus demonum arbitrii potestate nudetur: id prouenit deus: et balaam inuocare demones: phibet: si tamen a cupiditate cessasset. Sed quia persistit in desiderio pecunie: indulgens potestati arbitrii ire permittit: verbum tamen suum iniecit in os eius: phibens maledictiones fieri per demones: ut benedictionibus locum daret et pro maledictis profere faceret benedictiones et prophetias: que edificarent etiam reliquas gentes. Si enim prophetie eius a moysi scripte sunt: quanto magis ab his qui cum eo habitabant in mesopotamia: apud quos tamen discipulos huius artis magnificus habebatur. Ex illo fertur magorum genus et institutio in partibus orientis rigere. Qui scripta habentes omnia que balaam propheta ueritatibus: hoc inter cetera habebant. Quia orietur stella ex iacob: et exurgit homo ex israel. Ideo magi nato domino agnouerunt stellam: et intellexerunt impleri prophetiam magis quam iudei: qui sanctorum prophetarum uaticinia contempserunt. Illi ergo agnoscentes adesse tempus: uenerunt et adorauerunt. Et ad magnum fidei argumentum paruum puerum: quasi magnum regem uenerati sunt.

te: Respondit. Balac filius sephor rex moabitariu misit ad me dicens Ecce populus qui egressus est de egypto operuit supficie terre. Ueni et maledic ei: si quo modo possim pugnans abigere eum. Dixitque dominus ad balaam: Noli ire cum eis: neque maledicas populo quia benedictus est. Qui mane consurgens dixit ad principes: Ite in terram uestram quia prohibuit me deus uenire uobiscum. Reuersi principes dixerunt ad balac: Noli balaam uenire nobiscum. Rursus ille

Sic dicit balac. Balac exclusio uel reuocatio. In quo significatur mundi huius aliqua contraria potestas: que excludere et reuocare cupit israel elem spirituale: nec utitur ministris: nisi pontificibus et scribis et pharisais. Ipsos inuitat mercede: permittit illi uero sicut balaam cuncta simulant se ad dominum referre et zelo dei agere. Dicunt enim scrutare scripturas: et uide quod propheta a galylea non surgit. Et nos legem habemus: et secundum legem debet mori quia filium dei se fecit.

Si dederit mihi deus. Aug. ait balaam iterum ad se missis honorationibus nuncijs. Si dederit mihi balac plenam domum suam auro et argento non potero peruenire uerbum dei. Nullum habet omnino peccatum: sed quod sequitur graue est peccatum. Jam enim constans esse debuit: cum dominus dixisset. Non ibis cum eis. Nec eis spem dare quod posset dominus tanquam balaam muneribus et honoribus flexus contra populum quem benedictum dixerat suam mutare sententiam. Sed se uictum cupiditate monstrauit: ubi sibi loqui dominum de hac re iterum uoluit: de qua eius iam nouerat uoluntatem. Quid enim opus erat adiungere. Et nunc sustinete ibi nocte hac. Dominus autem uidens cupiditate ueniam muneribus permisit ire: ut iumento quo uehebatur eius auaricia cohereret: hoc ipso eius confundens uentem: quod prohibitionem domini per angelum factam: asina transgredi non auderet quam ille cupiditate transgredi conaretur. Quis cupiditate timore suppresserent. Venit enim deus ad balaam nocte: et ait illi. Si uocare te uenerunt homines: exurge sequere eos. Cur post istam permissionem domini iterum non consuluit: sicut post illam prohibitionem: nisi quod cupiditas eius apparebat: quousque timore premeretur. Denique scriptura dicit: et iratus est ammiratio domini: quia ibat: et insurrexit angelus domini: et cetera que sequuntur donec asina loqueretur. Nihil hic mirabilius uidetur quam quod loquente asina territus non est: sed insuper ei (ut talibus ministris assuetus) ira pfeuerate respondit. Postquam illi angelus loquitur: arguens eius uiam: quo tamen uiso exterritus

adorauit. Deinde ire permissus est ut per ipsum prophetia proferetur. Quod enim omnino permissus est dicere quod uolebat: sed quod spiritus coquebat. Ipse autem reprobus mansit. uade. Secuti uiam balaam filij beor: qui mercede iniquitatis dilexit.

Uenit ergo deus. Dolestus est deo balaam: et prope extorquet permitti sibi ut eam maledicere filijs israel: et inuocet demones ad quem iam uenerat deus.

multo plures et nobiliores quam ante miserat misit. Qui cum uenissent ad balaam dixerunt: Sic dicit balaam filius sephor. Ne cuncteris uenire ad me paratum honozare te: et quidquid uolueris dare: ueni et maledic populo huic. Respondit balaam. Si dederit michi balac domum suam plenam argenti et auri non potero immutare uerbum domini dei mei ut uel plus uel minus loquar. Obsecro ut hic maneat etiam hac nocte ut scire queam quid michi rursus respondeat dominus. Uenit ergo deus

Ori. Difficile est in explanatione historie quomodo cum dicit uenisse deus ad balaam noctu primo: et interrogasse qui essent homines qui uenissent ad eum: et respondisset misos esse a balac dicente: Ueni et maledic michi populo. Respondit dominus: Non ibis cum eis. Secundo dicit noctu nouisse et dixisse: ut iret cum eis. Et uerbum quod daret deus in ore eius hoc loqueretur. Et tercio eunti occurrisse angelus dei. Cui tamen uia eius impotuna uideatur: ut eum eum in terram uellet nisi asina declinasset: et tamen culpatus quod ire uoluerit: ab ipso ire permittitur: tantum ut uerbum quod deus dederit in ore eius solum proferat. Sed prius uenia mus ad rem dicendam quod in hebreorum litteris

nomen dei hoc: deus uel dominus diuersis dicitur scribi. Aliter enim scribitur cumque: deus: aliter deus de quo dicitur. Audi israel dominus deus tuus deus unus est. Iste ergo deus israel deus uerus et creator: omnium certo litterarum signo scribitur: quod apud illos tetragramaton dicitur. Quando sub B signo scribitur nulla dubitatio est quin de deo uero dicat. Quando uero communibus litteris incertum est: an de deo uero an de quolibet alio dicitur. Aiant ergo qui hebreas litteras legunt: deum hic non sub signo tetragrammatico esse positum: de quo qui potest requirit. Quod autem deus dixit quasi interrogans qui sunt isti homines: queritur cur ignorare uideatur. Et iterum quod ait. Non maledicas populum: est enim benedictus: quasi si dixerit: Non maledices populum meum. Nos interim dicemus: sapientia dei omnia ita esse disposita: ut nihil oculum sit apud deum uel bonum uel malum. Malicia non fecit deus: tamen cum ab alijs inuenta prohibere possit non prohibet: sed cum ipsis utitur ea ad necessarias causas: per ipsos enim in quibus est: perbat eos qui ad uirtutum gloriam tendunt. Si enim perimeretur malicia: non esset qui contra iret uirtutibus: uirtus autem si contrarium non haberet: non claresceret: nec examinatio fieret: non probata uero nec examinata nec uirtus esset. Tolle maliciam fratrum ioseph: et inuidiam: simul pimes dispensationem dei: et que in egypto pro salute omnium gentium gesta sunt. Si ioseph non distrahatur: somnium pharaonis non exponitur: nemo intelligit que deus reuelauit ei. Nemo frumenta in egypto congregabit: peribit egyptus et finitime regiones: et ipse israel et semen eius quegens panem. Egiptum enim non ignoret: nec egredietur in mirabilibus dei: non fient plage in egyptios: neque uirtutes quas fecit deus per moysen et aaron. Nemo mare rubrum sicco per deum transibit: non dabitur manna: nec aqua de petra: nec lex in monte synai: que in exodo: leuitico: numeris: deuteronomio referuntur ad humani generis scientiam non uenient: terra: permissionis nullus intrabit. Tolle regis balac maliciam qua maledici desiderat israel: et astutia qua inuitat balaam ad deuotandum populum: et auferes dispensationem dei et prudentiam eius fauorem: nullus erunt prophetie balaam. Aufer maliciam inde et perditionem: auferes pariter et crucem christi et passionem: nec erunt nuntii principatus et potestates: nec triumphant in ligno crucis. Si non fuisset mors christi nec resurrectio eius: nec aliquis primo genitus ex mortuis: nec spes nobis fuisset resurrectionis. Donamus dyabolum non peccasse uel post peccatum malicie

ad balaam... care re... uade cu... tibi p... laam m... est cum... nro ang... laam d... ros hab... na angel... nato gl... qui erit... ibat pag... balaam...

voluntatem pdidisse: auferetur a vobis certamen aduersus astutias dya-
boli: nec erit corona iusticie & victorie legitime certanti. Si desint obfiste-
tes: non erunt agones nec victoribus munera ponentur. Non solū ergo
bonis vitur deus ad opus bonū: sed etiā malis. Sunt vasa ad honores:
sunt ad cōtumeliā: vtraq; tñ necessaria. Sunt autē rationalia & liberi
arbitrij neq; casu neq; fortuna vnusq; vas honoris efficitur. Qui xpo
pessime vinit fiet vas cōtumelię: nō a conditore: sed a semetipso causis cō-
tumelię datus. Non ergo tales esse condi-
tor fecit: sed eoz me-
tes scōz ppositū eoz
pnidētię suę iusticia
& ineffabili quadā ra-
tione dispensat. Sic
in magnis vrbib; te-
rre vitz hoies vl-
tima opa & laborio-
sa condemnant ope-
rari: que tamen neces-
saria sunt: aut forna
cibus lauacri ad suc-
cendendos ignes: de-
seruiunt: vt vl cōmo-
ditate vel delicijs p-
fruarit: aut cuniculos
purgant: aut huōi fa-
ciunt: vt tibi fiat i vr-
be delectabilis habi-
tatio. Ita de quidē
maliciā nō fecit: inue-
tam tamē ex ppositū
intendē eoz qui de-
clinauerunt a via re-
cta auferre penit? no
luit: pnidens q; si cēt
illi inutilis qui ea vte-
batur: faceret tamen
vtilē his aduersus quos exercebatur. Ideo refugere omnino debemus
ne vnq; maliciā in nobis inueniatur. In alijs vero vincere: non eam pi-
mere studendū est: q; illi in quibus est aliquid necessarij operis conferunt
vniuersitati. Nihil enim ociosum: nihil inane apud deū. si enim bona sit
ppositio homis: vitur ad bona: si mala: ad necessaria. Sed beator eris
si ex virtute que in te est aliquid boni huius vite vniuersitas consequatur:
scdm illud: vt sitis sicut luminaria in hoc mundo verbū vite continentēs
ad gloriam. Sunt ergo necessaria luminaria huic mundo: & quid tam de-
lectabile & tam magnificū q; opus solis & lune a quibus illuminatur mun-
dus? Opus ē enim mūdo etiā angelis qui sunt sup bestias & psumunt ani-
malium naturam: virgultoz plantationūq; & ceteroz incrementis & qui
psumunt opibus sanctis qui eterne lucis intellectū & occultozum dei agniti-
onem & rerū diuinā scientiā doceant. Vide ergo ne inter angelos inuenia-
tis q; bestijs psumunt: si beluina duxeris vitas: aut inter eos qui terrenis ope-
ribus psumunt: si corporea & terrena dilexeris. Satage autē quō assumaris
ad societate michaelis qui oratiōes sanctorū semper offert deo. Assumeris
autē in hunc numerū vel in hoc officium: si iustes semp orationi & vigiles
in ea. Vel in officium & societate raphaelis qui medicinę psumunt: vulneratū
scz peccatis & sagittis dyaboli cum videris adhibere curationē sermonum &
medicinā verbi dei: vt peccati vulnera p patientiā sanes. Qui talia in h
mundo agit pzet se vt in futuro vas electōis & vtile dño ad omne opus
paratum a conditore formetur: qui contraria gerit vas ad contumeliā di-
uine dispensatōis se psumit. Ideo puto in diuinis voluminibus scripta
esse bonoz gesta & maloz & ex sinistris dextrisq; actib; scripturas ptextas:
vt intelligamus quia apud deū ociosa non sunt nec malozum nec bono-
rum opera.

Si nocere zc. Balaā diuin? erat demoni. s. ministerio & arte ma-
gica nōnunq; futura pzenoscens. Rogatur a balac: vt maledicatur israel.
Legati veniunt: diuinacula in manibus ferunt: stant attonite gentes et
obnixe expectantes qd respōdeat balaam quē dignū diuinis credebant
colloquijs. Vide quō sapientia dei vas ad contumeliā pparatū. pficere
fecit non vni genti sed toti pene mūdo. Et huic cui solebant videri demo-
nes: phibens iter mali operis videtur deus. Stupescit balaam & miratur
phibentis autoritatē. Non enī solebat malū demonib; displicere. Remit-
tit legatos dicens: Nō se posse facere nisi verbum qd deus dederit in os
eius. Redeunt legati: iterū requirit: iterū molestus est: iterū cupit audire.

ad balaam nocte. & ait ei: **Si vo-**
<sup>† f cedit: deus cupiditati dimittit eū in deside-
rium cordis sui.</sup>
care te venerint hoies isti surge &
^{† f expletur consiliū diuine dispensationis}
vade cū eis. ita duntaxat vt qd
tibi pzecepo facias. Surrexit ba-
laam mane & strata asina. pfectus
est cum eis & iratus est de^s. Ste-
^{f missus a dño.}
titz angelus dñi in via cōtra ba-
laam q; sedebat asinę. & duos pue-
ros habebat secum. Lernens asi-
na angelum stantem in via euagi-
nato gladio auertit se de itinere. &
^{f qui erat extra maceriaz vinearū.}
ibat p agrum. Quā cū verberaret
balaā & uellet ad semitā reducere

Nō enī facile cupidus mercede caret. Quid ergo audit secūdo? Si te vo-
care venerint homines isti: Surge & vade cū eis. In quo voluntati cu-
piditatis eius cedit deus: scdm illud. Dimisit eos in desiderio cordis eoz
zc. Consiliū autē diuine dispensationis expletur: dicitur enī ad eū verbum
quodcūq; posuero in ore tuo hoc loquar. Si nō indignus fuisset: vt hū-
sum dñs non in ore eius sed in corde posuisset. Sed q; i corde desiderū
mercedis erat & pecunie cupiditas: verbum dñi nō in corde sed in ore po-
nitur. Agebatur enī
mira dispensatiōe vt
pphetarū xba q; itra
israeliticam aulā con-
tinebātur p balaam
ad gentes puenirent
cum ei omnes gentes
crederēt: & nationib;
secreta de xpo myste-
ria & thesaurum mag-
num pferret: nō tam
corde & sensu q; ore &
sermone.
Surrexit ba-
laam zc. Dñi. Alf.
Si videas cōtrariā
potestatē dei poplin
impugnantēz intelli-
gel quis sit qui sedeat
super asinā. Et si vi-
deas homines quō a
demonib; pzeceptū
tur: intelliges que sit
asinā. Si enī intelli-
gis hiesum mittentē
discipulos ad asinaz
alligatas & ad pullū
vt soluat & adducat
vt ipse sedeat sup eā:
forsitan hęc asina: i-
ecclesia prius portabat blasphemiam: sed a discipulis soluta xpm portat:
vt cum ipsa ingrediatur hierusalem celestem. Vnde. Ecce rex tuus venit
tibi mitis: & sedens super subingalem credentes: s. ex deis & pullum no-
uclum: s. ex gentibus credentes.
Stetit angelus domini. Qui aderat: s. filijs israel: de quo
scriptū est: angelus meus ibit tecum.
Lernens asina angelū. Magus demones videt: asina angelū.
non q; sit digna videre licet nec loqui: sed vt confutetur balaam. Vnde
mutum animal arguit pphete demontiam.
Pre. Balaam puenire ad ppositum tendit: sed eius votum animal
cui pzelider pzedidit: q; angelū asina vidit quē humana mens nō videt.
Plerūq; caro p molestias tarda flagello suo menti indicat deū que ipsa
carni pzelidens nō videbat. Ita vt anxietate spiritus pficere in hoc mun-
do cupientes veloater tēdentes impediatur: donec inuisibilem qui sibi ob-
uiat inotescat. Vnde bene p petrum dicit: correctionem habuit suę vasa-
nię subiugale mutum: qd hois voce loquens: phibuit pphete insipientiā
Insan? quippe homo subiugali muto corripit: qñ elata mens hūilitatis
bonū qd tenere debeat ab afflictā carne memoratur: sed huius correctōis
bonū balaam non obtinuit: quia ad maledicendum pergens vocem nō mē-
tem mutauit.
Parieti. Id est: maceriz illius vineę in qua non erat angelus: qm
ab alia parte in sulcis vinearum: in xtra septuaginta
Ad locum angustū. Nō iam in sulcis vinearū sed inter ipsas ma-
cerias: i. in via obstitit vt nō posset ad dexterā neq; ad sinistrā ire.
Cecidit sub pedibus. Quia lesa non inuit retro in prem nō decli-
nauit: q; nō ab altera pte terreat: s; in media via i angusto erat āgelus.
Aperuitq;. Vt arguatur p eam balaam & mutę pecudis vocib; cō-
futeatur qui diuinus videbatur & sapiens.
Et locuta est. Iud. Alf. Asina cui balaam sedet: angelum videt et
loquit. Id est: bruta gentilitas quā quondā balaā: i. seductor ydolatrię
quali brutū animal & nulla ratōe renitēs quo voluit errore substraquit: an-
gelum vidit quē homo videre nō potuit: & vidit & detulit: & locuta est vt
agnosceret? sub aduentu magni angeli: illā gentilem plebem mutata duri-
cie stoliditatisq; natura solutis deo linguis locuturam.
Uri. Alf. Asina cui balaam sedebat (q; scriptura dicit: homines & i-
menta saluabis do-) pars credentiū pōt itelligi q; p stulticia vel inocentia

animalibus comparatur. **Vnde.** Non multi sapientes non multi potentes non multi nobiles; sed que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. **Hi** ergo a pessimis dominis scribis et pharisaeis subiecti tenebantur et uincti; sed a domino soluntur non quidem per ipsam sed per discipulos eius. **Vnde** in vicum qui est contra vos et inuenietis asinam alligatam etc. **Sic** ergo in euangelio non ipse dominus et discipuli eius soluant asinam; ita hic non ab ipso deo sed ab angelo aperitur os asine. **Et** sicut in euangelio qui non uident arguunt loquentes. **Vnde.** Pater gratias tibi ago quoniam abscondisti haec a sapientibus et prouidentibus et reuelasti ea pueris et paruulis. **Scribe** igitur et pharisaei sedebant super asinam et tenebant eam uinctam. **Ipsis** ergo irascitur angelus et nisi quodam futuro tempore per se ipsum peruenisset ad asinam seruasset que uident et reuerentia est eius qui uenit ad vineam et statim iter ruinas. **Con**pressit tamen pedes se dentis super se in macturiam. **Ideo** forte non potest ambulare ille sessor antiquus nec uenit ad eum qui dicit. **Uenite** ad me omnes qui laboratis et onerati estis. **Asina** tamen uenit adducta a discipulis et cui tunc se debat balaam mercede cupidus; nunc se det hieus. **De** mire ris si eum que dixim scribas et doctores populi significare; uide as de christo prophetare. **Ca**pphas enim ait. **Et** pedit enim uobis ut non moriatur homo pro populo. **Sed** iquit quod pontifex anni illius prophetauit. **Nemo** ergo tollatur si prophetet. **Si** presentiam mereatur quod prophetie destruent lingue cessabunt. **San**cti destruentur; permanent autem fides spes caritas maior autem his caritas que sola nunquam cadit. **Respondit.** **Ri** mirum tanta cupiditate plenus ferebatur ut nec tanti monstri miraculo terreret; et responderit quasi ad hominem loquens; cum deus non asine animam in rationalem naturam uertisset. **Sed** quod illi placuerat ex illa sonare fecisset ad illius uoluntatem cobibendam. **Illud** forte praefigurans; quod stulta mundi elegit deus ut confunderet sapientes. **per** spiritum et uero israel. **Ecce** adsum. **nu** nquid aliud loqui etc. **Di**xi. **Balaam** in scripturis nunc uisibilis nunc laudabilis ponitur. **Jam** uisibilis est cum prohibitus a deo uenire ad regem persistit ut ueniat et mercedis cupidus iterum consulit deum donec relinquatur cupiditatibus suis et eat in uoluntatibus suis. **Culpabilis** est cum edificat aras victimas imponit demonijs; et apparatu magico diuina consulta poscat; cum consilium dat pessimum quo populus decipiatur. **Laudabilis** ostenditur; cum uerbum dei ponitur in ore eius cum spiritus dei super eum sit. **cum** de christo prophetauit; cum iudicis et gentibus

feci tibi? **Lur** peccatis me ecce iam tercio? **Respondit** balaam: **Quia** comeruisti et illuisti mihi. **Utina** haberem gladium ut te percuterem. **Dixit** asina: **Nonne** anial tuus sum cui se sedere consueuisti usque in presentem diem? **Dic** quid simile unquam fecerim tibi? **At** ille ait: **Nu**quam. **Protin** aperuit dominus oculos balaam; et uisit angelum stantem in uia euagiato gladio; adorauitque eum pronus in terra. **Cui** angelus: **Lur** inquit tercio uerberasti asinam tuam? **Ego** ueni ut aduersarer tibi; quod peruersa est uia tua mihique contraria. **Et** nisi asina declinasset a uia dans locum resistenti; te occidisset. **Et** illa uiueret. **Dixit** balaam: **Peccaui** nesciens quod tu stares contra me. **Et** nunc si displicet tibi ut uadam reuertar. **Ait** angelus: **Ua** de eius istis et caue ne aliud quam praecepero tibi loquaris. **Fuit** igitur cum principibus. **Quod** cum audisset balaam egressus est in occursum eius in opido moabitarum quod situm

de aduentu christi mysteria futura praenunciat. **cum** pro maledictionibus populo benedicit et nomen israel super uisibilem gloriam mysticis extollat eloquijs. **Difficile** est ergo diffinire personam eius statuere; cui non solum ueniat ista diuersitas; sed etiam illud quod ipse de se uelut prophetans dicit. **Ueniat** aniam mea inter animas iustorum; et fiat semine meum sicut semine iustorum. **Per** micheam quoque dicitur. **Populus** meus. **Memoro** quid cogitauerit aduersum te balaam rex moab. **Et** quid ei balaam filius beor responderit a funiculis usque galgal ut cognoscere tur iusticia domini. **Uisit** ergo quia per haec iusticia domini cognoscetur. **Ideo** omnia illa respondit balaam filius beor de rege balaam que scripta referuntur. **Quis** putas inuenietur qui possit ex ipsis responsis balaam ostendere quod dei iusticia manifestet in illis? **Si** enim dei sermo positus est in ore eius; et spiritus dei factus est super eum; et iusticia dei ex responsis eius cognoscitur que ab eo dicuntur prophetica et diuina esse credenda sunt; quibus difficile inueniatur; quod factus est spiritus dei super aliquem prophetam. **Sed** aut uisio quam uiderit; aut assumptio uerbi dei; aut uerbum dei factum est ad illum; uel ad illum et alia quaedam de prophetis legimus; sed factum esse spiritum dei super aliquem prophetam me legisse non memini. **De** dauid autem ita scriptum est. **Et** apparuit uel illuxit spiritus dei super dauid. **Ab** illa die et deinceps non tamen factus est spiritus dei super dauid. **De** saul uero ita scriptum. **Et** dedit spiritus domini super te et prophetabis cum ipsis et uerteris in uirum alterum. **Ite** de eodem. **Spiritus** domini discessit a saul; et stupescit cum spiritu maligno a domino. **Ite.** **Factus** est cum esset spiritus malus in saul; assumpsit dauid psalterium et psallebat et erat ei bonus et discedebat ab eo spiritus malignus. **Medium** ergo uideri potest quod scriptum est. **Et** factus est spiritus domini super eum. **In** pharisaeorum ergo et scribarum persona eiusque similitudinem balaam explicare conabimur. **Ex** melopotamiam inquit uocauit me balaam rex moab ex montibus orientis etc. **De** melopotamiam dicit terram que inter flumina babiloniae iacebat de quibus dicitur. **Super** flumina babiloniae et fides et syon. **Siquis** ergo inter flumina babiloniae fuerit. **Siquis** reumatibus libidinibus inundatur et luxurie estibus circumluitur; non dicitur stare; sed sedere. **Unde.** **Super** flumina babiloniae et fides et syon. **Sed** nec flere possunt nisi prius recordati syon. **Dono** namque recordatio malorum causas lamentabiles facit. **Nisi** enim quis recordet syon nisi legem dei et scripturarum montes aspiciat; mala sua flere non incipit. **Ex** his ergo fluminibus uocat balaam et ab his montibus orientis inuitat,

C. XXIII.
Dixitque balaam ad balac: **edifica** mihi hic septem aras et para totidem uitulos: cuiusdemque numeri arietes. **Quod** fecisset iuxta sermonem balaam imposuerunt simul uitulos et arietes super aras. **Dixit** balaam ad balac. **Sta** paulisper iuxta hoc locustum tuum donec uada si forte occurrat mihi dominus et quodcumque

ei bonum et discedebat ab eo spiritus malignus. **Medium** ergo uideri potest quod scriptum est. **Et** factus est spiritus domini super eum. **In** pharisaeorum ergo et scribarum persona eiusque similitudinem balaam explicare conabimur. **Ex** melopotamiam inquit uocauit me balaam rex moab ex montibus orientis etc. **De** melopotamiam dicit terram que inter flumina babiloniae iacebat de quibus dicitur. **Super** flumina babiloniae et fides et syon. **Siquis** ergo inter flumina babiloniae fuerit. **Siquis** reumatibus libidinibus inundatur et luxurie estibus circumluitur; non dicitur stare; sed sedere. **Unde.** **Super** flumina babiloniae et fides et syon. **Sed** nec flere possunt nisi prius recordati syon. **Dono** namque recordatio malorum causas lamentabiles facit. **Nisi** enim quis recordet syon nisi legem dei et scripturarum montes aspiciat; mala sua flere non incipit. **Ex** his ergo fluminibus uocat balaam et ab his montibus orientis inuitat,

Impau...
uelocite...
quis ad...
quit ar...
ariet...
uerbum...
re ad ba...
sus inu...
locust...
moab...
sua dicit...
lac rex m...

Montes isti non sunt montes sancti. de quibus dicitur. Fundamenta eius in montibus sanctis. Et alibi. Montes in circuitu eius. Et dicitur. Sed de quibus dicitur. Montes tenebrosi. Et alibi. Mons tenebrosus. Et iterum. Ecce ego ad te mons corrupte. Isti sunt montes in quibus est omnis altitudo extollens se aduersus scientiam dei. Ab his montibus vocatur balaam. Quales sunt montes: talem habent orientem. habent enim ortum luminis sui. Ille qui conuertit se sicut angelum lucis: habet illam lucem de qua dicitur. lux impiorum extinguetur. Et sicut lux impiorum et que conuertit se sicut angelum lucis contra est illi luci que dicebat. ego sum lux mundi. ita et iste orientis contrarius est illi: de quo dictum est. Ecce vir oriens nomen eius. Et illius ergo: non huius orientis finibus veniebat balaam: illuminatus ab illo lucifero de quo dicitur. Et quo cecidit luciferus qui mane oriebatur.

De aran. Lxx. De mesopotamia que fluminibus babilonicis abluuntur. vii. Super flumina babilonis ille. et fle. d. r. syon.

Veni inquit et dicit. Veni inquit et maledic mibi iacob.

In laetis sermonibus pene superflua videtur repetitio: sed i grecis sub nomine israel est prepositio adiectio. s. super maledic mibi israel. et maiori intentione maledictum in israel quod in iacob videretur exposcere. dum enim quis tantum iacob est: in opibus positus: inferioribus maledictionibus impugnetur. ubi autem profecerit et interiorum hominem ad videndum deum exacerat: super maledictis. i. vehementioribus maledictioz iaculis impugnetur. et tunc quidem os balaam maledictioz et amaritudine plenum erat: et sub lingua eius labor et dolor. Sedebat in insidiis cum diuitibus: expectat mercedem a rege ut in occultis interficeret innocentes. Sed deus qui facit mirabilia solus ex inimicis operatur salutem. Inicit enim verbum in os eius: quibus non dum cor eius possit capere verbum dei: adhuc enim erat in corde eius mercedis cupiditas. Unde post verbum dei quod habebat in ore dicebat ad balaam. veni et dabo tibi consilium. Non enim in corde sed in ore tantum habuit verbum dei. Ideoque dicit verbum dei.

Quo maledicam. Dicit. Quid maledicam que non maledicet dominus: aut quid super maledicam: que non super maledicet deus? Jacob non maledicet dominus: nec israel: sed alicui putat maledicet. Ad serpentem dicit. Maledictus tuus in omnibus bestijs terre: et ad adam. Maledicta terra in operibus tuis: et ad caim. Maledictus tu a terra que aperuit os suum ut reciperet sanguinem fratris tui. Dicitur quoque his qui a sinistris eius erunt. Discedite a me ma. i. i. g. eter. et cum dicit. Ne vobis scribe et pharisai prophete et huiusmodi. Maledictis videtur arguere. Quid est ergo quod apostolus dicit. Benedicite et nolite maledicere? Sed ab hominibus non vult fieri ipse facit qui exemplum vite hominibus ponit. Non ita est. Deus enim cum maledicet meritum designat eius cui maledicet et sententiam premit: ut pote que non fallit neque peccati qualitas neque peccantis affectus. Homo autem qui hec non potest scire neque propositum mentemque alterius agnoscere: si dicentis vel sententiam presentis intuitu proferat maledictum: non potest esse iusta maledicendi causa ubi peccantis ignorat affectus. et maxime maledicta profert cum conuictis atque iniurijs pronocatur. Quod viciam refecat apostolus. ne maledictis maledicta: et conuictis conuicta. proocemus: precipiens ut benedicamus et non maledicamus. non quod iudicandi veritas que homines non latet et pronuntiandi autoritas perinat.

Cui non maledixit deus. Qui tamen meritum designat eius cui maledicatur et iniuriam pronocatur: que non qualitas peccati: nec fallit affectus peccantis. Homo autem neutrum nouit et sepe conuictis pronocatus maledicet. Ideo dicit apostolus. Benedicite et nolite maledicere: ut conuicti viciam refecetur.

De summis. Et. Quasi ideo non debet maledicere: quia alta et celestis est vita. Remo intelligit eam nisi ad eminentem scientiam ascenderit.

impauerit loqr tibi. Cuius abisset uelociter occurrit ei deus. Locutus est ad eum balaam: Septem inquit aras erexi et imposui vitulorum et arietem desuper. Dominus autem posuit verbum in ore eius et ait: Reuerte read balac. et hec loqr is. Reuersus inuenit balac stantem iuxta hoc locum suum et omnes principes moabitarum. Assumptaque pabola sua. dixit. De aran adduxit me balaam rex moabitarum: de montibus

Orige. De verticibus montium intuebor eum. et a collibus intelligam eum. Quali quod in excelsis collibus et altis montibus positus est israel: in alta et ardua vita: ad quam intuentem et intelligendam nemo sit ydoneus nisi ascenderit ad eminentem scientiam. Non ideo ei maledicatur deus: quia eius vita precella non humilis et deiecta. Quod non de carnali israel dici videtur: sed de illo cuius super terram ambulantis conuersatio est in celis. Aut si etiam ad illorum populum hec referuntur: recte intuebor et intelligam dicitur: ut tempus futurum significet quo omnis israel ad fidem christi veniens saluabitur. Et a montibus et a collibus intuebitur: qui excelsam et celestem vitam consequentes cum christo exercuerint super terram.

Veni inquit et maledic iacob: propera et detestare israel.

Quomodo maledicam cui non maledixit deus? Qua ratione detester quem dominus non detestatur? De summis silicibus videbo eum: et de collibus considerabo illum. Populus solus habitabit. et inter gentes non reputabitur. Quis diu numerare possit puluerem iacob: et nosse numerum stirpis israel? Moriatur anima mea morte iustorum.

Videbo illum.

Actus iacob: actus uorum videtur. Conterplatio israel: conterplatio tantum intelligitur. Vel in futura resurrectione iacob videbitur: i. corpus: israel intelligitur: i. resurrectum anima et spiritus.

Populus solus. Quia non est permixtus ceteris hominibus nec inter ceteras gentes reputatur: certis nobilitatibus privilegijs obseruationibus et legitimis suis: sicut tribus leui non est permixta ceteris.

Spiritalis iacob et israel vere solus habitabit in gentibus. Si enim accessimus ad syon montem et ciuitatem hierusalem celestem: et uenimus ad spiritalem iudam que est portio dei: et in terris positi ibi conuersamur: vere non reputamur inter ceteras gentes: nec eorum fines nostris admiscetur: etiam si restituatur sodoma in antiquum et egyptus: et si quid aliud tale in prophetis scriptum est. Veritatem iacob et spiritualis israel cum ecclesia primitiuorum ascenderint: nullus equabitur vel miscbitur. Nisi enim insertus fuerit ramis oleastris: et socius factus radice pinguedinis oliu: quomodo poterit sociari iacob vel israel? Cum sine radice ista neque iacob poterit quisque vocari nec israel. Neque ego ex iacob vel israel si quis peccat: iacob dicitur vel israel poterit. Neque ex gentibus: si quis ingressus fuerit ecclesiam domini iter gentes ultra reputabitur.

Quis dinumerare. Idem. Quis inuestigauit semen iacob? et quis dinumerauit plebem israel? Et simile est hoc illi quod dixit dominus abrahe. Re spice ad celum et dinumera stellas celi si potes: et ait: sic erit semine tuum. et cre didit abraam deo: et reputatum est ei ad iusticiam. Si abraam autem quilibet hominum vel etiam angelorum: fortassis et superiorum virtutum: non potest numerare stellas: nec semen abrahe: quod dictum est: sic erit semine tuum. Deus autem qui numerat multitudinem stellarum: et omnia. Et qui dixit. Ego stellis omnibus mandauimus: potest inuestigare semen iacob: et dinumerare puluerem israel. Ipse enim solus scit quis vere sit iacob: et quis vere israel. Non enim respicit iudam in manifesto nec circuncisionem in carne. Sed quod occulto est iudam: et corde circuncisus. Ipse ergo solus qui dinumerare potest et inuestigare: qui secundum incomprehensibilem sapiam ad illam celestem formam quam ipse solus scire poterit: posuit etiam istos numeros quos habemus in manibus quibus precepit ut secundum cognationes suas et domos familiarum ex nomine omnes masculi per capita numerentur: a viginti annis et supra: omnes qui egrediantur in virtute: et colligat eorum quidem sacratus numerus: tunc scilicet sacratus et placatus deo cum ipso precipiente numeratur. Si autem contra preceptum domini voluerit quis numerare: licet ille dauid sit: licet magnus prophetas: contra legem agit: et arguitur per prophetam: et patitur illa que in secundo libro regum sunt scripta.

Moriatur anima mea. Dicit. De se prophetare videtur. Sed scilicet litteram nec in balaam nec in illo israel factum est: nec fieri potuit: nec enim intra ipso sed ab ipsis mortuus est.

Moriatur anima mea morte iustorum. Hoc magis conuenit persone ipsoz qui in presenti licet vanus populus habeatur: quia sunt sine gratia spiritus sancti. Cum tamen plenitudo gentium introierit ois ista: prophetia que de israel dicitur:

in spiritali israel e coplebatur. z ania eius morietur cu animabz iustorum. Suscipient eni in se fidem xpi vt in morte ipsius baptizent. z cosepulti il li p baptismu in morte. Et fiat semen meum sicut semen iustoz. Non eni ipsi: sed semen eoz fit sic semen iustoz. qui credentes de genibus in christo iustificati sunt. Neqz ergo circucisio est aliquid neqz prepuca: sed fides q per dilectionem operatur.

Gre. Moriat anima mea morte in. z fi. no. m. bo. zc. Multi intra ec clesiam, pluras preces ad deum habent: vi tam precantiu no ba bent. z in oratõe lacri mantur sed in tempe teptatõis cu supbia pulsantur: factu intus mescunt. Similit' auaricie luxurie ire tepe stati succumbunt: nec se p eterni regni desi derio fleuisse memi nerint. Qd de se ba laam ostendens ait: Moriatu ania mea morte iustoz zc. Sz post copunctõz ptra eorum vitaz quibz se similem fieri etiã mo riẽdo poposcerat: cõ silium ptebuit: et oc casione auaricie ob litus e qd de inocen tia optauit. Pleruqz enim mali inutilit' copunguntur ad iu sticiam: sicut boni in noxie temptantur ad culpã. Fit eni dispen satõ e diuina vt illi de bono aliquid agant qd no pficiat. vnde inter mala que plenif sime perpetrant confi dant. z isti qui teptantur nec cõsentiant p infirmitate: gressus cordis per humilitatem ad iusticiã verius figant. Alterum patet i balaam. de altero paulus ait. Video aliã legem i membris meis repugnantem legi mentis meę zc. Ille ergo copungitur nec iusticie ppinquat. Ite temptat: z tamẽ culpa eum no inquinat: quia nec malos bona iperfecta adiuuant: nec bo nos mala incõsummata cõdemnant. Virtutis eni pondus oratio non ha bet quã perseverantia no tenet. Vnde vultus eius non sunt amplius in diuersa mutati.

Et fiant nouissima. Hoc i magis qui de oriente primi venerunt adorare xpm. potest intelligi: qui de semine balaam erant p generis succes sionem z per disciplinẽ traditionẽ. Constat eniz eos agnouisse stellã quã pcederat balaam in israel ozitaram.

Quid est hoc. Balac cõtra spem benedictões pro maledictionibz audiens z vltra no ferens: pphetantis verba interruptit.

Alle. No vult amarus rex benedictões: sed maledicta querit. Est eni de cognatione illius cui dicit: Maledictus tu ab omibz bestijs terre.

Dixit ergo balac. Putat eni pteritum israel multitudinem: z ideo no ausum maledicere: z mutatõem loci sibi prodesse.

Videre non po. Demens putauit israeliticaz gratiã loci obiectõẽ posse celari: nesciens qz no põt abscondi ciuitas s. m. po.

Edificauit. Res pphanis sacrificijs agebatur. z diuinatio arte ma gica quegebatur. Volens tamẽ deus abundare gratiam vbi abundauit delictum: adesse dignabatur: non sacrificijs sed in occursum venienti. Et ibi dat verbu suum z mysteria z futura pueniat: vbi maxime fides z operatio z ammiratio gentilium pendet: vt qui nostris nolunt credere. p pphetis: credant diuinis suis.

Sta hic iuxta. Ad holocaustum stabat in ydolatria sua positus. ideo magis cadebat. Surgere ergo videtur qui magis ceciderat cu i ydo latria stare videretur.

Non est deus quasi zc. Ori. No sicut homo frustratur deus ne qz sicut filius hois terretur. Quasi putas deum sicut hominem frustrari in his que loquitur: Homines enim multis vicjs impediuntur ue veru

z fiant nouissima mea horuz suni
secunda. ppheta balaam
lia. Dixitqz balac ad balaã: Quid
ẽ hoc qd agis: vt malediceres ini
micis meis. vocauit te. z tu ecõtra
† cui verbu in ore posuit deus.
rio benedixisti eis: Cui ille rñdit
Num aliud possum loqui nisi qd
iusserit dñs: Dixit ergo balac ad
balaam: Veni mecum in alterum
locum: vnde partem israelis vide
as z totu videre no possis. Inde
maledixisti ei. Cũqz duxisset eum
in locu sublimẽ sup verticẽ mon
tis phasga. edificauit balaã septẽ
† al. vitulus atqz ari
etibus.
aras. z iposuit supra vitulo atqz
ariete. Dixit ad balac: Sta hic iu

lit quod loquuntur. Irati enim loquuntur aut metu aut cupiditate aut iactantie gratia. deus autẽ in quo nulla passio est: quidqd dixerit. p cau sarum meritis dicit. Et ideo no potest frustrari: qz quidquid ratõe profer tur: no potest ratione carere. No est ergo qui frustra loquitur sicut homo nec vt filius hominis terretur vel terret. In hominibus sententiaz mutat terro: sed deus qui sup omnia est a nullo terri potest: vt sniam mutet. Nec sicut filius hominis terret: homines eni p iactantia errores faciunt z mi nas etiã his quibus nocere non possunt.

xta holocaustum tuuz donecego
pgam obuius. Cui cu dñs occur
risset. posuissetqz verbu in ore ei
ait: Reuertere ad balac z hęc loq
ris ei. Reuersus inuenit eum stan
tem iuxta holocaustu suu. z prin
cipes moabitaru cum eo. Ad que
balac: Quid inquit locutus e do
min? At ille assumpta parabola
sua ait: Sta balac. z ausculta. au
di fili sephoz. Non est deus quasi
† qui vicis ipediatur ne veru sit qd loquitur.
homo vt mentiatur nec vt filius
† mutabilis vicis humane fragilitatis.
hominis vt mutetur. Dixit ergo z
non faciet: locutus est z no imple
† a deo qui verum posuit in ore meo.
bit: Ad benedicendu i adductus

esse. sed medium aliquid ostendere. Et irreuocabilis sententia no mõstra tur affectus: qz temperantius dictum hoc videtur. Ipse cu dixerit nonne faciet: Scripturaz est in iona. Et ionas quidem predicauit z dixit: Adhuc tres dies vel quadraginta scdm heb: eoz z ninive subuertetur. Obseruau dum ergo qz no inuenitur in sermonibus dei quibus ad pphetam locut' est: dictum: adhuc tres dies z ninive subuertet: vt sermo dictus z non fa ctus a iona potius qz a dño. platus videatur. In libro quoqz regum scdm est verbum dñi inquit ad gad pphetam dices: Hęc dicit dñs tria lenabo sup te: elige tibi vnu ex his qd faciam tibi. Et introiuit gad ad danid di cens: Aut veniet tribus annis tibi fames sup terram tuã. aut tribus mensi bus vt fugias inimicostuos. aut a triduo mors fiet in terra tua. Obserua ergo quomõ nec in his tribus cõminationibus deus inuenitur de morte trium dieru dixisse. In verbis eni gad positum est: non in mandatis dñi Et no semp que per ppham dicuntur quasi a deo dicta accipiuntur. Per moysen multa locutus est deus: aliqua tñ moyses pproa autoritate mada uit. vnde. Ad duriciã cordis vestri scripsit vobis hęc moyses zc. vsqz: qd ergo deus cõiunxit ho no separet. Videt ergo hic teũ neqz pcepisse neqz fieri voluisse diuorciu. Sed moysen ppter duriciã iudeoz scripsisse dan dum esse repudiũ. Hinc paulus ait. Dominus dicit: non ego. Et alibi. Hoc autẽ ego dico: no dñs. Et iterum. Preceptu dñi no habeo: consiliu autẽ do. Et iteru. Que loquor: no loquor scdm teum. Similiter ergo in ceteris pphetis. Alia dñs locutus est: z no prophete. alia pphę: z no dñs. Videtur ergo obiectio dissolui: cu no tam sua qz. pphetica verba dñs re uocat z mutat in melius. Sed magis arbitroz priorẽ absolutõem totius scripture sensibus cõuenire. Et in illis pceptis quibz patiens z multẽ mi sericordie z ppenitens sup malicia dicit deus: vel in his maxime que gene raliter ab hieremia pronunciantur. in quibus ostendit p multis miseratõi bus incõprehensibili bonitate sua deus dicere z no facere: loqui z no pma nere. sic. In finem loquar. i. ex diffinito loquar sup gentes z sup regnum: vt auferam eos z disperdam. Et si pueratur illa gens a malicijs suis pgnitebo de omnibz malis que cogitauit facere eis. z in finẽ loquar super gen tem z super regnu: vt edifice eos z plantem. Et si fecerint mala i cõspectu

nas etiã his quibus nocere non possunt. Deus autẽ ratõne ter ret vt corripiat homi nem i auditionis tri bulatione: vt verbo cõminationis terri? emendet. ne pueniat ad eum vindicta ma lozum suoz.

Dixit ergo zc. Ori. Idem ipse cum dixerit: non faciet: lo quetur z non pmane bit: Cum homines no faciant que dicit vi cio humane fragilita tis mutabiles: deus imutabilis est. Sed dicit aliquis: Cũ de locutus sit de ninive qz post triduu subuer teretur. quare no p mansit in verbo suo? Et in his que locut' est de danid. vbi tri bus diebz pmissa fue rat mors vt vastaret poplm. z itra vnam diem: z vsqz ad horã prandij cessauit: Vi debetur fortasse que p interrogatõem di cuntur non diffinita

...adhibet vocem meam penit...
...et dicitur eis. Quomõ er...
...quomõ pcedere illa que susce...
...in timore. zc. **Ita translatio...**
...la...
...no eni...
...na lingua...
...si: bened...
...Non est...
...† similit...
...† no doc...
...debitur...
...† qui no...
...no euangeli...
...deus cu...
...victorie

meo et non audierint vocem meam penitebit me de omnibus bonis que locutus sum eis. Quomodo ergo possumus his que absolute per hieremiam dicunt preferre illa que suspense per balaam dicunt: nisi quia negligentibus et contemptoribus illa confirmanda. hec vero a perfectioribus secretius aduertenda sunt.

Non est ydolum. Alia translatio. Non erit labor in iacob neque videbitur dolor in israel in futuro scilicet seculo.

Orti. Non erit labor in iacob neque videbitur dolor in israel. Future vite stat denuntiatur: hec enim vita sine labore et dolore non transcurrit. Paulus enim ter virgis ceditur: semel lapidatur et innumera alia patitur: sed in futuro auferetur dolor et tristitia et gemitus. Quod tamen non ad omnes sed ad eos tantum qui meritis iacob et israel fuerint referuntur: ut pauper lazarus qui hanc vitam in labore et dolore transiit: unde ubi diues cruciatur: ille quietat. Ille in vero israel est: et in vero iacob in quem non venit labor et dolor. Diues autem ille erat secundum carnem israel: de cuius fratribus dixit: habent legem et prophetas: audiant illos.

Dominus deus eius est. Idem. Dominus deus suus cum ipso est: et preclara principum cum ipso sunt. Quomodo israel suum deserit deum? Preclara principum potestas est principatus et regnum verum: quomodo sunt et alii principes qui de principatu suo vel pellendi vel iam forte pulsi sunt: et hi introducendi qui vere israel sunt. Post preclara illa omnia que habuere in celis illi principes qui non seruauerunt principatum: sed reliquerunt eterna domicilia: israel iste et iacob qui lucratus est et vicat accipiet.

Et clangor. Admonitio predicatonis: quia in vobis rex christus dyabolum triumphat. **Deus eduxit.** Idem. Deus qui eduxit ex egypto sicut gloria vnicornis et sic. Eductus est ille israel de egypto ista terrena. Spiritualis autem de egypto huius seculi et de potestate tenebrarum. Et est gloria eius quasi vnicornis. Vnicornis fertur esse animal secundum nomen suum formatum in cuius virtute et potentia christus intelligitur. Cornu autem pro regno sepe ponitur. Quattuor autem cornua quattuor regna sunt. Sub nomine ergo vnicornis videtur ostendi quod omne quod est vnicornis eius cornu est: vnum regnum. Omnia enim pater subicit sub pedibus eius: vbi quoque in inimicis nonnulli destruantur mores: et tanquam vnicornis vnicornis regnum omnium teneat: et regni eius non erit finis. Erig ergo spirituali israeli gloria sicut gloria vnicornis. Vnicornis pater da illis ut sicut ego et tu vnum sumus ita et isti in nobis vnum sint: cum se transformabit corpus humilitatis nostre conforme corpori gloriose sue.

Cuius fortitudo. Cuius christi. Cuius quiddam est vnicornis est: vnum regnum cuius gloria est spirituali israel. Ipse enim ait: Pater da illis ut sicut ego et tu vnum sumus ita et isti in nobis vnum sint. **Non est augurium in.** Orti. Non est augurium in iacob neque diuinitio in israel. Videtur mihi prescientia futuro et quantum ad ipsam respicitur: medium quiddam esse: neque bonum neque propter malum cum possit interdum etiam a parte dyaboli ad hominum noticiam futuro venire prescientia. Cum autem tempus et oportunitas et voluntas dei fuerit: datur etiam a deo per prophetas hominibus prescientia. Ideo propter bonum dici non potest quod aliquando a malo est: neque propter malum quod aliquando a deo. In libro regum scriptum est quod arca dei ab allopholis capta est: et ducta in azyotum et introduxerunt eam in domum dagon. Et inuentus est dagon prius cecidisse in terra ante arcam: et grauata est manus domini super azyotos et percussit eos in natibus. Post hec ingressa est in acharon: et dixerunt acharonenses diuinis et sacerdotibus suis. Indicate nobis quomodo remittamus arcam in locum suum. Qui responderunt: Si remittitis nolite dimittere inanem: sed dabitur ei pro delicto et sanabimini et ignoscet vobis. aliter non discedet manus eius a vobis: et post pauca. Facite carrum et duas vaccas fetas assumite quibus non est impositum iugum et iungite ad carrum recludentes in domo fetus earum et ponite arcam super carrum et vasa aurea que obtulistis pro delicto: et omnia sancta eius et dimittite eam. Et videte si vadit per viam suam in bethsamis: ipsa fecit nobis hec mala. Si non vadit sciemus quod manus eius non tetigit

non enim potest etiam si velit verbum dei humana lingua conuerrere.

Su: benedictio et prohibere non valeo.

quod nihil est in mundo. factius.

Non est ydolum in iacob: nec videbitur simulacrum in israel. Dominus

et quomodo deserit israel suum. et predicatio euangelii quo annunciat tropheum crucis.

Deus eius cum eo est: et clangor

victorie regis in illo est. de eduxit

nos fortuito hec acciderunt. Videte ergo quomodo causa malorum. vtrum ex manu dei et pro arce iniuria venerit: an fortuito acciderit. propositis contemplatur indicis. Sequitur: cum ipse uisissent arcam domini super carrum. Direxerunt boues in via contra viam que ducit bethsamis: et non declinauerunt neque ad dexteram vel ad sinistram. Quis ergo in his diligenter inspiciens prescientiam que de bouum directio predicta est: vel fortuito dicat vel arte compositam: et non a demonibus ministrata: qui timebant arce virtute: qua etiam cultus demonum destruebat simulacris eorum et plebis corruentibus.

De egypto: cuius fortitudo

similis est rhinocerotis. Non est autem

gurgurium in iacob: nec diuinitio in israel. Et temporibus suis dicetur

iacob et israel quid operatus sit dominus. Ecce populus ut

Est ergo quedam operatio demonum in misterio prescientie que artibus que buldaz ab his qui se demonibus macipauerunt colligit: et nunc per sortes: ut per auguria: nunc ex contemplatione fibrarum que vocat auspicia: et huiusmodi prescientie presbendi videtur et intelligi. Que artes a deo homines receperunt ut iustissimi ezechie filii manasses hoc er

rore receptus edificauerit altare omni exercitui celi in vtraque domo domini spiritualibus. In nequitijs in celestibus politis. Et talia erant que expectabat de quibus dici posset. Quia in omni virtute signis et prodigijs medacibus fieret ut reciperent etiam electi. Hec ergo omnia in operatione demonum fieri non dubito: dirigentium vel animi vel pecudum vel fibrarum motus: aut fortium in ea signa que ipsi docuerunt obseruari ab his quibus hanc artem tradiderunt. A quibus omnibus qui homo dei est: et in portione dei numeratur penitus debet esse alienus que occulte demones machinant: ne rursus demonibus societ spem eorum et virtute repletus: ne ad ydolorum cultum reparatur. Melius est igno rare que a demonibus discere. Melius est nec a propheta discere que a diuinis querere. Diuinitio enim non diuinitus datur: sed per antiphrasim dicitur quasi que per homines fiat demonibus repletos. Sed gentium ritus diuinum credidit omne quod per qualemcumque spiritum perfertur. Nos tamen ab his nihil discere deus iubet ne efficiamur consortes eorum. Unde christus de dignis testimoniis a demonibus accipere ait. Obmutescite et exi ab eis. Dualis quoque cum mulier habens spiritum phitonis clamaret. Isti homines serui sunt summi dei et cetera. Tolens ait: Precipio tibi in nomine iesu christi discede ab eis: quod indignum iudicabat sermoni suo a spiritu phitonis testimonium dari. Magis ergo tollere debemus si quando videmus decipi animas ab his qui velut diuino spiritui phitoni aut ventri loquo aut huiusmodi demonibus credunt. Non erit ergo augurium in iacob neque diuinitio in israel. Sequitur: In tempore dicitur iacob et israeli quod proficit deus. Id est cum oportet cum expediat dicitur futura a deo per prophetas per spiritum sanctum. Si non dicitur prescientia non expedit. Qui ergo diuersis artibus et demonum inuocationibus futura inquirunt: discere cupiunt que non expedit. Ad destruem autem penitus diuinitatem vel auguratorem etiam hoc addendum est: oes isti animi vel animalium ministerio vtuntur que in lege scribuntur imunda et semper homini insidiant: ex quo ministerio demonum oportuna et digna indicantur. Nam phitonibus dracones et alii serpentes ministrare phibentur. Auguribus et his que in cedentibus auspicia captant: lupi ferunt omnia: aut vulpes: aut accipitres: aut corui: aut aquile: aut huiusmodi: que moyses his credo de causis notauit imunda.

In israel. Qui pro fidei puritatem et mundiciam mentis videt deum: nec ipsum balaam reciperet sed verbum quod deus posuit in ore eius respicere non audeat: nisi enim verbum a deo esset non illud famulo suo moysi procul absenti cum balaam hec diceret reuelasset.

Ecce populus ut. Alij. Ecce sicut catulus leonis exurgit: et sic leo exultabit. Catulus enim est cum nup geniti infantes rationabiles sine dolore accipiunt. Leo autem exultans cum vir perfectus deponit que erant puuli.

Idem. Ecce plus sicut catulus leonis exurgit et sicut leo exultabit. Videtur describere confidentiam populi in christo credentis et libertatem quam habet in fide: et exultationem quam gerit in spe. Comparatur enim catulo leonis cum tendit ad perfectum letus et velociter: leoni vero cum iam obtinet que perfecta sunt. Sicut enim leo et catulus leonis nullum animal timet sed cuncta sunt eis subiecta: ita perfectus christianus qui tollit crucem suam et sequitur christum dicens: Vobis mundus crucifixus est et ego mundo despicatur omnia que in mundo sunt imitans enim que leo de tribu iuda: et catulus leonis dicit. Sic enim ipse est lux mundi et discipulis dedit ut essent lux mundi: Ita cum sit leo et catulus leonis dedit in se credentibus nomen leonis et catuli leonis.

Erigitur. Erigendum dicitur populum futurum. de eo enim quod videbat dicitur erectus est.

Non accubabit. Ori. Non dormiet donec comedat pyram. et sanguinem vulneratorum bibat. Hec ad litteras stare non possunt. Quomodo enim iste populus tam laudabilis tam magnificus sanguinem vulneratorum bibit? Cum etiam vocati ex gentibus iubeantur abstinere a sanguine sicut ab his quod ydolis imolantur. Sed nisi manducauerimus carne filii hominis et bi-e-san non habebimus vitam in nobis.

Caro enim eius vere est cibus. et sanguis eius vere est potus. in quibus est spiritus et vita qui vulneratus est propter peccata nostra. Sanguinem eius bibimus non solum sacra mentorum ritu: sed etiam cum sermones eius recipimus in quibus est spiritus et vita. Et si ipse vulneratus cum nos sanguines. id est utringue verba suscipimus. Et illi omnes vulnerati sunt qui nobis verbum eius predicauerunt. Ipse enim apostolorum eius verba cum legimus et vitam ex eis consequimur: vulneratorum sanguinem bibimus. Unde sanguinem vultu biberunt misericordiam. Illius scilicet vultu de qua dicitur. Ego sum vitis vera discipuli vero palmites. pater agricola.

Dixitque balac ad balaam: Nec maledicas ei nec benedicas ei. Et ille

Nonne ait dixi quod quiddam michi

deus imparet hoc facerem. Et ait

balac ad eum: Ueni et ducam te ad

maledicendum loci operum: si forte placeat domino

ut inde maledicas ei. Cuius dux

isset cum super verticem montis

phogor qui respicit solitudinem.

Dixit ei balaam: Edifica mihi hic

septem aras: et para totidem vitulos

Cuius duxisset. Ori. Et assumpsit balac ipsius balaam in vertice montis phogor qui tendit in desertum. Quos deus vocat ponit in verticem montis lina. Balac deo contrarius in vertice montis phogor qui iter pretatur delectatio. In vertice ergo delectationis et libidinis ponit homines balac. amator enim est voluptatis magis quam dei. et vult eos excludere a deo: excludens enim et deuotio dicitur vel interpretatur. Ideo in heremum tendit phogor: id est ad ea que herema et deserta deo negocia.

Edifica mihi. Id est. Que sacrificant gentes: demonibus et non deo sacrificant. Quia tamen lex dei de sacrificiis precepit. et ritum sacrificandi tradidit israeli: forte queritur cur hec cum demonibus dicata videantur et deo offerri iubeantur: et erit cita responsio. Quia sicut libellus repudij dari non dei voluntatis fuit: qui quod coniunxerat noluit separari: Sed moyses hoc propter duriciam iudeorum scripsit ita et de hoc videri potest. Deus enim non manducat carnes tauroz aut sanguinem byrcor potat: qui dicit non mandavi tibi de sacrificiis et victimis in die qua eduxi te de terra egypti. Sed moyses propter duriciam eorum pro egyptia consuetudine tollenda. hec mandauit eis ut qui abstinere non possunt ab imolando: deo saltem non demonibus imolarent. Est forte secretior ratio sacrificandi deo propter destructi onem sacrificiorum: scilicet que demonibus imolantur. ut quod per illa vulnerantur anime: per ista sanentur: sicut confirmant qui medicinis peritiam gerunt. Serpentum enim venena depelli medicamentis et serpentibus confectis prohibent. Sic ergo sacrificiorum demoniorum virus per sacrificia deo oblata depellitur. Sic mors hiesu mortis peccati credentibus non sinit dominari. Sed dum tempus patiebatur sacrificia sacrificijs opponebatur: vbi venit perfecta hostia que totius mundi tolleretur peccatum sacrificia que singularim offerebantur deo supflua visa sunt: cum una hostia omnis demonum cultura depulsa sit. Balaam vero vel secundum cordis sui propositum quod non emendauerat. vel secundum figuram qua personam doctorem et pharisaeorum plebis incredulorum gerebat.

confurget: et quasi leo erigetur. Non

accubabit leo donec deuozum preda

occisozum sanguinem bibat.

Dixitque balac ad balaam: Nec ma

ledicas ei nec benedicas ei. Et ille

Nonne ait dixi quod quiddam michi

deus imparet hoc facerem. Et ait

balac ad eum: Ueni et ducam te ad

maledicendum loci operum: si forte placeat domino

ut inde maledicas ei. Cuius dux

isset cum super verticem montis

phogor qui respicit solitudinem.

Dixit ei balaam: Edifica mihi hic

septem aras: et para totidem vitulos

instaurat ad hoc hostias in quibus boves spem ponunt qui fidem christi non recipiunt.

Cuius uidisset balaam etc. Cum nullum demonum nullam contra riam potentiam vidit assistere audientem victimis suis. et exclusos ministros malicie quibus utebatur ad maledicendum. etiam potuit inde intelligere quod bonum in conspectu domini esse benedicere israeli. Sed ille populus qui nunc vanus est: et doctores qui in christo non credentes in vanitate populum detinent: videbunt in nouissimis diebus cum plenitudo gentium introierit et omnia israel cepit venire ad fidem christi qui nunc oculos habent et non vident tunc eleuabunt oculos ad altiores et spirituales sensus: et videbunt et intelligent quod bonum est in conspectu domini benedicere israel dispositum per tribus et domos et familias. et nunquam in ordine suo relurre ctionis gloriarum adepturum.

los eiusdemque numeri arietes. Fecitque balac ut balaam dixerat imposuitque vitulos et arietes per singulas aras.

Quis uidisset balaam etc.

set balaam quod placeret domino ut benediceret israeli ne

quaquam abiret ut ante perrexit ut

augurium quereret: Sed dirigens

contra desertum vultum suum. et ele

uans oculos vidit israel in tento

ris comorantem per tribus suas

et irruente in se spiritu dei assupta

et pabola ait Dixit balaam fili beoz

Irruent in se spiritu. Aug. Et factus est spiritus dei super illu. id est super balaam. Non factus est spiritus dei tanquam factura sit: sed factus est super illum. id est factum est ut esset super illum. Quomodo qui post me venit ante me factus est. id est factum est ut ante me esset ut preponeretur mihi: quod prior me erat. Sicut dominus factus est adiu tor meus. Non enim dominus factus est: sed factum est ut me adiunaret. Et factus est dominus refugium pauperum. id est factum est ut ad eum refugerent pauperes. Et facta est super me manus domini. id est factum est ut super me esset et multa similia.

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beoz. Homo vere videtur dicit audiens verba fortis quod visu dei uidit in somnis reuelati oculi etc. Mirum quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se metipso pronunciat. Quomodo enim videns est: qui diuinationis et augurij feruit: qui magice studet? Quis forte quod dei spiritus factus fuit in ipso: et verbum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur: nec moyses enim nec aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus eleuatus. Unde magis videntur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve lamina quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est: ideo dicit reuelati oculi eius. quasi qui ante clausi per spiritum dei qui super eum factus est: ablato ve lamina reuelentur. Nunc ergo est qui vere videt et uere audit uerba fortis et uisum dei uidet in somnis. id est ea tempore que in somnis danieli prophetę desig nata sunt uidebit impleta. et uisiones que in somnis illi delate sunt: intelli get reuelatis oculis: ut possit dicere: Nos autem omnes reuelata facie gloriarum dei contemplamur etc. Forte hi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur id est sensus carnis. de quibus dixit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod in quocumque die manducaueritis ex eo aperient oculi uestri. Et paulo post. Aperti sunt oculi eorum. Alii enim sciunt quod per preparationem aperiantur. alij quibus adam et eua ante pernicatorem uidebant. quibus mulier uidit lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium uenit in hunc mundum: ut non uidentes uideant. et uidentes cęca fiant: quod in peccatoribus non uident oculi qui meliores sunt: sed qui sensus carnis dicunt. et qui con silio serpentis apti sunt. Opus ergo christi fuit ut qui non uident melioribus oculis que bona sunt: sed bis qui consilio serpentis apti que mala sunt: cęca

Nequaquam abiret

ut etc. Id est non tulit

sentibus sicut sole

bat. in mutis anima

libus et pedibus dei

considerat uoluntate.

Sed agnosceret quia

neque de lobus cura

est deo: neque de ouibus

neque de aribus. alijque

animalibus. sed que

scripta sunt propter

boies intelliget scripta.

Irruent in se

spiritu. Aug. Et factus

est spiritus dei super illu. id est

super balaam. Non factus est

spiritus dei tanquam factura sit: sed

factus est super illum. id est factum

est ut esset super illum. Quomodo

qui post me venit ante me factus est.

id est factum est ut ante me esset

ut preponeretur mihi: quod prior

me erat. Sicut dominus factus est

adiutor meus. Non enim dominus

factus est: sed factum est ut me

adiunaret. Et factus est dominus

refugium pauperum. id est factum

Marginal notes on the right edge of the page, including fragments like 'Dicitur...', 'oculis...', and 'memorosc...'

fiant. 7 qui ceci fuerint illis quos serpens aperuit videant bona domini illis quos hielus aperire venit. Nisi enim prius claudatur visus malorum non patebit intuitus bonorum. Hinc quoque dicit quis fecit videntem 7 cecum videntem. scilicet secundum spiritum christi. cecum vero secundum consilium serpentis. Apparet ergo balaam quod reuelati fuerat oculi eius dicere de senectipso. Homo enim videns 7 dixit audies verba fortis. Sicut autem alie aures claudende 7 apertende. Sed si quis hoc secundum hystoriam velit accipere potest dicere quod in eo quod vidit balaam quod bonum est in conspectu domini benedicere israel. reuelati sunt oculi eius 7 factus homo vere videntis. Vera enim vidit que futura erant iacob vel israeli. Audiuit verba fortis cum venit ad cum deus 7 dixit ei in somniis. Verbum quod dederit ore tuo obserua ut loquaris. Et hoc erit visus dei quod vidit in somniis. 7 ideo dicit reuelatos oculos eius esse quia potuit videre quod vidit.

Quis obturatus est oculus.

Quia in somnis clausis corporis oculis angelico ministerio hoc vidit. Oculos vero mentis partim habet apertos partim clausos qui misteria futura agnoscit sed errorem non corrigit. Sic iniqui aliud scientia aliud moribus agunt aliud ore aliud opere ostendunt.

Qua pulchra tabernacula. Orig. De bone domus tue iacob 7 tabernacula tua israel etc. Non terrenas domos laudat que non erant apud eos propter ceteras gentes. Sed populus diuinus erat per tribus tribus per plebes plebes per cognationes cognationes per domos familiarium domus per nomen hominum per capita numerabantur hoc est omnis qui erat a viginti annis 7 supra masculus qui ad bellum procedere poterat hoc in spiritu pigridens extollebat. Nec solius littere commendanda est sententia assumpta enim parabola loquitur. Si enim consideres diuisiones 7 ordines populorum qui in resurrectione in vero israel erunt cum quisque resurget in ordine suo. Si potes intueri tribus suas 7 cognationes in quibus non tantum carnis 7 sanguinis cognatio que mentis 7 animi intelliges quod bone sunt domus iacob 7 tabernacula israel. Est autem domus res fundata 7 stabilis 7 certis terminis septa tabernacula eorum qui semper in via sunt 7 ambulant nec itineris terminum reppererunt. Iacob ergo habendus est in eorum personis qui in actibus perfecti sunt. Israel vero sunt qui sapientie 7 scientie student. Quia ergo actuum exercitia certo fine clauduntur non enim sine fine operum perfectio ubi impletur quis omnia que facere debuit ipsa enim operum perfectio bona domus dicitur. Eorum vero qui sapientie 7 scientie student quia nullus finis est. Quis enim finis dei 7 terminus sapientie erit quanto enim quis accesserit tanto profundiora inueniet in comprehensibilis est enim sapientia dei eorum domos non laudat quod non puenerunt ad finem sed tabernacula miratur in quibus ambulant semper 7 proficiunt 7 quanto proficiunt tanto proficiendi via augetur 7 inmensum tendit ideo tabernaculum nominat. Si quis autem scientie cepit aliquos profectus 7 aliquid experimenti scit quod ubi ad aliquos venient theoreticam 7 agnitionem spirituum ibi anima quasi in tabernaculo moratur. Cum ergo ex his alia que repperit rimatur 7 ad alios proficit intellectus quasi eleuato tabernaculo tendit ad superiora 7 ibi collocat animi sedem sensuum stabilitate confixam deinde ex ipsis aliis inuenit quos priorum sensuum consequentia patefecit ita semper ad priora se extendens tabernaculis incedit. Nunquam est enim quando anima scientie igniculo succensa oceanum possit 7 quiescere sed semper a bonis ad meliora 7 a melioribus ad superiora pronocatur. Hoc ergo iter sapientie dei grandi 7 multo decore scripsit dicens ut memora vmbria tua 7 vt paradisi super flumina etc.

Ut ualles nemorose. Alij. Nemorosa vmbria. Qui iter sapientie incedunt nemora sunt eis omnis ceteris iustorum 7 choris prophetarum sub vmbra enim sensuum quos apud eos scriptos inueniunt refrigerantur anime eorum 7 in doctrina eorum quasi incedentes per opaca nemorum delectantur.

Ut orti iuxta flumina. Idem. Et sicut paradisi super flumina. Inueniunt isti paradisos super flumina similes illi in quo lignum vite est.

Dixit homo cuius obturatus est oculus. Dixit auditor sermonum dei qui visionem omnipotentis intuitus est. qui cadit 7 sic aperiuunt oculi eius.

Qua pulchra tabernacula tua. Quia pulchra tabernacula tua. Quia pulchra tabernacula tua. Quia pulchra tabernacula tua.

Sunt enim flumina scripture euangelice vel apostolice vel celestium virtutum erga hominum animas adiutoria. Rigant enim ab illis 7 inundant 7 ad omnem scientiam 7 agnitionem celestium nutriunt. Quasi enim christus flumens sit qui legitur cuncta terra 7 spiritus sanctus non solum ipse flumens est sed his quibus datum est ut flumina de ventre eorum procedant. Pater quoque dicit me dereliquerunt fontem aque viue ex quo flumina ista procedunt. His fluminibus inundata tabernacula israel sunt sicut tabernacula que fixit dominus tabernacula

irrigui: vt tabernacula que fixit dominus: quasi cedri ppe aquas

fluat aqua de situla eius 7 semen illius erit in aquas multas.

Tolle tur propter agag rex eius: 7 aufere regnum illius. De eduxit illum

am credentis populi de gentibus congregati corpora simul laudari 7 amingdomus iacob de corporibus dicat sic in quodam libello legitur quoniam iacob domus sit israel corpus eius iacob dicat 7 anima israel. Iacob ergo corpus laudabile est in continentia 7 castitate. Tabernacula vero israel anime profectus quibus conuenit nomen israel a videndo deum. Ista ergo tabernacula sunt sicut tabernacula que fixit deus. Illa scilicet que ostendit moysi cum tabernaculum construere dicens. Vide omnia facias secundum typum qui ostensus est tibi in monte. ad horum imitationem debet israel facere tabernacula 7 quisque nostrum. Hinc videtur contigisse ut petrus 7 andreas 7 filij zebedi arte piscatores inuenirent paulus vero faber tabernaculorum 7 illi mutant in piscatores hominum 7 paulus per christum vocatus apostolus simili artis sue transformatoe ad celestia tabernacula constituenda transfertur. Tabernacula enim facit docens viam salutis 7 beatorum in celestibus mansionum 7 ab hierusalim usque ad illiciam ecclesias construit. Facit autem tabernacula ad similitudinem eorum que in monte ostendit deus moysi sed vniuersis que de egypto exiit 7 habitat in deserto in tabernaculo debet habitare 7 die festum agere. Sicut enim commemoratio fit egressionis ex egypto per pascha 7 azima ita commemoratio in deserto fit memoria per tabernacula. In tabernaculis enim habitauerunt patres vestri in deserto hoc oportet fieri ex verbis legis 7 prophetarum 7 psalmodum. Cum enim ex his que scripta sunt proficit anima 7 que retro sunt oblitiscens ad anteriora se extendit 7 ex augmento virtutum 7 imitatione profectuum in tabernaculo merito dicit habitare.

Cedri. Dei scilicet que suscipiunt palmites vitis de egypto transfate. In quibus requiescit ille fructus cuius vmbra operuit montes.

Et semen illius etc. Idem. Exhibet homo de semine eius 7 domina bitur genibus multis 7 exaltabitur gog regnum eius. Deus deduxit eum ex egypto. Sicut gloria vnicornis etc. Christus exiit de semine israel secundum carnem qui dominatur in gentibus. Unde. Dete a me 7 dabo tibi gentes hereditate tuam etc. Hoc interpretatur super tecta 7 hic non pro gente ponitur ut putatur sed ut in multis ipse sermo hebreus non interpretatur relictus est. Est enim sermonis consequentia talis 7 exaltabitur super tecta regnum eius 7 cetera. Exaltari autem super tecta de perfectione credentium dicit crescere autem de multitudine. In his ergo qui perfecti sunt super tecta exaltatur regnum christi super eos qui in supernis sunt. Sunt enim forte aliqui in celestibus qui rebus aliquibus plus proficiunt 7 alius exaltantur hi qui in regno christi sunt. unde. Qui in tecto est non descendat aliquid tollere de domo. Qui enim ad excelsum perfectionem venerunt non debent ad huius mundi (qui domus appellatur) humilia descendere et alibi. Quod audistis in aure predicare super tecta. Rescit autem regnum eius dum multiplicatur ecclesie numerus usquequo ponat pater inimicos omnes sub pedibus eius 7 nouissimum inimicum destruat mortem.

Eduxit illum. Deus eduxit eum ex egypto post mortem scilicet herodis. Unde. Ex egypto vocauit filium quod ex hoc loco videtur assumptus 7 euangelio insertum vel de osee propheta.

Post mortem herodis. vel de seculo eduxit illum pater ad senectipsum.

ergo tabernaculis compat. Possimus enim dicere domos iacob esse legem 7 tabernacula israel prophetas. Non enim ipsum iacob sed domos eius laudat nec ipse sed tabernacula eius cum reuelati fuerint oculi eius. Sed enim velam positum est super lectionem legis 7 prophetarum non videtur bona tabernacula nec laudabiles domos. Sed cum intelligitur quod spiritalis lex est 7 propheta amota littera que occidit 7 percepto spiritu qui viuificat videtur etiam

et viam faceret eis qui de hoc mundo assensuri erant ad deum. **Cuius fortitudo similis est.** Omnia enim demonum regna efficiens unum suum regnum quasi veri unicornis fundavit in gloria. cornu enim regnum significat.

Deuorabunt. Edet gentes inimicorum suorum: et crassitudines illorum medullabitur. Gentes scilicet quas inimici sui possidebant ipse edet destructa virtute inimici: et crassitudines illorum medullabit cum de his sensum crassum et carnalem extenuabit

et conuertet ad intelligentiam spirituales. Crassitudo autem in malo ponitur: sicut illud. In crassum est cor populi huius. Et alibi. Satiatus est et incrassatus est et recalcitrauit dilectus. Edit ergo gentes et cibum habet eos qui credunt in se. unde. Deus cibum est ut faciam voluntatem eius qui misit me. cuius scilicet voluntas erat ut gentes conuerterent ad fidem. Subtilitas autem laudabilis est: quia et spiritus sapientie qui intelligibilis et sanctus est: et vnus et multiplex dicitur et subtilis.

Et perforabunt sagittis. Lxx. Et iaculatus sagittabit inimicum. Christus enim verbis suis vicit diabolum: et omnes contra dicentes superat et confringit. omnis enim qui peccat inimicus eius est dum peccat. Si autem verbis dei confixus peccata sua agnoscat

conpungatur: et ad penitentiam conuersus iaculis eius confixus dicitur. **Accubans dormiuit.** Si intellexisti quantum requie habeat iter sapientie: quantum gratie: quantumque dulcedinis: noli dissimulare. noli negligere: aggredere iter nec beremi solitudinem phoreas: habitanti enim in huiusmodi tabernaculis occurret manna celeste: et angelorum panem manducabis. Incipe tantum cito in consortium tuum uenient angeli quos significat cedri.

Quam suscitare. Lxx. Quis suscitabit eum? Nunc enim a patre suscitatus dicitur. nunc ipse templi corporis sui suscitare se dicit. ideo quasi peccantis significatur affectus.

Qui benedixerit. Qui benedixit christo benedixit in conuersione patris benedictionis assumpti. Qui autem maledixit. maledicti sunt. Iudei qui maledixerunt christo lacrimabiliter maledicti sunt. Quid enim posset illis euenire qui maledixit sapientie veritati et vite nisi ut ab his omnibus exules iaceant: Hec enim omnia christus est.

Qui maledixerit tibi etc. Ori. Ego puto quod non solum maledicat christo qui sermonem aduersus eum. profert maledictum: Sed etiam qui sub nomine christiani male agit: turpiter uiuit: et inhonestis verbis aut factis nomen eius facit blasphemari. Sicut non solum deum benedicit: quod sermone solis sed actibus vite et moribus facit nomen dei benedici.

Dominus priuauit. Ostendit dominus quia etiam balaam intellexit non iam demonum ministerio recipi balaam: sed dei virtute ad meliora transferri.

Non potero preterire. Sciens balaam quod non sibi per ministros solitos responsa referent: sed ab eo qui habet omnium potestatem recte videtur prestatus se non posse preterire verbum domini: vel proferre aliquid boni vel mali ex ore suo. Qui enim loquitur non potest sacrificijs vel muneribus permutari. apud quem non est transmutatio: et ideo non potest sacerdos mercede mutari ubi deus muneribus non mouet. Discessurus tamen balaam incipit iterum prophetare. Et dicit consilium deo tibi etc.

de egypto: cuius fortitudo similis est rhinocerotis. Deuorabunt gentes hostes illius: ossaque eorum con-

fringent: et perforabunt sagittis. Etiam de passione christi prophetat balaam. sicut in cruce positus principatus et potestates triumphauit. sicut leo in prectis. catulus leonis in puillis. Accubans dormiuit ut leo: et quasi leena quam suscitare nullus aude-

bit. Qui benedixerit tibi erit et ipse benedictus. Qui maledixerit tibi in maledictione reputabitur. fratris quarta. prophetia. similia in superioribus prefatione premissa sunt usque balaam contra balaam conpulsus manibus ait: Ad maledicendum

inimicis meis vocaui te: quibus e contrario tercio benedixisti. Reuertere ad locum tuum. decreueram qui deus magnifice honorare te: sed dominus priuauit te honore dispo-

Dabo tibi consilium. Ori. Veni consilium deo tibi quid faciat populus hic populo tuo in nouissimis diebus. Et assumpta parabola sua ait etc. Velim requirere quis sit hic sensus vel ordo verborum: Consilium enim dare non videtur: sed ait quid facturus sit hic populus populo tuo in nouissimis diebus. Cum videret conueniens dici. veni propheta tibi quid facturus sit populus hic populo tuo: et essent consequentia ut videretur balaam prophetare de his que populus israel facturus esset populo balac vel ceteris gentibus ut non re-

sponderet et verbis moab illum saluum

Nonne nuncijs tuis quos misisti ad me dixi: Si dederit michi balac plenam domum suam argenti et auri non potero preterire sermonem domini dei mei: ut vel boni quid vel mali proferam ex ore meo: sed quidquid dominus dixerit hoc loquar:

Verumtamen progens ad populum meum dabo tibi consilium quid populus tuus huic populo faciat extremo tempe. sumpta igitur parabola rursus ait: Dixit balaam filius beor dixit homo cuius obrutus est oculus. dixit auditor sermonum dei qui nouit doctrinam altissimi: et visiones omnipotentis

linqueret et verbis moab illum saluum. Hec prophetia quoque qua de christo coniungitur et dicit. Orietur stella ex iacob etc. conuenienter posita videretur si diceret. veni et propheta tibi. Sic ergo intelligendum est consilium deo tibi diuinitus scilicet quod in nouissimis diebus implendum est: mihi nunc reuelatur aperio tibi et manifestabo: ut scias quid populus hic faciat populo tuo: hoc est. consilium dei tibi manifestabo. Si militer etiam intelligendum puto quod apostolus ait: Quis cognouit sensum domini aut quis consiliarius eius fuit: hic enim quis non pro nullo: sed pro raro et pro extremis habetur. Cognouit enim filius sensum dei qui dicit: Nemo nouit patrem nisi filius: et qui voluerit scire. Que scit ergo pater scit et filius: et consilium eius et sensum. Spiritus quoque qui scrutatur alta dei: sensum eius agnoscit. Filius ergo qui agnoscit sensum dei consiliarius eius est: non quia ignoranti quid agat consilium dei filius aut spiritus: sed consilium et voluntatis eius particeps et sciens est. Balaam ergo quod consilium quod reuelauerat ei deus precipere faciebat balac ait: Veni consilium deo tibi: tanquam qui vere videns sit et vere audierit.

Dixit balaam etc. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videns et vere audiens sermones dei sciens scientiam excelli etc. Hoc non facile de quolibet prophetarum scriptum reperitur. Miror ergo quomodo de balaam scriptum est: cui nec hoc dicere concessum est quod in prophetis in usu est. Hec dicit dominus sed ait. Dixit balaam etc. Quomodo scit scientiam excelli? Qui etiam balac vocauit quomodo mitteret scandalum coram filiis israel ut manducarent immolata et fornicarentur. De apostolis enim vix inuenitur dictum quod sciant scientiam excelli: quous paulus dixerit se audisse arcana verba que non licet homini loqui. non est professus se habere scientiam excelli. In ecclesiastico dicitur. Omnis sapientia a domino deo est. Quod fortasse ita intelligere possumus quasi a deo sit etiam sapientia mundi que destruetur: et principum mundi: et si qua est per quam falsa scientia commendatur. Sed in sequentibus legitur non est sapientia malicie disciplina: ubi docetur quod omnis disciplina que falsum asserit etiam si veremens videatur et verisimilis: tamen non debet sapientia dici. Sed omnis sapientia a deo est: omnis peritia que vel erga aliquam artem vsui humano necessaria habetur: vel cuiuslibet rei scientia a deo data. Unde in iob dicitur. Quis dedit mulieribus texendi sapientiam et varietatis disciplinam? Et de beselebel dicit dominus. Repleui eum spiritu sapientie et intellectus ut in omni ope intelligat: et sit architectus ad operandum argentum et aurum etc.

Hoc ergo scientia ab excelso est. Quis non geometrica ex qua scientia architectonica deriuatur? In zacharia quoque funiculus geometricus dicitur: in quo angelus hierusalem metitur. Quid de musica cuius peritia ita attingit dauid: et melodie et richmorum disciplinam: ut et his omnibus sonos inueniret quibus etiam regem uexatum a spiritu maligno mitigaret: De medicina vero scientia nec dubitandum puto. Que enim scientia magis est a deo quam

margin notes on the right edge of the page, including phrases like "videtur", "dabo", "conuenienter", "intelligendum", "agnoscit", "scientiam", "disciplinam", "magis est".

sanitatis in qua etiam herbarum vires et succorum qualitates ac differentie noscuntur. Scientia ergo balaam per qua vocatur et de mesopotamie montibus ab oriente habet originem ab excelso. Unde novit naturas animalium vel motus animarum vel differentias vocum et quod accepit ad scientiam bonorum contulit ad usus malorum velut si medicus venenarius fiat et per remedia morbos per sanitatibus moribus inferat. Ut autem amplius sciamus totius sapientiam a deo originem trahere ab hominibus autem mali propositi vel etiam a demonibus corruptelas quasi dicitur sapientie dei miscuitur declinari ad malum. Notandum est quod dedit dominus danieli et sociis eius scientiam et intellectum et prudentiam in omni arte grammatica et danieli dedit intellectum in omni verbo et visione et somniis et inveniuntur a rege decem sapientiores quam sophiste et philosophi et cantatores et magi qui erant in omni regno eius.

Et his oibus colligitur quomodo balaam dixit de semetipso sicut intelligatur quod oritur totius scientie ab ipso cepit exordium sed vicio humane malicie conspiciantibus et insipientibus demonibus in perniciem versa sunt que pro utilitate concessa sunt.

Gre. Dixit homo cuius obturatus est oculus dixit auditor sermonum dei qui ratione omnipotentis intuitus est qui cadit et sic aperitur oculus eius. Refertur impius mala que facit nisi cum pro eis puniri cogerit. Consilium balaam contra israelitas habuit sed post in pena vidit quid prius ex culpa commiserit. Electi autem quod nec peccare debeant provident oculi eorum ante casum patent. Iniquus vero post casum oculos aperit quod post culpam iam in pena conspiciat quod malum debuit vitare quod fecit.

Qui cadens. Sepe malus eterna iudicia admiratur predicatorem celestis patrie cum audit diligit et opera diuine dispositionis obstupescit. Faciens ergo miracula considerat quia dei potentiam sciendo pensat sed vivendo non amat.

Uidebo eum sed etc. Alia littera ostendat ei et non modo. Beneficentia et non appropinquat. Hec ad illos quorum personam gerit referunt. Quia doctores legis et scribe ostendunt christum lege et prophetis promissum sed non modo in quo dicitur venit sed cum plenitudo gentium introierit tunc ostendat tunc beatificabitur que modo blasphemant. Sed tempus quo hec futura sunt longe est et in fine seculi. Ideo ait ostendat illi in populo qui tunc saluabitur sed non modo.

Non modo. Cum ista loquor. Quia ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum.

Orietur stella ex iacob etc. Ori. De hac stella in evangelio dicitur quia veniens stetit super ubi erat puer. Sed si inde discessit vel euangerit vel assumpta sit vel quid omnino inde factum fuerit non dicitur. Sed forte sicut in baptismo super christum spiritus quasi columba descendit et mansit super eum et vox patris audita est. Sic est filius mens dilectus ita et stella que venit super ubi erat puer et stetit in christo permansit. Et sicut ibi venisse spiritus dei super eum et mansisse in eo ita accipimus quod nunquam ab eo recessit spiritus dei ita stella que venit et stetit super eum nunquam discessit. Ideo diuinitatis eius iudicium illam stellam fuisse opinor. Ordo quoque prophetie idem ostendit eum de diuinitate dicit. Orietur stella ex iacob. De humilitate vero: Exurgat homo ex israel ut vtriusque euidenter prophetatum appareat.

Et percussit duces. Principatus et potestates affliges cruci. Alio non potest saluare moabitae nisi prius vastasset duces impietatis.

Vastabitque omnes. Idem. Et predabitur omnes filios seth. Iste est seth filius adam de quo dicitur est. Suscitauit mihi deus seminem aliud pro Abel quem occidit caym. Ab hoc enim omne humanum genus quod enim caym fuerant diluuium perierunt. Filii ergo seth omnes homines. Predat ergo accipit omnes filios seth victis demonibus eos scilicet qui sub eorum dominatione tenebantur quos christus quasi victorie predam ducit et spolia salutis reportat. Unde ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem. Captiuitatem scilicet generis humani quam dyabolus ad perditionem cepit christus captiuam duxit et de morte reuocauit ad vitam.

scilicet intentionem a terrenis non leuat. scilicet contemplatione in consideratione oculos tendit. videt quod cadens aptos habet oculos. scilicet christum de quo dicitur stella ex iacob etc.

Uidebo eum sed non modo. In

uidebo illum sed non prope. Orietur

stella ex iacob et oriatur virga

de israel et percussit duces moab

vastabitque omnes filios seth. Et

erit ydumea possessio eius heredi

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas eius scilicet esau inimicus eius etc. Edom idem est qui esau. Sic secundum hystoriam inimicus est israel. Sed in aduentu christi ipse erit hereditas eius id est ad fidem recipietur. Non excludetur ab hereditate christi. Spiritualem ergo edom in caro intelligitur qui spiritu aduersatur et est inimicus eius. Sed in aduentu christi cum subiecta caro fuerit spiritui per resurrectionis spem ipsa etiam ad hereditatem veniet non enim sola anima sed et caro que aliquando fuerat inimica per obedientiam spiritus confors future hereditatis existet.

Israel vero fortiter ager. Ori. Et israel fecit in virtute. Quia scilicet tunc edom vel esau id est carnalis natura in hereditatis societate vocabitur cum israel id est anima facta fuerit in virtute decenter virtutibus repleta. Si enim anima ad virtutes non veniat sed pleneret in ignauia nec caro ad hereditatem veniet sed ad iudicium illius qui potest animam et corpus perdere in gehennam.

tas seyr cedet inimicis suis. Iherusalem. scilicet in virtutibus abiecta ignauia. scilicet si christus secundum carnem.

Non fortiter ager. De iacob erit que

dominetur et perdat reliquias

terrarum. Quia vidisset ama

lech assumen parabola ait.

Principium gentium amalech cui

perdat reliquias etc. Idem. Perdet literatum de ciuitate. Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitate hic mundum intelligamus sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur qui dissipauit substantiam patris. Accessit inquit ad quandam primarium ciuitatis in regione illa a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius ille primarius erat mundus est. Igitur de hac ciuitate liberatum id est quem de hoc mundo christus liberat perdit eum dicens qui perdit animam suam propter me saluam faciet eam. Salubriter ergo huius perdit quem de hoc mundo eruit. Si volumus ergo ad salutem venire et de mundo liberari perdamus animas nostras perditione necessaria et vili perdit enim animam secundum christum qui desideria eius refrenat cupiditates refecat luxuriam et resolutem castigat et in nullo facit voluntatem suam sed dei. Per hec dicitur perire anima perit enim vita eius prior et incipit noua que est in christo cui si commouimus etiam conuincemus.

Principium gentium amalech. Quod hoc ad hystoriam amalech referri potest. Non enim primus erat antiquitate sed ad spiritalem qui declinando populos a deo et faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech nominatur. Et initium gentium dicitur quia initium dedit ut homines fierent gentiles mutando gloriam incorruptibilis dei in similitudinem ymaginis corruptibilis hominis ut enim in populo dei christus est initium sic in populo qui declinat a deo et gentilis efficitur amalech.

Ori. Initium gentium amalech et semen eorum peribit. Scriptum est in genesi. Et reges hi conuenerunt ad fontem iudicii hic est cades et interfecerunt omnes principes amalech et amorgos. Sed quiritur vtrum sint due gentes eiusdem nominis amalech quod in catalogo filiorum esau scriptum est. Iste sunt generatioes esau patris edom in monte seyr. Et hec nomina filiorum esau elyphas filius adas uxoris esau. Fuerunt autem filii elyphas amar sophar gothon genes tamna. Tana autem fuit concubina elyphas filii esau et hec peperit amalech ipsi elyphas. Et isti sunt filii adas uxoris esau. Et post pauca et hi sunt duces ex filiis esau filii elyphas qui sunt primo generis esau. Dux theman dux gomor dux sophar dux cyne dux choro dux gothon dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas primo generis esau de concubina tamna. Redeamus autem ad primam commemorationem de amalech ubi hi qui reuersi sunt et reuerunt ad fontem iudicii qui vocat cades interficiunt omnes principes amalech. Cades enim interpretatur sanctificatio vel sanctum amalech vero ablingens populum vel declinans populum. Qui ergo reuertuntur ad sanctum et conuertunt se ad sanctificationem interficiunt amalech qui scilicet ablingit populum vel declinat. Hec est contraria virtus et nequitie spirituales que declinat populum a deo. Horum principes sunt principatus contra quos sanctis est colluctatio quos tamen superare non poterunt nisi conuertantur ad sanctimoniam que est cades et in ipsa est fons iudicii. Omnis enim qui se ad sanctimoniam vertit habet semper ante oculos fontem iudicii prospicit et diem iudicii et purificato corde tam malorum per nas quam priorum beatitudines conuertitur quod faciens amalechitarum principes persternit. Alii vero subiungunt principibus amalech. Hos enim ablingit et

consumit. et talem populum declinat a deo. hęc ad illum primū referuntur amalech. Videamus et istū amalech filium elyphas primogeniti esau quē peperit ei tam pna concubina. Cuius pater elyphas interpretat: deus me dispersit. mater tam pna. primo quidē degener: deinde defectio cōmota. Necessario qui ab his gignitur hostis israel est. ablingens vel declinans pplm. Primus enī hebreos egressos de egypto agressus est in raphadim cum moyses dixit ad hielum. Elige tibi viros: et cōstige cum amalech zc.

Et p^o pauca scriptū est: quia fugavit ibs amalech: et pplm eius gladio deiecit. cū dominus dixit ad moy sen. Scribe hęc ad memoriā i libro 7 da i auribus hielu quia delens telebo memoriā amalech de sub celo. Et edificavit moyses altare 7 nomi nauit nomē eius dominus refugiu meū. 7 ait. Quia in manu occulta dominus expugnat amalech a generatione in generatione. Vide quid debeat i telligi amalech quez manu occulta i inuisibili expugnat deus a generatione in generationem.

In deuteronomio quoqz scriptū est. Memento quāta fecit tibi amalech cum exisses de egypto. quō obstitit tibi in via 7 excidit caudā tuam. omīs qui laborant post te zc. Nota quō amalech obstitit plo dei in via nō tū potuit eius caput abscidere: sed caudā i. eos qui retro vltimi sequebātur: nec ea q̄ retro erāt obliuiscētes extēdebant se ad anteriora. Vñ. Nemo mittēs manum suā ad aratru 7 aspiciens retro aptus est regno dei. Qui enī retro inuentus fuerit in cauda abscidet eum amalech. In libro etiam regum ait samuel ad saul. Hęc dicit dominus de virtutū: Recogitauit oīa que fecerit amalech aduersum israel. qñ pcessit eum in via cū ascenderet ex egypto: nunc ergo vade 7 pcutē amalech: 7 anathematiza omīa q̄ hēt 7 nemi parcas zc. Paulo post. Penitet me qz vixi saulem in regem. Et hic ergo obserua quō deus per prophetam precipit sauli: vt expugnaret amalech: 7 nō peat cuiqz. 7 qz peperat: offensam occurrit iexpiablem: vt cōtra naturam suā deus diceret. pcutet me quia vixi saul in regem. Nō ergo parcamus illi qui declinat populum vel ablingit 7 deuorat. Inuisibilis amalech qui volentibus ascendere de egypto 7 de mundi tenebris conscendere ad terram pmissionis resistit in via 7 ipugnat: si inuenierit lassos defectos retro aspicientes: in vltimis 7 in cauda positos abscidit 7 pimet. Ideo tendendū est ad anteriora: 7 in verticem montis ascendendū 7 semper leuandē manus in oratōe ad celum: vt ita demū vincat amalech. Dauid cū multa bella gessisset: 7 cōtra allophilos fuisset ei acerrimi frequentelqz cōflictus: non scribitur obtinuisse regnum: nisi prius domuisset amalech. Vnde etiā regressus ē dauid postqz cecidisset amalech: 7 suscepit regnū saul: cum tñ amalech scribatur multas prius strages fecisse i populo israel: 7 incendisse plurimas vrbes. Ante aduentū enim veri dauid: qui natus est ex semine dauid. spirituales amalechite: i. contrarie virtutes mltas strages fecerūt i populo israel: 7 ipsius dauid captiuauerūt duas vxores iudcum. s. 7 gentilem pplm. Omnes enī cōstat sub peccato fuisse. sed nō in his rerū exitus mansit. Adueniens autē dauid: inuenit dispersos amalechitas manducantes 7 bibentes 7 exultantes pceda: 7 cecidit eos. 7 post hanc cedem regressus suscepit regnū. De hoc ergo amalech: ait balaam. Inuium gentiū amalech: 7 semen eoz peribit. Semen eoz est psualio et doctina qua docent hoīes declinare a deo. hoc ergo pibit. nō ipsi in q̄bo seminatiū est: ipsi enī cum conuersi in gemerint salui erunt. Hęc expositio illis obstitit qui deū legis duricie 7 crudelitatis accusant: qui nō solū gentem amalech: sed 7 semen eius pnuunciant periturū cū gens ad spirituales nequitias referat. Semen vero doctina gentiliū superstitionuz 7 cultus ydoloꝝ: 7 omnis secta q̄ a deo pplm declinat exponatur.

Udidit quoqz cynem. Idem. Et videns cynem dixit: valida habitatio tua: 7 si posueris nidum tuū i petra. Et si fuerit tibi teoz nidus astutię assirij captiuū te ducet zc. Teoz pater est balaam: hereticos figurans. Et dicit qz saluus possit esse cynus si ponet in petra. i. in xpo nidū suū: spem. s. nec hereticoꝝ circūdet eum 7 circūscribat astutia. Si enī fecerit: nichil pderit qz in petra locatus videtur ab assirijs enī captiuū ducet malignis. s. spiritibz a q̄bo heretici captiuant. Videt hui⁹ expositōis

extrema perdentur. Udidit quoqz cynem. 7 assumpta parabola ait Robustum quidē est habitaculū tuū: sed si in petra posueris nidū tuū 7 fueris electus de stirpe cyn q̄diu poteris pmanere: Assur enī capiet te. Assumptaqz parabola: iterū locutus ē. Deu q̄s

7 coniunctio cōtinuare sensum. sed vernaculus est hebrez linguz in cōiunctione frequēter vti: vt iterū abundet. Habet enī vnaquęqz lingua aliquid ppteratis qd apud alias videt viciosū. Sic ergo 7 cōiuncto abundat 7 lupfuit. Caueat ergo cynus qui interpretat possessio: q̄ nis possideat istam gratiā vt in ecclesia xpi sit: ne forte astutia hęc circūueniat eum. 7 declinans ad pnaa dogmata tradat assirijs: qui enī blasphemāt in ecclesia positi tradunt sathanę vt discant nō blasphemare. Tradunt autē assirijs qui interpretantur dirigentes nō vt penitus pereant: sed dirigant 7 corrigant 7 discant nō blasphemare.

secūm deū nō cōmuni vita. victurus est quādo ista faciet dominus: Venient in trieribus de yralia: superabūt assyrios: vasta buntqz hebreos. 7 ad extremum etiam ipsi peribunt. Surrexitqz balaam 7 reuersus est in locū suū Balac quoqz via q̄ venerat rediit

secularis sapiētę callent: q̄ vere sibi robustum habitaculū cōstruunt: si se infirmos sentiant: 7 i excelsa humilitate xpi fouendam mentis fiduciā ponunt: 7 omne qd pterit cordis volatu transcendunt.

Electus. Electi de numero sapientiū: veritatis inquisitores vita viuunt ppetua. vnde. Qui eludant me vitam ete. ha.

Assur. Diabolus. s. cui heretici tradunt dirigendi 7 corrigendi.

Parabola. Sepe parabolice loqui dicit: ne quid in his: nō quasi parabolam: sed fm litteram accipiamus.

Quis victurus. Tam sicut qui hęc videat: sentiat: intelligat: 7 credat qz hęc ita fecerit deus.

Quādo ista faciet do. Cum scz oriatur stella ex iacob. surget hō ex israel: 7 delebit amalech 7 semen eius pibit. Id est. cum veniet xpus: 7 cultū ydoloꝝ destruet: 7 demonū potestatem subiciet.

Venient zc. Videtur significare qz iuxta incarnatōem dñi veniēt romani assyrios hebreos 7 omnes orientales superaturi: 7 tandem regnū pdituri fm statum danielis. Vel qz in aduentū xpi. in fine temporū quod pars occidentalis significat: omnia regna mundi gladio spiritus. i. verbo dei superent: 7 in tpe antichristi cesset pdicatio euangeli.

Ori. Et eribunt de manibus citioꝝ. 7 affligent assyrios. Aut inter pretant plaga finis. Qui ergo cōuersi ad deū 7 a xpo eruditi plagam q̄ in fine seculi ipsi veniet effugiant affligent assyrios. Id est. hi quibus in agone positis cōteret deus sathanam sub pedibus affligent assyrios. i. demones. Calcabunt enī sup serpentes 7 scorpiones 7 super omnem virtutem inimici.

Hebreos. Hebreus est qui de egypto transit ad terrā pro. de tenebris ad lucem. de morte ad vitam. Sed nō sine magno certamine potest obtinere. Affligit ergo 7 affligitur. cedit aduersarium 7 cedit: affligunt q̄ assyrij hebreos. i. pplm dei: sicut affligunt ab eis.

Etiam ipsi peribunt. Idē. Et ipsi p̄ peribūt. Nō cū hebreis. s. sed pariter. i. statim vt hebreos afflixerint. Pariter enī grecus sermo pro statim ponit. Hic ergo erit finis omnīū vt assur cui tradebant delinquentes in populo dei: vel in interitū carnis vt spiritus saluus fieret: vel vt disceret non blasphemare: pereat etiā ipse ab eo qui potestatem habet perdere i gebennam qui dicit eis: Ite i ignem eternū. qui p̄. est d. 7 a. eius. Perijt vna onis de centā: sed hanc bonus pastor relicta non agnūtanouem i montibus descendens ad hanc vallem lacrimarū. 7 requirens inuenit. et impositā humeris reportauit. Iste autē assur qui in fine omnīū dicit p̄. rus. Nescio si aliqñ aut queri possit aut inueniri. perijt ergo nō errore s; iudicio. nō lapsu motus: sed pscuerantia obturatus. Qd enī scriptū est: Ego occidā 7 ego viuere faciā. deducā in infernū 7 reducam: nescio si generaliter ad omīs aspiciat an ad eos tantum quos deceptio dyaboli deduxit in mortem.

Surrexitqz balaam. Quia balaam dei virtute pstrictus nō potuit israel maledicere volens regi placere. ait. Veni cōsilium do ti. sed cōsilium nō apuit: qd tamē refertur i fine huius libri. sed plenius vbi iobes ait. Habes ibi doctinā balaam: qui balaam docuit vt mitteret scandaluz

Marginal notes on the right side of the page, including a large initial 'M' and various small annotations.

In conspectu filiorum israel: ut manducarent ydolis imolata et fornicarent. Quasi populus hic non propriis viribus sed deum querendo vincit et pudicitiam conservando. Deinde pudicitiam et sponte vincitur non virtute militum sed deo mulierum pugnandum est forma vincit armatos: ferrum pulcritudo captivat. Vbi senserint eos mulieres manus dedisse libidini: non se prius cupientibus prestant quod de sacrificijs ydolorum comedant: et consecrentur beelphegor. Rex vero balac continuo consilio paruit.

C. XXV.

Et fornicatus est populus. Ori.

Ista historia nos edificat docet quod aduersus nos militat fornicatio. Sed si habuerimus arma apostolice luxurie tela non nocerent nobis. Id est si habeamus lozicam iusticie: galeam salutis gladii spiritus quod est verbum dei: et scutum fidei: calciam pedes in preparatione euangelij pacis. Si hec arma propinqua dyabolo locum damus: et captiuat nos omnis demonum chorus et depertra nos irascitur nec solum in presenti sed in futuro puniemur. Faciunt autem nos vincere pudicitiam et iusticia prudentia et eterge virtutes. Faciunt autem vincere luxuria libido auaricia impietas et omnis malicia.

Idem ait iohannes in apocalypsi. Habet ibi quosdam tenentes doctrinam balaam etc. Qui facit quod facit balaam: doctrinam eius docere videtur. Sic de doctrina iezabel ibi memoratur: non quod aliquis ex discipulis iezabel doceat que illa tradiderit: sed qui prophetam persequitur sic illa: aut dolo aliquos capit: aut fallis criminibus perimit innocentes: iste tenet doctrinam iezabel. Sic ergo qui prauo consilio scandalum generat in populo: et offensionem et iram dei: puocat: vel ydolorum sacrificijs comunicando: vel libidini seruendo: doctrinam balaam tenet. Est ergo execrabilis etiam corporis fornicatio que violat templum dei: et tollit membra christi: et facit membra meretricis. Sed execrabilior generalis fornicatio in qua omne genus peccati pariter continetur. Cum anima et consortio verbi dei ascita: et matrimonio eius sociata ab aduersario eius qui eam sibi in fide despondit corrumpitur. Est ergo sponsus et vir anime mundi verbum dei: christus. Unde. Volo autem vos omnes viri virgines esse: et christus etc. Dum igitur anima adhaeret sponso: et concipit et audit verbum eius: ab ipso suscipit semen verbi: et concipit et facit filios et salua sit per generationem filiorum. Si permanserit in fide et caritate etiam si prius sicut eua seducta fuit: vbi concubitus factus fuerit anime cum verbo dei et completus a diuinitate datus: nascitur generosa progenies: pudicitia: iusticia patientia et omnes virtutes. Si autem se dyabolo et demonibus prostituat: facit filios adulterij: omnia peccata. Per singula ergo que gerimus generat filios anima nostra sensus: et opera. Et si liquidum secundum legem est et verbum dei quod facit: parit spiritum salutis: et saluabitur per generationem filiorum: de quibus dicit. Filij tui sicut nouelle olei et m. t. Si vero contra legem est quod agit: de conceptione contrarij spiritus parit filios peccati et maledictionis. Anima semper parit semper generat: vel de verbo concipiens: vel de contrario spiritu. Forte ad has generationes respicit quod dictum est. Cum enim nondum nati fuissent aut aliquid egissent boni aut mali etc. Iste enim generationes anime et spiritus sancto generate priusquam faciunt aliquid boni diligunt. Si vero ex spiritu maligno: priusquam impleant aliquid mali: hoc ipso quod homini voluntatem peperit anima: digne odio habetur male voluntatis execranda conceptio. Ideo forsitan et chanaan puer antequam nasceretur maledicere: quod peccauerat pater eius: et prophetans noe quod vnicius filiorum suo: non optima queque signaret: vbi ad cham ventum est. Maledicere inquit chanaan puer. Unde. Filia babilonis misera beata qui retribuisti tibi retribuam: quam tu reu. n. Beatus qui te et alli par. su. ad pe. Et si nondum aliquid operis gessit in nobis babiloni conceptus: dum paruulus est non miserearis: statim interfice: odibilis enim est: elide eum ad petram ne crescat: ne augeantur opera confusionis in eo. Petra christus est: in conspectu tremendi iudicij eius posita pereat hec soboles. Hec dicta sunt de generali fornicatione: cuius spes est corporalis fornicatio. Hinc paulus ait. Qui se iungit deo vnus spiritus est: et qui se iungit meretrici vnus corpus est. Quasi omnis anima aut domino coniuncta est: aut meretrici: dum autem dicit virtutes que christus est: i. verbum sapientiam virtutem iusticia et huiusmodi. Meretricem vero omnes malicie species. Unde. Mulier occurrit ei habes speciem meretricis: que iuuenem facit auolare corda. Hec meretrix malicia est: qui se iungit huic meretrici vnus corpus malicie efficitur. Sicut ergo qui se iungit domino iungit se sapientie iusticie pietati et veritati: et cum omnibus vnus efficitur spiritus:

C. XXV.

Mox applicuit israel in sethim. Drabat autem eo tpe israel in sethim: et fornicatus est populus cum fili

is: et fornicatus est populus cum filiis suis: et adorauerunt deos earum. In

ita qui se iungit huic meretrici iungit se impudicie iniquitati mendacio et omnibus malis cum quibus vnus corpus efficitur.

Comederunt. Quasi etiam de his immolata sunt ydolis comederit que execrabilia sunt apud deum. Quis enim consensus dei cum ydolis?

Ori. Ait apostolus. Si quis viderit sciam habentem in ydolio recumbere: nonne scientia eius cum sit infirma edificabitur ad manducandum ydolica? Vbi videtur non tam rem ipsam grauem pronunciare quam illius

offensam qui hec videns ad idem puocatur: cum non simili sententia muniat: ut non tam sui quam alterius sit reus. Forte studiosi litterarum grecarum homines: et amatores philosophice desiderio studioque veterum tenentur: philosophorum dogmata quasi ydolis imolata edebant. Que fortasse non

abus moab. que vocauerunt eos

ad sacrificia sua. et illi comederunt et adorauerunt deos earum. In

tiatusque est israel beelphegor. Et

iratus dominus dixit ad moysen:

ledabant eos qui scientiam veritatis acceperant. Sed misus in christo eruditi si imitantes talia legerent vulnerari poterant. Quia ergo caritas non sinit quod vile est sibi: sed quod multis talem verbi cibum capiamus qui non solum nos edificet et delectet: sed etiam videntes non offendat. Est ergo non solum in cibis ydolis imolatum: sed et in verbis. Omnis sermo qui pietatem iusticiam et veritatem docet deo imolatus est. Qui autem impudiciam iniusticiam impietatem ydolis: et qui eum recipit ydolis imolata manducat.

Et adorauerunt. Nota ordinem malos seruos primo concupiscentia deapit: inde in glunies: postremo captiuat impietas: cuius merces exoluitur fornicatio.

Ori. Salomon cum esset sapientissimus multis mulieribus inclinavit latera ideo deceptus est. Ego tamen non puto quod multe mulieres multa dogmata non nominentur: que singula cum vir sapientissimus scrutari et agnoscere uoluerit: intra legis diuine regulam tenere se non potuit. Decepit enim moabitica philosophia: ut ydolo moabitico imolaret: et amonitarum et reliquarum gentium: quarum mulieres dicit recepisse: tenentur edificasse ydolis imolasse. Grande opus est tot dogmatibus quasi mulieribus miscerene: nec a veritate declinare: sed constanter dicere. Sexaginta sunt regine: et octoginta concubine: adolecentularum non est numerus: vna tamen est columba mea.

Initiatumque est. Consecratus est: misterijs ydoli: quod apud magis antiquas precipue a mulieribus colitur: et est species turpitudinis: sed scriptura vix reperitur que vel qualis sit vel cuius forme: forte ne auditorum polluat. Cum ergo multe sint turpitudinis species vna beelphegor dicitur. Omnis ergo qui turpe aliquid committit in aliqua turpitudinis specie beelphegor consecratur.

Ori. Et initiatum est beelphegor etc. Per omnia peccata que committimus: maxime si non surreptio aliqua sed studio peccamus: illi demoni cui curę est quid admittimus consecramur. Et forte tot demonibus consecramur quot peccata committimus: et mysteria ydoli illius vel illius suscipimus. Unde. Jam enim mysterijs operatur iniquitatis. Circueuntes ergo querunt quomodo vnusqueque mysterijs suis consecret. Si senseris maligni spiritus locum in corde tuo: ut te doceat ad aliquid operis peccati: Intellige quod vult te obsecrare alicui demoni ut suscipias mysteria dyaboli. Adest vnicius nostrum angelus bonus qui regat moneat: qui per actibus nostris corrigendis et miserationibus exposcendis quotidie videat faciem dei. Et secundum apostolum caliphim iohannis: vnicius ecclesie generaliter angelus preest: qui vel collatum datur per benedictis populi: vel per delictis culpatur. In quo stupendi mysterij admiratorem pmo uero: quod tanta cura deo est de nobis: ut etiam angelos suos culpam pro nobis et confutari patiatur. Sicut enim cum pedagogo traditur puer. Si minus dignis ibutus appareat disciplinis: culpa ad pedagogum refertur: nec ita puer a patre ut pedagogus arguit: nisi durus et lasciuus et perterius pedagogi salutaria monita spreuerit. Quid autem illi anime fiat docet propheta dicens: Derelinque filia syon sicut tabernaculum vinea etc. Sui enim arbitrij est anima: et ideo iustum dei iudicium est: quod sponte sua vel bonis vel malis monitoribus patet. Maior autem cura humane salutis deo est quam dyabolo perditionis. Quasi enim non sufficiat angelorum diligentia pertra demonum: eos qui ad peccandum trahunt insidias. Ipse vnigenitus dei adest: defendit: custodit: et nos ad se trahit: unde vobiscum sum vsque ad consummationem seculi. Nec sufficit esse nobiscum: vim nobis facit: et ad salutem trahit. Unde. Omnia traham ad meipsum. Vides quomodo non solum volentes: sed etiam cunctantes trahit. Unde volenti sepelire patrem suum: nec

Spacium tēporis dedit sed ait: sine mortuos sepelire moztuos suos zc. Pa- ter etiam nos trahit. vnde. Nemo venit ad me: nisi pater me⁹ traxerit cū- qui seruis suis dicit: Quoscūq; inueneritis cōpellite intrare. Sanct⁹ quoq; spirit⁹ ait. Sepate mibi paulū z barnaban zc. Prohibet etiā paulū ire in asyam: z cogit ire hierosolimā: p̄dicens quia vincula z carceres mane- ant cum ibi.

Tolle cunctos principes populi zc. Ori. Fortassis referunt

hec ad angelos. Ve- nient enī ad iudiciū nobiscum: z stabunt ante solem iusticię ne forte aliquid cause ex ipsis fuerit q̄ deliq; mus. ne forte minus operis expēderint ne nos a peccatis reuoca- rent. Vnde ī apoca- lipsi. Habeo aliquid aduersus te q̄ habes ibi tenentes doctrinā balaam z huiusmōi Si enī mercede spe- rat angelus qui nos cōsignatos accepit a deo pro his que bene- gessimus. timet z cul- pari pro male gestis. Et ideo ostentari vi- cuntur contra solem vt appareat quorum culpa p̄missa sint pec- cata p̄ q̄ beelphegor vel culibet ydolo p̄ qualitate peccati con- secramur. Vt si prin- ceps. i. cuiq; angelus cōsignatus nō defuit sed de bonis commo- nuit: z locutus ē ī cor- de meo ī eo dñt̄axat in quo me cōscientia reuocat a peccato. et ego sp̄retis a? moitis z cōscientię retinaclo in peccatis prompi: duplicabit michi p̄- na. p̄ cōtemptu moni- toris z facinoris com- missi. ne mireris si an- geli veniant cū homi- nibus ad iudiciū. Ipe enim dñs ad iudiciū veniet cum principibus po- puli sui. Ostendantur ergo prin- cipes: z si in illis culpa est: definit ira dei a populo. Detemus ergo magis esse solliciti: scientes q̄ non solū p̄ actib; nostris stabimus ante tribunal dñi: sed z angeli tanq; principes z duces nostri. Vnde. Obedite p̄positis vestris: ipsi enī p̄uigilant rationem red- dituri pro animabus vestris.

Ori. Populus peccat z principes ostentant cōtra solem ad exami- nandum: vt arguant a luce. Non enī tantum p̄ suis arguuntur delictis: pro p̄lo enim cogunt principes reddere rationē: ne forte nō docuerit: nō monuerint: non sollicitē arguerint eos qui primū peccauerunt ne cōtagio dispergeret in p̄fos. In ipsos enī cōuertetur ira dei: z cessabit a populo. Hęc si cogitarent hoīes: principatus nō ambirent. sufficit cuiq; pro pecca- tis p̄p̄rijs argui z reddere ratōem. Quid necesse ē p̄ peccatis p̄p̄i ostētari contra solem ante quē nihil potest abscondi. nihil obscurari?

Aug. Et dixit dominus ad moysen: Accipe duces ppli z ostenta eos dño cōtra solē: z auferetur ira animatōnis domini ab israel. Iratus dñs de fornicationib; israel carnalibus. scz z spiritualib;. Nā z filiiab; moab se misuerant: z ydolis fuerant consecrati: moysi dixit vt ostentaret dño duces ppli cōtra solem. i. palam in conspicuo huius lucis. Nā grecus ait: paradigmatisōn: qd̄ dici posset exempla. qz paradigma exemplum dicit. Nam aquila dicit. Confige. vel potius sursum confige. symachus autēz suspende. Sed mirum est q̄ scriptura defijt narrare vtrū hoc fuerit ex p̄- cepto dñi impletū: qd̄ contemni potuisse non video. aut si contemptū est

Tolle cunctos principes popu- li z suspende eos contra solem in- i- p̄antibus: vt auertat furoz me⁹

ab israel. Dixitq; moyses ad iudi- ces israel. Decidat vnusq; p̄o- ximos suos: qui initiati sunt beel- p̄hegor. Et ecce vnus de filiis isrl̄ intrauit coram fratribus suis ad- scortum madianiten. vidēte moy- se z omni turba filiozū israel qui- flebant ante fores tabernaculi.

Quod cū vidisset phyneas filius- eleazari filij aarō sacerdotis: i- sur- rexit de medio multitudinis: ar- repto pugione ingressus est post- virum israelitem in lupanar z per- fodit ambos simul virū. f. z muli- erē in locis genitalibus. Cessauit- qz plaga a filiis israel. Et occisi sūt- viginti quattuor milia hominum

impune cōtemni. Si aut factum est z tacitū: cur et eo q̄ phinees trāssitit adulteros placatū fuisse dñm scriptura dicit plagam cessasse? Quali cru- cifixis duab; sic p̄ceperat dñs: ad huc indignatio perseverans alio mō placanda videret: cū falsum esse nō posset qd̄ p̄nūciauerat dicens: Au- feretur ira animaduersionis dñi ab israel. Si ergo factū erat quid dubitet irā fuisse auersam? Quid ergo opus erat: vt phyneas ad placandū deū in adulteros vindicaret: z scriptura p̄biberet q̄ sic placauerit dñm: Quis

Dixitq; dñs ad moysen: P̄hi- neas filius eleazari filij aaron sa- cerdotis auertit iram meā a filiis- israel qz zelo meo cōmotus est cō- tra eos: vt nō ipse delerem filios- israel in zelo meo. Idcirco loq̄re- ad eum: Ecce do tibi pacem fēde- ris mei. Et erit tam ipsi q̄ semini- illius pactum sacerdotij sempiter- num. quia zelatus ē pro deo suo- z expiauit scelus filiozū israel.

Erat aut nomen viri israelite qui- occisus ē cū madianite. zambri- filius salu. dux de cognatiōe z tri- bu symeonis. Porro mulier ma- dianitis que pariter interfecta est- vocabat̄ cobzi filia i- sur principis- nobilissimi madianitarū. Iocu- tusq; est dñs ad moysen dicens: Hostes vos sentiant madianite:

forte itelligamus: cū illud qd̄ p̄ceperat do- minus de duab; ppli moyses iplere dispo- neret: voluisse cū etiā scdm legē talia puni- re flagicia: vt iuberet vnūquēq; interficere proximū suū dis alie- nis consecratū. z inte- rea illud phineas sa- ceret: z sic ira dei iam placata: nō opus fu- isse duces ppli crucifi- gi. Hęc sane seueri- tas illi tempi cōgrua quantū malū sit for- nicatōis z ydolatrię prudentium fidei sa- tis euidenter ostēdit.

Quod cū vi- disse phyneas. Dñs. Hęc edificauit- ruit p̄iore ppli. tibi- aut qui a xpo redem- ptus es cui de mani- bus gladii corpalis ablatus est: z datus est gladius spiritus: arripe hunc gladiū. Et si vides israeliti- cum sensum cū madi- anitis scortantē mere- tricibus. i. cū diaboli- cis cogitationib; vo- lutantem: ne parcas: ne dissimules: statim- peute: peccatū p̄me- ipsam quoq; vuluā id est: secreta nature discantēs z penetrās ipsum fomite peccan- di resecā: ne vltra cō- cipiat z generet: z maledicta peccatoz soboles israelitica castra p̄taminet. sic enim sedabis iram dei. P̄uenisti enim diem iudicij que dies ir̄p̄oia- tur z furoris. Et exterminato fomite peccati qui hic vulua mulieris appē- latur: ad iudiciū venies securus. Dremus ergo vt inueniam semp̄ patum istum gladium sp̄s: p̄ que exterminentur ipsa semina z cōcepta culpa. z p̄p̄ius vobis fiat deus p̄ uerum phyneem dñm nostrū hielum xpm.

Arrepto pugione. Significat p̄ crucē xpi nō solum ydolatriam: sed z omne carnis affectū vel cōcupiscentiā p̄mi: z sic deū placari.

Occisi sunt xiiii. milia. Quia lumē veritatis z iusticię relinque- tes cecitate ydolatrię z fornicatōis am auertit: solis eterni lumine priuati: mortis tenebras incurrit. Visibilis enī sol viginti quattuor: horis orbem illustrat: z suo ambitu noctis tenebras fugat: sic z xps ad fugandā pecca- ti tenebras p̄ apostolos z p̄p̄as mundū illustrat.

Dactu sacerdotij sempiternū. Quisq; zelo dei compunctus carnis stimulos cōtemnit cōp̄mit. vel subiectos ne lasciuat corrigit: sem- pitemū sacerdotiū acq̄rit: p̄tinens ad eundē de quo dicit. Tu es sacerdos ī- eter. fm oz. mel. cū quo eternū regnū possidebit. Interpretat̄ aut phyneas ore parcens: vel ore requeuit: vel oris auguriū. Eleazar deus me⁹ adiutor vel dei adiutoriū. Aaron mons fortitudinis vl mons fortis. Que nomia cōgrue p̄dictū sensum exprimūt. Qui enī ore pat̄ ne prana loquat̄: z my- steria celestia exponit: auditorib; p̄ dei adiutoriū p̄m laborē explens: ad montē fortitudinis. i. xpm feliciter ascendit.

Erat autem nomen zc. Israelita q̄ fornicatus ē cū madianite.

significat eos qui ab ecclesia per errorem vel pravam operationem separati: blasphemiam dei inter infideles exarant. Quibus dicitur per vos blasphematur nomen dei in gentibus: quos nota ista ostendunt. Nam et zabi iter pretatur psalmus vel cantici. Salu: temptacione respiciet. Si meon audiuit tristitiam: vel nomen habitaculi. Cobzi: calicimensus: vel immolamibi. Sur: murus ul angustia. Dadian: contraditio vel nullo. Zambri ergo fornicatorem copale vel spirituale significat: qui non canticum laudis sed psalmum irisionis iter inimicos christi excitat. Un. In me psal lebat qui bi. vi. Dic ergo ad temptacionem respiciens: et temptato consentiens: sub nomine habitaculi: id est sub nomine ecclesiastici de casu suo i gerit tristitia fidelibus: quia calicimensus amore repletur: i. gal. et rebus se metipsum diabolo immolauit: cum membra sua libidini tradidit. Dic contraditiois responsum ab aduersariis dei prauo ope efficiens: muris et carceris et angustie semetipsum immergit: ubi cruciatibus die ac nocte usque ad nouissimum quadramtem.

C. XXVI.

Postquam nori oru. Quia illi primo a scitu fuerat peccato ceciderunt: secundum nunc plus in eorum locum succedens vocat ad numerum. Et quod de illis dictum non fuerat: de his dicitur. His distribuet terra in sorte ex numero nominum etc. Si de prioribus dictum fuisset fallum fuisset: quia ceciderunt in deserto pro peccato suo: his autem cuncta que promittuntur impleta sunt.

Numerate omnem. Iterum populus numerantur et leuitate: ut interfectis primis carnalibus no-

percutite eos: quia et ipsi hostiliter egerunt contra vos et deceperunt infidels per ydoloz phogoz et cobzi filiam ducis madian sorore sua: que percussa est in die plage pro sacrilegio phogoz.

C. XXVI.
Postquam nori
 orum sanguis effusus

est: dixit dominus ad moysen et ad eleazarum filium aaron sacerdotem: Numerate omnem summam filiorum israel a viginti annis et supra per domos et cognationes suas cunctos qui possunt ad bella procedere. Locuti sunt itaque moyses et eleazar sacerdos in campibus moab super iordanem contra iericho ad eos qui erant a viginti annis et supra: sicut dominus imperat: quorum iste est numerus. Ruben primogenitus israel. Quis filius enoch: a quo familia enochitarum. Et phallu: a quo familia phalluitarum. Et esrom: a quo familia esromitarum. Et charmi: a quo familia charmitarum. De sunt familie de stirpe ruben: quarum numerus inuentus est quadraginta tria milia et septingenti triginta. Filius phallu: helyab huius filii manuel et dathan et abyron. Isti sunt dathan et abyron principes populi qui surrexerunt contra moysen et aaron in seditione chore quando aduersum dominum rebellauerunt: et aperiens terra os suum deuorauit chore morientibus plurimis quam combussit ignis ducentos quinquaginta viros. Et factus est grande miraculum ut chore percute filij eius non perirent. Filij symeon per cognationes suas. Namuel: ab hoc familia namuelitarum. Jamin: ab hoc familia iaminitarum. Jachin: ab hoc familia iachinitarum. Zare: ab hoc familia zareitarum. Saul: ab hoc familia saulitarum. De sunt familie de stirpe symeon: quarum omnis numerus fuit viginti duo milia ducenti. Filij gad per cognationes suas. Sephon: ab hoc familia sephonitarum. Aggi: ab hoc familia aggitarum. Sumi: ab hoc familia sumitarum. Ozni: ab hoc familia oznitarum. Der: ab hoc familia heritarum. Arod: ab hoc familia aroditarum. Ariel: ab hoc familia arielitarum. Iste sunt familie gad quarum omnis numerus fuit quadraginta milia quingenti. Filij iuda her et onan: qui ambo mortui sunt in terra chanaan. Fueruntque filij iuda per cognationes suas. Sela: a quo familia selaitarum. Phares: a quo familia pharesitarum. Zare: a quo familia zareitarum. Porro filij phares esrom: a quo familia esromitarum. Et amul: a quo familia amulitarum. Iste sunt familie iuda quarum omnis numerus fuit septuaginta sex milia quingenti. Filij ysachar per cognationes suas. Thola: a quo familia tholaitarum. Phau: a quo familia phauitarum. Jafub: a quo familia iafubitarum. Semra: a quo familia semramitarum. De sunt cognationes ysachar quarum

num populus dei censetur: qui per iordanis baptismum transeat: et celestis hereditatis re-promissionem accipiat.

Istis diuide tur terra. **U**n. Re probatur prior plus qui est in circumsione et introducitur scds de prepucio. q. paternā hereditatē consequit nō a moyse sed a ihu Moyse enim si dat aliquibus hereditatē nō itra iordanē quē nec transit omnino: extra dat terram: nō fluentem lac et mel: s. pecoribus aptam. muta animalia et iratio nabilia melius q. homines nutriente. **I**hs meus scdo poplo terram dat lacte et melle manantē: imo que est fauus mellis p. omni terra. **E**t moy ses quidē hereditatē non dat in clero: nec pōt p. p. lēx. tomos familias nomia et mērita singulorū diuina forte pensare. **H**oc facit solus hieus: cui omne iudicium dedit pater. **I**pse scit etiaz quomodo vnumquē q. digna mansione dispēset. **S**unt aliq. tamē in istis qui sup. eminet: et omnino nō ducunt ad fortē. omnes lenite. s. hoc ē omnes qui intente pmanent in misterio dei. p. nūgiles i seruitio ei? excubias gerunt: fortē inter ceteros nō querūt vel accipiūt. sed nec i terra est fors eorum. ipse dominus ē fors eis et hereditas. **H**i sunt q. nullis corpore nature obfatu lis hebetati: omnium insibilium gloriā sup. gressi i sola dei sapia et vbo. ei v. nēdi vsu exercitiū. q. posuerunt qui nihil corporeum requirunt: **S**ed solā agnitōem secretorū dei. et vbi est cor eorū ibi ē et thesaurus. sp. in domino et i verbo eius et in sapientia delectabunt. **H**ic eis cibus. hoc poculū. iste diuitie. h. erit regnū. **Q**ui autē inferiores sunt: hereditatē terre accipiunt. licet sublimioris alicui? et potētioris. **T**erra enī v. uentū. p. m. ititur. que v. uentū. dicit. q. ne cit mortē. **E**t isti qui

numerus fuit sexagintaquattuor milia tricenti. **F**ilij zabulon p. cognationes suas. **S**ared: a quo familia sareditarum. **N**elon: a quo familia belonitarum. **J**alel: a quo familia ialelitarum. **D**e sunt cognationes zabulon. quarū numerus fuit sexaginta milia quingenti. **F**ilij ioseph p. cognatōes suas manasses et ephraim. **D**e manasse ortus est machir: a quo familia machiritarū. **M**achir genuit galaad a quo familia galaaditarum. **B**alaad hūit filios. **D**yezer: a quo familia hyezeritarum. **E**t elech: a quo familia elechitarū. **E**t asrihel a quo familia asrielitarū. **E**t sechē a quo familia sechemitarū. **E**t semida: a quo familia semidaitarū. **E**t epher: a quo familia epheritarum. **F**uit autē epher pater salpbat qui filios non habebat: sed tm filias q. rum ista sūt nomina maala. et noha. et eglā. et melcha et therisa. **D**e sunt familie manasse. et numerus earū q. n. g. ita duo milia septingenti. **F**ilij autē ephraim per cognatōes suas: fuerunt hi. **S**uthala: a quo familia suthalaitarum. **B**ether: a quo familia betheritarum. **T**heben: a quo familia thebenitarū. **D**ozro filius suthala ^{f. al. berat vel heran.} fuit heram: a quo familia heramitarum. **D**e sunt cognatōes filiorum ephraim. quarum numerus fuit triginta duo milia quingenti. **I**sti sunt filij ioseph per familias suas. **F**ilij beniamin in cognationibus suis. **B**ale: a quo familia ba

leitarū. **A**zbel: a quo familia azbelitarū. **A**hiram: a quo familia abiramarum. **S**uphan: a quo familia suphanitarū. **D**upham a quo familia buphamitarū. **F**ilij balehered et noeman. **D**e hered familia hereditarū. **D**e noeman familia noemanitarū. **H**i sunt filij beniamin p. cognatōes suas quorū numerus quadraginta quinq. milia sexcenti. **F**ilij dan p. cognationes suas. **S**uban: a quo familia subanitarum. **D**e sunt cognatōes dan. p. familias suas omnes fuerunt subanite. quorum numerus erat sexagintaquattuor milia quingenti. **F**ilij aser p. cognatōes suas. **J**emna: a quo familia iemnaitarū. **J**e sui: a quo familia iesuitarū. **B**rie: a quo familia bzeitarū. **F**ilij brie haber: a quo familia haberitarū. **E**t melchiel: a quo familia melchielitarū. **N**omen autē filie aser: fuit sara. **D**e cognationes filiorū aser et numerus eorū quinquaginta tria milia quadringenti. **F**ilij neptalim p. cognatōes suas. **J**esibel: a quo familia iesibelitarū. **D**uni: a quo familia gunitarū. **J**eser: a quo familia ieseritarum. **S**ellē a quo familia sellemitarū. **D**e sunt cognatōes filiorū neptalim p. familias suas quorū numerus quadraginta quinq. milia quadringenti. **I**sta est summa filiorū israel qui recensiti sunt. sexcenta milia et mille septingenti triginta. **L**ocutusq. est dominus ad moysen dicens: **I**stis diuidetur terra iuxta numerum

dem magni et beati: sed beatores illi qui iam non p. speculū et in enigmate. neq. in substantijs corporalibus: s. facie ad faciē deū videbunt sapie lumine radiati. et mere diuitatis capaces per puritatem effecti. **Q**ui. **T**erre huius diuisio et hereditas formam celestis hereditatis tenet que sanctus diuidet. **S**ūt ibi plures: sunt et paucis sed pauci beatores. **M**ulti enī p. latam viam q. ducit ad mortem eunt. **Q**ui vero p. ardam viam q. ducit ad vitam tendunt pauci dicunt. et alibi dicitur. **E**t pauci sūt qui saluātur. et alibi. **U**bi multiplicat iniquitas: refrigescit caritas: multorū nō paucorum. **I**n arca noe (vbi mensura celitus datur) in inferioribus trecentorū cubitorū p. nitur lōgitudō. et quinquaginta latitudo. **S**imilitas vero vni cubiti spacio consummatur. **I**n inferioribus enī bestie erāt et pecudes. **I**n superioribus aues in summis vero homo rationalis. **I**pe verter in vni cubiti colligitur. **O**mnia cū ad monadem reducuntur. **D**onec omnē huius generis numerus elige fideles. pauciores erunt q. vniuersi de fidelibus. elige meliores: pauciores reperiēs. **D**e ipsis rursus elige perfectiores pauciores erunt. **E**t quāto eligendo processeris: tanto pauciores inuenies: donec tādē venias ad vniū aliquē qui confidenter dicat q. plus omnibus laborauit. **Q**ui hoc modo plures sūt plus terre et corpore hereditatis accipiūt. **P**auci autē exigui q. plus habēt i dno. **A**lij nihil omnino terrene hereditatis accipiūt q. digni sūt sacerdotēs et ministri dei. **H**orum enim et integro ipse dominus hereditas est. **I**pse tam propter iumenta sua

accipiunt aliquid ter-
res: sed illius que vr-
bibus contigua est.
Pluribus ma-
iozem. Et sic nu-
merosius tribus ma-
iora spacia terre forti-
atur: que minor autē
fuerit hominū nume-
ro minorem.

Unus iustus fm
q a deo acceptus p
pluribus habetur. vñ
Per vñā sapientem
habitabitur ciuitas.
tribus autē iniquorū
desolabitur. z vnus
iustus p toto mundo
Iniqui autē zī mlti
sunt: erigui z p nichil-
lo ducant apud deū
Est ergo z mltitudo
laudabil. vñ abrahę
quem eduxit foras.
ait: Respice celum si
potes dirigere stellas
ita erit semen tuū zc.
In quo notandū qz
iustus in interioribus
semp consistit: quia ī
abscondito orat pa-
trem: z omnis gloria
filie regis i regal ani-
me intrinsecus est. Is
deus educat eā foras
cum res postulat z re-
rum visibilitū ratio.

Ut fors terrā
Per sortem precipit
diuidi hereditas: sed
videt ipsum moysen
cui ista mandantur:
nō forte diuidere he-
reditatem. Ruben z
gad z dimidie tribui
manasse. Ihs quoqz
extra sortem dat he-
reditates tribui iude
z caleph: z tribui ef-
fraim: z dimidie tri-
bui manasse. In cete-
ris fors mittit. vñ de
puto qm in celesti. he-
reditate aliqui nō ve-
nient ad sortem: neqz
cuz ceteris qm is san-
cti sint num erabunt
sed erit egregia corū
hereditas: sicut fuit
caleph: z tribui iude
z ihu filio naue. Sic
enī cuz adepta victo-
ria diuidunt spolia:
egregij bellatores cū
ceteris nō ducuntur ad sortem: sed optima queqz
virtutum merito perci-
piunt: ceteri sorte vñtur iure victorie. Ita videtur
mibi xpūs dominus meus facturus. Illis enī p-
cipuos z sublimes decemet honores: quoz fa-
cta magnifica z sublimes cognoscit virtutes. vñ
ait. Volo pater vt vbi ego sum illic z isti me-
cū sint: z alibi. Sedebitis z vos sup duodecim
thronos: z alibi. Sicut tu in me pater: z ego in
te: ita z isti in nobis vñ sint. **Hec omnia nō
forte descendunt: sed dilectōis prerogatiua.**

Misc. caleph zc. Ii. Sexcenta milia armatorū
de egypto dicuntur
egressa: z duo tantū in terram pmissionis
ingressi. Multi enī p baptismū

vocabuloz in possessiones suas.
^{Signitate vite.}
Pluribus maiorem partē dabis.
z paucioribus minore: singulis si-
cut nunc recensiti sunt. tradet pos-
sessio. Ita dūtaxat vt fors terras
tribub' diuidat: z familijs. Quid
quid forte contigerit hoc vel plu-
res accipiant vel pauciores. **Hic**
quoqz est numerus filiozū leui p
familias suas. **Gerfon:** a quo fa-
milias gerfonitarum. **Caath:** a quo
familias caathitarum. **Merari:** a
quo familia meraritarū. **De** sunt
familie leui. familia lobni. fami-
lia ebzoni. familia mooli. familia
musi. familia phori. **Auero** caath
genuit amram: qui habuit vxorē
iochabeth filiam leui. que nata ē
ei in egypto. hec genuit viro suo
amram filios aaron z moysen. z
mariam sororem eoz. **De aaron**
ozī sūt nadab. z abyud. z eleazar
z ythamar. quoz nadab z abyud
mortui sunt: cum obtulissent ignē
alienum coram dño. **Fueruntqz**
omnes qui numerati sunt viginti
tria milia generis masculini ab
vno mense z supra. qui nō sunt re-
censiti iter filios israel: nec eis cū
ceteris data est possessio. **Hic est**
numerus filiozū israel qui descri-
pti sunt a moysē z eleazaro sacer-
dote in campestribus inqab sup

iozdanem contra iericho. **Inter**
quos nullus fuit eoz qui ante nu-
merati sunt a moysē z aaron in de-
serto synai. **Predixerat enī** domi-
nus q omnes morerentur in soli-
tudine nullusqz remāsit ex eis nisi
<sup>fideles: s. vtriusqz populi vel sectatores actōis
vel contemplationis.</sup>
caleph filius iephone. z iosue fi-
lius nun.

C. XXVII.
H Accesserunt
autē filie salphaat fi-
lij epher. filij galaad. filij machir.
filij manasse qui fuit filius ioseph
quarū sunt noia maala. z noha. z
egla. z melcha. z therfa. **Steteruntqz**
cozaz moysē z eleazaro sarerdote
z cunctis pncipibus populi ad
hostium tabernaculi fēderis atqz
dixerunt: **Pater noster mortuus**
est in deserto nec fuit in seditione
que concitata est contra dñm sub
choze: sed in peccato suo mortu^s
est. **Hic nō** habuit mares filios.
Cur tollitur nomē illi^s de familia
sua: quia non habet filium: **Date**
nobis possessionē iter cognatos
pāris nři. **Retulit moyses causas**
earum ad iudiciū dñi. qui dixit
<sup>quia ne plebs legis ab euangeli possessione
excludatur.</sup>
ad eum. **Iustam rem** postulant
<sup>filie: i. opa misterio corpus cōpleta. s. ed-
fcs qui vñbram legis habet in ore nihil profun-
dum nihil spirituale sentiens.</sup>
filie salphaat. **Da eis possessionē**
inter cognatos patris sui. z ei in

duuntur a regno: sed in medio pñi dei hereditatem accipiunt. **Salphaat**
autē interpretatur vmbra in ore eius. hec est intellectus: operū pater. **Sūt**
multi fratres in quibus intellectus altior z pfundior nullus. **Sed est** eis
sensus emortuus: vñ de z emortuum est cor eius in ipso. **Hic igitur** si ad
intelligentiā spūalem nihil sapit: sed est emortuus: tamē si genuerit filias
id ē opa mandatorū dei: hereditatē certe cum plebe dei cōsequetur. **Nō**
poterit quidē numerari inter eos quoz ipse dominus portio est: multi enī
vocati pauci vero electi. **Ostenditur autē ipso noie** quare filios nō potuit
generare. **Interpretatur enī vmbra** in ore eius: qui vñbram legis in ore
d 4

ad fidem transeunt:
sed ad celestem patri-
am paucissimi perue-
niunt. fm illud. **Pauci**
vō vocati: pauci vero
electi. **Quo tantū** in-
grediuntur ppter eos
qui ex vtroqz populo
celeste regnum adipi-
scuntur. vel qui p acti-
onem z contemplati-
onem ad eternā bea-
titudinē pdestinant.

C. XXVII.

**Da eis posses-
sionem.** **Or.** Dabis
possessionem zc. **Hec**
scdm hystoriam pa-
lam est omnibus qd
vigoris habeant: qui
sciunt leges istas nō
soluz apud filios isrl
custodiri: sed apud
omnes homines: qui
tamen legibus vñt
Unde apparet qz li-
bertas filiarū salpha-
at non solum eis he-
reditatē contulit: sed
perpetua vñtēdi iura
seculo dedit. **Vides**
qnta sit hystorie etiā
vtilitas. quis potest
leges istas dissoluere
qbus vñuersus vñt
mundus: **Dos autē**
queramus quomodo
spiritualitē edificemur:
fieri ei potest vt neqz
filie mibi sint fm car-
nem: neqz iuris here-
ditas. **Erit ergo** ali-
cui oculo lex que di-
uina voce sancita ē.
Requiram q apud
spiritualem legē que
sunt iste quinqz filie:
Quarū etiā si pater
mortuus fuerit p ali-
quo peccato: ipse tamē
hereditates iustū dei
accipiunt. **Virtutes**
animi: z sensus mētis
filij sūt. filie vero ope-
ra corporis misterio
impleta. **Quinqz enī**
sunt corporis sensus
quibus omne opus ī
corpe expletur. **Ite**
ergo quinqz filie. id ē
operū pfectio. etsi pa-
tre orbate remaneat:
nō abijciuntur ab he-
reditate: sed nō exclu-

habet: non ipsam ymaginē rerū: nihil spirituale: nihil p̄fundi intellectus sentire potest: sola vmbra legis in ore eius est. sensus viuos et spiritales generare non p̄t. sed opa et actus que sunt simpliciora vite mysteria. Et ideo ostendit in his clementiā dñi q̄ innocentiores etiā si sensu deficiant. et bona opera habeāt nō excludantur ab hereditate sanctorū. Recte ergo locute sunt filie salphaat.

Homo cum mortuus. **Dr.** Supponitur lex de successione vt primo filius. Filia secūdo loco succedat. tertio frater. q̄rto patris frater. q̄ntus gradus certum aliquem non designat: Sed quicumq̄ p̄pinq̄ior ex omī familia fuerit succedat. In his integer et perfectus est bystorie sensus: vt nihil requirere videatur. sed qui i spiritualibus legibus est eruditus potest intelligere diuersos successionum gradus. et quomō primus sit cōsequēde celestis hereditatis gradus doctrine et sciētie merito: qui est masculus filius. Secūdo operis prerogatiua que est filia. Tertius cōpassionis et imitatio nis. vnde et frater nominatur. Sunt em̄ nonnulli qui sponte et p̄prio intellectu nihil agunt. sed positi iter fratres ex imitatione ea videntur agere q̄ illi agunt qui p̄prio intellectu mouēt dat. etiā istis tercius hereditatis gradus q̄ fratribus. Quartus que fratrē patris nominat: potest intelligi ordo hominū qui audita a patribus conant implere. non tam p̄p̄is sensibus moti nec presentī doctrina excitati q̄ veterum traditōe: boni vero aliquid gerunt. Vltimus vero scribitur gradus qui quolibet pacto his proximis fuerit. quasi diceret. siue occasiōe siue veritate doctrine quis aliquid boni fecerit non perdet mercedem suam.

Ascende in montem istū. **Dr.** Vide quomō qui p̄fectus ē: leatus est. nō in valle: non in planicie: non in colle: sed in monte. s̄i alto et in arduo defungitur loco: q̄ vite eius cōsummatiō habebatur i excelso. Sed oculis iubetur contueri omnem terram. p̄missionis: et diligenter ex alto cuncta p̄spicere. Oportebat enī summā p̄fectionis cōsecuturo nihil incognitum remanere: sed cunctoz que videntur et audiuntur habere noticiā. Ideo credo vt omnī que in carne positus corporalī cepit aspectū: in spū effectus. et iuda mente ad auditoria et discipulatū sapiētie p̄perans velociter eorum ratōes assequat et causas. Que enim vtilitas recessuro de seculo ostendere terras et loca: quoz ne laborē perperurus nec gloriaz esset p̄ceptur? Perterret me q̄ de moysi famulo et amico dei cui facie ad faciem locutus est dominus: p̄ quem fecit signa et p̄digia tam periculosa dicitur. Apponeris inquit ad pplm tuum. sicut appositus est aaron frater tuus in monte hoz. Causam exponit dicens: p̄pter q̄ transgressi estis verbum meum in deserto syn. non me sanctificastis in aqua coram eis. Ergo nec sine culpa est moyses. etiā ipse transgressus est. et factus sub peccato vnde. Regnauit mors ab adam vsq̄ ad moysen. nec enim ipsi peccat. Cōcluit enim deus sub peccato omnes vt omnī miseretur. Gratia autē x̄po qui nos liberauit de corpore mortis huius. Moyses enim liberare nō potuit cū et ipse transgressus sit. Ille ergo solus debet requiri qui peccatū non fecit.

Idem. Mors moysi finis legis que scdm litterā dicitur. sacrificioz scz interruptio et ceteroz que similiter mandantur in lege. Hec ergo vbi finem accipiunt: ibi accipit principatū. finis enim legis x̄ps ad iusticiaz

^{f in plebe. s. non in leuitis quibus solus de^o est hereditas. t. s. celestem.}

Hereditatez succedant. Ad filios autē isrl loqueris hęc: Homo cū mortuus fuerit absq̄ filio ad filiaz que prerogatiua opm̄ viger. eius transibit hereditas: si filiam

nō habuerit habebit successores fratres suos. q̄ si et fratres nō fuerint: dabitur hereditatē fratribz

patris eius. Sin autē nec patruos habuerit: hereditas dabitur his qui ei primi sunt. Erit hoc quoq̄ filijs israel sanctū lege perpetua: sicut p̄cepit dominus moysi. Dixit quoq̄ dñs ad moysen: Ascende in montem istum abarim. et con

^{f qui ex imitatioe sapientū agunt.}
^{f illis. s. qui traditione veterum non proprio sensu nec presentis doctrine monitōe aliquid agunt boni.}
^{f qui ex occasiōe siue veritate doctrine aliquid boni agunt. nō enim pdunt mercedē suā.}
^{f perfectus nō in valle moritur: sed in monte id ē in alto loco: quia vite eius perfectio habebatur in excelso.}

in montem istum abarim. et con

o mni credenti. Et sicut de prioribus dictū est: quia omnes i moysi baptisati sunt in nube et in mari: ita et hiesu dicitur. quia omnes in hiesu baptisati sunt i spiritu sancto et aqua. Ihs est enim qui transit aquas iordanis. et in ipsis quodammodo iam tunc pplm baptizat. Ipse est qui terraz sanctam partitur vniuersis non priori populo: sed secundo. Prior enim p̄ peccato suo cecidit i deserto. Temporibus ihu quieuit terra a bellis: nō temporibus moysi. Sed de hiesu christo dictū est: non filio naue. Et vti

^{f oportebat summā p̄fectionis cōsecuturo nihil incognitum remanere.}
templare inde terrā quam datur

sum filijs israel. Cūq̄ videris eā ibis et tu ad populū tuū sicut iuit

me in deserto syn. in cōtradictiōe multitudinis nec sacrificare me voluisti coram ea super aquas. Ne sunt aque cōtradictōnis in cades

deserti sin. cui respondit moyses: Prouideat dñs deus spirituum omis carnis hominem qui sit sup multitudinē hanc et possit exire et intrare ante eos et educere illos vt introducere ne sit popul^{us} dñi sicut oues absq̄ pastore. Dixitq̄ dñs ad eū: Tolle iosue filiū nun virū

nam terra mea cesset a bell. et cessaret si sub ihu meo p̄ncipe fide liter militarem. caro mea non insurgeret aduersus spū meuz: nec ipugnaret terra mea a cōtrarijs gentibus diuersis. s. cōcupiscentijs stimulatā. Dremus ergo vt ibi regnet sup nos: et terra nostra cesset a bellis ab impugnationibus. s. carnalium desiderioz. et tunc requiescet vnusquisq̄ sub vite sua. et sic sua et olina sua. i. sub velamento patris et filij et spiritus sancti requiescet anima n̄ra.

Quia offendi. **Aug.** Cā causam mortis moysi dicit dominus quā et fratris eius. quia. s. non sanctificauerunt eum coram p̄lo ad aquā contradictionis. i. q̄ dubitauerunt q̄ uo no eius posset aqua de petra p̄fluere. Di stice autē significatur quia nec vetus sacerdotium cuius p̄sonā

aaron gerebat: nec ipsa lex cuius p̄sonam gerebat moyses: introducunt populum dei in terram eterne hereditatis. Sed hiesus in quo significatur x̄ps. i. gratia per fidem. Et aaron quidē ante defunctus est q̄ isrl et alijs p̄tem terre p̄missionis intraret. Moyses autē adhuc viuente capta est terra amorgoz et possessa. sed iordanem cū eis non transiit. Ex aliqua enī pte lex obseruatur in fide christiana. Ibi enī sunt etiā p̄cepta que vsq̄ hodie obseruare christiani iubemur. Sacerdotiū vero illud et sacrificia nullam p̄tem tenent hodie fidei christiane nisi q̄ in vmbra futurorū acta et transacta sunt. Cum vero ambobus fratribus vt apponant ad populū suum dicitur: manifestum est nō esse in illos iram dei que separat a pace eterne societatis. vti patet. Non solū officia: sed et mortes eoz signa fuisse futurorum: nō supplicia indignatōis dei.

Prouideat dominus. Nota non eligit filios: non nepotes: nec rogat vt constituant duces: iudicio dei electoz cōmittit.

Dr. Prouideat dominus deus. Recessurus de hoc seculo. orat vt p̄uideat ducem populo. Erant ei filij gerson. et eleazar. et filij fratris magni et egregij viri: non orat deum pro ipsis vt constituant duces populi: vt discant ecclesiarum principes successores sibi non p̄pinq̄itate carnis testamēto signare. neq̄ principatū ecclesie hereditariū tradere: nec eligere eum que humanus cōmendat affectus: sed dei iudicio successoris electionem p̄mittere. Poterat recto iudicio principem eligere: cui dixerat deus. Elige p̄biteros p̄lo quos tu scis p̄biteros. et elegit tales in q̄bz continuo dei spiritus quiesceret et p̄biterarent omnes. Sed nō eligit: et nō audet ne relinquat posteris p̄sumptiois exemplum. sed ait: Prouideat dominus deus. Quis erit ergo ex plebe que se p̄ clamoribus ad gratiā vel precium excitatis moueri solet: vel etiā ex sacerdotibus qui se ad hoc ydoneum iudicet: nisi si cui oranti et p̄tenti a domino reueletur. sicut deo dicit ad moysen. Assume ad temetipsum hiesum filiū naue. Audis eui denter ordinatōem principis ppli tam manifeste descriptam vt p̄ne expositione n̄ egeat. Nulla hic ppli acclamatio. nulla p̄pinq̄uitatis p̄tēplatio.

[Marginal notes on the right side of the page, including a large blue initial 'D' and various handwritten annotations.]

propinquis agrorum et prediorum relinquatur hereditas gubernatio populi illi tradatur que deus elegit. qui s. habet in se spiritum dei. et in conspectu suo precepta dei. qui moysi notus et familiaris sit. i. in quo sit claritas legis et scientia ut possint eum audire filii israel.

Spiritus Sanctus. Non enim de spiritu hominis diceret: quem nullus erat qui non haberet. **Iubet** tamen manus ei imponere ne quisquam taliter pollens gratia sacramenta consecrationis audeat recusare.

Et dabis ei precepta etc. **Al.** **Ihs** succedit moysi. et dicit que spiritualiter debeat offerre in ecclesia. **Legi** enim succedat euangelium. **lex** facienda monet et gratia complet. **primum** quid offerri debeat per singulos. **dehinc** quid i. labba to propter spem quietis eterne. **quid** in kalendis. **dis. p.** in nouatione vite. **quid** in pascha que cosepelimur xpo per baptismum. **quid** a mortuis transientes ad vite nouitatem. **quid** i. petibecosten propter gratiam spiritus sancti. et remissionem peccatorum etc.

Et partem glorie. **Quali** facies eius locum glorie tue. non enim res huiusmodi quasi piliter diuise minuantur: sed totę sunt omnibus. **totę** singulis qui eam habent societatem.

Ut audiant etc. **Or.** **Si** sacrificia et instituta legalia usque in presens mansissent euangelij fides excludissent. **Erat** enim in illa magnifica et reuerentia plena religio: que primo aspectu stupefaceret intuentem. **Quis** enim videns sanctuarium altare sacerdotum sacrificium consummates: et omnem illius rei ordinem: non putaret plenissimum hunc esse ritum quo deus coleretur creator omnium? **sed** gratias aduentui xpi qui illa destruxit que magna videbantur in terris et cultum dei a visibilibus ad invisibilia transtulit. et a temporalibus ad eterna. **Sed** ipse xps aures requirit que hec audiant. et oculos que hec videant.

Pro hoc si quid etc. **Verbaliter** instrumur ut quisquis accipiat potestatem in populo dei secundum magistrum viuę legis: que in sacerdotis officio maxime commendatur: vitam suam et subdito et ordinet atque regat.

Dirit quoque. **Or.** **Et** locutus est dominus ad moysen dicens: **Precipe** filiis israel et dices ad eos: **Munera** mea. data mea. hostias meas in odorem suauitatis obseruate: ut offeratis mihi in diebus festis meis. **Et** dices ad eos: **Hęc** sunt hostie mee quas offeretis domino etc. **Nemo** suum aliquid offert domino: sed quod domini est. nec tam offert quam reddit. **Ideo** dicit: **Munera** mea data mea etc. **Quasi** que precepturus sum ut offeratis in diebus festis meis. data mea sunt. i. a me vobis dantur. ne quis credat offerendo se aliquid offerre deo. **Impius** enim est qui putat aliquid se deo prestare velut indigenti.

Or. **In** diebus festis meis. **Habet** deus dies festos suos. **Est** enim ei magna festiuitas salutis humana. **Puto** quod per singulos fideles: per singulos qui conuertuntur ad deum et in fide perficiunt: festiuitas oritur domino. **Letificat**

in quo est spiritus dei. et pone manum tuam super eum. **Qui** stabit coram eleazaro sacerdote et omni multitudo. et dabis ei precepta cunctis videntibus et partem glorie tue ut audiat eum omnis synagoga filiorum israel. **Pro** hoc siquid agendum erit eleazar sacerdos consulet dominum. **Ad** verbum eius egredietur et ingredietur ipse et omnes filii israel cum eo et cetera multitudo. **Fecit** moyses ut preceperat dominus. **Lunę** tulisset iosue: statuit eum coram eleazaro sacerdote et omni frequentia populi et impositis capitibus eius manibus cuncta replicauit que mandauerat dominus.

C. XXVIII.

Dixit quoque dominus ad moysen **Precipe** filiis israel et dices ad

eum impudicus: si sit castus. et iniustus: cum iusticiam colit. agit festum christus qui pro salute nostra sanguinem fudit: cum videt potuisse se humiliari scilicet obediens usque ad mortem. **Agit** festa spiritus sanctus cum i. his qui conuertuntur videt sibi templum parum. **Letantur** angeli ad quorum festiuitatem accedunt conuersi. **Gaudiu** enim est in celo super vno peccatore penitentiam agente. **Deo** et angelis eius occasione leticie damus: cum super terram ambulantes conuersatione in celis habemus. **Veretur** ne e contrario mala conuersatio nostra non

Somnia que offerimus dei sunt. nihil ergo ei damus sed reddimus. **eos.** **Oblationem** meam et panes et incensum odoris suauissimi offerre per tempora sua. **Hęc** sunt sacrificia que offerre debetis agnos anniculos immaculatos. **duos** quotidie in holocaustum sempiternum.

Unum offeretis mane: et alterum ad vesperam. **decimam** partem ephym simile que dispersa sit oleo purissimo. et habeat quartam partem huius.

Holocaustum iuge est quod obtulistis in monte synai in odorem suauissimum incensum domino. et libabitis vini quartam partem huius. per agnos singulos in sanctuario domini. **Alterum** quoque agnus similiter offeretis ad vesperam iuxta omnem ritum sacrificij matutini. et libamentorum eius oblationem suauissimi odoris domo. **Die** autem sabbati offeretis

solum ternis super celo lamentationes educat. et fortassis ipsi deo. ut quid enim dicit. **Digni** tet me quod feci hominem super terram? **Et** christus videns ciuitatem fleuit super eam dicens: **Diem** saltem hierusalem que occidis prophetas et lapidas. **Et** ego hodie si propheta non audiam verba et monita eius spernam: lapido prophetas et quantum in me est: occidam. **cuius** tamquam mortui verba non audio. **Illa** quoque lamentationis diuina vox est. **Dei** me: quod factus sum sicut que congregat stipulam in messe. et sicut racemos in vindemia etc. **Diem** saltem homo quod peccauit grande peccatum: permutat omnes festiuitates eius. **Quia** in loco sancto et in die festiuitatis christum occiderunt: id dicit ad eos: **Reuenias** vestras et sabbata vestra et dies festos odium anime mea. **Ubi** de muneribus mandat: ubi adhuc nulla sunt peccata: dies festos meos dicit.

Hęc sunt sacrificia. **Queramus** ergo diligenter quod sit ordo festiuitatum: ut ex ipsis ordinibus et sacrificiorum ritu colligamus quod iuxta ritum cuiuslibet factis suis festiuitatem deo

parare possit. **Prima** ergo est festiuitas dei que dicitur indefinens. **De** his enim mandat: que indefinenter matutinis et vespertinis sacrificijs offerantur. **Non** primo mandat de festiuitate pasche. vel azimorum et scenophegie. **hanc** primam posuit in qua sacrificium indefinens mandat offerri: ut agnoscat qui vult esse perfectus. quod non est intermittenda festiuitas: sed semper indefinenterque agenda. quod significat sacrificium indefinenter. i. in vespertinis et matutinis offerendum: ut in lege et prophetis (qui matutinum tempus ostendunt) et in euangelio (quod vespertinum. i. in vespera mundi saluatoris ostendit aduentum) indefinenter intendere possit. **Qui** autem peccat: et agit dies peccati: non potest agere diem festum. et offerre indefinens sacrificium. **Qui** autem indefinenter custodit iusticiam: et abstinet a peccato: continuum offert sacrificium. **Si** oratio iusti sicut incensum offert in conspectu domini: et eleuatio manuum eius sacrificium est vespertinum: cum apostolus dicat: **Nolite** fraudare inuicem: nisi forte ex consensu ut vacetis orationi. **Et** iterum. **Redire** in id ipsum. certum est quod impedit sacrificium indefinens his que coniugio seruiunt. **Videtur** ergo ille solus offerre sacrificium indefinens qui deuotus est perpetue castitati. **Sed** sunt alij dies festi his qui non possunt indefinenter immolare sacrificium castitatis.

Die autem sabbati. **Secunda** ergo festiuitas est sacrificij sabbati. et oportet queque iusti festiuitatem hanc agere. de qua dicit apostolus: **Relinquet** ergo sabbatismus. i. sabbati observatio populo dei. **Relinquentes** ergo iudicum sabbatum: qualis debeat christiano esse sabbati observatio videamus.

Die sabbati nihil de mundanis actibus oportet operari. Si ergo nihil mundanum geras: spiritualibus vaces: ad ecclesiam venias: verbo dei aure percipias: celestia cogites: de futura spe sollicitudinem geras: venturum iudicium per oculos habeas: non respicias ad presentia et visibilia: sed ad invisibilia et futura: Hec est observatio sabbati christiana: hec iudei observare ceterent. Apud ipsos quoque faber et structor: et huiusmodi opifices in die sabbati occiuntur: lector autem diuine legis: vel doctor: ab opere suo non desinit: nec tamen contaminatur sabbatum. unde. **Sacerdotes** in templo sabbatum violant: et sine crimine sunt. Qui ergo cessat ab operibus seculi: et spiritualibus vacat: sacrificium sabbati: et diem festum agit. Neque onera portat in via. Unus enim est omne peccatum: secundum illud. Sic onus graue grauatque sunt super me: neque ignem accendit: et quo dicit. **Ite** in lumine ignis vestri est. Unusquisque sedet in loco suo: et non peccat ex eo. **Locus** quoque spiritualis est: iusticia: veritas: sapientia: sanctificatio: et omnia que christus est: locus anime est. **Ex** hoc loco non oportet eam exire: vt vera sabbata custodiat: et diem festum sacrificium erigat sabbatorum: sed illud. **Qui** manet in me: et ego in illo.

Verum altius repetamus que sit veri sabbati observatio. Ultra hunc mundum est: quod enim scriptum est: **Requieuit** deus in die sabbati ab operibus suis: non videmus vel tunc factum esse in die septima: vel etiam nunc fieri. **Sempiternum** videmus deum operari: nec est sabbatum in quo non operetur. Producentem solum suum super bonos et malos: et plenus super iustos et iniustos: producens in motibus sanum: et herbam seruituti hominum: percussens et sanans: reducens ad inferos et reducens. Unde cum iudei prescriberent sibi de operatione et curatione sabbati: respondit. **Pater** meus usque modo operatur: et ego operor: ostendens in nullo huius seculi sabbato requiescere deum a dispensatione mundi. **Erit** ergo verum sabbatum in quo requiescet deus ab omnibus operibus suis: cum auferet dolorem et tristitiam et gemitum: et erit deus omnia in omnibus. **In** quo diem festum: et verum sabbatum cum angelis celebrabimus offerentes sacrificium laudis: et sacrificium indefinens cum indefinenter assistet deo anima: et offeret sacrificium laudis per pontificem magni qui sacerdos est in eternum secundum ordinem melchisedech.

Et duas decimas. Hec offertur: qui spirituali gratia repletur scientiam diuini testamenti et docente spiritu sancto: verbis et exemplis doctorum auditores suos: non per temporali lucro: sed per vite eterne premio.

In kalendis. Id est in neomeniis: cum ecclesia vel quilibet anima soli iusticie sic propinquat: vt vnus spiritus cum eo fiat: et per ipsum inouata veterem hominem abiciat.

Idem. Tercia festiuitas neomenie dies: in qua et hostia offertur. Neomenia autem noua luna dicitur. Noua autem dicitur soli proxima vt sub claritate eius lateat. **Sed** et hec festiuitas umbra futuro: sicut et alie. **Sol** iusticie christus est: huic si luna: id est ecclesia que lumine eius repletur iuncta fuerit: vt vnus spiritus cum eo fiat: tunc festiuitate neomenie agit. **Tunc** enim noua efficitur: cum abiciat veterem hominem: et induit nouum qui secundum deum creatus est. **Tunc** neque videri neque comprehendi humanis potest aspectibus. **Cum** enim totam se sociauerit domino: et ad splendorem eius totam se concesserit: nihil omnino terrenum cogitat vel querit: nec hominibus placere studet: sed totam se sapientie: totam se lumini: totam se calori spiritus sancti

duos agnos anniculos offert: qui simplicitate mentis: et innocentia operis deo exhibet.

duos agnos anniculos immaculatos

et duas decimas similem oleo consperse in sacrificio: et liba que rite funduntur per singula sabbata in holocaustum sempiternum. **In** kalendis autem: id est in mensium exordijs: offeretis holocaustum domini vitulos de armento duos: arietem vnum: agnos anniculos septem immaculatos: et tres decimas similem oleo consperse in sacrificio per singulos vitulos: et duas decimas similem oleo consperse per singulos arietes: et decimam decime similem ex oleo in sacrificio per agnos singulos.

Holocaustum suauissimi odoris

man cipat subtilis et spiritualis effecta. Ideo dignissime diem festum agit: et hostiam neomenie domino tanquam per spiritum in nouata ingulat.

Titulos de ar. Potest in duobus vitulis iocunditas boni operis in anima vel in corpore signari. **Que** secundum duo testamenta offertur deo vel deo in duobus preceptis caritatis.

Arietem vnum. In arietem regimine discipline forte et immobile secundum vnitatem fidei catholice.

atque incensi est domino. **Libamenta** autem vini que per singulas fundenda sunt victimas ista erunt. **Mediam** pars hinc per singulos vitulos tertia per arietem: quarta per agnum. **Doc** erit holocaustum per omnes menses qui sibi anno vertente succedunt. **Dyrus** quoque offeretur domino pro peccatis in holocaustum sempiternum cum libamentis suis. **Medie** autem primo quartade-cima die mensis in phase domi erit et quintadecima die solennitas azimorum. **Septem** diebus vescent azimis: quarum dies prima venerabilis et sancta erit. **Omne**

Agnos anniculos septem. Simplicitatem et mansuetudinem mox pro celesti requie per gratiam septiformis spiritus.

Et tres decimas. Hoc offertur qui scientiam spiritalem in sancte trinitatis fide oleo leticie illuminatus exhibet cum bono opere.

Et duas decimas. Hoc facit qui decalogum legis in duobus preceptis caritatis ad suam et proximum vtilitate studet convertere: et sic totam vitam suam in suauem odorem domino dedicare.

Et decimam decime. Hoc fit cum simplicitate mox secundum scripturam regulam gratia spiritus sancti cooperante instituitur et ornatur. **Vene** autem hec omnia in holocaustum domino iubentur offerri: quia hec agere debemus non vt humanam laudem vel presentem et tribuamur

queramus: sed omnium bonorum datorum deo per omnia placeamus: et eterne vite retributionem mereamur.

Medie autem primo. **Tri.** Quarto loco ponitur inter festiuitates dei pasche solennitas: in qua agnus occidit: agnus: id est vnus: agnus qui tollit peccata mundi: quia pascha nostrum immolatus est christus. **Iudei** carnali sensu comedant carnes agni: nos autem carnem verbi dei. **Ips** autem ait: **Nisi** comederitis carnes meas non habebitis vitam in vobis. **Hoc** quomodo loquimur: carnes sunt verbi dei: si quasi infirmis olera: aut quasi pueris lactis alimoniam proferamus: si tamen perfecta loquimur: si robusta: si fortia: carnes verbi apponimus comedendas. **Ubi** enim mysticus sermo: et trinitatis fide repletus: et solidus profertur: vbi futuri seculi amoto velamine literę legis spiritualia sacramenta panduntur: vbi spes anime auulsa de terris: collocatur in illis que oculus non vidit: nec auris audiuit: hec omnia sunt carnes verbi dei. **Qui** potest perfecto vasa: et corde purificato: ille vere festiuitatis pasche imolat sacrificium: et diem festum agit cum deo et angelis.

Quintadecima die. **Idem.** Sequitur huic prima festiuitas azimorum: quam merito celebrabis: si extermines omne fermentum malicie et nequitie ab anima tua: et azima sinceritatis et veritatis custodias. **Non** enim putandum est deum leges hominibus pro fermento scribere: et exterminari animam iubere de populo suo si partem fermenti in domo sua habuerit: et huic fermenti causa tantum offendi: vt animam quam ad ymaginem suam fecit exterminari iubeat et enerti. **Sed** illud horretur deus si malicie: id est nequitie spiritus anima fermentetur et intumescat ad flagicia. **Hec** si deo anime nostre non abiciamus merito exterminabimur. **Sed** ne cotinuas etiam si videris parum intra te fermentari maliciam: quia modicum fermenti totam massam corrumpit: et vni peccati aliud gignit. **Si** enim quis accepto castitatis fermento quotidie castior efficitur: sic accepto neque fermento quotidie efficitur nequior: et deterior.

Idem. Omnes qui imbuendi sunt altioribus disciplinis: molestum habent rudimento: labore cum discipline ignorant vtilitatem. **Do**lest

Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off. Visible text includes: "et vnus spiritus cum eo fiat", "et per ipsum inouata", "veterem hominem abiciat", "et hostia offertur", "Neomenia autem noua luna dicitur", "Sed et hec festiuitas umbra futuro", "Sicut et alie", "Sol iusticie christus est", "huic si luna", "id est ecclesia", "que lumine eius repletur", "iuncta fuerit", "vt vnus spiritus cum eo fiat", "tunc festiuitate neomenie agit", "Tunc enim noua efficitur", "cum abiciat veterem hominem", "et induit nouum", "qui secundum deum creatus est", "Tunc neque videri neque comprehendi humanis potest aspectibus", "Cum enim totam se sociauerit domino", "et ad splendorem eius totam se concesserit", "nihil omnino terrenum cogitat vel querit", "nec hominibus placere studet", "sed totam se sapientie", "totam se lumini", "totam se calori spiritus sancti".

ergo nobis videntur rudimenta iudeoz qui primis imbuebantur elemē-
 tis: cum primo audiunt. Vult enim quisq; discere de his que ad salutem
 ptinent: cum autē sacrificia arietū byrcorum ⁊ vituloz recitantur: nihil vi-
 litatis inesse putat. Sed si possit veteris testamēti velamen remouere: vi-
 debit q̄ magnifica sint que sup̄flua ⁊ superficialia ducunt: in pasche festi-
 nitate agnus est qui purificat populum: in alijs byrcus: in alijs vitulus:
 aut aries vel capra vel vitula. Unus ergo ex his qui ad purificandū po-
 pulum sumuntur: est agnus: i. ipse xp̄us: q̄ tollit peccata mundi.
 Si agn̄ qui ad pu-
 rificandū pplm̄ da-
 tus ē: xp̄m significat.
 consequenter etiā ce-
 tera animalia purifi-
 cationi deputata: re-
 feruntur ad alias plo-
 nas que aliqd purifi-
 cationis cōferant hu-
 mano generi. Sicut
 enim xp̄s in sacrificiū
 oblati: peccatorum
 remissionē in vniver-
 so mūdo prestavit: ita
 forte ceteroz sancto-
 rum sanguis qui effu-
 sus est: alterius sicut
 vitule: alterius sicut
 byrci: aut capre: aut
 alicuius horuz fufus
 est ad expiandū p
 parte aliqua populū.
 Sive hec ad instozū
 pphetarūq; plonas
 qui in hoc mundo in-
 gulati sunt: vel eozū
 qui dicūt: Quoniaz
 pp̄ te mortificamur
 tota die estima: su-
 zē referēda sunt: sive ad
 superiores virtutes:
 quibus pcuratio hu-
 mani generis data ē
 quis facile audeat af-
 firmare? Reoz enim
 animalia hec p specie:
 sed per figuram refe-
 rantur ad illam: vel
 ad illam personam.
 Sicut ip̄e xp̄s: nō iō
 agn̄: dicit q̄ in agni
 specie sit cōuersus: s;̄
 quia voluntas ⁊ bonitas eius qua deū hominib; ppiciavit: ⁊ peccata de-
 leuit: quasi agni hostia fuit immaculata ⁊ innocens: qua placari hoibus
 diuina creduntur: sic ergo fortassis sicut angeloz vel instozum hominū
 diuina interueniat: p peccatis hominū: pro repropiciatione diuina: velut
 aries: aut byrcus: aut vitulus oblati sacrificium ad purificandū pplm̄
 accipi potest. An non videtur vt aries: vel byrcus: holocaustum se obtu-
 lisse paulus pro plo israel cū diceret: Oprobam anathema esse a christo
 pro fratribus meis zē. Et alibi. Ego enī iam imolor zē. Figuraliter autē
 potest videri q̄ alius: p festiuitate sabbati: alius pro festiuitate nouozum:
 alius pro festiuitate tabernaculoz quasi byrcus: vel vitulus: aut aries offe-
 ratur ad reconciliandū hominibus deū. Dum enī sunt peccata: necesse ē
 requiri hostiam: p peccatis. Si enim non fuisset peccatū: non necesse er at
 dei filium agnum fieri: ⁊ in carne positū iugulari. Sed quia introiuit pec-
 catum in hunc mundum: cuius necessitas ppiciatōem requirit: que tamē
 per hostiam fit: necessariū fuit pro peccato hostias pvideri: ⁊ quia peccati
 diuerse qualitates fuerunt: pvidentur hostie diuersoz animalium. Sic
 ergo alius angelozum vel sanctoz efficitur vitulus qui in illa festiuitate
 interuenit pro delictis populū. Alius autem aries i alia festiuitate. Quod
 si purificari poterint homines a peccatis: minuuntur hostie. Si enī pro
 multitudine peccatoz multiplicantur hostie: ⁊ pro exiguitate minuuntur.
 Vnde in festiuitate scenopbegie cum per octo dies iubentur hostie offer-

S peccatū: s. qui facit peccatū seruus ē peccati.
 opus seruale non facietis in ea.
Offeretis q̄ i incensum holocau-
 stum dño. vitulos de armento du-
 os. arietem vnum. agnos annicu-
 los immaculatos septē. ⁊ sacrificia
 singuloz ex similia que conspersa
 sit oleo: tres decimas p singulos
 vitulos: ⁊ duas decimas per arie-
 tem: ⁊ decimam decimę p agnos
 singulos. i. septez agnos: ⁊ byrcū
 pro peccato vnū: vt expietur pro
 vobis: p̄ter holocaustū matuti-
 num: quod semp offeretis. Itq; fa-
 cietis per singulos dies septē die-
 rum in fomitem ignis ⁊ in odore
 suauissimuz dño qui surget de ho-
 locausto ⁊ de libationibus singu-
 lozum. Dies quoq; septimus ce-
 leberimus ⁊ sanctus erit vobis.
 Omne opus seruale nō facietis i
 eo. Dies etiaz primitiuoz qñ of-

ri: prima die quasi adhuc in abundantia peccatoz quattuordecim vitu-
 li iubentur offerri. Secundo quasi iminutis peccatis minuuntur hostie: ⁊
 offeruntur tredecim vituli: tertia duodecim. post hec vndecim: quasi puri-
 ficationibus deficiente p dies multitudine peccatoz minuitur nūs hostia-
 rum. Sic etiā p dispositōe totius mūdi ratōem purificatōis intellige. In-
 digent enī purificatōe nō solum que i terra sunt: sed etiā que in celis. Im-
 minet enī celis p̄ditio: q̄ peribūt ⁊ omnes vt vestimentum veterascent ⁊
 mutabunt. Intuere ergo totius mūdi: i. celestium: terrestriū: ⁊ inferoz purificati-
 onē. Vide quantis i-
 digeant bycoia ho-
 stijs: q̄ntos requirāt
 vitulos: quātos arie-
 tes: q̄ntos byrcos: s;̄
 in his oibus vn̄ est
 agnus qui totū mun-
 di potuit auferre pec-
 catum. Ideo ceterę
 cessauerūt: q̄ hec vna
 hostia sufficit p totū
 mūdi salute: ceterę cū
 sicib; peccata: hic so-
 lus potestate dimisit.
 Dicebat enim fili re-
 missa sūt tibi peccata
 tua. Sic ergo imbui-
 tur mūdus: primo p
 diuersas hostias q̄re
 re remissionē peccato-
 rū: donec veniat ad
 hostiā pfectā: agniuz
 anniculū pfectum q̄
 tollit peccata mūdi:
 p que festiuitates a-
 gat spiritales: nō ad
 satietatē carnū: s;̄ ad
 pfectum spūs sacrifi-
 cijs spiritualib; i puri-
 ficatōe metis oblati.
Dies etiā pri-
 mitiuorum. Ori.
 Sexta festiuitas de
 nouoz: q̄ primitiū d
 nouis fructib; offerū-
 tur: vbi enī seminatur
 fuerit ager: ⁊ diligen-
 ter excultus: ⁊ ad ma-
 turitatē puenit se-
 ges: in fructū pfecti
 one festiuitas domi-

C. XXIX.
Mensis etiam
 septimi prima dies

agetur. Si vis ergo nouozū diem festum agere cū deo: vide q̄no semines
 aut vbi: vt possis tales metere fructus quib; letari facias deū: ⁊ agere diē
 festum. Nō implere nō poteris: nisi i spiritu seminaueris vt de spū metas
 vitam gternā: ⁊ vere agas festū nouoz. vnde. Innouate vobis noualia
 ⁊ nolite seminare sup spinas. Qui cor suum innouat: inouat sibi noualia
 ⁊ non seminat sup spinas: s;̄ sup terrā bonā: que reddet ei fructū tricestimū
 aut sexagesimū: aut cētesimū. Ille ē ergo q̄ in spiritu seminat ⁊ colligit fru-
 ctum spūs. Fructus autē spiritus: primum omnū est gaudiū: ⁊ merito diē
 festum nouozum fructū agit: qui gaudium metit. Precipue autē si simul
 metat pacem: patientiam: bonitatē: mansuetudinem ⁊ similia.

C. XXIX.
Mensis etiā septimi. Ori. Sequitur festiuitas septimoz. Sicut
 enim inter dies septimus quisq; obseruat sabbatū: ⁊ est festiuitas: ita iter
 mensis septimus quisq; mensis sabbatū est mensium. Agitur ergo festiui-
 tas que dicitur sabbata sabbatozū: ⁊ fit in die prima mensis memoria tu-
 barum. Sed quis ē qui festiuitatē gerat memorię tubarū: nisi qui scriptu-
 ras p̄beticas ⁊ apostolicas que veluti celestis personant tuba memorię
 thesaurū cōmendat: ⁊ in lege dei meditat die ac nocte: et q̄ potest gratias
 spiritus sancti pmereri: quibus inspirati sunt p̄phę: ⁊ psallens dicere. Ca-
 nite in initio mensis tuba: Est ⁊ alia festiuitas cum affligūt animas suas
 ⁊ humiliant festa celebrantes. Omnia festiuitas: dies festus vocat animę

afflictio. **D**ie enim inquit dies est ppiciationis decima die mensis septimi. **V**ide ergo si diem festum vis agere: si vis ut letetur super te: afflige animam tuam: et humiliane expleat desideria sua: ne lasciviat. **D**enique pasche festivitatis et azimorum panem afflictionis habere dicuntur: nec potest quis agere diem festum nisi afflictionis panem manducavit. **E**t pascha cum amaritudine manducatur. **V**ides ergo quales sunt festivitates dei: non recipiunt corporalem dulcedinem: nihil remissum: nihil voluptuosum voluit: sed afflictionem anime et amaritudinem humilitatemque deposcunt: quia qui se humiliat exaltabitur. **H**oc ergo poscit dies ppiciationis. **C**um enim afflictus fuerit anima: et humiliata in conspectu domini ppiciatur Christus quem ppofuit deus ppiciationem in sanguine suo per fidem.

Quintadecima vero die. **D**omi. **V**ltimus dies festus de quo letatur in homine scenopogea est. **L**etatur ergo super te cum viderit in tabernaculis habitantem: non super terram fixam et

venerabilis et sancta erit vobis. **O**mnino opus servile non facietis in ea: quia dies clangoris est et tubarum. **O**fferetis quoque holocaustum in odorem suavissimum domino: vitulum de armamento unum: et arietem unum: agnos anniculos immaculatos septem: et in sacrificiis eorum similem oleo consperget tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietem: unam decimam per agnum: qui simul sunt agni septem et hircum pro peccato: qui offertur in expiationem populi: propter holocaustum kalendarum cum sacrificiis suis: et sacrificium sempiternum cum libationibus solitis. **H**is die ceremoniis offeretis in odorem suavissimum incensum domino. **D**ecima quoque dies mensis huius septimi erit vobis sancta atque venerabilis et affligetis animas vestras. **O**mnino opus servile non facietis in ea. **O**fferetis quoque holocaustum domino in odorem suavissimum: vitulum de armamento unum: arietem unum: agnos anniculos immaculatos septem: et in sacrificiis eorum similem oleo consperget tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietem: decimam decimam per agnos singulos: qui sunt simul septem agni: et hircum pro peccato: absque his que offerri pro delicto solent in expiationem: et holocaustum sempiternum in sacrificio et libaminibus eorum. **Q**uintadecima vero die mensis septimi que vobis erit sancta atque venerabilis. **O**mnino opus servile non facietis in ea: sed celebrabitis solennitates

domino: vii diebus offeretis quoque holocaustum in odorem suavissimum domino: vitulos de armamento tres: decem arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: et in libamētis eorum similem oleo consperget tres decimas per singulos vitulos: qui sunt simul vituli tredecim: et duas decimas arietem uno: et similem arietibus duobus: et decimam decimam agnis singulis qui sunt simul agni quattuordecim et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno: et sacrificio: et libamine eius. **I**n die altero offeretis vitulos de armamento duodecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificia quoque et libamina singulorum: per vitulos: et arietes: et agnos: rite celebrabitis: et hircum pro peccato: absque holocausto sempiterno: sacrificio quoque et libamine eius. **D**ie tertio offeretis vitulos undecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificia quoque et libamina singulorum per vitulos: et arietes: et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno: sacrificio quoque et libamine eius. **D**ie quarto offeretis vitulos decem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: et sacrificia eorum: et libamina singulorum per vitulos: et arietes: et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno: sacrificio quoque eius et libamine. **D**ie quinto offeretis vitulos novem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim

fundatum animi habentem: nec que terrena sunt: et quasi umbra per hereditate possidentem: sed in transitu positum: et dicentem: Incola ego sum et peregrinus sicut omnes patrum. **I**n tabernaculis enim habitaverunt abraham: ysaac: et iacob. **C**um ergo paratus es credere te ad aeterna: vis quoque pervenias ad terram fluentem lac et mel: letatur deus in te: et diem festum agit super te: hoc quidem implenti. **I**n futuro vero si vis considerare quomodo agant divites festi: obliviscere omnia mundana: describetur quomodo celum et terra transierit: et transit omnis habitus mundi. **C**elum vero novum et terra nova fundatur. **A**move solis huius lucem: et da illi mundum qui venturus est: solis huius septuplum lumen: imo ipsum deum. **P**one astantes angelos glorie: et omnes celorum virtutes. **C**onsidera quomodo ibi agi possunt dies festi domini: que ibi festivitas: que ibi gaudia: que leticie magnitudines. **Q**uamvis enim magne sunt: et vere festivitates que spiritualiter geruntur in anima: et preteram sunt: non ex integro: sicut ex parte sumus: et ex parte prophetamus: unde. **N**emo vos iudicet in cibo aut potu: aut in parte diei festi: non dixit in die festo. **E**x parte enim die festum in hoc mundo celebramus: corpore autem corruptibile aggruat animam: et reprimit sensum multa cogitationem. **C**um autem venerit quod perfectum est: evacuabitur quod ex parte est.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off. Visible text includes:]
 fundatum animi habentem...
 Incola ego sum...
 In tabernaculis enim habitaverunt...
 Cum ergo paratus es credere...
 aeterna: vis quoque pervenias...
 letatur deus in te...
 In futuro vero si vis considerare...
 quomodo agant divites festi...
 obliviscere omnia mundana...
 describetur quomodo celum et terra...
 transierit: et transit omnis habitus...
 mundi. Caelum vero novum et terra...
 nova fundatur. Amove solis huius...
 lucem: et da illi mundum qui venturus...
 est: solis huius septuplum lumen: imo...
 ipsum deum. Pone astantes angelos...
 glorie: et omnes celorum virtutes.
 Considera quomodo ibi agi possunt...
 dies festi domini: que ibi festivitas:
 que ibi gaudia: que leticie magnitudines.
 Quamvis enim magne sunt: et vere...
 festivitates que spiritualiter geruntur...
 in anima: et preteram sunt: non ex...
 integro: sicut ex parte sumus: et ex...
 parte prophetamus: unde. Nemo vos...
 iudicet in cibo aut potu: aut in parte...
 diei festi: non dixit in die festo. Ex...
 parte enim die festum in hoc mundo...
 celebramus: corpore autem corruptibile...
 aggruat animam: et reprimit sensum...
 multa cogitationem. Cum autem...
 venerit quod perfectum est: evacuabitur...
 quod ex parte est.

Siquis uirorum etc. Animo que imperfectum virum occurrit. nemo dicitur in uotis: sed libertatem suam habet in illis.

Origenes. Votum lex ponitur. et nono principio in hac lege moyses dicitur. Aut enim homo homo quicumque uouerit domino etc. Quali non dixisse suffecerit. homo qui uotum uouerit domino. Est enim alius interior homo qui renouatur de die in diem secundum ymaginem dei. alius uero exterior qui contempnitur. Cum uero uenit ad hunc profectum ut lex dei suscipiatur. et uota offerantur: que offerre non potest nisi qui habet aliquid in semetipso quod offerat deo: non sufficit exterior legem dei suscipere. et uota solus offerre: quia non potest aliquid dignum deo habere. Sed interior qui habet in se quid offerat deo. in quo est habitatio uirtutum. intellectus. scientia. et diuine ymaginis in nouatio. Qui cum speciem suam que ab initio a deo facta est recuperauerit: et uirtutum redintegrationem puritudo prioris formae: potest uota offerre. et tunc non homo solum: sed homo homo dicitur. Nam qui interiori hominem non excolit: uirtutibus non construit. moribus non ornat. sapientiam dei non querit: et scripturarum opera non impedit: non potest homo homo dici: sed homo tantum. et homo animalis. Quia interior qui ueritas et nobilitas dicitur homo sopitus in eo est carnalibus uiciis. et mundi huius curis. Unde cuius agendum est. si interiori hominem peccatorum foridibus se oppressum uidet: ut citius eruat eum ab omni inquinamento carnis et sanguinis. conuertat ad patriam. renouet ad se memoriam dei et spem salutis. Non enim hec extrinsecus agenda sunt. Intra nos est salutis occasio. unde. Ecce regnum dei intra uos est. Intra uos enim est conuersionis facultas. Cum enim conuersus in gemueris saluus eris. et poteris diuine altissimo reddere uota tua. et homo homo appellari. Votum autem est cum aliquid de nostris offerimus deo. Vult aliquid a nobis accipere deus: et ita nobis largiri ipse: ut dona sua non immeritis largiatur. unde. Et nunc israel quid dominus deus tuus poscit a te. nisi ut tu timeas deum tuum. et ambules in uisibus eius. et diligas eum ex toto corde tuo etc. Hec poscit deus a nobis. que si prius non offeramus: nihil ab eo accipiemus. Si dederimus gloriam: recipiemus gloriam. ait enim. Glorificatus me glorificabo. Si offeramus iusticiam nostram: accipiemus iusticiam dei. et si offeremus nostram. id est. corporis castitatem: accipiemus ab ipso spiritus castitatem. et si offeramus sensum nostrum: accipiemus sensum ipsius. unde apostoli. Nos autem christi sensum habemus. Sic ergo non solum homo: sed homo homo dicemur. uterque enim uocabuli sui perfectione ornatus est. Leguntur diuersa uota in scripturis. Anna uouit deo fructum uentris sui. et samueles consecravit in templo. Itepe quodcumque sibi post uictoriam occurrisset. et occurrente filia uota soluit lacrimanda. Alii uitulos. uel arietes. uel domos. uel alia ratione carentia. Ille uero qui appel-

sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis. et hyrcum pro peccato absque holocausto sempiterno. sacrificiaque eius et libamine. Die sexto offeretis vitulos octo. arietes duos. agnos anniculos unum. sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis. et hyrcum pro peccato absque holocausto sempiterno. sacrificiaque eius et libamine. Die septimo offeretis vitulos septem. et arietes duos. agnos anniculos unum. sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis. et hyrcum pro peccato absque holocausto sempiterno. sacrificiaque eius et libamine. Die octavo qui est celeberrimus. omne opus seruile non

latur nazareus semetipsum. Hoc enim est uotum nazarei quod est super omne uotum. Filius enim uel filia aut pecus. aut pygidium extra nos est. Semetipsum deo offerre. nec alieno labore. sed proprio placere perfectius et eminentius est in omnibus uotis. Quod qui facit imitator est christi. Ille enim dedit terram. mare. et omnia que in eis sunt. Celum quoque solem et lunam et stellas ministerio hominum. pluuias et uentos. et quidquid in mundo est hominibus largitur. et postea semetipsum. Sic enim dilexit deus mundum. ut filium suum unigenitum daret pro mundi uita. Quid enim magis faciat homo si semetipsum offerat deo. Cum se deus obtulerit propter. Si ergo tollas crucem tuam et sequaris christum: si dicas. Diuino autem ianone ego uiuam in me ipse. Si desideret anima tua esse cum christo. et non delectetur in seculo: semetipsum. id est. animam tuam obtulisti deo. Qui in castitate uiuit: corpus suum uouit. unde uirgo cogitat quomodo sancta sit corpore et spiritu. Sancti ergo dicuntur qui deo uentur. Unde aries si deo uouetur: sanctus appellatur. nec licet ei tondere ad coes uisus. Similiter uitulus. nec licet eum iungi in commune opus. Si ergo te uoueris deo. imitatus est tibi uitulus: ut facias tantum quod pertinet ad diuinum cultum.

C. XXX.

Narrauitque moyses filiis israel omnia que ei dominus imperarat. Et locutus est ad principes tribuum filiorum israel. Iste est sermo que per cepit dominus. Si quis uiroque uotum domino uouerit aut se iuramento strinxerit

quod aliquid sub eis degunt ut filie. aliquid ut uxores. Si qua ergo uouet aliquid propter opus et minus apte. custodis est reprimere uouentis audaciam et retundere. Quod si non fecerit: anima liberabitur a culpa. ipse uero uoti erit reus. sed hoc de inferioribus. Perfectionibus uero adest ipse deus. sicut dicitur de populo israel. ipse dominus ducebat eos. Sed postquam deliquerunt et inferiores se ipsis facti sunt: angelo traduntur. Unde moyses dicebat. Nisi tu ipse ueneris nobiscum. non me educas hinc. et de iusto dicit deus. Cum ipso sum in tribulatione. et alibi dicit. Re timeas descendere in egyptum quonia tecum ero. Iustus ergo et electus dominus adest: inferioribus uero angeli. Nos autem contendere debemus: ut occurramus in uirum perfectum. et utamur libertate uotorum. ut cum ipso domino unum spiritus simus: ut ipse in nobis maneat. et nos in ipso. nihil in nobis femineum. nihil paruule etatis habeatur. nec necesse sit nobis sub tutoribus et procuratoribus derelinqui a patre.

Iuramento constrinxerit non etc. Augustinus. Non hoc ad omnem iurationem pertinet: sed ad eam ubi quisque uouet alicuius rei abstinentiam qua licebat uti per legem. sed per uotum ipse sibi efficit non licere.

Idem. Anima rum que ecclesia dei sunt curam habent angelorum. quos etiam ad iudicium cum hominibus uenire ostendimus: ut constat uirtus sui desiderio peccauerint homines. an custodum negligentia. Videtur ergo mihi

Mulier si zc. Id est. si femina z adhuc tenera fuerit aia: cui vir vel pater dominatur in votis: non semper in ipsa est culpa: sed interdum redit ad viros vel parentes.

Iuramentum quo zc. Lxx. Et diffinitiones quas diffiniunt aduersus animam suam. Non q talibus votis noceant anime sue: sed aduersus animam dicitur aduersus animalem delectationem sicut ibi. Affligetis animas vestras.

Aug. Merito qritur in hoc loco etiam de voto virginitatis. Mulieres enim etiam virgines in scriptura solent appellari: z videtur apostolus de patre loqui cu dicit: seruet virginem suam: z det nuptui virginem suam zc. et hoc modo. vbi non nulli intellexerunt virginem suam. i. virginitatem suam: nulla tamen hoc simili scripturarum locutione demonstrant: cuius sit inusitatissima.

Nec obnoxia. Lxx. Dominus mundabit eam: quia abnuat pater eius. i. mundam h abebit z iudicabit sicut dicit: mundavit eam sacerdos: z mundatide non mundabit eam. i. non dices mundum eum q imundus est.

Si maritum. Id est. si adulta z viripotens fuerit ad concipiendum semen verbi dei: z doctrine spiritalis capienda secreta. vnde. Volo aut omnes vos vni viro virginem castam exhibere christo.

Aug. Quia dñs mandavit feminam sub patre esse anteq nubat: z sub viro nuptam: noluit ita lex aliquid vouere eam aduersus animam suam in rerum licitarum abstinentia: vt in eisdem votis feminea valeat autoritas: sed virilis. Ita vt si qad huc in nupte iam concesserit pater vota p solueret: si antequa persoluerit nupsit: z viro eius hoc cognitum no placuerit: non persoluat: z sit omnino sine peccato: quia dominus mundavit eam sicut dicit. i. mundam fieri iudicavit. Neq hoc contra deum fieri putandum est: cum ipse preceperit z voluerit.

Uxor in domo uiri zc. Aug. De illa prius dixit que i domo patris sui vouit: z anteq redderet nupsit. De ea ergo que in domo mariti vouit ita loquitur. Si in domo mariti eius votum eius. aut diffinitio q aduersus animam eius cum iureiurando: z audierit vir eius zc. Manifestum est ergo ita voluisse legem feminam esse sub viro: vt nulla vota eius que abstinentie causa vouerit reddant ab ea: nisi vir fuerit autor: permit-

non faciet irritum verbum suum: sed omne qd promisit implebit. **Mulier si quippiam vouerit z se constrixerit iuramento que est in domo patris sui z in etate adhuc puellari: si cognouerit pater votum qd pollicita est: z iuramentum quo obligauit animam suam z tacuerit: voti rea erit: quicquid pollicita e z iurauit opere coplebit. Sin aut statim vt audierit contradixerit pater: z vota z iuramenta eius irrita erunt nec obnoxia tenebit spofioni: eo q contradixerit pater. Si maritus habuerit z vouerit aliqd z semel verbum de ore eius egrediens animam illius obligauerit iuramento: quo die audierit vir: z non contradixerit: voti rea erit: reddetq quodcumq promiserat. Sin autem audiens statim contradixerit: z irritas fecerit pollicitationes eius: verbaq qbus obstrinxerat animam suam propicius erit ei dñs. Vidua z repudiata quicquid vouerint reddent. Uxor in domo viri cum se voto constrinxerit z iura**

tendo. Nam cum ad peccatum viri pertinere voluerit: si prius permisit z postea prohibuit: etiam hic (tamen non dixit vt faciat mulier: quod vouerat: quia permilla prius a viro fuerat) viri dixit esse peccatum qui abnuat qd prius concesserat: non tamen mulieri idco permisit vt si vir postea prohibuerit: contematur. Sed vtrum ista etiam ad vota continet: z ad concubitus abstinentiam pertineant: merito queritur: ne forte ea itel ligantur tantum aduersus animam voueri que sunt in cibis z potibus. qd

meto: si audierit vir z tacuerit nec contradixerit spofioni: reddet qd cumq promiserat. Sin autem extemplo contradixerit: no tenebit promissionis rea: quia maritus contradixit: z dominus ei propicius erit. Si vouerit: z iuramento se constrinxerit: vt per ieiunium: vel ceterarum rerum abstinentiam affligat animam suam: in arbitrio viri erit vt faciat siue non faciat. Qd si audiens vir tacuerit: z in altera die distulerit sententiam: quicquid vouerat atq promiserat reddet: qa statim vt audiuit: tacuit. Si autem non contradixerit postq rescit: portabit ipse iniquitatem eius. Itz sunt leges quas constituit dominus moysi inter virum z uxorem: inter patrem z filiam: que in puellari adhuc etate est: vt que manet in parentis domo.

L. C. XXXI.
Ulciscere dominus ad moysen dicens: **Ulciscere** prius filios israel

ni perturbada: z huiusmodi. Vnde etiam hic aliquid figurate dictum intelligitur: vt qm sunt multe abstinentie ceremoniarum irrationabiles z inimice veritati. Hoc forte intelligi voluit sic ratas esse. cu rationabiles fuerint. i. eas ro appetuerit: que sicut vir debet regere omnem aialem motionem: que fit no tantum in appetendo: sed etiam in abstinendo: vt si mente z ratione decernitur: tunc fiat. Si autem improbat: no fiat. Si autem ro qd prius recte faciendum esse decreuerit post improbet: sit peccatum consilij: etiam si tu non nisi rationi motio illa consentiat. **C. XXXI.**

Ulciscere. Orig. Scandala filijs israel madianitarum tergum erasabe acciderant: qui subornauerant mulieres que eos deciperent: vt peccarent.

etiam videtur ibi significari. Nonne anima plus e qd elca: Et cum de ieiunio precipitur: ita dicitur. Affligetis animas vestras. Rescio autem vnu alicui legat aduersus animam votum dici qd de abstinentia concubitus fuerit. Maxime cum hic lex auctoritatem viro tribuat no mulieri que viro subdita est: tunc vota persoluet si vir vota approbauerit. Si autem renuerit: non debet. Apostolus cum de huiusmodi loqueretur: no maiorem auctoritatem viro qd femine dedit. Sed vxor iquit viri debitum reddat. si militer z vxor viro. Vxor non habet potestatem sui corporis sed vir. Similiter z vir non habet potestatem sui corporis: sed mulier. Cum ergo parem vtrique tribuat potestatem: in sinuat de concubendo vel non concubendo regulam non pertinere ad ea vota vbi no habent parem potestatem: sed vir maior rem: z prope eius solius est. Non enim ait lex uiru n debere reddere vota sua si vxor prohibuerit: sed vxore si vir prohibuerit. Preterea iste iustificationibus que in exodo sub hoc noie memorantur multa picipi que ad proprietatem non possunt accipi. nec in nouo. t. obseruari: sicut de aure serui pertudeda: z huiusmodi. Vnde etiam hic aliquid figurate dictum intelligitur: vt qm sunt multe abstinentie ceremoniarum irrationabiles z inimice veritati. Hoc forte intelligi voluit sic ratas esse. cu rationabiles fuerint. i. eas ro appetuerit: que sicut vir debet regere omnem aialem motionem: que fit no tantum in appetendo: sed etiam in abstinendo: vt si mente z ratione decernitur: tunc fiat. Si autem improbat: no fiat. Si autem ro qd prius recte faciendum esse decreuerit post improbet: sit peccatum consilij: etiam si tu non nisi rationi motio illa consentiat. **C. XXXI.**

de macta
sicut ad
populum
Armate
pugnam
domini
Vnde vi
eligan
ad bellu
de cunct
peditoz
moyses
ri sacerdo
z rubas
eis. Lun
dianitas
res occid
z recem
z scier
cipes gen
beos inter
q muliere
q pecora
q quid ba

Illi ergo pro peccato suo puniti sunt mediocrius tamē et parcius. Hi vero qui fuerant causa peccandi multo vehementius. Unde patet quia longe grauius est causam peccati prebere quam peccare. unde dicitur. Quia melius fuerat illi homini non nasci aut molam asinariam alligari circa colum eius et precipitari in profundum maris: quam ut scandalizaret unum de pusillis istis. Scandalum autem est: ubi recte ambulanti deceptio ad peccandum subijcitur.

Et sic colligeris

Non illume inquit. Apponeris ad populum tuum. Hoc contra samaritanas qui negant resurrectionem mortuorum. nec fidem futuri seculi recipiunt. Nemo enim apponitur ad eos qui non sunt. Constat ergo esse aliquem populum cui moyses dicit esse apponendum.

Mille uiri etc.

Aduerte diuine virtutis magnificentiam. Filij israel duodecim milia fuerant armatorum: omnes uicti sunt: quia erat in eis peccatum. Nunc vero xij. milia uictores uincunt. quia non in multitudine uicit israel: sed iusticia et pietas est in eis que uincit. unde. Unus persequetur mille: et duo decem milia. Videt ergo. quia plus ualet unus sanctus oratio quam innumeri peccatores precladio. Oratio enim sancti celum penetrat. Quomodo ergo in terris hostem non uincat. Queramus ergo et custodiamus iusticiam. induamur loriam iusticie accincti ueritate. et accipiamus galeam salutis. et gladium spiritus. et ante omnia scutum fidei. in quo extinguamus ignea tela maligni.

Talibus enim armis instructi diabolica castra fugabimus.

Et reges etc. Digenes. Interficiuntur reges madianitarum. et qui prius a mulieribus uicti sunt. nunc expiatione habita et acta penitencia reges uincunt. tantum ualet conuersio ad deum et correctio peccatorum. Fuit autem curę diuine scripturę nomina regum memorare eui et recem et sur et ur so. Hi enim regnant apud madianitas. quos penitus debet extinguere omnis qui militat deo. Eui namque beluinus uel ferinus interpretatur. Beluinos ergo et ferinos mores debes omnino perimere: ut placeas ei qui te probauit. et peruenias ad beatitudinem mortificata totius iracundie feritate. Ego puto quod hec nomina scriptura diuina non narrauit pro historia: sed pro causis et rebus aptauit. Quis enim stultus filio suo nomen beluinus imponit: sed magis institutionem animarum prospexit sermo diuinus uolens ostendere. quod aduersus huiusmodi uicia militare debemus: et istos reges fugare de corporis nostri regno: ne regnent peccatum in nostro mortali corpore. Nomina enim pro rebus aptantur. etiam apud gentiles et barbaros. Notum est cur abram abraham dicitur. et sarai sara. et iacob israel. Ioseph autem a pharaone barbara lingua pho tophanec cognominatus est. quod lingua sua de secretorum uel somniorum reuelatione composuit. Daniel quoque in babilonia baltasar nominatur.

de madianitis. et sic colligeris ad sacros ad superne ciuitatis cues. populum tuum. Statimque moyses.

Armate inquit ex uobis uiros ad pugnam. qui possint uisionem domini expetere de madianitis.

Mille uiri de singulis tribubus eligantur ex israel qui mittantur ad bellum. Dederuntque millenos de cunctis tribubus. i. xij. milia expeditorum ad pugnam. quos misit moyses cum phynes filio eleazari sacerdotis. Uasa quoque sancta et tubas ad clangendum tradidit eis. Cunctaque pugnant contra madianitas atque uicissent omnes mares occiderunt. et reges eorum. eui. et recem et sur et ur rebe quinque principes gentis. Balaam quoque filium beor interfecerunt gladio. ceperuntque mulieres eorum et paruulos: omniaque pecora et cunctam suppellectilem quecquid habere potuerat de populo

Et ananias. et azarias. et misael. sidrac. misac. et abdenago. Madianitarum ergo regem moyses appellauit: prout gessit. Beluina inquit feritas est que regnat in madianitis. nec ipsa solum: alius est rex nomine recem. i. inanitas que ibi regnat. Multa enim inanitas et uanitas in hoc mundo quam dei miles superat et uincit: si nihil inaniter nihil superflue agit: memorans: quia etiam de ocioso uerbo reddent homines rationem in die iudicij. In hac uita hominis totum pene ociosum et inane est quod dicitur uel agit.

Inanis est ois actus et sermo in quo non est intrinsecus aliquid pro deo uel dei mandato.

Est et alius rex madian

vr. i. iruitatio. Vides quales sunt que regnant apud madianitas. Qui. s. debet expugnari. imo perimi. ab his qui deum sequuntur. Non enim tam regum quam uiciorum nomina que regnant in hominibus referuntur in lege: et uiciorum gentium bella que concupiscentiarum carnalium que militat aduersus animam describuntur. Denique hi que in uicijs regnant. u. reges esse dicuntur. ut pateat: quod omne uicium quod regnat in corpore ex quibus sensibus pendet. Hi ergo perimendi sunt de regno madianitarum: ut ultra uicia non regnent per eos. i. iusticia. nec ad scandalum uideant oculi: sed ad edificationem. Unde si oculus tuus scandalizat te: erue eum etc. Non tamen effodiendum precipit oculus corporis nostri: nec manum aut pedem abscidendum: sed sensum carnalia sentientem. et concupiscentis lasciuientem: ut oculi recta uideant. aures recta audiant. gustus noster uerbum dei gustet. manus palpent

et contrectent de uerbo uite. Et sic perceptis regibus madianitarum. regnet in nobis iusticia. i. xps que factus est nobis a deo iusticia. et pax. et redemptio

Balaam quoque. Patet consilio balaam subornatas esse mulieres madianitarum que deceperant israel. Unde hic uelut auctor sceleris interficitur. Dicitur et superius. quod balaam redijt in locum suum. Sed forte reuersus est. quamuis scriptura non dixerit. Vel forte in locum suum redijt ab eo loco ubi sacrificia faciebat: in eum. s. locum ubi tanquam peregrinus habebat hospicium. Non enim dicitur in domum suam. aut in patriam suam. De balaam autem dicitur est ad semetipsum: ubi tanquam dominus habitabat.

Cur feminas re. etc. Rab. Dystice. Feminam in preda de bello reuerteris leuat que foras accipit prauos cohibens. et zelo bono destruit. delectatione carnalis in abscondito pectoris celat. Sed hoc moyses. i. lex redarguit. Qui enim delectationem carnis in occulto corporis celat: facile culpam prauę operationis erorbitat. Iubet ergo omne masculinum. paruulum etiam. mulieremque que nouerit uiros iugulari. que turpe appetitum et delectationem carnis. que concipit iniquitatem et parit peccatum. penitus interficere debem. Puellas autem et feminas uirgines. i. parte delectationis que non plenis est ad peccandum. sed et arde scit ad bonum peruenire: ut que deo placita sunt desiderem. et perficere studeam.

Ad suggestionem balaam. Hic euidentius ostenditur balaam suggestionem

mulieres subornatas fuisse.

Isidorus. *Non dubitavit balaam oblata copia feminarum fornicationis ruina israelitas collapsuros: quia concupiscibiles anime eorum partes sciebat esse corruptas. Ita demones unumquemque perturbant illius affectibus anime laqueos tradentes: quibus nos senserint egorare.*

Eleazar quoque. *Nota quod eleazar non ad omnem populum: sed ad viros virtutis loquitur: qui revertentur de prelio. Viri autem virtutis sunt qui ad bellum procedunt: quod in agone contendunt: et ab omnibus se abstinent. alij vero non viri sunt virtutis.*

Aurum et argentum etc. *Tempus belli est in hoc mundo contra nequicias spirituales et concupiscencias carnales. Spectat nos angelorum chorus: et virtutum celestium pia erga nos pendet expectatio: quam vel quod de prelio revertamur. quis plus afferat aurum: vel argenti. quam lapides preciosos curiose invenitur. Requirit etiam qui deferunt: quod ferrum: qui plumbum: vel vas ligneum: vel fictile aut aliquid huiusmodi imagine domus vestibus necessariis. Secundum ergo ea que quisque detulerit mansionis ei meritum deputabitur. Probatur tamen hec omnia: alia per ignem: alia per aquam: uniuscuiusque opus quod se sit ignis probabit.*

Et lauabitur. *Orig. Vides quomodo purgatione indiget omnis qui erit de prelio huius vite. Qui pugnaverunt pro filiis israel: madianitas interfecerunt: in quo deo placuerunt: cum voluntate impleverunt: hoc tamen ipso imundi dicuntur effecti. unde iubentur lavare vestimenta sua et mundari: et sic intrare in castra.*

Hi ergo qui pugnant: quod imundos hostes contingunt: polluti sunt. Si ergo diaboli vicero: et cogitationes imundas quas suggerit: vel venientes repulsero: vel ingressas intra me ne ad effectum veniant necauro: concilians caput draconis: hoc ipso tamen pollutus sum: quo pollutum calcare contemdi: Beatus tamen quia superavi. unde: Nemo mundus a forde. Des ergo

et quicquid est generis masculini etiam in parvulis: et mulieres que norunt viros in coitu ingulate. **P**uellas autem et omnes mulieres virgines reseruate vobis: et manete extra castra. vij. diebus. **Q**ui occiderit hominem vel occisum tetigerit lustrabitur die. iij. et vij. et de omni preda siue vestimentum fuerit siue vas: et aliquid in utensilia preparatum: de pellibus caprarum et pilis et ligno expiabit. **E**leazar quoque sacerdos ad viros exercitus qui pugnaverunt sic locutus est: **H**oc est preceptum legis quod mandavit dominus moysi. **A**urum et argentum et aes et ferrum et plumbum et stannum et omne quod potest transire per flamas igne purgabit. **Q**uicquid autem ignem non poterit sustinere: aqua expiationis sanctificabitur: et lauabitur vestimenta vestra die septimo: et purificatione postea castra intrabitis. **D**ixitque dominus ad moysen **T**ollite summam eorum que capti sunt ab homine usque ad pecus: tu et eleazar sacerdos: et omnes principes vulgi: dividiteque ex equo predam inter eos qui pugnaverunt et egressi sunt ad bellum: et inter omnem reliquam multitudinem. **E**t separabis partem domino ab his qui pugnaverunt et fuerunt in bello. unam animam de quingen-

tis tam ex hominibus quam ex bobus et asinis: et ovibus: et dabis eam eleazaro sacerdoti: quia primitie domini sunt. **E**x media quoque parte filiorum israel accipies quinquagesimum caput hominum et bouum et asinorum et ovium cunctorumque animalium et dabis ea leuitis que ex cubant in custodiis tabernaculi domini. **F**eceruntque moyses et eleazar sicut preceperat dominus. **F**uit autem preda quam exercitus cepit rat ovium sexcenta. lxxv. milia: bouum lxx. duo milia: asinorum. lx. milia et mille. **A**nime hominum sexus femineque que non cognoverant viros xxx. duo milia. **D**ataque est media pars his qui in prelio fuerant ovium trecenta. xxxvii. milia quingente: ex quibus in prelio supputate sunt oves sexcenta. lxxv. et de bobus. xxxvi. milibus: boues. lxx. et duo. **D**e asinis. xxx. quingentis: asini. lx. unus. **D**e asibus hominum xvi. milibus: cesserunt in partem domini. xxx. duae anime. **T**radiditque moyses numerum primitiarum domini eleazaro sacerdoti sicut fuerat imperatum ex media parte filiorum israel: quam sepeverat his qui in prelio fuerant. **D**e media vero parte que contigerat relique multitudini: id est. de ovium trecentis. xxxvii. milibus quingentis et de bobus. xxx. sex milibus: et de

et quedam per ignem transiunt: alij sufficit aque purificatio. **A**ssumuntur autem ex prelio homines et iumenta: cum captivus omnis intellectus ad obedientiam christo per verbum dei. **I**n quo pugnautes captivant intellectum eorum: qui contraria sentiunt. **P**auci sunt tamen qui pugnare possint: et prelia ista conficere. de sexcentis milibus armatorum qui videntur militare deo. sola. xij. milia eliguntur: ceteri relinquuntur in castris. **I**ntuere quanti sunt in ecclesia

purificatione indigemus imo purificatio bus. **M**ulte enim et diverse nos manent purificationes. **S**ed mystica hec sunt: et ineffabilia. **Q**uis enim enarrare poterit que sint purificationes que pariter petro: et paulo: et similibus qui tot hostes prostraverunt: tot spolia ceperunt: que cruentis manibus accedentes redeunt: quorum per tinctus est in sanguine: et manus suas laucit in sanguine peccatorum: interficientes in matutino oes peccatores terre. **P**eremerunt enim diversas de montibus getes: quas nisi visissent captivos non liberassent. nec ad obedientiam christi perduxissent. **B**eatus qui succedit in his preliis: et interficit madianitas: ut iustificetur ex sanguine eorum. **S**anguine demonum sudit qui captivos eripit. **P**urificabit autem in regno dei: ut mundus ingrediatur civitatem dei: vel domini.

Qui pugnaverunt. **A**leg. **O**rig. **S**unt quidam in populo dei qui militat: quod si non obligat se secularibus negociis. **H**i procedunt ad bellum contra gentes munitas et spirituales nequicias: pro his qui infirmiores sunt vel etate: vel sexum: vel proposito. **P**ugnant autem omnibus: ieiunij: iusticia: pietate: mansuetudine: castitate: et omnibus continentie virtutibus. **E**t regressi ad castra victoribus fruntur lahoribus eorum etiam ibel-les qui ad pugnam non vocantur: vel etire non possunt. **S**ciendum autem quod omnia que sumuntur ex his gentibus mutanda sunt: et forte que quid ex hoc seculo assumitur: vel prelio capitur: et imundum est: et purificatione indiget.

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off. Visible text includes:]
 purificatio...
 madianitas...
 munitas...
 mansuetudine...
 castitate...
 continentie...
 imundum...
 purificatione...
 assumitur...
 imundus...
 intellectus...
 obedientiam...
 christo...
 captivant...
 contraria...
 sentiunt...
 pugnautes...
 captivant...
 intellectum...
 conficere...
 de sexcentis...
 milibus...
 armatorum...
 videntur...
 militare...
 deo...
 sola...
 xij...
 milia...
 eliguntur...
 ceteri...
 relinquuntur...
 in castris...
 Intuere...
 quanti...
 sunt...
 in ecclesia

qui possint pro veritate pugnare. et contra dicentibus resistere. qui sciunt verbi bella tractare. Beati sunt qui pro populo dei possunt pugnare. et de hostibus spolia reportare. Reliqua tamen pars populi que videtur imbellis: si cum quiete resideat in castris: in silentio agat: a moysen non recedat: sed in lege dei permaneat: spoliorum partem habebit. Fiet enim equa portio: non per numerum: sed quantum datur omni populo. tantum. xij. milibus qui spolia ceperunt. Quis hoc audiens non aietur pro ecclesia pugnare: et iniuriis veritatis resistere. qui dogmata ecclesie oppugnant. vel voluptati et luxurie docent operam dare? Qui ergo hos expugnat: vel in se. vel in proximis vicia punit: capiet spolia multa quinquagesimam multiplicata que ceteri. In tantum enim numeri quantitas videtur augeri cum sexcentis milibus. xij. milia conferuntur. Offere tamen vtraque pars iubetur deo. et illi quidem qui videtur vni ex quingentis. Qui autem domi re sederunt vnum ex. l. Vterque autem numerus sacratus est. Unde vnus debebat denarios quingentos. et alios. l. Sed et septem septemque vno addito quinquagesimum diez faciunt: que pentecostes festiuitas dicitur. Similiter. lxx. septimanae addita vna decade quingentos reddunt. Et quanto plures sunt. lxx. septimanae que. vij. tanto prestantior est numerus quingentorum que quinquaginta.

asinis. xxx. milibus quingentis. et de hominibus sedecim milibus tulit moyses quinquagesimum caput. et dedit leuitis qui excubabant in tabernaculo domini: sicut preceperat dominus. Cumque accessisset principes exercitus ad moysen. et tribuni et centuriones dixerunt.

Nos serui tui recensuimus numerum pugnantium quos habuimus sub manu nostra. et ne vnus qui dem defuit. Ob quam causam offerimus in donariis domini singuli quod in preda auri potuimus iungere phibellides et armillas tanulos et dextralia ac mureculas: vt deprecemur pro nobis dominum.

Cumque accessissent. **Orig.** Differentias esse et profectus meritorum in populo fidelium. et in alijs locis et hic colligimus de eo quod scriptum est. Et accesserunt ad moysen omnes qui constituti erant principes per tribus in exercitu tribuni et centuriones. et dixerunt ad moysen: Nos pueri tui collegimus summam viros bellatorum nostrorum. et non dissimulit ex nobis quinquaginta et obtulimus munus domino. Loquitur ergo ad moysen electi principes qui constituti sunt super exercitum. et pro rebus bene gestis munera offerunt domino dicentes: Nos pueri tui sumus qui accepimus summam filiorum israel bellatorum. lxx. milia qui electi sunt ex omnibus tribubus: vt pugnarent contra madianitas. Sunt ergo in populo dei bellatores multi. et multi imbelles. et inter bellatores quidam qui appellantur summa bellatorum: eminentiores. scilicet inter bellatores. et rursus his celsiores qui constituti sunt super eos principes et prelati singulis milibus electorum. Est ergo multa diuersitas in ordine bellatorum. Inter imbelles quoque est aliqua differentia. Quidam enim ita sunt imbelles vt nunquam possint fieri bellatores vt senes. femine. serui. Pueri vero ita sunt imbelles: vt sperent fieri bellatores cum occurrerint in virum perfectum. et in mensura gratis. etiam in summam bellatorum venire se sperant. et esse electi in. xij. milibus: vel esse principes electorum. Considera omnia presentia seculi repleta bellis: et demonum inuisibilibus prelijs perurgenti. In populo vero dei esse quosdam fide robustos. virtutibus armatos. qui huiusmodi bella conficiant. et semper in prociactu positi etiam eos qui pugnare non possunt ab hostibus tueantur verbo et exemplo: si tamen non desit eis fides. Impossibile est enim sine fide saluari. Inter ipsos bellatores sunt alij parati et expediti: vt nullis se implicent secularibus negocijs. meditates in lege dei die ac nocte. Hi summa bellatorum appellantur. Non est autem dictum de communi numero bellatorum quod nemo in eis dissensit: sed de his qui summa bellatorum dicuntur. In talibus enim nulla dissensio. nulla discordia

De his. n. dictum est. Multitudinis credentium erat cor. u. et a. n. etc. Hi sunt qui plurimum auri pugnando ceperant. et omne aurum et ornamentum. siue capitis. siue brachiorum. vel digitorum. i. quicquid intellectibus vel operibus habet: deo offerunt. scientes quod munera eius data eius sunt. ideo nec vnus dissensit (dissentientes enim non possunt offerre. Unde. Si offers munus tuum ad altare: et memoratus fueris quod frater tuus habet a. aduersum te. i. m. t. etc) vt leuent. scilicet manus suas ad decum sine ira et dissensione. In multis enim

Susceperuntque moyses et eleazar sacerdos omne aurum in diuersis speciebus pondere. xvi. milia septingentos. scilicet siclos a tribunis et centurionibus. Vnusquisque enim quod in preda rapuerat suus erat. et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonium in monumentum filiorum israel coram domino.

C. XXXII.
Hii autem ruben et gad habebant pecora multa. et erat eis in iumentis infinita substantia. Cumque vidissent iazer et galaad aptas aialibus alendis venerunt ad moysen et ad eleazarum sacerdotem. et principes multitudinis atque dixerunt: Astaroth

si armonia cordarum consonanter aptatur: suauis sonus reddit. si aliqua sit dissensio carminis dulcedo corrumpitur. Ita si dei milites dissentiant ingrata sunt omnia deo: etiam si bella multa conficiant: spolia multi deferant: et munera offerant. Dicit enim vade prius reconciliari fratri tuo etc. Si enim in aliquo dissentis a mandatis dei: nec hostem vincere potes. In eo enim ipso iaz vitus es a diabolo. in quo dissentis a deo. Si ergo vis vincere et summa bellatorum esse: adhaere deo: concordare cum ipso dicens: Quis nos sepabit a caritate christi: tribulatio: an gustia: etc. Qui talis est: potest vincere madianitas. et interficere omnes peccatores terre. i. carnis fornicatione. imundicia. passionem. concupiscentiam auaricia et huiusmodi. Et sic erit dignus offerre omne vas aureum. aut viriolam. aut anulum. aut dextrale. aut cathenulam

Torques ornamentum sapientie est. In proverbis enim de sapientia dicitur: Qui acquisierit eam: torquem auream ponat circa collum suum. Viriola et anulus ornamenta sunt manuum. in quibus signatur opera. Similiter et dextrale. Cathenule vero verbi et doctrine connexiones significant. **De preceris pro nobis. Orig.** Ad propiciandam deum pro nobis. Si dicamus propter aurum deum propiciam fieri hominibus: absurdum et impiu indicatur. Hoc enim in viro bono notabile dicitur. Per aurum ergo virtutes et opera bona signantur: que sola deo digne offeruntur. pro quibus solus decet cum propitiari. **Susceperuntque.** Et accepit moyses et eleazar sacerdos aurum ab omnibus tribunis et centurionibus: et intulit illud in tabernaculum testimonium memoriale filijs israel coram domino. Nota quod que dicitur non ad conspectum visibilem: sed ad mentis memorialem referuntur. Beatus enim est qui recordatur se aliquid boni operis fecisse coram domino. et obtulisse munera beneplacita deo. virtutes. scilicet animi: et ornamenta pietatis. **C. XXXII.**
Filii autem ruben. **Orig.** Dia que dicitur: non solum ex sermone que dicitur pensanda sunt: sed ex persona dicentis. Si puer loquitur: aias nral ad auditum eloquij puerilis aptamus: nec plus in his que dicuntur que puer sentire poterat expectamus. Si autem vir loquitur: continuo contemplanur. si viro digna sint que dicuntur. et si eruditus sit: pro eruditionis intuitu etiam dicta pensamus. Si autem imperitus et ydiota: aliter que dicuntur accipimus. Si autem senior aut multe peritie ac probate (vt qui in eruditione coseuuit) longe in eo maior habebitur victorum expectatio. Hec autem qui loquitur spiritus sanctus est. vnde enim poterat moyses que ab origine mundi gesta sunt: vel in fine gerenda narrare: nisi spiritus dei inspiratoret. Unde potuisset de christo prophetizare: Christus enim ait: si crederetis moysi: crederetis vti que et mihi: de me enim ille scripsit etc. Hoc ergo secundum maiestatem loquentis

oportet intelligi. unde abrahā dicit. **H**abent moysen et prophetas: audiant eos. nō hoīes in corpore positos significās: sed q̄ ab eis scripta sunt dictā te spiritu dei. Moysi ergo litteras remoto velamine ita intelligamus: vt singulis dici videatur. vt si intelligant auditores et obseruent: nō eant in locū tormentorū sicut dines qui audire cōtempserunt: sed in sinū abrahę vbi lazarus requiescit. **H**ec tamē ad liquidū scire ipsius puto esse spū sancti q̄ inspirauit: et ihesu christi qui ait. **D**e me enim ille scripsit: et patris: cuius cō-

filiū antiquū hūano generi nō nudū sed velatum litteris indicatur. Sed iam ad sensum eorū q̄ latere videntur veniamus. **D**uobus modis de egypto exiit. **C**um enim quis de errorū tenebris ad agnitionis lumen adducitur: et de terrena cōuersatōe ad spūalia instituta cōuertitur de egypto videtur exisse: et ad solitudinē venisse ad illū. s. vite statum in quo per silentiū et quietē diuinis legibz exerceatur. et celestibz eloquijs imbuetur. per que institutus et directus cū iordanē transierit: propter vsqz ad terrā promissionis. i. per gratiam baptis mi vsqz ad euangelicā instituta. **E**xit etiā aīa de egypto: cū relinquit huius mundi tenebras. et corporee nature cecitate et trāsfertur ad aliud seculum. qd̄ sinus abrahę. vt in lazaro. vel paradisu vt in latrone indicat. vel si qua nouit de esse alia loca vel māsiōel. p̄ que transiens aīa deo credens. et perueniēs vsqz ad flumen qd̄ letificat ciuitatem dei vltra ipsum fontē hereditatis promissę patribz accipiat. **C**uz ergo dupliciter designet egressus de egypto. et trāsitus ad desertū. et inde egressus ad sanctę terre hereditatē: videamus qd̄ sibi velit rubē et gad et dimidia tribus manasse hereditas. q̄ p̄ moysen traditur. et extra iordanē decernit. **I**n. xij. tribubz filioz

israel. mystice totius humani generis figurā cōplectitur. vel omnīū q̄ ad agnitionē dei venerunt. **H**oz pars extra iordanem hereditatē consequitur per moysen. **P**ars vero trans iordanē in terra promissionis per ihesum. **E**t quidem illi quibus extra iordanē hereditas datur: primitiui sunt. licet minus nobiles. licet nō inculpati. **R**uben nāqz ē primogenitus iacob: licet ptaminauerit thoz patris. et gad licet ex ancilla. **M**anasses quoqz cuius dimidia tribus extra iordanē hereditatē consequitur: quāuis de egyptia natus: tamē primogenitus ē. **D**es ergo isti primogeniti sunt. et ideo significāt

et dibon et iazer. et nemra elebon et eleale. et sabam. et nebo. et beon.

Terra quā percussit dominus in conspectu filiozum israel regiōis

vberime est ad pastum animaliu ^{greg.} **Q**uos multa mūdi ipedimēta occupāt. **E**t nos serui tui habemus iumē ^{habitationē celestis patrie non desiderant.} **T**a plurima. precamurqz si inueni-

mus gratiam coram te vt des nobis famulis tuis eam in possessionem. nec facias nos transire iordanem. **Q**uibus respondit moyses: **N**unquid fratres vestri ibūt

ad pugnam. et vos hic sedebitis? ^{orig.} **N**ota qz volentes vltra iordanē re- **L**ur inbuertitis mentes filiozum ^{manere increpat moyses. i. lex.} **I**srael ne transire audeant in locū

quē eis daturus est dominus? **N**ō ne ita egerunt patres vestri. quādo misi de cadesbarne ad explorandam terram. **C**unqz venissent vsqz ad vallē botri lustrata omni regione subuerterunt cor filiozum israel vt non intrarent fines quos eis dominus dedit. **Q**ui iratus iurauit dicens: **S**i videbunt homines isti qui ascenderunt ex egypto: a. xx. annis et supra. terrā quā sub iuramento pollicitus sū abrahā. ysaac. et iacob. et noluerunt

priore populū qui nō per ihesum. sed per moysen hereditatē extra iordanem accipiunt.

Terra quā per. **z. hie.** **S**unt multi in ecclesia qui paruuli eē de spiciunt. et in loco hūilitatis positi. imanes apud se esse nō desinūt. hi honoribus extollūt. voluptatibz perfrunt. et rez multiplicitate dilatant. p̄esse appetūt: et a multis timeri. recte viuere negligūt. et famā bonę vite habere cupiunt. adulationes querūt. fauoribus intumescūt. et qz presentiu

sequi me p̄ter caleph filium iePHONE cenezeū. et iosue filiū nur.

Isti impleuerūt voluntatez meā. **F**ratulqz dominus aduersuz isra

el: circumduxit eum per desertuz xl. annis. donec consumereē vni

uersa generatio que fecerat malū in conspectu eius: **E**t ecce inquit

vos surrexistis p̄o patribz vris incrementa et alūni hominū peccatorū vt augetis furorez domini

contra israel. **Q**ui si nolueritis sequi eu m. in solitudine populū de

relinquet. et vos causa eritis necis omniū. **A**t illi prope accedentes ^{alias amos.} dixerunt. caulas ouiuqz fabricabimus. et stabula iumentozum. par

uulis quoqz nostris vrbes munitas. **N**os aut ipsi armati et accicti

pergemus ad p̄elium ante filios israel. donec introducamus eos ad loca sua. **P**aruuli nostri. et qd̄

quid habere possumus erunt i vr

bibus munitis propter habitatorum insidias. **N**on reuertemur in

domos nostras: vsqz dū possideāt filii israel hereditatem suam. nec

quicquā querimus trans iordanē

copia delectatur. vt tura gaudia nō requirunt. **C**ūqz eos multiplex actō occupat. et a semetipsis alienos demonstrat. **S**i quā tamē fidei temptatio exurgat (qz ea speci etenus cōtinent. ver bis eā et laboribz defendūt. et celestem patriā vēdicant. nec tū amāt. **Q**uos hū rubē. et gad. et dimidia tribus manasse significāt: qz multa pecora et iumēta possidētes. dū circa iordanē cāpēstria cōcupiscūt. in terra pmisionis hereditatē habere noluerūt. dicentes: **T**erra quā percussit. do. i. cō. fi. il. re. vb. ē. ad. p. a. zc. **Q**ui ergo iumenta plurima possidēt: iordanē trāsire refugūt. qz quos multa mūdi iplicamēta occupāt: habitationem celestis patrie nō requirunt. sed fides (quā spectemus tenent) inire pat ne ociosi delectatione torpescāt. et alios exēplo suo a laboris tolerantia. et studio longanimitatis frangāt. **U**nde eis p̄ moysen dicit. **Q**uid fratres vestri ibūt ad pugnam. et vos hic sedebitis? **S**ed quia erubescūt nō desedere qd̄ cōtinent. p̄ fide ad certamē p̄perant. eāqz nō sibi. sed p̄is vendicant. **C**aulas ouiu fabricam. et stabula iumentozum zc. **Q**ui mor fortes pro alijs veniūt. et reprobis missionis terrā ab hostibz liberant et relinquūt. ad pascēda armenta extra iordanē redeūt: qz cōtra fidez baptisimū tota mente

et desiderio rebz perituris inserviūt: qz hereditatē terre pmisionis. i. fructū fidei nō amāt. **S**icqz p̄ illa pugnat: vt sua pignora extra illaz deponāt. qz enī paruulos foris habēt affectū i eius habitatione nō habēt. **U**nde ad cāpēstria redeūt. qz ab altitudine montiū quasi a spe celestiu dilabūt vt extra terrā pmisionis bunta aīalia nutriāt. irrōnabiles. s. motus aī vānis desiderijs. qz eterne lucis claritatē nesciūt dū trāsitorijs excecantur. **I**umenta plurima. **U**rig. **I**umēta et pecora multa sunt zc. **P**ri or p̄s ad hereditatē illius terre q̄ lacte fluit et melle. nō potuit peruenire.

nec verbum caro factum agnoscere: quia multa iumenta et pecora habebat. Animalis enim non potest percipere que sunt spiritus dei: nec spiritualiter diiudicare: quia cum homo in honore esset non intellexit: sed comparatus est iumentis insipientibus. Accepit ergo ille populus hereditatem per moysen terram. scilicet duorum regum. non enim amplius potuit interficere moyses nisi duos reges. quorum terram divideret populis multa animalia multaque pecora habentibus. Illis vero qui iordanem transierunt iherosolymis dividit terram. Quibus enim animalia habeant et pecora: non tanta que eos excludant ne iordanem transierint: sed cum ipsis et mulieribus et infantibus contendant transire: et ad patrum promissa pervenire. Illos autem hec omnia remorantur nec possunt iordanem transire nec ad fidem transire: que est terra promissionis intrare.

Si transierint. **U**n. **A**lia lra. **S**i transierint filii ruben et filii gad. vo. ior. omnes armati ad pugnam coram domino: et obtinueritis terram in conspectu vestro: dabitur eis terra galaad etc. Terra multis modis accipitur. et terra hec in qua habitamus. non ab initio terra vocata est: sed arida: et postea terra. Sicut hoc celum visibile prius firmamentum dicitur et postea celum. In principio tamen creature celum et terra fecisse dicitur deus. et postea aridam. et firmamentum. **H**ic aggeus ait. **A**d buccinam mouebo celum et terram. et mare et aridam. **V**ides quo modo aliud potest terra: aliud arida. **I**n multis quoque locis terra in bono accipitur: arida vero raro. **N**am et adam post peccatum in locum detrudditur qui arida nominatur. antea enim erat in terra paradisi enim non in arida sed in terra est. **D**ansuetis quoque in euangelio non arida: sed terra promittitur. **B**eati mansueti quoniam ipsi hereditabunt terram. **S**emen etiam quod fructum dat centesimum. sexagesimum et tricesimum. terra dicitur esse non arida. **P**uto autem quod profectus sit ab arida ad terram venire: sicut profectus fuit ut arida terra vocaretur. **D**um enim infructuosi sumus: nec fructum iusticie. pudicie. vel pietatis afferimus: arida sumus. **S**i autem nos excolentes ad virtutum fructum suscitamus: terra ex arida efficiatur: que verbi dei suscepto semine fructificet. **E**st ergo quedam terra etiam in regno dei que mansuetis promittitur et terra que videntium nominatur. **E**st terra in excelsis posita de qua ad iustitiam dicitur. **E**xaltabit te ut heredites terram. **Q**uius terre hereditate de egypto mundi exiens anima consequitur: et alibi quidem qui sub lege vixerunt: alibi qui per christi fidem et gratiam

quia iam habemus possessionem vestram in orientali eius plaga. **Q**uibus moyses ait: **S**i facitis quod promittitis. expediti pergite coram domino ad pugnam. et omnis vir bellator armatus iordanem transiet donec subuertat dominus inimicos suos. et subiiciatur ei omnis terra. **T**unc eritis iculpabiles apud dominum et apud israel. et obtinebitis regiones quas vultis coram domino. **S**i autem quod dicitis non feceritis. nulli dubium est quin peccatis in deum. **E**t scitote quoniam peccatum vestrum apprehendet vos. **E**dificate ergo vrbes paruulis vestris. et caulas et stabula ouibus ac iumentis. et quod polliciti estis implete. **D**ixeruntque filii gad et ruben ad moysen. **S**erui tui sumus: faciemus quod iubet dominus deus noster. **P**aruulos nostros et mulieres et pecora ac iumenta relinqueamus in vrbibus galaad. **N**os autem famuli tui expediti omnes pergemus ad bellum sicut tu domine loquaris. **D**ixit ergo moyses eleazar

dispensati sunt. **Q**ui tamen videtur primi et per moysen dispensati non consequuntur hereditatem: nisi prius transierint cum his quos iherosolymis dispensat. et pugnet cum eis contra inimicos. et collocent eos in sedibus suis. et ita consequantur hereditatem quam moyses duce meruerunt. **U**nde paulus. **E**t hi omnes testimonio fidei suscepto non perceperunt repromissiones deo pro nobis aliquid melius providente: ne sine nobis confirmaretur. **Q**uasi diceret. ista non est semis tribus de illis duabus et semis tribus. **I**deo non acceperunt promissionem terre illius que eis extra iordanem per moysen decreta est deo pro nobis aliquid melius providete. ne sine nobis confirmaretur. et ideo transierunt nobiscum armati et iuuant expugnare inimicos. **S**ed transierunt tantum armati viri. scilicet fortes et potentes. **I**gnava manus et imbellis remanet extra iordanem. **F**ortes vero relictis animalibus et pecoribus et omnibus impedimentis pugnant nobiscum donec vincantur inimici nostri: usque quo hereditatem promissam terre capiamus. **S**ancti enim patres oronibus iuuant. et exemplis hortantur et confirmant: et scriptis suis que ad memoriam reliquerunt: instruunt nos quomodo aduersus inimicas potestates pugnemus et certamina toleremus. **P**ugnate ergo pro nobis. et incedunt primi armati. **I**psos enim nobis proponimus. et videtes fortia facta eorum ad pugnam spirituale armamur et dimicamus. **S**ic denique qui sub duce iherosolymis militat. xxx. et eo amplius reges perimunt. et terras eorum forte accipiunt. **D**epulsis etiam spiritualibus nequitibus: de celestibus hereditate celi christo dimicante percipiunt. **P**otest adhuc tertius expositionis modus esse ut in filiis israel. i. in populo ecclesie intelligatur esse quidam spirituales. et intra iordanem percipere hereditatem terre fluentis lac et mel. sapientie et scientie dulcedinem capientes. quorum terra flumine dei quod repletum est aquis diuine intelligentie circumdatur et rigatur. **A**lij autem sunt carnales iumentis et pecoribus. i. crassis et stolidis sensibus abundantes. quibus dicit apostolus. **I**ta insensati estis: ut cum spiritu ceperitis. non carne proficiamini. **E**t insensati galatharum. quis vos fascinavit veritati non obedire. **S**ed unusquisque nostrorum nisi se armauerit: et abiectis brutis et beluinis sensibus ad spiritalem intelligentiam properauerit. remanebit extra iordanem. nec poterit per sapientie flumen incedere. quod legitur civitatem dei. i. animam dei capacem. **N**ec assequitur verbi dei interiora. que sunt dulciora super mel et fauam: sed illa tantum consequetur terram in qua duo reges occisi sunt: vbi

nem terre illius que eis extra iordanem per moysen decreta est deo pro nobis aliquid melius providete. ne sine nobis confirmaretur. et ideo transierunt nobiscum armati et iuuant expugnare inimicos. **S**ed transierunt tantum armati viri. scilicet fortes et potentes. **I**gnava manus et imbellis remanet extra iordanem. **F**ortes vero relictis animalibus et pecoribus et omnibus impedimentis pugnant nobiscum donec vincantur inimici nostri: usque quo hereditatem promissam terre capiamus. **S**ancti enim patres oronibus iuuant. et exemplis hortantur et confirmant: et scriptis suis que ad memoriam reliquerunt: instruunt nos quomodo aduersus inimicas potestates pugnemus et certamina toleremus. **P**ugnate ergo pro nobis. et incedunt primi armati. **I**psos enim nobis proponimus. et videtes fortia facta eorum ad pugnam spirituale armamur et dimicamus. **S**ic denique qui sub duce iherosolymis militat. xxx. et eo amplius reges perimunt. et terras eorum forte accipiunt. **D**epulsis etiam spiritualibus nequitibus: de celestibus hereditate celi christo dimicante percipiunt. **P**otest adhuc tertius expositionis modus esse ut in filiis israel. i. in populo ecclesie intelligatur esse quidam spirituales. et intra iordanem percipere hereditatem terre fluentis

dicatur ei: nihil iudicavi me scire inter vos nisi ihesum christum. et hunc crucifixum. Qui autem potuerit transire iordanem. et ad interiora penetrare. sequens dominum ihesum christum. interficiet. xxx. et eo amplius reges. Illos fortiter de quibus dicit. Astiterunt reges terre. et prin. cone. i. n. ad. d. zc. Quibus prostratis agnosces secretiora mysteria usquequo venias ad sedem dei. et hierusalē civitatem dei viventis. non quod servit cum filiis suis. sed que sursum est. et libera est. et mater omnium nostrum est.

C. XXXIII.

De sunt mansiones zc. Dige.

Diverlas creavit deus cibo. et differentias pro diversitate animalium. vel humani desiderij. Unde et animalia cognoscunt proprios cibos. et alij vti. leo alij ceru. In hominibus quoque qui sanus est. et validus forte cibum requirit confortatus edere oia. Infirmus delectatur oleribus. et fortiter cibum non patitur. Parvulus vero si non voce. re tamen ipsa lactem requirit. Libus autem rationalis nature verus sermo dei est. Sed et hic differentias habet. Non ois eodem verbo nutritur. Est alij in verbo dei cibum lactis aptior. s. doctrina. sicut moralis quod rudibus solet preberri. In lectione in qua nihil est obscurum libenter accipiunt. verbi gratia. ester. iudith. rthobiam. et mandata sapientie. Si legatur eis leuiticus. offenditur continuo animus qui non sit cibum suus. Venit enim ut disceret deum colere. iusticie et pietatis precepta suscipere. et audit mandata sacrificiorum. et ritus immolationum. Alius et angelicis aptus psalmos libenter amplectitur. velut remedia infirmitatis sue. Cui si legantur hec que habent in manibus. nihil infirmitatis sue aut salutis anime prodesse indicabit. sed refutabit tanquam graues et onerosos cibos. Sed si cut leo si habeat intellectum non abundantiam herbarum culpabit creatam. nec dicit superflua. quod carnibus vitatur. nec homo quod sibi aptus vitatur alimonij culpare debet quod fecit deus serpentes in cibum ceruorum. Ita in cibis rationalibus non refutanda est scriptura que obscurior videtur. et in convenienti incipientibus parvulis infirmis. et minus ad intelligendum validis. Quisquis quod sibi sanum sentit assumat. Aut ergo hec mansiones filiorum israel ex quo extierunt de terra egypti cum virtute sua in manu moysi et aaron. Et scripsit moyses perfectiones eorum et mansiones eorum per verbum domini zc. Quis ergo audeat dicere quod hec que scribuntur per verbum domini nihil habeant utilitatis aut salutis. s. solum narrent hystoriam. Duobus modis potest quisque spiritualiter exire de egypto. vel relinquendo gentilem vitam. et ad cognitionem diuine legis accedere. vel cum anima de corporis huius habitatione discedit. ad vitam enim spectant hec mansiones. De illis enim mansionibus quas anima exuta corpore. immo rursus induta suo corpore habitura est. dicit. In domo patris mei mansiones multe sunt zc. Sunt ergo multe mansiones que ad patrem ducunt. In quibus singulis quid utilitatis anime commoratio. quid ut eruditionis aut illuminationis accipiat. sicut solus pater futuri seculi qui ait. Ego sum hostium. ne mo venit ad patrem nisi per me. Qui forte in his singulis mansionibus vni. cuique anime hostium fiet. ut per ipsum intret et creetur. et pasqua inueniat. usque ad ipsum perueniat patrem. Sed redeamus ad ea que inter nos et in nobiliter geruntur. In egypto erant filij israel in operibus pharaonis. luto et latere affligebantur. donec ingemiscens clamauerunt ad dominum. et misit eis pharaonem suum per moysen. et eduxit de egypto. Nos igitur cum essemus in egypto. i. in huius mundi erroribus. et ignorantie tenebris. operantes opera diaboli in concupiscentijs et voluptatibus carnis miseris dominus misit verbum suum. i. vni genitum filium suum. qui nos de ignorantia erroris ad lumen diuine legis adduceret. Sed primo omnium intueretur mysterium rationem. In egressione enim filiorum israel de egypto sunt. xl. dige mansiones. et aduentus christi in mundum fit per. xl. duas generationes. Unde ab abraham usque ad dauid generationes. xliij. zc. Quadraginta ergo duas generationum mansiones quas christus fecit descendens in egyptum huius mundi. faciunt qui ascendunt de egypto. In. xl. ergo duabus mansionibus perueniunt filij israel ad principium capiendę hereditatis. vbi ruben. et gad. et dimidia tribus manasse

esebon et eleale et cariatbiari et nabo et baalmeon versis nominibus. Sabama quoque imponentes vocabula vrbibus quas extruxerant Porro filij machir filij manasse perrexerunt in galaad et vastauerunt eam interfecto amorreo habitatore eius. Dedit ergo moyses terram galaad machyr filio manasse qui habitauit in ea. Jair autem filius

accipiunt terram galaad. Sicut christus per. xl. duos patres quasi mansiones descendit usque ad nos. et filij israel per totidem mansiones ascendunt usque ad hereditatis promissę principium. Incipiamus ergo per ea que descendit ascendere. et primam mansionem facere quam ille fecit nouissimas qui natus est de virgine. Erit ergo prima mansio de egypto exantibus. relicto ydolorum cultu. ut credamus christum de virgine natum. et de spiritu sancto. et verbum carnem factum venisse in mundum. Post hec ascendere ad singulos fidei virtutum gradus nitamur. et singulis immoremur. donec ad summum peruenierimus nobis institutionum fastigium. promissa compleatur hereditas. Anima quoque cum de egypto huius vite tendit ad terram promissionis. pergit per quasdam vias et certas conficit mansiones. vnde. Effudi super me manum tuam vel animam meam. quam do ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. De his mansionibus alibi dicit. Quam amabilia sunt tabernacula tua donec

manasse abiit et occupauit vicos eius. quos appellauit anothai et i. villas iair. Nobe quoque prexit et apprehendit cariatb cum viculis suis. vocauitque eam ex nomine suo nobe.

C. XXXIII.
HE sunt mansiones filiorum israel qui

virtutum. concupiscit et deficit anima mea in atria domini. Et alibi multum peregrinata est anima mea. Intellege ergo que sunt hec peregrinationes anime. in quibus se peregrinari diuinus dolet. Tunc autem verius intelliget que fuit ratio peregrinationis sue cum regressa fuerit in requiem suam. i. in paradysum. vnde. Couertere anima mea in requiem tuam zc. Iste ergo sunt mansiones. quibus itur in celum. Sed quis ita diuini consilij secreta. totum qui possit huius ascensionis describere mansiones. et cuiusque loci labores vel requies. Quis enarrat quod post primam et secundam et tertiam mansionem adhuc insequatur pharaon et egyptus. licet non comprehendat. licet submersi sint. Quomodo enunciet quod saluus effectus populus dei. post aliquot mansiones primam cantauit canticum dicens. Cantemus domino. gloriose enim magnificatus est. Quis hec egressione anime singula possit. vel audeat adaptare. Et quomodo vetus populus cecidit. cui conuersatio et habitatio fuerat cum egyptiis. saluus autem nouus peruenit ad regnum qui ignorabat egyptios. exceptis sacerdotibus et leuitis. Qui enim in sacerdotibus vel leuitarum ordine fuerit. et solum deum portionem habuerit. in deserto non cadit. sed peruenit ad terram promissionis. Ponuntur nota mansionibus. Reges enim conueniens videbatur. ut cetera. oia suis vterentur nominibus. ascensio vero anime mansionum suarum nomina non haberet. Habet ergo nomina mystica. et deducunt se. non moysen qui quo iret ignorabat. sed columnam ignis. et nubem. filium. s. dei. et spiritum sanctum. Cum submersi fuerint oes egyptij et amalechite. et omnes qui impugnaverunt eam. et per singulas mansiones que dicuntur esse apud patrem illuminentur amplius. donec assue fecit illius luminis quod illuminat omnem hominem in intuitu patri. et inire maiestatis fulgoris. Si ergo veros anime in hac vita positę per hec doceri intelligamus profectus. que conuersa a gentili vita non tam moysen que legem dei. nec aaron. sed sacerdotem illum qui permanet in eternum sequitur. antequam ad perfectum veniat. in heremo habitat. vbi in preceptis domini exercet. ut fides eius probet. et victa vna temptatione veniat ad aliam. quasi de mansionem ad mansionem. cum ea que acciderint fideliter tulerit. Ita enim per singula temptamenta vite et fidei profectus mansiones habere dicitur. secundum illud. Ibi de virtute in virtute. donec perueniat ad summum gradum virtutum. et transeatur flumen dei. et promissa suscipiat hereditas. Scire est in deserto illo quod vocetur ille locus vbi applicuerint quod utilitatis affert legentibus. et legem dei die ac nocte meditantibus. cum secundo describant nomina. licet in non nullis mutata. et per verbum domini a moysese describi iubentur. Quod ideo fit ut duas anime ostenderet vias. vnam qua in carne posita per legem dei virtutibus exercetur. et per quosdam gradus proficiens ascendit de virtute in virtutem. quasi de mansionem in mansionem. Aliam vero quam post resurrectionem ascensura ad celos. non subito nec in portante conscendit. sed per multas mansiones vbiq. singulis lumine sapientie illustrata ad ipsum patrem luminum perueniat.

...mansiones...
...virtutum...
...mansionem...
...ad perfectum...
...in heremo...
...vbi in preceptis...
...ut fides eius...
...quasi de mansio...
...in mansionem...
...quasi de mansio...
...in mansionem...
...quasi de mansio...
...in mansionem...
...quasi de mansio...
...in mansionem...

Per turmas suas. Lxx. Cum virtute sua christo. s. qui e dei vir...

In manu moysi et aar. Di. Non enim tantu scientiam legis z...

egressi sunt de egypto per turmas... i. operatione. Non enim sufficit manus...

suas in manu moysi z aaron qd... vt legamus semper et videamus. quante no...

loca que domini iussione mutaba... Comotio turbida. vel comotio tinee. Dia...

tur. Profectiqz igit de ramesse... Quia quartadecima egerunt pascha in egypto...

mensis primi: altera die phase fi... lu israel in manu excelsa videntis...

Quas descripsit. Et scripsit moy... les projectiones eorum z mansiones per verbum domini...

Profectiqz igitur. Filij israel adhuc in egypto positi. quartade...

Hic ordo z distinctio mansionum valde necessaria est. z obseruanda...

Manu excelsa. Vbi non est humanum opus neqz terrenum: sed...

vinum ibi excelsa man nominatur. per manum enim opus intelligitur.

Et in diis eorum. Omnes dii gentium demonia. in quibus facit...

bus cunctis egyptiis z sepeliēti...

bus primogenitos quos percuf...

serat dominus. Na z diis eoru...

exercuerat vltionez: castrametati...

sunt in socoth. De socoth venerūt...

in ethan que est in extremis fini...

bus solitudinis. Inde egressi ve...

nerunt contra phyairoth que re...

spicit beelsephon. z castrametati...

culis habitamus.

Cum exierimus de egypto. i. de seculo: primu tabernacula figimus sci...

De socoth. Di. Proficiuntur ex socoth: z applicant i buthan: q...

Inde egressi. Idem. Profectiqz ex buthan applicuerūt airoth qd...

Viero. Quarta mansio est pbiairoth quod interpretatur os nobi...

In mara. Hiero. Quinta mansio est mara. i. amaritudo non poterant ad maris gurgites pervenire. et pharaonem cum exercitu videre pereuntem. nisi habuissent in ore nobilitates. i. in domini confessione virtutes. Post predicationem evangelij. post tabernacula transmigrantium. post assumptam fortitudinem. post confessionis nobilitatem. pericula rursus occurrunt. Semper ergo cavendum insidie. invocanda dei misericordia: ut insequentez pharaonem possimus effugere. et nubis spiritualis baptismi suffocari. Egressis de mari rubro occurrit heremus sur. que et solitudo ethan dicitur. In qua tribus diebus egredientes non habuerunt aquam. et perveniunt ad mara ex amaritudine sic dictam. Habebat fons aqua non dulces. Murmurat populus quasi videt et potare non sustinet. Mara significat aquas occidentis littere. quibus si imitatur confessio crucis. et sacramenta domice passionis: amaritudo vertetur in dulcedinem. unde. Constituit dominus populo legem et iudicia. et temptavit eum. Vbi. n. magnitudo gratie ibi magnitudo discriminis. Revertaris si post victoriam venias ad amaritudinem. quia verum pascha facientes cum amaritudinibus comedunt. et temptatio probationem. probatio spes parit salutem. Apud medicos quoque antidotum noxios humores temperans et amaritudine nominatur. quod dulce ostenditur restituentis sanitati. Sicut e contrario voluptas atque luxuria amaritudine temperatur. Unde. que ad tempus pingues facit fauces tuas. novissime vero amaritas felle inuenies.

Post hoc profecti sunt de airoth. transiunt per medium maris rubri. et applicant ad amaritudines. Tempus enim profectuum periculosum est. Molestissima temptatio est transire per medium mare. videre fluctus in tumultum crescere. audire undarum insipientium fragorem. Si tamen sequis moysen. i. lege dei: aque fient tibi murus dextra laeque. et sicum iter in medio mari inuenies. Illud quoque celeste iter quod agit anima potest offendere undas. Est enim pars aquarum super celum. pars sub celo. Nos interim earum que sub celo sunt undas et fluctus perferimus. deus videt si ille quiete sint. et semper placide. nec ullis fluctibus excitate. Cum autem venerimus ad transitum maris: etiam si videamus pharaonem et egyptios insequentes: nichil trepidemus. credamus in unum deum. et que misit filium suum iherosolim christum. Credamus etiam moysi. i. legi dei. prophetis. et videamus egyptios facientes ad litus maris. et cantabimus domino qui equum et ascensores de meritis in mare. Applicuerunt ergo ad amaritudines: sed ne paveas. Omnis enim eruditio ad presens non videtur dulcis esse: sed amara. postea vero fractum dulcissimum iusticie reddit exercitatus. Azima quoque cum amaritudine comeduntur. Nec pervenitur ad terram promissionis nisi per amaritudines. Sicut enim medici quasdam amaritudines medicamentis inserunt pro suavitate languentium: ita medicus animarum voluit nos pati amaritudines huius vite. quia finis amaritudinis acquirit dulcedinem sanitatis: si autem amarum finem finis mundane dulcedinis. Re fugias ergo applica re ad amaritudinem.

In belim. Profecti quoque de amaritudine venerunt in belim: vbi sunt xij. fontes aquarum. et lxx. palme erant. Vides post amaritudines et temptationum asperitates que amena te suscipiant loca. Non venisses ad palmas nisi temptationum amaritudines pertulisses. Nec ad dulcedinem fontium: nisi si tristitia et aspera superasses. Non quod in his sit finis itineris et perfectio circuitorum: sed dispensator animarum deus interserit laboribus quedam refrigeria. quibus recreata anima propior reddatur ad reliquos labores. Belim interpretatur arietes. Arietes sunt duces gregis. hi sunt apostoli duces gregis christi. qui sunt etiam xij. fontes. Sed quia non solum illos elegit christus: sed et alios. lxx. ideo. lxx. arbores scribuntur esse palmarum: et ipsi enim apostoli nominantur. unde paulus. Deinde apostolis omnibus hęc amenitas post amaritudinem. hęc requies post laborem. hęc gratia suscipiat post temptationem.

Sed et inde egressi. Quia post apostolicam doctrinam et dulces fructus triumphorum interdum apparent preterita discrimina.

Profecti quoque de belim applicuerunt iuxta mare rubrum. Nota quia non iam intrant in mare. sufficit semel intrasse: sed applicant iuxta. et mare quidem vident et undas: sed motus eius et impetus non timent. Mare rubrum. Hiero. hebraice: iam super. Pergentibus quidam sinus maris occurrit iuxta quem fixere tentoria quod aliud est quam mare transire. Post evangelicam enim disciplinam. post dulces cibos triumphorum apparent interdum mare et preterita discrimina. Iam super ex mari et rubro compositum est. Super enim rubrum et scirpus dicitur. Forsitan ergo venerunt ad quandam palmede carecto et uncis plenam. Omnes autem congregationes aquarum dicuntur maria. Hęc mansio in exodo non habetur: sed scriptum est quod de mari rubro venerunt in desertum sin. que est inter belim et sinai. xv. die mensis secundum egressum eorum ex egypto. i. xxx. postquam egressi sunt de ramesse.

In deserto sin. Hiero. Profecti quoque de mari rubro castrametati sunt in deserto sin. Hęc octava mansio est. licet iuxta exodum. xv. Sed sciendum quod omnis heremus visus ad montem sinai. sin vocetur. et ex tota provincia locus illius mansionis nomen accepit: sicut moab tam visus quam provincia nomen est. In hac solitudine mansiones quinque sunt. iam super. et heremus sin. et defeca. et balus. et raphidim. Sin autem interpretatur rubrum. vel odium. Cum enim venerimus ad locum illius mansionis de quo nobis loquitur dominus. odium inimici incurramus. et videmus ardere rubrum. et non cōburi. ecclesiam persecutionibus inflammari. et loquente in illa domo non perire. Et nota quod in hac mansione in qua nostra torcularia sunt. unde octavus psalmus prenotatur. desertum carpinus rubi: quia plures deserti filij eius que habet virum.

Profecti quoque de mari rubro applicuerunt in deserto sin. Sin rubus interpretatur. vel temptatio. Ibi iam incipit aridire bonorum spes: vnde rubo apparuit dominus. et responsa dedit moysi. et intuitu visitationis filij israel. Solet enim in visionibus esse temptatio. Solet enim angelus iniquitatis transfigurare se in angelum lucis. et ideo solite agendum est ut discernas visiones. Vnde iherosolimus naue cum visiones videret: interrogat eum qui apparuit. noster es. an adversarium? Ita ergo proficiens anima cum adinvenit discretionem visionum probabitur spiritualis esse. Est enim inter dona spiritus sancti discretio spirituum.

In depheca. Hebraice phibcaia. i. pulsatio. Post responsa domini. post octavum numerum resurrectionis christi incipimus sacramenta pulsare. Origenes. Profecti de deserto sin: venerunt in rapheca. que interpretatur sanitas. Nota ordinem profectuum. Vbi spiritualis efficitur anima et discretionem habet visionum: pervenit ad sanitatem ut merito dicat. Benedic anima mea domino qui sanat omnes languores tuos. Multi sunt languores anime. auaricia. superbia. iactantia. formido. inconstantia. et similia. Castrametati sunt. Hiero. Decima mansio in exodo non habetur. et creditur in heremo sin contineri. eodem narrante libro: profecta est omnis multitudo israel de heremo sin. per mansiones suas per os domini. et venerunt in raphidim. Unde patet plures mansiones huius regionis vocabulo demonstrari. In hac solitudine murmurat populus propter famem. et cōuersus respicit procul in nube gloriam dei. accipit vespe cotumice. mane autem manna. Et nota in mansione decima fermentum poni. et post eum carnum mamma tribui et impleri scripturam. et panem angelorum manducavit homo.

Profecti quoque de rapheca veniunt in balus. i. labores. Nec mireris si sanitatem sequuntur labores. quia ideo sanatur anima ut delectabiliter laboret et dicatur ei. Labores fructuum tuorum manducabis beatus et bene tibi erit.

Magnitudo vel turris. sunt ante magdala. Profecti quoque de phairoth transierunt per medium maris rubri in solitudine. Et ambulantes tribus diebus per desertum ethan castrametati sunt.

Mara interpretatur amaritudo. ut voluptas et luxuria. vite amaritudine terminetur. et per crucis lignum quasi per cruciatum. suauitas componitur.

In mara. Profecti quoque de mara venerunt in belim vbi erant xij. fontes.

Alii. s. discipuli qui tamen apostoli dicti sunt. tes aquarum et palme. lxx. ibique castrametati sunt. Et inde egressi si fixerunt tentoria super mare rubrum.

Profecti quoque de mari rubro castrametati sunt in deserto sin. Quia postquam viderimus in locis ecclesie: incipimus sacramenta pulsare ut aperiantur nobis.

Inde egressi venerunt in depheca. Profecti quoque de depheca castra

ramesse. In deserto sin. Hiero. Profecti quoque de mari rubro castrametati sunt in deserto sin. Hęc octava mansio est. licet iuxta exodum. xv. Sed sciendum quod omnis heremus visus ad montem sinai. sin vocetur. et ex tota provincia locus illius mansionis nomen accepit: sicut moab tam visus quam provincia nomen est.

Profecti quoque de mari rubro applicuerunt in deserto sin. Sin rubus interpretatur. vel temptatio. Ibi iam incipit aridire bonorum spes: vnde rubo apparuit dominus. et responsa dedit moysi. et intuitu visitationis filij israel. Solet enim in visionibus esse temptatio. Solet enim angelus iniquitatis transfigurare se in angelum lucis. et ideo solite agendum est ut discernas visiones. Vnde iherosolimus naue cum visiones videret: interrogat eum qui apparuit. noster es. an adversarium? Ita ergo proficiens anima cum adinvenit discretionem visionum probabitur spiritualis esse. Est enim inter dona spiritus sancti discretio spirituum.

In depheca. Hebraice phibcaia. i. pulsatio. Post responsa domini. post octavum numerum resurrectionis christi incipimus sacramenta pulsare. Origenes. Profecti de deserto sin: venerunt in rapheca. que interpretatur sanitas. Nota ordinem profectuum. Vbi spiritualis efficitur anima et discretionem habet visionum: pervenit ad sanitatem ut merito dicat. Benedic anima mea domino qui sanat omnes languores tuos. Multi sunt languores anime. auaricia. superbia. iactantia. formido. inconstantia. et similia.

Castrametati sunt. Hiero. Decima mansio in exodo non habetur. et creditur in heremo sin contineri. eodem narrante libro: profecta est omnis multitudo israel de heremo sin. per mansiones suas per os domini. et venerunt in raphidim. Unde patet plures mansiones huius regionis vocabulo demonstrari. In hac solitudine murmurat populus propter famem. et cōuersus respicit procul in nube gloriam dei. accipit vespe cotumice. mane autem manna. Et nota in mansione decima fermentum poni. et post eum carnum mamma tribui et impleri scripturam. et panem angelorum manducavit homo.

Profecti quoque de rapheca veniunt in balus. i. labores. Nec mireris si sanitatem sequuntur labores. quia ideo sanatur anima ut delectabiliter laboret et dicatur ei. Labores fructuum tuorum manducabis beatus et bene tibi erit.

Vertical text in the right margin, likely a continuation of commentary or a separate column of text. It includes various references and notes, such as 'Castrametati sunt' and 'Profecti quoque'.

In raphidim. Hiero. Castrametati sunt in raphidim. Undecima mansio hec in exodo dicit post projectionem de heremo syn. In ea queritur populus ob ardozem sitis. 7 fons de petra oreb erumpit. 7 profluit. teptationisq; nomen sortitur. Moyses ascendit in montem. hielus contra amalech militat. 7 crucis signo superatur inimicus. Remissis orantis manibus hostis victor insequitur. Sedet moyses super lapidem zacharie. q; septes oculos habet et i samuelis volumine appellatur abnezet. i. lapis adiutorij. Vtranzq; manus eius aaron 7 hur. i. montanus 7 lucidus sustinent. Deuicito aduersario superuenit iero. adducit sephoram et vtroq; filios. dat consilium lxx. seniorum. 7 in typum ecclesie de gentibus congregat. imitatio legis euangelio suggerete completur. Bene dissolutio vel sanitas fortiu raphydim dicitur. propter dissipatum amalech. vel sanatum israhel. vel remissio manu. iuxta syros ppter offensam populi. q; contra dominu in hoc loco murmurauit. P^o fermentum ergo bal^o 7 massam ecclesie solet demonu temptamenta confurgere.

Origenes. Post hec veniunt in raphidim que interpretatur laus iudicij. Bene laus sequitur post labores. s; laus iudicij. Fit ergo digna laude anima que recte iudicat 7 discernit. que. s. spiritaliter diiudicat omnia. 7 a nemine diiudicatur.

In deserto synai. Hiero. Synai duodecima mansio. Statim tibi veniat in mentem apostolorum numerus. Vna de pluribus. s; maior omnibus. non separatur in ordine. precellit in merito. Ad hanc. xi. vij. die perueniunt dicente scriptura. Mensis tercio egressio nis filioz israhel de egipto. in die hac transierunt in solitudine synai.

Post peruenitur in desertum syna. Syna quidam locus deserti est quem supra syn nominauit. Sed hic magis locus montis qui in ipso deserto est. appellatur. qui ex vocabulo deserti syna dicitur. Postquam ergo laudabilis iudicij facta est anima. 7 rectum cepit habere iudicium. datur ei lex a deo. quia capax est diuinorum secretorum. 7 celestium visio num.

Ad sepulcra concupiscencie. Hiero. Tercia decima mansio sepulcra concupiscencie. Est autem sensus ille de euangelio q; dominus hielus baptizatus. statim a spiritu ductus est in desertum. 7 temptabatur a dyabolo. Itaq; israhel post familiarem cum deo sermonem postq; iuxta montem synai commozatus est. anno vno. 7 diebus. iiii. mira dispositione castrorum egressus est in solitudinem pbaran. que interpretatur onager. v; feritas. Ibiq; succumbit male bestie fastidians celestem panem.

Origenes. Profecti de syna veniunt ad sepulcra concupiscencie. Vbi. s. sepulcra sunt 7 obruta concupiscencie. 7 extincta omnis cupiditas. ne vltra concupiscat caro aduersus spiritum. mortificata. s. morte christi.

In asseroth. Hiero. Quarta decima mansio in asseroth. que interpretatur atria. Ibi aaron 7 maria propter ethiopiissam ptra moysen murmurant. 7 in typum murmurantis contra ecclesiam de gentibus congregatam populus in deorum lepra perfunditur. nec redit ad tabernaculu. cu pulchra sanitate. donec statutum plenitudinis gentium tempus completur.

Origenes. Post hec veniunt in asseroth quod interpretatur atria perfecta. v; beatitudo. Intuere viator diligentius quis sit ordo profectuum. postq; sepelietis 7 mortificaueris concupiscencias carnis. venies ad amplitudinem atriorum. venies ad beatitudines. Beata est enim anima que iam nullis vicis carnis vrgetur.

In rethma. Hiero. Castrametati sunt in rethma. Hec est. xv. mansio. 7 notandum q; relique mansiones. xvij. quarum breuiter catalogus describitur. a rethma vsq; ad aliyongaber. i. tricesimam secundam mansionem sub pbaran solitudinis nomine continentur. In quibus. xij. explo

† fermentum. quod miscet euangelica mulier in farine satis tribus.
merati sunt in † halus. Egressiq;
 † dissolutio fortiu. vel remissio manuum. q; ubi de halus in raphydim fixerunt dissipatus e amalech.
tentoria vbi populo aqua defuit ad bibendum. Profectiq; de raphidi castrametati sut i deserto sinai
Sed 7 de solitudine egressi veniunt ad † sepulcra concupiscencie. profectiq; de sepulcris concupiscencie castrametati sut i asseroth

ratores missi sunt ad terram sanctam. 7 botrus in ligno relatus. populus gigantes formidans murmurat. 7 ptra amalech pugnat. 7 vincitur. In datan 7 abyron 7 filios chore vindicta dei profertur. virga aaron germi nat. vitula msa in holocaustum crematur. Postq; sepulcra concupiscencie 7 vestibula transeundum est ad iuniperum que diu calorem seruat. vt limus feruente spiritu. 7 claro sonitu euangelium predicemus.

Origenes. Inde veniunt in rethma siue pbaran. Rethma visio consummata interpretatur. Pbaran vero visibilis os. Quid vbi ita crescat anima vt euz desierit molestijs carnis vgeri visibiles habeat consummata. 7 rerum perfectaz capi et intelligentiaz. causas. s. incarnationis verbi dei. 7 rationes dispensationum eius altius cognoscet.
In remonphares. Hieronimus. Vbi puncti diuisio. In quo significat ecclesia quali mlti ta grana vno cortice contegi. dum omnes turbam credentium i fidei unitatem concludit. V; varietas 7 consonantia virtutum. vnde multitudinis cre-

dentiu erat. c. v. et. a. vna. Sicq; diuisi sunt singuli gradus. vt omnes eadem compage teneatur.

Origenes. Inde veniunt in remonpha. vbi. s. diuinorum 7 celestium rerum a terrenis. 7 infimis discretio fit. Crescente enim intellectu anime noticia ei excelsorum prebetur. 7 iudicium datur. quo sciat a temporalibus eterna 7 a perpetuis caduca separare.

In lempna. Latere. s. In hoc enim transitu nunc crescimus. nuc decelamus. 7 post multos profectus sepe ad laterem. i. carnalia opera redimus.

Post hec veniunt in lempna. quod interpretatur dealbatio. Scio in alijs dealbationem culpabiliter poni. vt cum dicitur paries dealbatus. 7 monumenta dealbata. Dic autem dealbatio est. de qua dicitur. laua bis me. 7 super niuem dealbabor. Et si fuerint peccata vestra sicut fenicum v; niuem dealbabo. Et alibi. Niue dealbabuntur in seimon. Et resti dierum capilli dicuntur esse candidi. i. albi sicut lana. Hec igitur dealbatio ex splendore vere lucis intelligitur provenire. 7 ex visio num celestium claritate descendere.

In ressa. Frena. s. Si eni ad lutulenta opera descendimus. infrenatolumus. 7 cursu vagi atq; precipites scripturarum retinaculis dirigedi.

Origenes. Post hec fit mansio in ressa. quod est visibilis vel laudabilis temptatio. Quauis ei grades heat profectus anima. tñ temptationes non auferuntur ab ea. quia quasi custodia. 7 munimentum sunt ei. Si cut enim caro si non sale aspergitur corrumpitur. ita anima si temptatio ne non salitur continuo resoluitur. Vnde dictum est q; omne sacrificiu sale salitur. Vnc paulus ait. De magnitudo reuelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis me. hec est ergo visibilis 7 laudabilis temptatio.

In mote sepher. Hiero. Pulcritudinis. Mons autem pulcritudinis est christus. Vicesima mansio in monte pulcritudinis constituta e. de qua dicit. Vne quis habitabit in taberna. t. a. q. re. i. m. s. t. zc. Vide quid profint frena. A vicis nos retrahit ad virtutum thoros nos intro ducit. in christo monte pulcherrimo habitare faciunt.

Inde venit in monte sephar. qd tubicinatio dicit. Tuba signum belli est. vbi ei se tantis ac talibus virtutibus armata sentit aia necessario pro cedit ad bellum quod est ptra principat^o 7 potestates. 7 hui mundi rectoris. Vltuba canit in verbo dei. doctrine. s. 7 predicationis. vt qui audie rit tubam preparare se possit ad bellum.

In arada. Hiero. Miraculi. Et nota ordinem. post frenos in ecclesia itromittimur. inde ad montem christi ascendimus. in quo positi miramur que nec ocul^o vidit. nec auris audiuit.

De mote sephar veniunt in caradad. qd interpretatur idoneus effectus

vt. f. dicat idoneos nos fecit ministros noui testamenti.
Macheloth. Cetus. Hec est ecclesia de qua dicitur. Ecce qd boni
Inde venit ad macheloth. quod interpretatur ab initio. Contem-

Ex hac venit i macheloth. quod est principatus vt virge
viroqz potestas indi catur. 7 qz consqz pro fecerit: vt dominetur

Thaat. Panoz qui est castos beatitu dinis vt qui tantum
ascendit non superbi at. quasi venisti ad ec clesiam. ascendisti ad

castrametati sunt in macheloth. Profectiqz de macheloth vene-
runt in thaat. de thaat castrame tati sunt in thare. Unde egressi fi-
xere tentoria in methca. De me-
thca castrametati sunt in esmona

Profectiqz de esmona venerunt in moseroth. 7 d moseroth castra
metati sunt in beneiachan. profe-
ctiqz de beneiachan venerunt in

castrametati sunt in thare. Hiero. Id est malicia. vel pastu-
ra. scdm quosdam. Nec errarent si per ain litteraz scriberetur. Sed quia
aspiratio duplex in extrema sillaba est: erroris causa manifesta est: eodez

Inde venit ad thara quod est contemplatio stuporis. i. extasis. cuz
alienus magne rei stupefit animus.

Hiero. Malicia. vel pastura quod ad ppositos ecclesie. vel ad. cu
stodiam anime refertur. vt sollicitus sit qui palcat: ne diabolus in casulas

Methca. Hiero. Dulcedo. Q. ascendisti in excessum montem pa-
tris: 7 miratus es virtutum choros. timuisti ruinam. abiecasti insidiatores
ideo dulcis te fructus laboris insequitur: vt dicas. Dulcia faucibz me
is eloquia tua. Samson qui abegerat a fructibz suis aues. 7 vulpes que
exterminant vineas colligauerat. leonem quoqz interfecerat rugientem. fa-
num inuenit in ore inortui.

Post hec venerunt ad methca quod interpretatur mors noua. Mors
autem noua est. quando christo commorimur. 7 conspelimur vt conui-
uamus ei.

Esmona. Que interpretatur festinatio. quia post dulces fructus la-
boris non debemus esse ociosi. sed obliti pteritorum in futura nos exte-
damus.

Origenes. In de ad semā venit quod os vel ossa significare vi-
atur: in quo virtus 7 robur patientie declaratur.

Moseroth. Vincula. vel disciplina. Et magistrorum teram? li-
mina. 7 pcepta virtutum. ac mysteria scripturaruz vincula putemus ee
eterna ptra dyaboli potestate 7 vincula. Quibus diruptis vicit hostes
samson. de quibus dicitur. Dirupisti vincula mea. Qui vinculo christi
fuerit ligatus dicit. Sinistra eius sub capite meo. 7 dextera eius amplect
abitur me.

Origenes. Inde ad moseroth. quod est excludens: vt iam excludat
suggestiones contrarij spiritus de cogitationibus suis. Unde si spiri

tiopotestatem habentis descenderit super te: locum tuum ne dimittas.
Tenendus est ergo locus. 7 excludendus aduersarius est: ne inueniat lo-
cum in corde nostro. vnde. Polite locum dare dyabolo.

Beneiachan. Hiero. Filij necessitatis. vel stridoris. xxviii. mansio
Nota numerum. quia si ab vno incipias. 7 paulatim addens ad septimū
vsqz peruenies. vicissim octauus efficitur.

Hiero. Beneiachan interpretat filij necessitatis vel stridoris. De
bis filijs dicitur. Af-
ferte domino filios a-
rietum. Cum autem
diuinis scripturis fue-
ris eruditus et leges
earū 7 testimonia scie-
ris ee vincula carita-
tis. 7 contendens cuz
aduersarijs ligabis
eos. 7 vincos duces
in captiuitatem. 7 de
hostibus 7 captiuis
efficies liberos di. Et
filij stridoris timore
iudicij. vel supplicij.
vbi e fletus 7 stridor
dentium: deserentes
vincula dyaboli. cri-
sto colla submittet.

ctiqz de beneiachan venerunt in

montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

Montem galad. Hiero. Galad vel galgath. interpretatur nim-
cus. vel actio. vel consilio. Non enim possumus facere filios necessita-
tis. nisi pceptores eorum interfecerimus. nec parcat manus nostra armū

strametati sunt in iethabatha 7 d

iehabatha venerunt in ebzona.

Egressiqz de ebzona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-
ti venerunt in desertum syn. Hec
est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatōnes. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit
vsqz quo excolet eos bibendo. vt nec minimum quidem mandatum pte-
reat. immo nec vnum iota. aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius
habeatur ociosus.

per antifrasm. sicut parce dicantur: quia minime parcent. et bellum: quia non est bonum. et lucus quia non lucet. In hac enim mansione moyses et aaron offedunt dominum. et prohibentur transire trans iordanem. Missi sunt nuncijs ad edom. transitus petitur et negatur. Quis timeret post tantos profecti murmur populi. et offensam magistrorum. et rix transitus denegatos. Et nota quod post mortem prophetie. et aquas contradictionis idumcum carneus atque terrenum transire non possunt. Sed egrediatur edom aduersus eos in populo multo: et in forti manu. Interpretatio quod nominis moysi. et offese. et negato transitui conuenit. ubi enim mandatum ibi peccatum ubi peccatum: ibi offensa. ubi offensa: ibi mors. De hac mansione dicitur. Com mouebit dominus de sertum cades.

Origenes. Hic iterum syn. i. temptatio. quia nec aliter expedit hoc iter agere. Anxietas enim vas necessarium facere volens. frequenter ad mouet igni. subdit malleis. rasoires perstringit ut purgatus fiat. et ad speciem quam prospicit artifex perueniat.

Origenes. Post hoc venerunt ad pharan cades quod est fructificatio sancta. Vides quo venit. vides: quia post temptationis sulcos fructificatio sancta subsequitur.

Hor. Hiero. Quidam interpretantur lumen. nec errarent si per aleph litteram scriberetur. alij pellem qui verum dicerent si ibi esset ain. Non nulli foramen quod posset accipi. si beth haberet elementum. Cum autem legatur per be. magis mons intelligitur. Et legi potest. ascendit aaron sacerdos in montis montem. i. in verticem eius. Et nota non in monte simpliciter. sed in montis monte moritur pontifex. ut dignus locus meritis illius monstraret. Alius enim in valle. alius in capis. alius moritur in monte. alius in monte montis.

Inde applicatur in monte hor. quod interpretatur montanus. Venit enim ad montem dei. ut fiat mons yber. mons coagulatus. Vel ab eo quod semper in monte dei habitet dicit montanus.

Aaron in monte. **Id.** Eo anno mortuus est aaron. quo nonus populus terram. permissionis intraturus erat. Et quancumque in monte eleazar sacerdotum dereliquerit: et lex eos qui eam impleuerint perducatur ad summum. tamen ipsa sublimitas non est transiitua iordanis: sed in extremis terrenorum opum finibus. Et plagit eum omnis populus. xxx. diebus. Aaron plangitur: ab eis non plangitur. In lege descensus ad inferos. In euangelio ad paradysum ascensus.

Audiuit. **Id.** Audiuit quod cha. quod venisset israhel in loco exploratorum ubi quondam populum offendisse nouerat: inijt paelium et captiuum duxit israhel. Rursum in eodem loco expugnatur. et voto victor videtur. In pante victi. Per quod intelligimus ut cum nos auxilio dei destitutos hostes captiuauerint: non desperemus salutem: sed iterum pugnemus. Potest fieri. ut vincamus ubi victi sumus. Appellaturque nome loci illius homo. i. angthema.

In salmone. **Hiero.** Castrametati sunt in salmone. deinde in phibnon. De duabus mansiones. xxx. v. et xxx. vi. in ordine historie non habetur. sed scriptum est pro eis. Egressi de monte hor: per viam maris rubri ut circuitet terram edom. Ex quo ostendit in finibus et in circuitu terre edom eas positas. nec de monte legitur. Profecti de monte hor. castrametati sunt in sal. vel in phynon. Sed post ambitum terre idumcorum venit ad extremum et ait. Profecti filij israhel castrametati sunt in oboth. Nec dixit profecti sunt de illo in illum locum: quia duas mansiones pretermiserat. quas cum in supputatione ta cecit reddidit eas in summa. In his aaron mortuo populus murmurat contra dominum et moysen. manna fastidiunt. a serpenti bus vulnerantur.

Origenes. Sequit post hec mansio salmone. quod interpretat vin

castrametati sunt in monte hor in extremis finibus terre edom. Ascenditque aaron sacerdos in monte hor iubente domino. et ibi mortuus est anno. xl. egressionis filiorum israhel ex egipto mense quinto. pridie mensis cum esset annorum .c. xliii. Audiuitque chananeus rex arad qui habitabat ad meridiem in terram chanaan venisse filios

bra portionis. Hec puto est umbra. de qua dicit. Spiritus vultus nostri christi dominus. cui diximus. In umbra tua vivemus in gentibus. Illa quoque umbra similis est huic de qua dicitur. et spiritus domini obumbrabit tibi. Umbra ergo portionis nostre que uobis opacitatem prestat. ab omni estu temptationum christus est. et spiritus sanctus.

Hiero. Salmone. Imaguncula: quia ibi expressa est imago saluatoris per serpente genit qui in ligno pependit.

Phynon. De qua passione filij dei cognoscimus. quod corde credimus. ore pronunciamus. sed in iudicio. Corde creditur ad iusticiam.

Origenes. Hic venit ad phynon quod putamus esse oris parsimonia. Qui autem potuerit mysterium caeli. et spiritus sancti intueri. et viderit vel audierit que non licet homini loqui: necessario habebit oris parsimonia. am. sciens quibus. quibus vel quomodo de mysterijs diuinis oportet loqui.

Oboth. Magi vel phitones. quod post imaginem dei qui in

corde ratione monstratur. et confessione fidei. que ore profertur. consurgunt serpentes. et malefice artes ad bella nos prouocant. Sed omni custodia seruatus cor nostrum. obturemus aures nostras ne audiamus voces incantatum et carmina sirenarum.

Origenes. Post hoc venit in oboth. Cuius nominis quibus non inuenimus interpretationem non dubitamus sicut in ceteris. et in hoc conseruati. pfectum conseruari.

In finibus moabitarum. Significat secundum litteras quod hucusque fuerunt in finibus idumcorum. et nunc veniunt ad terminos moab.

Origenes. Sequitur post hec mansio gai. i. chaos. appropiat enim per hos effectus ad sinum abrahe qui ait. Inter nos et vos magnus chaos firmatum est. ut cum lazaro requiescat.

In dibongad. **Hiero.** Dibongad. xxxix. mansio. Pro hac in ordine historie legitur. quia postquam castrametati sunt in icabarim in finibus moab contra ortu solis. inde profecti sunt. et uenerunt ad torrentem zared et inde profecti sunt castrametati sunt trans arnon. que est in solitudine fini um amorrei. eo quod arnon in terminis sit moabitarum et amorreorum. post dibongad bellum geritur contra seon regem amorreorum et og regem basan. Unde dicimus quia cum uenerimus ad summum. non superbiamus: sed e contrario solitudine nobis proposita nonerimus.

Origenes. Inde venit iterum ad dibongad. quod interpretatur apiarium temptationum. Mira providentie cautela diuine. In uia atque celestis summe perfectioni proximus fit successione virtutum: tamen et temptamenta non desunt: sed noui generis audio temptamenta. Apis laudabile animal in scripturis est. cuius laboribus et reges et mediocres ad similitatem utuntur. quod recte de verbis prophetarum et apostolorum. et omnium qui sacra volumina scripserunt accipitur. Et hoc est apiarium omnium numerum. i. diuinarum scripturarum puto. Est ergo his qui ad perfectionem tendunt. etiam in hoc apiario temptatio. video in hoc apiario temptationem cum dicitur. uide ne aspiciens solem et lunam adores ea: que sequestravit dominus deus tuus gentibus. Et alibi. Deos non maledices. Et in nouo t. Quid me uultis occidere hominem qui ueritatem locutus sum uobis. Et alibi. Propterea in parabolis loquar eis: ut uidentes non videant. et audientes non intelligant. Et apostolus quoque ait. In quibus deus huius seculi excecavit mentes infidelium. et multa hominum temptamenta in uicino apiario inuenies. ad que necesse est euenire unumquemque sanctorum. ut etiam per hec que perfecte et pie de deo sentiat cognoscatur.

Elmondeblatam. Quod interpretatur contemptus palatorum: vel obprobrium. Ut intelligamus omnia dulcia et illecebras voluptatum in hoc seculo contemnendas. et obprobria diligenda. Que si falso obiciantur beatitudinem pariunt. Vel non offertur in sacrificijs dei: et cetera que dulcia continent in tabernaculo non lucet: sed oleum purissimum

quod de oliue profer tur amaritudine. Mel enim distillat de labijs meretricis. de quo puto mistice gustasse ionathan vir populi precibus liberatum.

Origenes. Post hec venit in elmondeblatim. quod interpretatur cotemptus ficu. i. ubi contemnitur penitus terrena. Nisi enim cotempta fuerint que delectare videntur in terris. ad celestia transire non possumus.

Uenerunt ad mon. ab. zc. Quia dragelima pzia mansio vertitur in motes transcuntium. z est cotra facie motis nabo

Sequitur mansio a barim qd e transitus cotra naban. qd est abscessio. Ubi enim per has oes virtutes aia trāsierit: z sumā pfectōnis ascēderit: trāsit iam d seculo z abscēssit sicut enoch qui nō inueniebatur quia trāsulit illū deus. **U**bi videatur ad huc in seculo cē. z in carne habitare: tñ nō inuenietur in vilo seculari actu: quia trāsulit illū deus i regiōne virtutū.

Hic mo ritur moyses: terra p missionis añ conspecta. Nabo interpretatur cōclusio. i. qua finitur lex z nō inuenitur eius memoria: sed gratia euangeliū sine fine pfeuerat. Et notādum q mansio trāsēntiū in mōribz sita est. z adhuc profectu indiget. Post montana enim ad campestria moab z iordanis fluenta descendimus. qui interpretatur descensio. Nihil enim tam periculosum qz glorie cupiditas. z iactantia. z animus consciētia virtutum tumidus.

Ad campestria mo. Hiero. In quadragesima secūda mansioe que extrema e relidens populus benedicitur a balaam. z maledictio mutatur in laudes. fornicatur cū filiabus madian. z phinees fornicantes cū pugione transigit. numerat rursus populus. numeratur z leuit: vt interfectis pessimis nouus dei populus censetur. Filij salphaat hereditatem iudicio domini accipiunt inter fratres. nec femine sexus a possessione dñi excluditur. **I**hesus moysi in mote succedit. z discit a lege que spiritaliter debeat offerre in ecclesia. quid per singulos dies. quid i sabbato. quid in calendis. quid in pascha. quid in pentecoste. quid i neomenia mēsis septimi. quid in ieiunio eiusdem mensis die decimo. quid in scenophagia qñ figuratur tabernacula. Quinto decimo die mensis eiusdem. vxoz z filioz vota sine autoritate z patrū z virozum cassa memorant. Bellū cotra madianitas. moys balaaz. pcedē diuisio. oblatio ex ea in tabernaculo dei. Ruben z gad. z dimidia tribus manasse circa iordanē in heremo possessi onem accipiunt. Plurima enī habebāt iumenta: nec adhuc poterant habitare in tēplo. docetur populus vt in terra sancta ydola destruat. z nullus de prioribus habitatoribus seruetur. Describitur olim cupita. puītia z duarū. z semis tribuū hereditas separata. numeratur tribuū principes q terra intrare debeāt sanctā. xl. duas vrbes cū suburbanis suis vsqz ad mille passus per circuitū leuitz accipiunt. quot sunt. s. māsiones. Addunt set vrbes fugiuozuz. tres intra iordanem. z tres vltra. vt sint. xl viij. q fugiuozuz suscipi. qui interfici debeant. z vsqz ad mortē summi pontificis referuari. Succedit deuteronomiū. secūda lex. meditatorū euangeliū. **I**bi breuiter discim quz iter pbaran. z thopbel. z laban. z asseroth. z loca au rea. abiecto iuda infelicissimo. xi. diebus. in via de choreb. per viā motis feir vsqz cadel barne moyses sit ppo locutus. Et extremū canat canticuz in quo synagoga proiectur. z ecclesia domino copulatur. Impinguatus

Egressi d elmōdeblatim venerūt ad mōtes abari z tra nabo. **P**rofectiqz de mōtibz abarim trāsieit ad cāpestria moab supra iordanē z tra hiericho **I**biz castrametati sunt de bethsimon vsqz ad belsatim in planioribus locis moabitarum: vbi locutus est dominus ad moysen. **P**recipe filiis israhel et dic ad eos: quādo transferitis iordanem intrātes terram chanaan disperdite cunctos habitatores regionis illius. **C**onfringite vitulos et statuas comminuite. atqz omnia excelsa vastate: mundātes terras z habitantes in ea. Ego ei

z incrustatus. ac dilatatus. z recalcitrauit. z oblitus est dei saluatoris sui zc. Benedicuntur filij israhel. z rursus in simone iudas miserandus excluditur. Ascendit moyses ad mōtem nabo i vertice pbasga. qui est cotra hiericho. z ostēdit ei dominus omnē terrā galaad vsqz ad dan. z nephtalim. effraim. z manassen. z vniuersam terrā iuda vsqz ad mare magnū contra austrū z regionem campestrē hierichōne civitatis palmarū vsqz pbeoz. **Q**uis potest tanta mysteria explanare. qui in extremis legis

dedi vobis illam in possessionem quas diuidetis vobis sorte. **P**luribus dabitur latiorē z paucis angustiorē. **S**ingulis vt fors ceciderit ita tribuetur hereditas p tribus z familias possessio diuidetur. **S**in autem nolueritis iter facere habitatores terre qui remiserint erūt vobis quasi clavi i oculis. z lancez in lateribus. z aduersabuntur vobis in terra habitati onis vestre. z quicquid illis face re cogitauerā: vobis faciā.

L.c. xxxiii. **L**ocutus e dominus ad moysen dicēs:

vel locutionem. vel laudem. vel alias per ordinem materias audierimus ex materie nomine profectum adolescentis aduertimus. Per hec ergo locorum quasi materiarum nomina in diuinis eruditionibus profectus ut dicantur. z sicut illi in singulis immozantes. quasi mansiones faciunt. et de vna ad aliam tendunt: ita hic mansionum nomina z profectōnes ab vna vsqz ad aliā profectum mentis indicant z incrementa virtutū.

Transferitis iordanem. Id est. cum baptisati fueritis. Q. cum depolito veteri homine cum actibz suis indueritis nouum qui renouatur in agnitione dei.

Disperdite. Cū terram sanctam repromissionis ingredimur: simul cū idolatria etiā oia vicia extinguitur.

Habitatores. Malignos spiritus fāta simata vicioz cū suggestio nibus suis. vnde beatus qui tenebit z alli. par. s. ad petrā.

Pluribus dabitur latiorē. Quia qui habent copiam virtutum latius dñe sperant premiozuz. Qui autem paucitate virtutū contenti sunt: scdm meritū suū retributōne accipiunt. vnde. Qui parce seminat parce z metet. zc.

Locutus e dominus zc. Origenes. Diuini numeris nō oēs digni sunt: sed certis prerogatiuis designantur. qui intra nūmex dei compre henduntur. Vnde in hoc libro neqz mulieres nominantur. pio feminea. s. i firmitate. neqz serui vira z moribus degeneres. nec egiptij q populo dei erāt admixti qui alienigenz z barbari: sed soli israhelite. Neqz illi oēs: s. a. xx. ānis z supra. Nec sola etatis habetur obseruatio: sed queritur si habeant robur aptum bello. Precipit enim vt numeretur omnis qui pcedit in virtute. Puerilis etas nō numerat. nisi forte primogeniti sunt. aut sacerdotali aut leuitica stirpe descendant. Si enim hec ad litteram considerentur: quis dabitur profectus his qui sacris voluminibus gestunt erudiri? Docet autem presens lectio quid sit transcendere puerilem insipientiaz. Si enim desiero paruul? esse sensibus: z vir effectus depofacero que sunt paruuli: z effectus iuuenis vincā malignim: procedā in virtute

huius vite simbul cōstitur? non intelligit semp ibi esse pugnā dū. z tunc plenā victoziam dari si fuerit in campestribus belsatim quod interpretatur luctus spinarū z fleuerit atiquā peccata. z spinal que sus focauerit sementem verbi dei. de quibus dicitur. **V**ersat? suz i miseria dñi mibi cōfigitur spina.

Origenes. Vltima mansio e ab occidente moab iuxta iordanem. **H**ic enim cursus propterea agitur vt perueniat ad flumē di sapientie. s. z scientie. vt purificati terram promissionis intremus. **I**n literario ludo. vbi pueri elementa suscipiunt. alij dicuntur abecedarij. alij sillabarij. alij nominarij. alij calculatores dicuntur. **E**t cū audierim? hec oia puerozum profectus agnoscimus. **S**imiliter in liberalibus studijs cū locū recitare.

marginis textus in alio libro. Numeri. Origenes. Quia mansio trāsēntiū in mōribz sita est. z adhuc profectu indiget. Post montana enim ad campestria moab z iordanis fluenta descendimus. qui interpretatur descensio. Nihil enim tam periculosum qz glorie cupiditas. z iactantia. z animus consciētia virtutum tumidus. Ad campestria mo. Hiero. In quadragesima secūda mansioe que extrema e relidens populus benedicitur a balaam. z maledictio mutatur in laudes. fornicatur cū filiabus madian. z phinees fornicantes cū pugione transigit. numerat rursus populus. numeratur z leuit: vt interfectis pessimis nouus dei populus censetur. Filij salphaat hereditatem iudicio domini accipiunt inter fratres. nec femine sexus a possessione dñi excluditur. Ihesus moysi in mote succedit. z discit a lege que spiritaliter debeat offerre in ecclesia. quid per singulos dies. quid i sabbato. quid in calendis. quid in pascha. quid in pentecoste. quid i neomenia mēsis septimi. quid in ieiunio eiusdem mensis die decimo. quid in scenophagia qñ figuratur tabernacula. Quinto decimo die mensis eiusdem. vxoz z filioz vota sine autoritate z patrū z virozum cassa memorant. Bellū cotra madianitas. moys balaaz. pcedē diuisio. oblatio ex ea in tabernaculo dei. Ruben z gad. z dimidia tribus manasse circa iordanē in heremo possessi onem accipiunt. Plurima enī habebāt iumenta: nec adhuc poterant habitare in tēplo. docetur populus vt in terra sancta ydola destruat. z nullus de prioribus habitatoribus seruetur. Describitur olim cupita. puītia z duarū. z semis tribuū hereditas separata. numeratur tribuū principes q terra intrare debeāt sanctā. xl. duas vrbes cū suburbanis suis vsqz ad mille passus per circuitū leuitz accipiunt. quot sunt. s. māsiones. Addunt set vrbes fugiuozuz. tres intra iordanem. z tres vltra. vt sint. xl viij. q fugiuozuz suscipi. qui interfici debeant. z vsqz ad mortē summi pontificis referuari. Succedit deuteronomiū. secūda lex. meditatorū euangeliū. Ibi breuiter discim quz iter pbaran. z thopbel. z laban. z asseroth. z loca au rea. abiecto iuda infelicissimo. xi. diebus. in via de choreb. per viā motis feir vsqz cadel barne moyses sit ppo locutus. Et extremū canat canticuz in quo synagoga proiectur. z ecclesia domino copulatur. Impinguatus

israhel. et dignus diuinis numeris computabor. Dum vero inest alicui nostrum puerilis vel lubricus sensus. vel feminea et resoluta segnicies. diu egyptios et barbaros gerimus mores: in sacro numero esse non meremur. In numeris enim sunt qui perierunt numerati autem qui saluantur. vii. Qui numerat multos. scilicet. Christus etiam capillos discipulorum dicit esse numeratos. capillo scilicet illius capitis. qui in nazareis erant. Quibus inerat virtus spiritus sancti ad prostermandos alienigenas virtutes. scilicet. animi. et multitudines sensuum

qui de principali mentis tanquam de capite a postolorum procedebat.

Locus est ergo dominus ad moysen in deserto syna. Illa scilicet superius breuiter comprehensum ubi precipitur numerari a. xx. annis et supra. omnis qui procedit in virtute israhel etc. Si quis ergo procedit in virtute. ille numeratur. Nec in qualicumque virtute. vel egyptiorum vel assyriorum. vel grecorum: sed in virtute israhel. que a deo per scripturas diuinas docetur. et per fide apostolicam et euangelicam traditur.

Origenes. Ratio quoque tribuum distinctio ordinum. societates familiarum. ordinatio castrorum. ingentia prodit sacramenta. Certa expectatio est nobis resurrectionis mortuorum: cum hi qui viuunt qui relictis sunt non peruenient in aduentu christi eos qui dormierunt. Sed cum illi rapiuntur in nubibus obuiam christo in aera sine omnes in aere. (sicut paulus dicit) permansuri. sine etiam aliqui ad paradysum aut ad alia quolibet (ex multis mansionibus que quod presunt) loca transferendi. Diuinitas autem translationis et gloria secundum merita cuius prestabitur. Et erit unusquisque in ordine suo. Unusquisque ergo in resurrectione. aut in tribu ruben ascribetur: quia in moribus. vel in actibus. vel in vita. ipsi ruben aliquid simile et consanguineum habuit. Alius in tribu symeon: forsitim pro obedientia. Alius in tribu leui: qui scilicet bene presuit sacerdotio. vel bene ministrans gradum sibi bonum adquisiuit. Alius in tribu iuda: qui regio spiritu populum suum. sensu scilicet. mentis. et cogitationes cordis bene rexit. Singulis quoque tribubus sociabitur: qui eis aliquid cognatum. vel in actibus. vel in moribus habuit. Illud etiam quod sociatione tribuum. castrorum positio. et metationis ordo describitur: pertinet ad aliquem statum in resurrectione mortuorum. Quod tres ad orientem dicuntur esse tribus. tres ad occidentem. tres ad mare. et tres ultime ad aquilones (qui dicitur ventus) et quod tribus iuda que regalis est: ad orientem statuitur de qua ortus est dominus noster: non puto ociosum. Et quod ysachar huic iungitur. et zabulon. et quod in. iij. partes trinitus iste numerus ordinatur. Quae quibus positionum suarum diuersas habeant qualitates: omnes tamen in trinitatis numero continentur. quia sub uno numero patris et filii. et spiritus sancti censentur omnes qui ex. iij. orbis partibus venientes inuocant nomen domini. recumbentes cum abraham. ysaac. et iacob in regno dei. Ego autem

Precipe filiis israhel et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaan: et in possessionem vobis forte ceciderit his finibus terminabitur. Pars meridiana incipiet a solitudine syn. que est iuxta edo. et habebit terminos contra orientem mare salissimum: qui circuibunt australem plagam per ascensum scorpionis. ita ut transeant in sennam. et perueniant ad meridiem usque ab cadesbarne. Inde egredientur confinia ad villam nomine addar. et tendent usque ad asemona. Ibitque per gyrum terminus ab asemona usque ad torrentem egypti. et maris magni litore finiatur.

Plaga autem occidentalis a mari magno incipiet et in ipso fine claudetur. Porro ad septentrionalē plagam a mari magno termini incipient peruenientes usque ad montem altissimum: a quo venient in emath usque ad terminos sedada

imparem me iudico ad enarranda numerorum mysteria. Sed festinadus nobis est ad verum iherosolymis: prius tamen pedagogo moysen utentes: et apud cum multa rudimenta infantie deponentes. Tendamus ad perfectionem christi. Moyses enim non multa bella compressit: iherosolymis omnia bella compescuit. pacem omnibus dedit.

Considerandum etiam quod egressus de egipto populus non statim numeratur. Adhuc enim persequebatur pharaon. Nec cum mare rubrum transiens venit in desertum nondum enim fuerat testatus: nondum ab hoste impugnatus. Confligit aduersum amalech. et vincit. nec adhuc numeratur: non enim sufficit ad perfectionem tendenti victoria. Anna accipit et aqua de petra nec tunc numeratur: nondum enim in his que numeris apta sunt adoleuerat. Tabernaculum constructum. lex per moysen datur. sacrificiorum et purificatorum ritus docet. sanctificationum leges et sacramenta conduntur: et tunc ad numerum ex precepto dei populus adducit. Unde quanta tibi transcenda sunt quanta toleranda. que profectionibus quot temptacionibus. quot pugnantibus et vincendis: ut possis pertinere ad diuinum numerum. et inter sanctas tribus numerari et visitari possis. et per discipulos aaron et moysen numerorum censibus ascribi. Suscipienda tibi est lex dei offerenda sacrificia. explende purificaciones. et cuncta pagina que lex spiritus docet: ut possis ad israheliticum numerum pertinere.

Ad septentrionalē etc. Dicitur hebrei septentrionalē plagam incipere a mari magno quod palestine phoenicis et syrie (que appellatur coele ciliicie) pretendit litores: et per egiptum tendit ad lybiam. Quod autem dicitur peruenientes usque ad montem altissimum. autumant significari montem armanum. vel taurum quod verius videtur.

tem altissimum: a quo venient in emath usque ad terminos sedada

Ibitque confinia usque ad iherosolymis

na et villam enan. Hi erunt termini in parte aquilonis. Inde metabuntur fines contra orientales plagam de villa enan usque sephama. et de sephama descendunt termini in reblatha contra fontem daphim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

phim. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. et tendent usque ad iordanem. et ad ultimum salissimum claudentur mari. Nunc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precipiteque moyses filiis israhel dicens: Nec erit terra quam possidebitis forte. et quam iussit dominus dari nouem tribubus. et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta regionem

zabulo . galilea acce-
pit i q̄ e mos thabor.
Quarta isachar vbi
e izrael vsqz ad ior-
danē. Quinta aser vsqz
ad motē carmelū
q̄ iminz mari magno
tirūqz 7 sydonē. Sex-
ta neptalim i galilea
vsqz ad iordanē vbi
est tyberias q̄ oli ap-
pellabat ceneret. Se-
ptima dan vsqz iopē
ibi sunt turres achila-
on 7 zebebi 7 emaus
q̄ nūc d̄ nicopol. licz
postea legerim? q̄ ce-
pint sibi trāscensis a-
lijs tribubz vrbē iasē
in tribu dā q̄ hodie
d̄ pancaas. Umbra
ei sunt hęc futurorūz
bonorūz 7 oīs heredi-
tas terre illi? q̄ in iu-
dea terra scā 7 terra
bona d̄. Dis i iudea
loc? . mos . ciuitas . et
vicus certis noibz de-
signat. qb? . s. aut cha-
nangi i local suis . aut
pberzei . amorzi . e-
uci . vel hebrei noia
uerūt. Forlitā ḡ scōz
paulū . q̄ vmbra cele-
stiu dicit eē terrena:
in celestibz regionibz
sunt differētē locorūz
In celis aut eū dēter
ierusalē ciuitas 7 mōs
syon ab aplo eē dicit
Cōsequē ḡ est eē ibi
alias ciuitates circa
terrenā ierusalē litas
7 vicos 7 regiones . i
q̄bus p̄lus dei 7 ve-
rus israhel . p̄ verum
bielū locādus ē . 7 hę
reditatē sortis distri-
butōe . i . meritoz con-
tēplatoe captur? ver-
bi grā . Qui ita ne-
gligētē vixit . vt p̄ fi-
de q̄dē mereat hū in-
ter filios israhel . p̄ ne-
gligētia vero vitę in
tribu rubē . aut gad-
vl dimidia tribu ma-
nasse nō intra iorda-
nē s̄ extra sortē acci-
piet . Qui vno emēda-
tōne propositi talem
se reddiderit . vt scōz
(q̄s sol? de nouit) rō-
nes . aut i tribu iuda
aut i tribu beniamī (in q̄ ierusalē tēplū 7 altare p̄sistit) deat deputari . 7 a-
li? i alia . atqz ali? i alia . hoc mō adumbratio q̄dā sit future sortis in cel-
eorū tū q̄ p̄ ihs saluatozē nīm hereditatē capiet celoz . Hi forte s̄ obhva
būt p̄uilegia sac̄dotū . qb? vicina q̄qz vrbib? loca 7 ip̄s mēibz iūcta legēgāt
Origenes . Videl q̄z q̄buldā q̄ singuloz q̄z syderū positio 7 sit?
dici ciuitas vel haberi possit in celo : q̄d ego diffinire n̄ audeo . Video eū
oēm creaturā in spe q̄dē p̄pter eū q̄ subiecit eē subiectā . expectare tū liber-
tatē redēptōne filioz dei : sine dubio p̄claris aliqd 7 sublimius operiri .
Qui ergo exēplari 7 vmbz celestiu in lege defūit : 7 nūc p̄ speculū i enig-

numerum : media quoqz tribus
manasse . id est . duę 7 semis trib?
acceperunt partem suam trās ior-
danem contra hiericho ad ozieta-
lem plagam . Et ait dominus ad
moysen . Hęc sunt nomina viro-
rum qui terram vobis diuident .
Eleazar sacerdos . 7 iosue fili? nun
7 singuli p̄ncipes de singulis tri-
bubz . quoz ista sunt vocabula
De tribu iuda caleph fili? iepho-
ne . De tribu symeon samuel fili?
amiud . De tribu beniamī heliad
filius caleson . De tribu filiozum
dan bochi filius iogli . Filiozūz io-
seph . De tribu manasse : anniel fi-
lius ephot . De tribu effraim : cha-
muel filius sephthan . De tribu za-
bulon elisaphan filius pharnat .
De tribu ysachar dur falsiel fili?
ozan . De tribu aser : abiud filius
salomi . De tribu neptalim : pheda-
el filius amiud . hi sunt quibus p̄-
cepit dominus vt diuiderēt filius
israhel terram chanaan .

Ec. xxxv.
Hec quoqz lo-
cutus est dominus ad
moysen i campestribus moab su-
per iordanē cōtra hiericho . Dī-
cipe filiū israhel vt dent leuitis 8
possessionibus suis vrbes ad ha-
bitandum 7 suburbana earum p̄

circūitum vt ipsi in opidis mane-
ant . 7 suburbana sint pecoribus
ac iumentis que a muris ciuitatū
forissecus per circūitū mille pas-
suum spacio tendētur . Cōtra ozi-
entem duo milia erunt cubiti . et
contra meridiem similiter erunt
duo milia . ad mare quoqz q̄d re-
spicit occidentem eadez mensura
erit . 7 septentrionalis plaga equa-
li termino finietur . Eruntqz vrbes
in medio . 7 foris suburbana . De
ipsis autez opidis que leuitis da-
bitis sex erunt in fugitiuozum au-
xilium separata vt fugiat ad ea qui
fuderit sanguinem . 7 exceptis his
alia . xl . duo opida . i . simul . xlviii .
cum suburbanis suis . Ipsęqz vr-
bes que dabuntur de possessioni-
bus filiozum israhel ab his qui
plus habent plures auferentur .
7 qui minus pauciores . Singuli
iuxta mensuram hereditatis suę
dabunt opida leuitis . Ait domi-
nus ad moysen : Loquere filiis is-
rahel 7 dices ad eos : Quādo trās-
gressi fueritis iordanem in terras
chanaan decernite que vrbes eē
debeant in p̄sēdia fugitiuozum
qui nolētes sanguinē fuderit . In
quibus si confugerit . pfugus cog-
nat? occisi eū nō poterit occidere

crificiū suū . 7 icēlū suauitatis . sup̄ illū ignē ponat de q̄ d̄ : Ignē veni mit-
tere i t̄ā zc . Quis ibi pagit pascha . i loco quē elegerit dñs de? su? . ibi
p̄tecostē . festiuitatē p̄pitiatōis . 7 tabnaculoz solēntatē . nō iā p̄ vmbra 7
s̄ per ipsā veritatē . Quis nostz dignus erit eū diuidere cepit de? filio s
nomissimi ade . cui dicat . eris supra quinqz vel decē ciuitates . nō cui dicat
intra i gaudiū dñi tui . sed sedete 7 vos mecū sup . xij . tronos iudicātes . x ij
tribū isrl . 7 de qb? dicat . volo p̄ . vt vbi ego sū . 7 isti mecū sint . volo isto s
reges eē mecū vt ego sū tecū . volo eos hic dñatōz . sic ego sū dñs dñanti
uz . Hi sūt xē sacri nūis apud deū nūati . imo q̄z oēs nūati sūt capilli .

mate : tūc at facie ad
faciē fm merita conū-
latōnem hēbūt in ce-
lis . i illa . vel in illa p-
te . S; sicut multa ē
differētia in terris ba-
bitare . s . in locis fecū-
dis . 7 copiosis . vbi a-
eris tēpies . liberalia
instituta . aut in locis
ifecūdis estu torridū
vbi nullę leges . 7 in
anis 7 fera barbaries
semp bella . nunq̄ re-
quies . nec sine ocul-
ta dei dispēsātōne 7
iusto iudicio . Ita et
illis in locis erit ali-
quid tale : vt i nullo
proslus inanis habe-
atur in terris vmbra
celestiu . erit q̄ ibi aliq̄
ciuitas refugij . 7 erit
alia i d̄serto sicut bo-
soz i hereditate rubē
Alia q̄z p̄sequētia
capiēda sūt . q̄ si de-
cū dispēgēt filios adā
statuit filios gētū iux-
tū angeloz di (vt
iux alios codices . fm
numez filioz isrl) i i-
itio mūdi 7 ita dispē-
sūt sic illoz merita vt
ip̄i adē p̄teplato po-
stulabat . Quid di-
cem? futuz cū nouissi-
mi adē (q̄ nō in aīaz
vniētē . s; i sp̄i vni-
ficatē fact? ē) cepit fi-
lios n̄ dispēgē s̄ dispē-
sare dina dignō . n̄ in
initio : s; i fine mūdi .
nec illos q̄ i adā oēs
mortui sūt . s; q̄ i xpo
vniūcati sūt . erit sine
dubio q̄dā distri-
tio . q̄ n̄ solū p̄ meritū
eorū q̄ dispēsant : s; 7
p̄ nouissimi adē p̄te-
platione dispēsāda
sit . S; q̄s nīm tal ē
vt ab hac distributō-
ne ad illā celestis hē-
ditatis sortez venire
mereatur : Quis ita
btūs vt sol? ei i ierlm
veniat . vbi sit tēplū
dei . imo ip̄e sit tēplū
dei : Quis ita btūs vt
dies festos ibi agat :
vbi altare dñi p̄pe-
tuis adoleatur ignibz?
Quis ita btūs vt sa-
crificiū suū . 7 icēlū suauitatis . sup̄ illū ignē ponat de q̄ d̄ : Ignē veni mit-
tere i t̄ā zc . Quis ibi pagit pascha . i loco quē elegerit dñs de? su? . ibi
p̄tecostē . festiuitatē p̄pitiatōis . 7 tabnaculoz solēntatē . nō iā p̄ vmbra 7
s; per ipsā veritatē . Quis nostz dignus erit eū diuidere cepit de? filio s
nomissimi ade . cui dicat . eris supra quinqz vel decē ciuitates . nō cui dicat
intra i gaudiū dñi tui . sed sedete 7 vos mecū sup . xij . tronos iudicātes . x ij
tribū isrl . 7 de qb? dicat . volo p̄ . vt vbi ego sū . 7 isti mecū sint . volo isto s
reges eē mecū vt ego sū tecū . volo eos hic dñatōz . sic ego sū dñs dñanti
uz . Hi sūt xē sacri nūis apud deū nūati . imo q̄z oēs nūati sūt capilli .

Decernite que urbes etc. August. Quid est qd ait. Et erunt civitates vobis refugia a vindicante sanguinem. et non morietur is qui occidit. quo ad usq; stet i co- spectu sinagoge i iudicio: cu debis loq; q noleres occiderint. et alibi dicat. tuc vnu queq; i tali causa co- fugietum exire liberu de civitate q cofu- gerat cum sacerdos maximus fuerit defu- ctus. Quo q; hic dicit non morietur is q occi- dit q ad usq; stet i co- spectu synagoge i iudicio. Nisi q; id iudicet ut tuc et liceat ee in civitate refugij. Si manifestu fuerit in iudicio q nolens occiderit.

De ipsa tamē ur. Raba n. si forte pro conscientia pctō rii. civitates terrę pro- missionis. i. ecclesie n. aude intrare: e bo- foratra iordanes in solitudine. q inter- pretatur angustia. i. mo- nasterij cellula. Que bñ est de tribu ruben eius. q patris thoz maculavit. Est ra- moth de tribu gad q interpretatur excelsa mors vel visio mor- tis. he c excelsa mor- pnia dicenda ē: cum mortificatis mēbris ducitur homo ad ex- celsa celi vñ cecidit. Vel quia nobilitas ē et rationalius ē per penitentia pctis mo- ri. q; cōi morte dissol- ui. Penitentes quo- q; proponimus no- bis tormenta inferni videmus ipsam spe- ciem mortis de qua per penitentiam libe- ramur. In civitate vero filij ancille pe- tentiaz agimus. qui a omnis qui peccat ser- vus peccati. et formā servi accipiens debet se humiliare vsq; ad mortem. Est gaulon in finibus manasse. q interpretatur voluta- tio ut memineras te in cilio esse volutandum et hoc in finibus manasse qui interpretatur oblitio ut oblitiscaris que fecisti et ad meliora te exten- das. Sic ergo habita ut per angustiam mortis et volutacionis iram per- secutoris evadas. et spem salutis invenias. Si quid hic vtiliter egeris: ad cades in terram promissionis. et in galileam poteris pervenire. que inter-

donec stet i cōspectu multitudinis et cā illi iudicet. De ipis tñ vrbib⁹

que ad fugitivorum subsidia sepa- rantur tres erunt trans iordanē et tres in terra chanaan tam filius israhel q; advenit atq; peregrinus ut confugiat ad eas qui nolēs sa- guinem fuderit. Si quis ferro percussit et mortuus fuerit qui per- cussus est: reus erit homicidij. et ipse morietur. Si lapidem iecerit et ictus occubuerit similiter punie- tur. Si ligno percussus interierit percussoris sanguine vindicabit.

Propinquus occisi homicidam interficiet statim ut apprehende- rit: eum interficiet. Si per odium quis hominem impulerit vel iecerit quippiam in eum per insidias aut cum esset inimicus manu per- cussit: et ille mortuus fuerit: per- cussor homicidij reus erit. Logna- tus occisi. statim ut inuenerit euz iugulabit. q; si fortuito et absq; odio et inimiciis quicquaz horuz fecerit: et hoc audiente populo fu- erit comprobatum: atq; inter per- cussorem et propinquum sangui- nis questio ventilata: liberabitur innocens et vltoris manu et redu- cetur per sententiam in vrbem ad quam confugerat. Manebitq; ibi

Scriptus. donec sacerdos magis qui oleo sancto unctus est moriatur. Si interfecto extra fines vrbium que

exulibus deputate sunt fuerit in- uentus et percussus ab eo qui vltor est sanguinis: absq; mora erit supem iudicis qui scdm carnē proxim⁹ noster ē. absoluitur qui eum percussit qui de salute sua sollicitus ēe neglexerit. i. i. penitens in fide et solida manendo nō de- buit sceleris sui veniā sperare nisi i mediatoris dei et hominū morte. **Q**uia scia- tur est homicida revertet in terram suam. Nec sempiterna erunt et legitima in cunctis habi- tationib⁹ vestris. Homicida sub- testibus punietur. Ad vnius testi- monium nullus condemnabitur. Non accipietis precium ab eo qui reus est sanguinis. statim et ipse morietur. Exules et profugi ante mor- tem pontificis nullo modo in vr- bes suas reverti poterunt ne pol- luatis terram habitacionis vestre que in fontem cruore maculatur. Nec aliter expiari potest nisi per eius sanguinem qui alterius san- guinem fuderit. Atq; ita emūda- bitur vestra possessio me commo- rante vobiscus. Ego enim sum do- minus q; habito int⁹ filios israhel.

A. C. XXXVI. **A**ccesserunt autem et principes familiarum galaad filii machir:

pretatur facta. ut cū in tribulatione opus corruptionis abieceris: ad sanctam tibi ecclesiam tribuatur accessus ut in forte nep- talim que dicitur vi- tis remissa dominici sanguinis participa- re merearis. Hebrō quoq; tibi patebit q interpretatur coniun- ctio: vel coniugium. Revertetur enim ani- ma tua ad sponsum suum quem amiserat per peccatum. Lan- dem vero sichten in- trabis quam ioseph noster sibi in heredi- tatem elegit in qua et sepultus est. que inter- pretatur humerus vel labor: ut ostēdas te per laborem peniten- tię ab errore tuo hu- meris christi reporta- tum. et non aginta no- uem ouibus adiunc- tum effectum esse cer- telinum. quia sychē ab alienigenis com- paratus est. c. agnis. **R**eus erit. Id est. q; morti obnox- ius. unde si quis scan- dalizaverit vnu ex pusillis istis qui i me credunt etc. Et alibi **D**is qui oderit frēm suuz homicida ē. nec habet vitam eternā. **H**ic sedum exodum ab altari iubet auel- li. quia indignus sa- cramentis dominicis a participatōne sacri altaris remouet. nec reuocatur ad veniā nisi per pdignā peni- tentiam. **P**ostq; autē. **B**rego. **P**ost mor- tem summi pontificis homicida iubetur re- uerti in terraz suam: quia humanū genus peccando sibi mortē intulit. post mortem veri sacerdotis. i. xpi absolutōne reat⁹ ac- cepit. **N**e polluat is terra. **D**ox. **P**ol- luit terrā habitatōis sue qui cruenta et ne- pharia facit opa. pri- mos scādalisando et

spiritalit⁹ interficiēdo. Et nisi p- fessione pctōz et pdignā pñiaz desideria carnis occidant: terra corpis nullo mō mūdabit. nec creator oim in eius aīa habitabit vbi squalorē sordidę puerfardis dominari videbit. **A**ccesserunt etc. Raba. **P**rouidere debēt pig cogitatōes ne posses- sio bono merito et alieno transcat dñuz: sed legitimo heredi ppetuo

maneat. et ob hoc moyses. i. lex consulatur ut respondeat qualiter sui iuris perpetui possessores fiant quod ipsa exprimunt nomina. Interpretatur enim galaad aceruus testimonij. machir vendens. Manasses oblitus. ioseph auctus. Salphaat umbra formidinis. Loquuntur ergo principes familiarum galaad. filij machir. filij manasse. de stirpe filioz ioseph p filiabus salphaat quando cogitationes pie mentis scdm scripturam testimonio decernat per animam fideli que laborum presentis vite pro futura vendidit et oblitiscens q retro fut. i. anteriora se extēdit ut per augmentū bonorum operum p̄mia eterna consequatur. Quinqz enim filie salphaat. i. umbre formidinis exteriora significant. que quinque corporis sensibus replentur. Necessē autem ut qui in umbra presentis vite bonis operibus studēt in timore conferent ne perdant laborem. Verentur ergo principes galaad ne possessio sua in alienam tribū transferatur. et quisqz fideiis p̄videt ut opera que agit ad salutem proficiat sibi ne si prava intentōe gerantur ab immundis spiritibus peruantur. vii. Attendite ne iusticiā vestraz faciatis corā hoibz.

Nubant quibus. Simile dicit apostolus, Cui vult

^{f. oblitio.}
 filii manasse de stirpe filioz ioseph locutiqz sunt moysi coraz principibz israhel atqz dixerunt: **Tibi domino nostro p̄cepit dominus ut terram forte divideres filiis israhel. et ut filiabus salphaat fratris nostri dares possessionem de bitam patri. Quas si alterius tribus homines vxores acceperint sequetur possessio sua. et translata ad aliam tribuz de nostra hereditate minuetur. atqz ita fiet ut cuius iubelens. id est. quinquagesimo annus remissionis aduenerit: confundatur sortium distributō. et alioz possessio ad alios transeat.** Respondit moyses filiis israhel et domino p̄cipiente ait: **Recte tribus filioz ioseph locuta est et hec lex super filiabus salphaat a domino promulgata ē. Nubāt**

Euenit q̄ quando luna. xiiij. est in equinoctio vernali aut quarto die tercii mensis. illius anni eē annū solarem. et. iij. dies vsqz ad vicesimū die secundi mensis anni secundi. ita q̄ primus mensis vocetur vtriusqz anni ille cuius plenilunium post equinoctium vernale prius occurrit. et sic creditur fuisse in anno egressionis israhel de egipto.

Liber iste vagedaber hebraice. Sed latine liber numeri dicitur qui inter libros. v. legis quartū obtinet locuz. In quo licet ordi ni historie seruiat. mysticus tamen intellectus innuitur. Ordini historie seruitur: quia cum in leuitico qui est tercius de consecratione sacerdotum et vsu sacrificioz que in tabernaculo fiebant agatur. in hoc de eiusdem tabernaculi dedicatione et muneribus principum que in ipsa de dicatione obulerunt scribitur. Et cuius tabernaculum deponi et ad alium locuz transferri debeat. qui d tabernaculo et quid efferre debeant. i. quid chaatitē quid geronitē quid meraritē deponarēt assignatur. Qui etiaz leuitē. et scdm quam etatem ministrare debeant in tabernaculo docetur. Conuenienter itaqz post terciū leuiticum iste quartus ponitur. Mysterium etiam nobis q̄ in quarto loco ponitur insinuat. Sicut enim iter omnes figuras quod data est perfectio: sic quaternarij perfectione huius operis perfectio commendatur. Nam sicut quarto die facta sunt lumina. Quarta etas sub dauid fuit robustissima. quarta etiam etas hois. i. iumentus inter alias fortissima. et alia multa sub quaternario constituta perfectionis sunt indicia. Ita eozum qui hoc libro numerantur ostendit

nubant: tñ i dño. i. viro catholico. ne possessio. s. bonoz opey et recte fidei perdati si gentili aut iudeo nupserit. Tropologicē vero mulieri. i. pie intentioni per bonam actionem cui voluerit licet se coniungere labori. sic tamē ut pietatem et religionem in omnibus conseruet ne operis sui. p quo etiqz hereditatis possessionē sperat detrimētū patiat si alieno. i. terreno se p̄iungat.

quibus volunt: tantum ut suę tribus hominibus ne cōmisceatur possessio filioz israhel de tribu in tribu. Omnes enim viri ducent vxores de tribu et cognatione sua: et cunctę femine maritof eadem tribu accipient: ut hereditas permaneat in familiis nec sibi misceantur: sed ita maneat ut a domino separatę sunt. Fecerunt qz filie salphaat ut fuerat impatiū et nupserūt maala et tēsa et eglā et melcha et noa filiis patris sui et familia manasse qui fuit filiū ioseph et possessio que illis fuerat attributa. mansit i tribu et familia patris earum. Hęc sunt mandata atqz iudicia que p̄cepit dominus per manum moysi ad filios israhel in campestribus moab super iordānem contra hiericho.

Nupserūt maala. et tēsa. et eglā. et melcha. et noa. Hoc fit cū quilibet de numero crederet iudicōy doctōri de gentibus credere se iungat. ut et magisterio filios gignat. i. pietatis opa. Hęc enī partū dicit p̄iū gentibz electi: qz frēs sunt sanctoz p̄dicatoz q̄ fuerūt iudea cōstituti. Hęc dēt eē scilicet i spiritali cogitōe. ubi vna est fides i professione. Et sicut est vnus pastor debet eē vnū ouile. **Dēs cī frēs sum?** Qui hūilitatē habere studet. et infirmitatibus suis cōplacet solēnitatē agit. et grata munera de tribuit et rex suę cōuersatōis existit. et p̄ gressu virtutū mouetur ambulans de virtute i virtutem.

fortitudinis perfectio. dum hī tantum qui in virtute israhel proficiūt numerantur. Excluduntur quippe ab hoc numero pueri femine egiptij serui soli de pueris sacerdotum et leuitarū primogeniti numerantur. Diuini quippe numeris est indignus puerilis et lubricus sensus. feminea laxa et dissoluta segnicies. egiptij. i. seculares mores et seruiliter timentes. Solus israhel numeratur. nec tamen omnis: sed tantum qui virtute procedit ad bellum contra spiritualium nequitias potestatum. Notandum vero q̄ nec in egipto nec post exitum statim populus dei numeratur. p̄ quippe egiptus deseritur. mare transitur. amalech superatur. manna manducatur. et tabernaculum construitur. lex digito dei scripta suscipitur. et tūc populus dei a. xx. annis et supra numero diuino dignus computatur. In quo significatur quia nisi quis egiptum. i. mundum et eius concupiscentias reliquerit. mare rubrum. i. baptismum sanguine christi consecratū susceperit: et templum dei per inhabitantem spiritum sanctum factū fuerit. amalech. i. lingens sanguines. i. dyabolum et vicia virtute dei superauerit corpus et sanguinem domini perceperit. et eo quasi manna vsus fuerit. legem quoqz dei per omnia serauerit. ad huius numeri dignitatem peruenire non poterit. Ratio quoqz tribuum que quattuor locis circa tabernaculum disponuntur per ternarium. ordo et numerus mansionum. societate familiarum. et cuncta ordinatio castrorum mira spirant sacramenta. Quoniam enim per quattuor partes tringē tribus collocantur. innuitur per quadripertita mundi climata sanctę trinitatis fidem. doctorum officio predicandā. In ipsa quoqz familiarum societate innuitur certa spes resurrectionis. s.

Deuteronomium

Prothema in deuteronomium.

Fasciculus mirre

Fasciculus mirre dilectus michi. Mirra arbor aromatica. v. cubitis tantum in altum excrescit. cuius cortex. et radix. et folia. et oia amara sunt. Mirra amara est et cadaueribus apponitur. ut arceat putredinem verminum. Hec est lex vetus in .v. libris comprehensa. amara. i. nemini parcens. vnde et marath designata est. Apposita cadaueribus. i. inuenta pro peccatoribus. ut corruptionem criminum ab eis arceret. huius fasciculus est deuteronomius. i. ramusculorum plurium in vnu collectio. Terminata autem lege in quattuor voluminibus. iste quintus additus est. diffuse dicta in vnum breuiter colligens. quaedam etiam pretermissa supplet. Additus autem est illis ut numero legali satisficeret. Quinarius enim numerus est legis. quaternarius euangelij. Vnde. et refectio quinque milium hominum in euangelio ad patres veteris. i. spectat. Refectio quattuor milium ad patres noui. Illis enim promissa sunt et data terrena. que quinque sensibus subsunt. Illis quadrata. i. soliditas terre viuentium. Deseruit etiam liber iste euangelio in nomine. in explanacionis serie. i. sui dignitate. Dicit enim hebraice elleadabarim. grece deuterion. latine secunda lex. non ut quidam dixerunt. aliter post predictam. vnde in predictis dicebatur. locus est dominus. hic autem locutus est moyses. Sed secunda. i. secundo iterata. hoc nomine prefigurans euangelium. quod successit legi. cui nullum succedet. Cum etiam multa breuiter colligit et supplet quaedam. formam euangelij prefiguratur. Hoc est enim adbreuiatum verbum. quod fecit dominus super terram. et supplet imperfecta legis. vnde. Non veni soluere legem. sed adimplere. Cum autem hoc opus dicitur adeo dignum. quod manibus regis gestari iubeatur. dignitatem euangelij aperit. quod ordinatum est in manu mediatoris. Cum ergo sic seruiat euangelio. merito est fasciculus dilectus christo. non tantum pro se. quantum quia ostendit rotam in medio rote. Intentio est recapitulare predicta triplici fine. Ut artus memorie commendent. Ut utilitas predictorum in calcetur. Quod enim vtile est sepe dicere nec pigrum esse debet. (ut ait apostolus) nec molestus audire. Et ut duricia iudeorum condemnentur. qui totiens dicta non intellexerunt. Modus agendi. Primitus quasi prologum. quo ostendit quis scripserit. et quid scilicet. Post memorat graue delictum pro quo perierunt in deserto. ut hoc timore excitet ad audiendum. Post separat ciuitates refugij. Post recapitulat dicta et facta bona. et mala supplet. Post iubet hunc librum poni in arca. et .vij. anno legi omni israeli in scenophegia. Post subdit canticum. Audite celi etc. i. meritoriam murmuris eorum et pene obedientie et premij. Et post benedictiones tribuum. Ultimo de morte moysi.

Hec sunt uerba etc. Primitus legislator. titulum quasi prologum. in quo ostendit nomen auctoris. et quid fecerit. et vbi et quando. Sicut paulo post in glosa distinguetur. et terminatur. ut quibusdam videtur. ibi. Quia diagesimo etc. vel inferius. ibi. Deus noster etc. Sed ad eorum euidentiam que in prologo. et eorum que sequuntur. tangenda est aliquantulum veritas historie. Ab exitu filiorum israel de egipto usque quo peruenierunt ad campestria moab supra iordanem. fluxerunt .xliij. anni. in quibus diuersis temporibus. xliij. mansiones fecerunt. Quando nubes leuabatur. castra mouebantur. et cum stabat. figebantur. et manebant eodem loco quousque iterum leuabatur nubes. Prima mansio fuit in ramesse. vltima in campestribus moab. A ramesse usque ad montes syna. spacio .xl. vij. dierum. xij. mansiones fecerunt. et hoc primo anno. et ibi fere per totum annum steterunt. Ibi lex data est. ibi genesis scriptus. exodus. numeri scripti sunt. et magna pars huius. Inde pedes mouentes anno secundo perueniunt in cadesbarne. et in spacio illo fecerunt